Vol. VII
No. 5

17th March, 1975.
(Monday)
26 Phalgun, 1896 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		PAGES
Oral Answers to Questions	..	537
Short Notice Questions and Answers.	..	568
Written Answers to Questions.	..	577
Statement by the Minister for Panchayati Raj :		
re: Provincialization of the services of Village Development Officers, B.D.Os. and Secretaries of Z.Ps.	..	604
Matters under Rule 341 :		
re: Wrong depiction of M.L.As. in the Film 'Chaduvu-Samskaram.'	..	605
re: Grievances of teachers in Chintalapati Bapiraju Educational Trust.	..	609
Condolence Motion :		
re: Demise of Sri D.V. Ramana Reddy, Ex.M.L.A.	..	611
Point of Information :		
re: Placing of the Report of the Director of Fisheries on the Table on the sale of 'Rane of Hyderabad.'	..	618
Calling Attention Matters :		
re: Lock-out by Bitcorp (Private) Ltd., Guntur.	..	632
re: Charges of corruption against the Chief Inspector of Factories.	..	635

[Contd. on 3rd cover.

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
1977

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri R. Dasaratharama Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:
1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Sri M. Yellappa
4. Dr. (Mrs.) Fathimunnisa Begum

Secretary : Sri G. Ramachandra Naidu.

Assistant Secretaries:
1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Poornananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

CONTENTS—Contd.

Calling Attention Matters—(Contd.)		PAGES
re: Scarcity of drinking Water in Nalgonda Panchayati Samithi.	..	637
re: Non-Payment of salaries to teachers in Social Welfare Schools	..	637
Papers Placed on the Table:		
re: Report of the Decisions of the Business Advisory Committee of 15th March 1975.	..	639
Voting of Demands for Grants for 1975-76:	..	640
Demand No. XXII—Housing.		
do. XXIII—Urban Development. (Granted)		
Demand No. XXV—Labour and Employment.		
do. XXXI—Relief and Rehabilitation. (Discussion Contd.)		
Appendix.	..	700

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Thirty-Eight Day of the Fourth Session of the

Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 17th March, 1975

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

DEVELOPMENT OF THEATRE ART

361—

* 6131 Q—Smt. J. Eashwari Bai (Yellareddi):-Will the Minister for Finance be pleased to state: 8-30 a.m.

whether there is any proposal before the Government to set up a Corporation to develop theatre art?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao) :-No, Sir.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :— వేదికలపైన రంగస్థల కళను ఉద్ధరిస్తామని ఏమేమో చేస్తామని ఎన్నో మాటలు చెబుతూ వచ్చారు కదా ఇప్పుడు నో అంటున్నారేమిటి ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—సంగీత అకాడమీ వారు నాటక కళాశాలను ఏర్పాటుచేసే ప్రపోజలును పరిశీలన చేస్తున్నారు. థియేటరు కార్పొరేషను పెట్టాలనే మాట లేదన్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఖర్చు ఎంత పెట్టబోతున్నారు ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— డ్రామాలో యాక్టుచేసేవారికి ట్రయినింగు యివ్వడానికి కళాశాల పెడితే బాగుంటుందనే ప్రపోజలు కన్సిడరు చేస్తున్నారు. అంతేగాని థియేటరు కార్పొరేషను పెట్టాలనే ప్రపోజలు మాత్రం లేదు.

An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

Sri A. Sreeramulu (Eluru) :— Sometime ago the Finance Minister told us that Film Finance Corporation or Film Development Corporation will also encourage the growth of theatres and theatre art, But the Minister for Cultural Affairs is telling us that there is no such proposal, I want the Minister to reconcile with these tow points.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— దీనిలో కార్పొరేషను ఫర్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫ్ థియేటర్ ఆర్ట్ అని ఉంది. ఫిల్ము కార్పొరేషను వారి ఆశయాలలో థియేటరు ఆర్టు డెవలప్ చేయడం పెట్టుకుంటున్నారు. దానికి సెపరేటు కార్పొరేషన్ అవసరం లేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి (గూడూరు) :—రంగస్థలానికి నాటకాలకు ప్రోత్సాహం తగ్గిపోయినందువల్ల వెనుకబడిపోవడం జరుగుతున్నది. నాటక కళాకారులను అభివృద్ధి చేయడానికి కార్పొరేషను అటువంటి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకోదలచుకున్నారు ? ఇక్కడ రాష్ట్రి స్థాయిలో కోన ప్రభాకరరావుగారు ముందుకు తెచ్చి డ్రామాలు వేయడం శాసనసభ్యులు చేస్తున్నారు. మార్గదర్శకంగా ఉండడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యామంత్రిగారు నటించి ఆదర్శప్రాయంగా ఉంటారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నాటకాలు ఆడడం నాకు చేతకాదు. నేర్చుకుంటే కూడా అలవాటు అయ్యే పని కాదు.

(నవ్వులు)

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :— ఇప్పుడు మనం చేస్తున్నది నటన కాదంటారా ?

(నవ్వులు)

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ(పెనుగొండ) :—అధ్యక్షా, నాటక కళను అభివృద్ధి చేయడానికి టేలెంటును పికప్ చేయడానికి యివ్వడం కోసం పథకం ఉందని యిదివరకు చెప్పడం జరిగింది. దానిలో అమెచ్యూర్స్‌ను తీసుకుంటారా ? ఏజ్ లిమిటు పెట్టారా ? దానితో పాటు శాసనసభ్యులను మంత్రులను తమరిని మినహాయించి నాటకాలలో నటించడంలో ట్రెయినింగు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— పరిశీలనలో ఉంది. ఎవరికి కావాలంటే వారు ట్రెయినింగు పుచ్చుకోవచ్చు. పరిశీలనలో ఉంది. అది అయిన తరువాత అభిలాషను బట్టి మంత్రి అయినా ఎవరైనా ఫరవాలేదు. శిక్షణ పొందవచ్చు.

శ్రీ కూడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—పూనాలో ఉన్న ఫిలిం యాక్టింగ్ యినిస్టిట్యూటు మాదిరి ఒకటి యిక్కడ పెట్టాలనే యోచన ఉన్నట్లు ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పారు. దానికి డ్రమాటిక్స్‌ను కూడా ఎటాచ్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో డ్రామా ట్రెయినింగు బాగాయిస్తున్నారు దానికి యిది కూడా ఎటాచ్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం వి. కృష్ణారావు :— ఫిలిం యాక్టింగుకు డ్రామా యాక్టింగుకి తేడా ఉంది. రెండింటి టెక్నికులో తేడా ఉంది. రెండింటిని కలిపితే డ్రామాకు విలువతగ్గుతుంది. అందుచేత డ్రామాకి సెపరేటుగానే యినిస్టిట్యూటు ఉండడం మంచిది.

శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాలా) :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రం నాటక కళకు ప్రశిద్ధి చెందినది. మైలవరం, సురభి గోవిందరాజులుగారు, బళ్లారి రాఘవాచారి గారు నాటకకళను అభివృద్ధి చేశారు. జమీందారులు పోషించేవారు. ఇప్పుడు జమీందారీలు పోయినతరువాత నాటక కళ చచ్చిపోయినది. యువకులలోని హిడెన్ టాలెంటును బయటకు తీసుకురావాలంటే హావభావ విశేషాలను ప్రదర్శించాలంటే నాటక కళలో యిటువంటి సంస్థను ఏర్పాటు చేస్తే ప్రభుత్వ విధానాలకు పంచవర్ష ప్రణాళికలకు ప్రచారం చేసుకోవచ్చును. దానిని స్థాపించ డానికి మంత్రిగారు గట్టి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— చెప్పానుకదా. దానికోసం ట్రెయినింగు యినిస్టిట్యూట్ పెట్టే విషయం పరిశీలనలో ఉందని చెప్పాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—సినిమా, డ్రామా టెక్నికలు విషయాలు. It has become technical education. In view of this, the Government going to reconsider the issue and see that the Cinema arts is brought under Technical education ? కాబట్టి దానిలో శిక్షణ అవసరం. శక్తి ఉన్న వారికి సినిమాలో ఛాన్సు వస్తుంది కాని అందరికి రాదు. టెక్నికల్ సైడులో Why not the Government include it under Technical Education. Is the Government having any proposal like that ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—కల్చరల్ ఎఫెయిర్స్ క్రింద ఉంది. వారు చేస్తారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—నాటక కళ గురించి మంత్రిగారికి ఏమైనా తెలుసునా ? వినికిడి ఏమిటంటే మంత్రిగారు చిన్నప్పుడు ఆడవేషాలు వేసేవారట. ఇప్పుడు ఏమి వేస్తున్నారు ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఇప్పుడు వేస్తున్న వేషం యిదే. ఎదురు గుండా కనిపిస్తున్నది.

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :—నాటక కళకు జీవితాన్ని అంకితం చేసి వృద్ధులైనవారు ఆర్థిక యిబ్బందులలో ఉన్నారు. వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—వృద్ధులైన నటులకు సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వ స్కీముంది. 25 మందికి ఎక్కువ కూడా చేస్తారు.

EXPORT OF SKINS TO MADRAS

362—

*6012 Q—Sri M. Nagi Reddy (Gurazala) :—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that most of the skins are being sent to Madras from our State for processing which is resulting in extra expenditure on transport; and

(b) if, so the steps taken by the Government to set up sufficient training industries in the State?

The Minister for Industries (Sri P. Basi Reddy) :-(a) Yes, Sir.

(b) A statement is laid on the Table of the House.

The following steps are taken to set up tanning industry in the State:

(1) The Hyderabad tannery is being improved and expanded at an estimated cost of Rs. 24.00 lakhs in the first phase and Rs. 25.00 lakhs will be spent for its expansion in the second phase.

(2) A sum or Rs.10.00 lakhs had been spent on Guntakal Tanneries in the first phase and Rs. 10.00 lakhs will be spent in the second phase.

(3) The Corporation proposes to open one modern tannery in each region of the State at a cost of Rs.1.00 crore for each. The Leather Industries Development Corporation of Andhra Pradesh applied to the Government of India for licences for three tanneries but they have rejected two and sanctioned one which will be located in Rayalaseema Region.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—ఈ స్టేటుమెంటులో "The Corporation proposes to open one modern tannery in each region of the State at a cost of Rs. 1.00 crore for each." అని ఉంది. కాని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రెండు రీజియన్సుకు యివ్వకుండా ఒకే శాంక్షను చేసినది. లెటర్ ఆఫ్ యింటెంట్స్ రెండింటికి రిజెక్టు చేయడానికి కారణం ఏమిటి? మన రాష్ట్రంలో ఉన్న తోళ్లన్నీ మదరాసు రాష్ట్రానికి ఎగుమతి చేస్తున్నారు. అక్కడ వారు టానింగు చేసి కోట్ల రూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. ఏ కారణం చేత మూడు ఇండస్ట్రీస్ కోసం పెట్టిన వాటిలో రెండింటికి రిజెక్టు చేశారు? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రొటెస్టు తెలియచేసినదా లేదా?

*శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—గౌరవసభ్యులు చెప్పినది మన రాష్ట్రంలో హైడ్స్ అండ్ స్కిన్స్ చాల మట్టుకు మదరాసుకు వెళ్లుతున్నాయి; 80% టు 90%. for historical reasons tanneries were established in Madras long ago. లెదర్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను మూడు టానరీస్‌కి అప్లయి చేసినారు. వన్ రీజియన్‌కి యిచ్చి రెండు రిజెక్టు చేసినారు. రిజెక్షనుకు కారణం ఏమిటంటే-

8-40 a. m. There will be distortion of the trade because the established capacity in the country is adequate and so licences for additional tanneries are not necessary. On the ground that there will be distortion of trade, they have rejected these 2 applications. We have taken up the matter with the Government of India. I have also written a D. O. Letter to the concerned Minister and it will be followed up.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, డిస్టార్షన్ ఆఫ్ ట్రేడ్ అనే పాయింట్‌తో కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసినట్లు చెబుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ తోళ్లు ఎగుమతి ద్వారా కోట్ల రూపాయల ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజి వస్తున్నది. సరుకు అంతా మనది, మద్రాసు ప్రభుత్వానికి కేంద్రములో పలుకుబడి వుండుటవల్ల లబ్బీలు మద్రాసులో కూర్చొని మనకు అడ్డుతగులుతున్నారు. ఇది ఎక్స్‌పోర్ట్ ఓరియెంటెడ్ ప్రొడక్ట్ కనుక మన హౌస్ ఒక తీర్మానమును పాస్ చేసి కేంద్రానికి తెలియచేయడము అవసరము అనుకొంటున్నాను. అట్టడుగున వున్న మాదిగలు అభివృద్ధి చెందేదానికి అవకాశము వుంది. అందువల్ల కేంద్రము పైన వత్తిడి చేసి రెండు రీజియన్స్‌లోను రెండు ఫ్యాక్టరీలు పెట్టడానికి పూనుకొంటారా ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—తీర్మానము కంటె నేను స్వయముగా, గట్టిగా వ్రాయదలచుకొన్నాను. We are losing lot of foreign exchange. Madras is earning lot of foreign exchange. విజయనగరంలో ఒక టానరీ యిచ్చారు. రెండవ టానరీ కూడ యిచ్చారు. ఎన్నయినా యిస్తామని మొదట చెప్పారు. రెండు అప్లయి చేస్తే ఒకటి యిచ్చి అది పూర్తి కానివ్వండి, తరువాత ఇంకొకటి యిస్తామని అన్నారు. అది పూర్తి అయ్యేటప్పటికి 1,2 సం.లు అవుతుంది. We have applied to them again for sanction of second tannery.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—హైదరాబాదు టానరీకి 24 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నామన్నారు. చాల సం.లు అశ్రద్ధ చేయడము వల్ల హైదరాబాదు టానరీ నష్టపడినది. ఒక ఎక్స్‌పర్ట్‌ను వేసి రిపోర్టు తీసుకొన్నారు. వారిచ్చిన సజెషన్ పైన 24 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడానికి నిర్ణయించారు. ఇప్పటికి ఎంత ఖర్చు అయినది. ఇప్పుడు ఏ స్టేజిలో వుంది ?

Sri P. Basi Reddy:—They have taken up expansion programme. They have taken up in all seriousness. ఎంత ఖర్చు అయినది వివరాలు లేవు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎక్స్‌పేన్షన్ ప్రోగ్రామ్ ఎంత వరకు అయినది. ఇప్పుడు ఏ స్టేజిలో వుంది ?

Sri P. Basi Reddy :—That information is not available I will give that information to the Hon'ble Member in the afternoon.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు) :—గుంతకల్లులో వున్న టానరీలో కొంతమందికి ట్రైనింగ్ యిస్తున్నారు. స్టయిఫెండ్ లేకపోవడము వల్ల చాల మంది మానివేయడము జరిగింది. గ్రామాలలో పురాతన పద్ధతిలోనే టానింగ్ చేసుకొని జీవించేవారు వున్నారు. నూతన పద్ధతులలో టానింగ్ చేసి లెదరు తయారుచేయడానికి వారికి ట్రయింగ్ యిప్పిస్తారా ? దాని కోసము ట్రెయినింగ్ సెంటర్స్ పెట్టే ఆలోచన వున్నదా ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—అప్పుడే 3 ట్రెయినింగ్ సెంటర్స్ మోడరన్ టానరీస్ పెట్టడము జరిగింది. హైదరాబాదు, విజయవాడ, కడపలో వున్నాయి. సుమారు

300 మందికి ట్రెయినింగ్ యివ్వడం జరిగింది, 12 మంది సైంటిస్టులకు కూడ ట్రెయినింగ్ యివ్వడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—రవాణాకు అదనముగా మనకు అవుతున్న వ్యయం ఎంత వుంటుంది ? సెకండ్ ఫేజ్‌లో హైదరాబాదు టానరీకి 25 లక్షలు, గుంతకల్లు టానరీకి 10 లక్షలు ఎక్స్‌పెన్షన్‌కి ఖర్చుపెడతామని అన్నారు 75–76 బడ్జెటు సం.రంలో అది పూర్తి చేస్తారా ? లేకపోతే ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—రెండూ 1975-76 లో పూర్తి అవుతాయి.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :—మద్రాసుకు పంపడము వల్ల ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది ?

Sri P. Basi Reddy :—The main object of establishing the Corporation is to avoid intermediaries and to supply raw materials to the coblers by the Corporation direct. ఇంతవరకు 10 జిల్లాల్లో రామెటీరియల్ డిపోలు ఒక్కొక్క డిపో 5 లక్షల కాస్ట్‌తో ఎస్టాబ్లిష్ చేయబడినవి.

శ్రీ సి వి. కె రావు :—ఈ టానరీ ఇండస్ట్రీ చాల ముఖ్యమైనది. దీని ప్రాముఖ్యతను ప్రభుత్వము గుర్తించినట్లు లేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము దానిని గుర్తించినందు వల్ల వారు ఆర్థికముగా బాగు పడినారు. కాకినాడ దగ్గరలో వున్న యానాంలో టానరీ ఇండస్ట్రీకి సంబంధించిన మెషినరీ వుంది. అది ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతులలోకి పోకుండా ప్రభుత్వమే కాకినాడలో ఒక టానరీ ఇండస్ట్రీ పెట్టడానికి పూనుకొంటారా ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—దీనిని ప్రభుత్వము గుర్తించినది. గతములో గుర్తించలేక పోయినా 1973 లో గుర్తించి ఒక కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేయడము జరిగింది. కార్పొరేషను చాల ప్రశంసనీయమైన పని చేసినది. ప్రభుత్వము బాగా డబ్బు యిస్తున్నది. 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద అయితేనేమి, జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి అయితే నేమి, they are giving aid financially. In regard to material, I will enquire and let you now.

శ్రీ జె.దామోదరరావు(బుగ్గారం) :—తోళ్ల పరిశ్రమ హరిజనులకుసంబంధించినది. వారిని ఆర్థికముగా మెరుగుపరచాలంటే వారి వృత్తికి దోహదముఇవ్వాలి. తోళ్ళను శుద్ధి చేసుకొనేదానికి ట్రెయినింగు యివ్వడము అవసరము. మార్కెటింగ్ కి ప్రతి జిల్లాలోను ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడము గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి:—అదే ఉద్దేశముతోనే మూడు ట్రెయినింగు సెంటర్లను ఏర్పాటు చేశాము, వివిధ కేంద్రాలలో ట్రెయినింగు సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయాలని ఉంది. ఇంటర్ మీడియరీస్‌ని పూర్తిగా ఎలిమినేట్ చేయడము జరిగింది We have appointed a whole-sale dealer. During this year very appreciable work has been done.

శ్రీ జె. దామోదరరావు:—సక్రమముగా వాడుకోవడానికి వారికి సబ్సిడీ ఏమైనా యిస్తారా ?

Sri D. Venkatesam:—There is some variation in the figures given in the note. అప్లయి చేస్తే ఒకటి రిజెక్టుచేసి ఒకటి యిచ్చినట్లుగా చెబుతున్నారు. దానిని రాయలసీమలో లొకేట్ చేస్తామన్నారు. ఎక్కడ చేయాలని అనుకొన్నారు ఇవాల్యుయేషన్ స్టడీ చేశారా ? దాని ప్రకారం మన రాష్ట్రములో ఎంత మేరకు తోళ్ళు దొరుకుతాయి ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి:—ఆ ఫిగర్స్ లేవు.

శ్రీ బి. బసప్ప (ఉరవకొండ):—మన రాష్ట్రములో తోళ్ళ పరిశ్రమ అభివృద్ధి అయ్యేదానికి చాల అవకాశాలున్నాయి. మద్రాసు రాష్ట్రానికి ఎగుమతి అవడమువల్ల మనకు వచ్చే లాభమంతా వారికి పోతున్నది. ఒక పథకమును ఏర్పాటు చేసుకొని ఉపయోగించుకొంటే మనకు ఎక్కువ లాభదాయకముగా వుంటుంది. తీవ్రమైన కృషి చేస్తారా ? 8-50 a. m.

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి:—తప్పక చేస్తాము. డిస్టార్షన్ ఆఫ్ ట్రేడ్ అనే కారణముతో మేము తృప్తి పడలేదు. మేము వ్రాయడం జరిగింది. డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ మేనేజింగు డైరెక్టర్ 2, 3 సార్లు వెళ్ళిరి. He is pursuing the matter.

శ్రీ అనంతవెంకటరెడ్డి (అనంతపూర్):—ఈ పరిశ్రమ మద్రాసులోనే వుండుటవల్ల వారే మోనోపలైజ్ చేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం అంతకు ముందు సంవత్సరం చిన్న ట్రేడర్స్ కడప, అనంతపురం జిల్లాలో ఈ తోళ్ళను కలెక్టు చేసి ఎంతో నష్ట పడ్డము జరిగింది. మంత్రిగారు స్పెషల్ ఇంటరెస్టు తీసుకొంటామని చెబుతున్నారు. కేంద్రానికి నచ్చచెప్పి మన రాష్ట్రములోనే ఒక ఇండస్ట్రీని స్టార్టు చేసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి:—ఇంతకుముందే మనవిచేశాను. ఇంటర్ మీడియరీస్ ని ఎలిమినేట్ చేయడానికి We are supplying directly the raw materials to the cobblers. We also purchase the goods manufactured by them. Our idea is to eliminate completely the intermediaries.

EXEMPTION OF SMALL SCALE INDUSTRIAL UNITS FROM THE PENAL RATES OF POWER

363—

*5858Q.— Sri M. Nagi Reddy (Gurajala):—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to exempt small scale industrial units from penal rates of power;

(b) whether it is a fact that the Minister for Industrial has suggested the above proposals; and

(c) if so whether any decision has been taken?

Sri P. Basi Reddy (a) (b) and (c): Government was particular that all the small scale industrial units were exempted from the power out. But since the power supply position still continues to be critical, total exemption was not possible. The Andhra Pradesh State Electricity Board has increased quotas of Small Scale Industries varying from 20% to 40% with effect from 2-1-1975.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, చిన్నతరహా పారిశ్రామిక విభాగాలను విద్యుచ్ఛక్తి పీనల్ రేట్ల మినహాయింపు గురించి దఫ దఫాలుగా బసిరెడ్డిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రామిసెస్ చేశారు. సర్చార్జి వేయుటవల్ల వారికి చాల నష్టం వస్తున్నదిఅని వారు రిప్రజెంట్ చేయడంకూడ జరిగింది. కొరతవల్ల కొంతవరకు వుంచామని చెబుతున్నారు. పెద్ద పరిశ్రమలకు అవకాశం యిస్తూ చిన్న పరిశ్రమల పైన ఇట్లా చేయడం మంచిదికాదు. వీరికి కొంత ప్రయారిటీ ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వమే ఈ విషయంలో ప్రయారిటీ యిచ్చి పీనల్ చార్జెస్ వసూలు చేయకుండా చూస్తారా ?

*శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—మొదట చిన్నతరహా పరిశ్రమలలో మొదలు పెట్టాం. స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్‌లో 4 కేటగిరీస్‌కి ఈ విధంగా కోటా రెయిజ్ చేశారు

(1) S. S. I. Units set by technocrats from 50% to 90%;

(2) Self-Employment Schemes from 50% to 90%;

(3) Units set up for reclaiming waste materials from 50% to 90%;

(4) Units wholly or manual based on locally available resources from 50% to 70%;

Above this quota, they levy penal rates. I have been requesting the Minister for Power and the Chairman, Electricity Board to exempt these Small Scale Industries completely for the last two months and we have sucseeded so far to this extent and they have requested us to give them some time to exempt the Small Scale Units completely and also to reduce the penal rates in respect of medium scale and large scale units.

శ్రీ డి. కృష్ణారెడ్డి (నర్సరావుపేట) :—చిన్నతరహా పరిశ్రమలకు ఎగ్జంప్షన్ యిస్తామని అంటున్నారు. కాని ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి యివ్వడం లేదు. ఇచ్చినా వాలంటరీ లోన్ కడితేనే యిస్తున్నారు. అది లేకుండా సప్లయి చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీములకు పీనల్ రేట్లు లేకుండా చేశాము. మిగతావారికి కూడ లేకుండా చేయాలని చెబుతున్నాము. The financial position of the Board is unsatisfactory. So they are not in a position to do away with the so called voluntary loads in respe t of the other industries.

శ్రీ యం. ఓంకారు :—ఎంత పెట్టుబడి కలిగిన పరిశ్రమలు చిన్నతరహా పరిశ్రమల నిర్వచనంలోకి వస్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కి 14.32 జి. డబ్ల్యు. హెచ్. అవసరం వుండగా 10.95 జి. డబ్ల్యు. హెచ్. లభ్యమవుతున్నదని పత్రికలలో వచ్చినది. అంటే మరింత కోత విధించబడుతుందనేది స్పష్టమైనది. వారు చెప్పినదాని ప్రకారం పెనాల్టీస్ విధించే ప్రమాదము వున్న దృష్ట్యా ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నది ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—ప్రమాదము లేదు. 90 శాతము వరకు యిచ్చారు. మిగతా వాటి గురించి 15 రోజులు లోపు యివ్వాలన్నారు. మాగ్జిమమ్ ఒక నెల అన్నారు. So within this period, I think we may secure exemptions for all the units. రబీ క్రాప్ కి ఇంత పవరు అవసరమవుతుందని వారు అనుకోలేదు. కొత్తగూడెం థర్మల్ యూనిట్లు రెండు మెకానికల్ ట్రబుల్ వల్ల పని చేయడము లేదు. These are the two reasons for which we have not been able to get sufficient power for industries.

Sri A. Sreeramulu;—The Minister is talking about the Power cut, while the question relates to penal rates on power used. There is an inherent contradiction in the policy of the Electricity Board. If there is shortage of power, at penal rates, how can the Board supply power to anybody ? That is to be clarified by the Board. Just because I pay 300% more, how the Board supply power? This clause 1, is very clear whether at least small scale industrial units will be exemted from penal rates. The Electricity Board has prescribed some quota, taking an arbitrary day i. e.. October, 1973 and whoever exceeds that particular quota, he has to pay 300% or 200% like that. So, I want to know from the Minister whether he is making any effort to negotiate with the Electricity Board to change its policy of imposing the penal rates, because if there is shortage they don't supply at all. When they are supplying why penal rates should be charged?

Sri P. Basi Reddy:—Because of the shortages, quotas have been fixed at lower levels. We have been at the Electricity Board for the last three months to increase this quota and reduce the panel rates also.

Sri A. Sreeramulu :—What I am asking is when there is no power, by paying more, how can they supply power. It is an exploitation.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ కాదు. డిసిప్లిన్ ఎన్‌ఫోర్స్ చేయడానికి పీనల్ రేట్స్ వేశారు. వారికి యిచ్చిన కోటా కాకుండా యిష్టము వచ్చినట్లు వాడుకోకుండా వుండడానికి వీలు వుంటుంది అని పీనల్ రేట్లు వేశారు.

Sri A. Sreeramulu :—I cannot understand.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—యిబ్బంది లేకుండా స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ కోటా ఎక్కువ చేశారు.

Sri A. Sreeramulu :—That has become drag on small scale Industries. I am referring to penal rates.

Sri P. Basi Reddy :—With the 19% they can manage easily.

శ్రీ జె. వెంగళరావు—ఎయిర్ కండిషన్, ఇల్యూమినేషను ఎవాయిడ్ చేస్తే వారిపైన పీనల్ రేట్లు పడవు. ప్రొడక్షనుకు సరిపోయిన కోటా యిచ్చారు. ఎక్కువ వాడుకోనకుండా కొంత డిసిప్లిన్ ఎన్‌ఫోర్స్ చేయవలసివుంటుంది.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నగరికటకం):—సెకోన్ద్రకాట్స్‌కి, అన్ఎంప్లాయిడ్ గ్రాడ్యుయేట్స్‌కి కొంతవరకు ఎగ్జమ్షన్ యివ్వడం జరిగిందన్నారు. ప్రభుత్వమే ఫైనాన్స్ చేసి వారిని ఎంకరేజ్ చేశారు. వారిద్దరికి పీనల్ రేటు లేకుండా పూర్తి ఎగ్జమ్షన్ యిస్తారా?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—పూర్తిగా ఎగ్జమ్షన్ యిచ్చినట్లే. If they use the power economically they can produce cent per cent.

శ్రీ సి. పి. కె. రావు :—పారిశ్రామికముగా డెవలప్ చేయాలన్నపుడు చిన్న తరహా పరిశ్రమలు ఈ రాష్ట్రములో ఎక్కువగా వచ్చినవి. అవి లాభదాయకముగా వుండవలసిన పరిస్థితులలో పీనల్ రేట్లు విధిస్తే ఏ విధంగా వీటికి దెబ్బ తగులుతున్నదీ ఇవ్వాల్యుయేట్ చేయవలసిన అవసరము వుంది. వారి పరిశ్రమలు దెబ్బ తినకుండా ప్రయత్నము చేయడము మంచిది కదా, వారంతా ఎయిర్ కండిషన్, ఇల్యూమినేషన్ చేసుకొంటున్నారనేది కానేకాదు. అటువంటివి వున్నవారు ఎంతైనా కడతారు; చిన్న తరహా పరిశ్రమలదారులగురించి అటువంటి అభిప్రాయమును కలిగి వుండడం మంచిది కాదు, వారు సర్వైవ్ కాకపోతే చిన్నతరహా పారిశ్రామికులు నష్టపడిపోతారు. కనుక వారి విషయమాలోచిస్తారా?

9-00 a.m. శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—విచారణ చేశాము. సేల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము వారి సెకోన్ద్రకాట్స్‌ను విచారణ చేశాము. 90 శాతము చాలా అన్నారు. సెన్ పరసెంటు ప్రిమిసెస్‌లో లైటింగు—If they economise they can have cent percent power for production purpose.

PROSECUTIONS FOR VIOLATION OF EMPLOYMENT EXCHANGE ACT.

364—

*5882-Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Labour be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have issued show-cause notices for prosecution to 65 firms including Government Departments and some Central Undertakings for violation of employment Exchange Act;

(b) if so, the names of such firms;

(c) the nature of viloations; and

(d) whether any prosecutions have been launched in Courts

The Minister for Labour (Sri T. Anjaiah):

(a) Yes, Sir. Show-cause Notices were issued to 65 establishments during the last four months.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

(c) Yes, Sir. In one case only prosecution was launched in the year 1973.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

List of Establishments to Whom Show Cause Notices Were Issued by the Director of Employment & Training During the Period October, 1974 to January, 1975.

S.No.	Name of employer	Nature of infringement
(1)	(2)	(3)
Central Government:		
1.	Deputy controller of stores South Central Railways, Lala Guda, Secunderabad.	Non-rendition of ER-I.
Central Quasi:		
1.	Educational Officer, Central Board Workers Education, Sub-Regional Centre, Rajahmundry, East Godavari	—do—
State Government:		
1.	Deputy Director (Technical) Rural Engineering and Planning Survey Scheme Rajahmundry East Godavari.	—do—
2.	Superintending Engineer Public Health, Hyderabad.	—do—
3.	Director of Civil Supplies Hyderabad	Non-notification of vacancies.
4.	Commercial Tax Officer Bhimavaram Eluru.	Non rendition of ER-I
5.	Commercial Tax Officer, Palakol, Eluru.	—do—
6.	Assistant Director of Agriculture, Palakol Eluru.	—do—
7.	Principal, Govt. College, Palakol, Eluru.	—do—

(1)	(2)	(3)
State	Government—(contd.)	
8.	Manager, Milk chilling Centre Bhimadole, Eluru.	Non-rendition of ER-I
9.	Assistant Director of Agriculture, Rampachodavaram East Godavari.	—do—
10.	Live stock Officer centralised Semen Collection centre, Rajanagaram, East Godavari	—do—
11.	Superintendent Childrens Home Addateegala, East Godavari.	—do—
12.	Superintendent Children Home Rajahmundry, East Godavari.	—do—
State Quasi:		
1.	Commissioner and Special Officer, Narasapur Municipality West Godavari.	—do—
2.	Manager Indian Bank Palakol, West Godavari.	—do—
3.	Manager Indian Bank Bhimavaram West Godavari.	—do—
4.	Branch Manager State Bank of India Bhimavaram, W. Godavari.	—do—
5.	Secretary, Nizam Sugar Factory, Fathe Maidan Hyderabad.	—do—
Local Body:		
1.	B.D.O. Bhimadole W. Godavari.	—do—
2.	B.D.O. Polavaram W. Godavari.	—do—
3.	B.D.O. Buttaiguda, W. Godavari	—do—
4.	B.D.O. Ganapavaram, W. Godavari.	—do—
5.	B.D.O. Peravali, W. Godavari.	—do—
6.	B.D.O. Mogaltur, W. Godavari.	—do—
7.	B.D.O. Koyyalagudem, W. Godavari	—do—
8.	B.D.O. Karvetnagar, Chittoor,	—do—
9.	B D.O. Yalpad, Chittoor	—do—
10.	B.D.O. Puttur, Chittoor.	—do—
11.	B.D.O. Satyavedu Chittoor.	—do—

(1)	(2)	(3)
Rivale Sector :		
1.	Manager, Laxmi Ganesh Rice Mills Chintapalli East Godavari.	—do—
2.	Sri Seetharama Rice and Oil Mills, Gollaprolu, East Godavari.	—do—
3.	The Vijayalakshmi Sago Industries Vetlapalem, East. Godavari.	Non-rendition of ER-I.
4.	Sri Srinivasa Mfg. Co., Vetlapalem, East Godavari.	-do-
5.	President, Andhra Briks & Tile Mfg. Co., Society Ltd., Samalkot East Godavari.	do
6.	Manager, Sri Anjaneyatile Coy., Samalkot, East Godavari.	do
7.	The Manager, Sri K.V. Narayana & V.S. Krisnna ceramics & pottaries, Rajahmundry, East Godvari.	do
8.	Head Master, Luthern' High school, Sakinetipalli, East. Godavari.	do
9.	Executive Officer, Sri VVS, Devasthanam, Annavaram, East Godavari.	do
10.	Sri Veeravenkatasatyanarayana Rice Mill, Navabpalem, W. Godavari.	do
11.	Sri Gopalakrishna Rice Mill, Juvvalapalem, West Godavari.	do
12.	Sri Seethamahalakshmi Rice Mill, Jutttga, West Godavari.	do
13.	Sri Rajeshwari Rice Mill, Buvvanapalli, West Godavari.	do
14.	Sri Venkataramaraja Rice Mill, Ganapavaram, West Godavari.	do
15.	Sri Venkatalakshmi Rajagopala swamy Rice Mill, Narsapur, West Godavari.	do
16.	Sri Subbareddy Rice Mill, Ganapavaram, West Godavari.	do
17.	Sri Ratna Rice Mill, Undrajavaram, West Godavari.	do
18.	Sri Mahalakshmi Boiled Raw Rice Mill & Sri Laxmi Oil Mills, Palakol (Ullampurru) West Godavari.	do

(1)	(2)	(3)
19.	Sri Gopalakrishna Rice Mills, Penugonda, West Godavari·	do
20.	Sri Ramakrishna Rice Mill, Penugonda, West Godavari.	do
21.	Sri Vijaya Rice Mill, Boiled Rice Section, Tallamudrupadu, West Godavari.	do
22.	Sri Seetharama Sugars, Vissampalem, West Godavari.	do
23.	Headmaster and Correspondent, Luther High School, Bheemavarεm, West Godavari.	do
24.	Principal, Sri Y.N. College, Narsapur, West Godavari.	do
25.	Sri Dhanalakshmi Rice Mill, Akividu, West Godavari.	do
26.	Chandrasekhara Boiled ahd Raw Rice Mill, Palacol West Godavari.	do
27.	Sri Seetharamanjaneya Rice Mill, Palacol, West Godavari.	do
28.	Sri Ramalingeswara Rice Mill, Velpuru, West Godavari.	do
29.	Sri Ramalingeswara Rice Mills, Narayanapuram West Godavari.	do
30.	Sri Konala Ramireddy Rice Mill, Marteru, West Godavari.	do
31.	Principal, D.N.R. College, Bhimavaram, West Godavari.	do
32.	Srinivasa Mica Mine, Ceennnru, Nellore.	do
33.	Palamani Mica Mine, Chaganam, Nellore.	do
34.	Abirami Cotton Mills (P) Ltd., Sullurpeta, Nellore.	do
35.	Indsan Detonators (P) Ltd., Sanathnagar, Hyderabad.	Non-Notification of vacancies.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎక్కువ భాగం నోటీసులు ఇవ్వబడిన వారు పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలే ఉన్నాయి. యీ రెండు జిల్లాలే ఎందు కున్నట్లు ? వైల్యేషన్ యీ రెండు జిల్లాలలోనే జరిగిందా ? మరెక్కడా జరగలేదా ?

*శ్రీ టి. అంజయ్య :—కొంతమంది రిప్లయి ఇచ్చారు. మేము ఎంప్లాయి మెంటు ఎక్స్చేంజిలనుంచి కన్సల్ట్ చేస్తాము. వారు మూడు నెలలకు ఒకసారి రిటరన్ పంపిస్తారు. 122 షోకాజ్ నోటిసులు ఇచ్చారు. 85 డ్రాప్ చేశారు. 1 ప్రాసిక్యూట్ చేశారు. 86 పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా. తూర్పు గోదావరి జిల్లా యీ రెండు జిల్లాలలోనే వైలేషన్ ఎందుకు జరిగింది ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—రాష్ట్రం అంతా షోకాజ్ నోటిసులు ఇచ్చారు చిత్తూరు జిల్లాకూడా ఉంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రెండు మూడు జిల్లాలకంటె ఎక్కువ లేవు. ఎక్కువ భాగం తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోనే ఉన్నాయి. సి. వి కె. రావుగారి ఇన్‌ఫ్లుయన్ ఉందా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—21 మంది ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసర్సులోను 17 మందిని వెకెన్సిలు డిస్ట్రిక్టులో ఉన్నాయి, సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా వలన అపాయింట్ చేయలేదు. ఎక్కడెక్కడ ఆఫీసర్సు ఉన్నారో వారికి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ముఖ్యంగా అయిదు జిల్లాలవారు వైలేట్ చేశారు. లోకల్‌బాడిస్, జిల్లా పరిషత్తు, సమితులు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిలనుంచి కాండిడేట్సును పిలవకుండా రిజర్వేషన్ ఫాలో కాకుండా ఇష్టంవచ్చినవారిని కొన్ని చోట్ల లంచాలు కూడా తీసుకుని ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నారని ఇక్కడకూడా చెప్పాము. యీ రోజు మంత్రి గారు కాదన్నారు. ఇప్పుడు ఇక్కడున్న నోటు చూస్తె లోకల్‌బాడిస్ 11 లో 7 సమితులు భీమడోలు, పోలవరం, బుట్టాయిగుడ, గనపవరం, కొయ్యలగూడెం, ఇలాగ సమితులు స్వంతంగా చేసినట్లుగా ఉంది. హరిజనులకు బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ వారికి రిజర్వేషన్ ఫాలో కాని వారిపయిన ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ? రిజర్వే షన్స్ అమలు చేయడంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమి ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—యీ రిజర్వేషన్స్ గురించి ఈశ్వరీబాయిగారు కూడా అడిగారు. ఒక సెల్ వేయాలని ఉంది. తమరు పర్మిషను ఇస్తే నేను దీమాందు పయిన ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇస్తాను. 21 మంది ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్సులో అయిదు జిల్లాలలో మాత్రమే ఉన్నారు. మొత్తం చెక్ చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయాలంటె ఆఫీసర్సు లేరు. ఖాళీలు అలాగె ఉన్నాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—యీ విధంగా రూల్సు వైలేటు చేయడంలో ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్సు బాధ్యత కూడా ఉంది. వారి లాలోచి లేకుండా యీ వైలేషను జరగదు. కనుక ఇదంతా చూస్తుంటె ఇనెఫిషియంటు, కరప్టు ఎంప్లాయి మెంటు ఆఫీసర్సు ఉన్నందువలనే తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో జరిగింది. ఆ ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్సుకు ప్రమోషన్ ఎందుకు ఇచ్చారు ? తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో వైలేటు చేయడానికి బాధ్యత ఆ ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసరుదే,

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ప్రమోషన్ చేశారు. వారు కాకినాడ ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసరు గురించి చెప్పారు. నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి వారు అక్కడ ఉన్నారు. మూడు సంవత్సరాలకొకసారి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని ఉంది. ఇప్పుడు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తారు. వారు ఐ. టి. ఐ. అడ్మిషన్ లో బంగ్లింగ్ చేశారనే కంప్లయింటు ఉంది ప్రభుత్వం విచారణ చేస్తూంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—మంత్రిగారు సమాధానంలో 85 కేసులు డ్రాప్ చేశారన్నారు. ఇందులో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా రైస్‌మిల్లు ఎన్ని ఉన్నాయి ? పంచాయితి సమితి ఎన్ని ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—వివరాలు ఇచ్చాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—డ్రాప్ చేసినవి మాకు ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు చెప్పారు.

شری سید حسن — کیا یہ صحیح ہے کہ اس ۲۱ سال کی مدت میں آپکے پاس صرف ۰ امپلائمنٹ آفیسرس ہونیکی وجہ سے آپ زیادہ ایکشن نہ لے سکے کیونکہ آپکے پاس آفیسرس اتنے کم ہیں اسلئے اس خصوص میں زیادہ کام نہیں ہوسکا ۔ دوسری بات یہ ہے کہ کیا آپکی فہرست میں حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کا نام بھی شامل ہے ۔

شری ٹی ۔ انجیا — حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کا نام بھی اسمیں شریک کیا گیا ہے وہاں بھی وہ ڈائرکٹ رکروٹمنٹ کررہے ہیں ۔ اسلئے ہم ان کو بھی نوٹس دیئے ہیں ۔

జిల్లాలలో ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్సు లేరు. ప్రాపర్‌గా చెక్ చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయడం కష్టంగా ఉంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— యీ రెండు జిల్లాలలో ఎగ్జామిన్ చేస్తే వైలేట్ చేసినవి 65 ఉన్నాయి. ఇతర జిల్లాలలో కూడా ఉండవచ్చు. పోస్టులు ఎందుకు వేకెంటుగా ఉన్నట్లు ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :— ఇప్పుడు వాటిగురించి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. తొందరలోనే వేకెన్సీస్ ఫిలప్ చేయాలని ఉంది. సిక్స్ పాయింటు ఫార్ములా వలన పెండింగులో ఉన్నాయి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—సెల్ పెట్టాలని ఉందన్నారు మంత్రిగారు. యీ సెల్ ఉద్దేశం ఏమిటి ? రిజర్వేషన్స్ ఎలాగ చేస్తారు ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—డిమాండు పయిన తమ పర్మిషనుతో స్టేట్‌మెంటు చేస్తానని చెప్పాను.

Starting of Children's Academy in Andhra Pradesh

365—

*5714 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasulreddi:—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to start Childrens Academy in Andhra Pradesh; and

(b) if so, when will the proposal materialse ?

The Minister for Education (Sri M.V. Krishna Rao):— (a) Yes, Sir.

(b) the matter is under active cosideration.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పిల్లల అకాడమీను 9-10 a.m. ప్రారంభించుటకు యేదేని ప్రతిపాదన కలదా అంటే ఉందని అన్నారు. దాని స్వరూప స్వభావాలు ఏమిటి ?

శ్రీ ఎమ్ వి. కృష్ణారావు :—ఇప్పుడు చాలా చోట్ల బాలల సంఘాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు నెహ్రూ బాల కేంద్రం ఉంది. వీటన్నింటినీ కో ఆర్డినేట్ చేసి వారిలో ఉన్న నిగూఢమైనటువంటి శక్తులను అభివృద్ధిపరచడానికి ఈ కార్యక్రమం చేయాలనే ఉద్దేశం ఉంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—'బి' కి సమాధానం ఇస్తూ అండర్ యాక్టివ్ కన్సిడరేషను అన్నారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పూర్తి అవుతుందా?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు :—వచ్చే ఆర్థికసంవత్సరం నుంచి కార్యరూపం దాల్చును.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎంత వయసు వరకు మీరు పిల్లలుగా లెక్క వేస్తారు ? దీనికి ఎంత పెట్టుబడి అవుతుంది ? దీని ఉద్దేశాలు ఏమిటి ? ఎంతమంది సభ్యులుంటారు ? పెద్దలు, పిల్లలు, స్త్రీలు ఉంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ప్రస్తుతం 2 లక్షలు వచ్చే సంవత్సరానికి అలాట్ చేసి చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నాము. దానిలో బాల సాహిత్యం, బాలల ఆర్టు, ఇతర నిపుణులకు సంబంధించినటువంటివారు దానిలో ఉంటారు. బాల సంఘాల ప్రతినిధులు కూడా ఇందులో ఉంటారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎంత వయసు ఉన్నవారిని మీరు పిల్లలుగా ట్రీట్ చేస్తారు ? ఈ ఆకాడమీలో ఎంతమంది సభ్యులుంటారు ? స్త్రీలు, పెద్దలు కూడా ఉంటారా ?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు :—ఇంతమంది ఉండాలనే నిర్ణయం చేయలేదు. వీరిని ఎకాడమీలో పెట్టాలని మాత్రమే సూత్రప్రాయంగా ఉంది. దీనిని పరిశీలన చేస్తున్నాము. 16 సంవత్సరాలలోపు వయసు ఉన్నవారందరూ పిల్లలు అవుతారు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఇప్పుడు అన్నింటికీ కార్పొరేషన్సు పెడుతున్నారు. పిల్లలకు వృద్ధులకు కార్పొరేషన్ ఎప్పుడు పెడతారు?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు :—ఇది కార్పొరేషను కాదు అకాడమీ.

Junior And Degree Colleges For Girls in the State

366—

*6198 (N) Q.— Sarvasri P. Janardhna Reddy (Kamalapur) and M. Omker:— Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there are any districts in ths state which are not having Junior Colleges for girls and Degree Colleges for women respectively ;

(b) if so, the names of those districts ;

(c) whether there is any proposal with the Government to establish Junior Colleges for girls in those districts;

(d) if so, when; and

(e) if not, the reasons therefor?

Sri M.V. Krishna Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) There are no Junior Colleges for Girls in the Districts of Srikakulam, Visakhapatnam, East Godavari, West Godavari, Prakasam, Nellore, Anantapur, Kurnool, Nizamabad, Khammam, Adilabad, and Medak Districts. There are no Degree Colleges for Women in the Districts of Nalgonda, Adilabad, Medak and Mahbubnagar.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

(e) For want of adequate resource to open and maintain these Colleges.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అత్యధిక జిల్లాలలో స్త్రీలకు జూనియర్ కాలేజీలు లేవు. డిగ్రీ కళాశాలలు లేవు. ఈ దృష్ట్యా లోకల్‌గా ఏమైనా కాన్‌ట్రిబ్యూషను తీసుకొని అయినా ఇప్పుడు చెప్పినటువంటి జిల్లాలలో సగం జిల్లాలలోనైనా వచ్చే ఆర్థికసంవత్సరంలో ప్రారంభించడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—డిగ్రీకాలేజీలు ఉన్నచోట జూనియర్ కాలేజీలు కూడా ఉన్నాయి. 8 జిల్లాలలో మాత్రమే డిగ్రీ కాలేజీలు, లేవు. అక్కడ ఎవరైనా ముందుకు వస్తే పర్మిషను ఇవ్వడానికి, పెట్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—హైస్కూలు ఎడ్యుకేషను వరకు విద్యార్థులకు వేరు, గరల్సుకు వేరు అని బైఫర్‌కేట్ చేసి పెట్టాము. హైస్కూలు ఎడ్యుకేషను అయిన తరువాత మళ్లీ వారికి కో-ఎడ్యుకేషను ఇస్తున్నాము జూనియర్ కాలేజీలలో. అటువంటి పరిస్థితులలో Why not the Government make a proposal to see that Junior Colleges are started separately for ladies also?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—డిగ్రీ కాలేజీలు ఉన్నచోట, జూనియర్ కాలేజీలు ఉన్నచోట ఇంటర్‌మీడియట్ క్లాసులున్నాయి. 2, 8 జిల్లాలలో మాత్రం లేవు. అక్కడ ఎవరైనా ముందుకువస్తే తప్పకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఈ కాలేజీలు లేనిచోట్ల ఎవరైనా ముందుకు వస్తె పర్మిషను ఇస్తామని అంటున్నారు. ప్రభుత్వమే ఎందుకు టేక్‌అప్ చేయకూడదు?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు :—స్త్రీవిద్యా వ్యాప్తికి అందరూ సహకరించాలి. ప్రిలిమినరీగా కావలసిన డబ్బు అక్కడ కట్టవలసి ఉంటుంది. సభ్యులుకూడా కో ఆపరేట్ చేయాలి. మేము పెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. లోకల్‌గా కూడా కోఆపరేట్ చేయకపోతే కొంచెము కష్టం అవుతుంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం ఇంటర్నేషనల్ వుమెన్సు ఇయర్ కాబట్టి తప్పకుండా జూనియర్ కాలేజీలు పెడతామని ముఖ్య మంత్రిగారు వాగ్దానం చేసారు. కాబట్టి జూన్‌లో స్త్రీలకు ఎన్ని జూనియర్ కాలేజీలు, డిగ్రీ కాలేజీలు ప్రారంభించాలని నిర్ణయం చేసారు. మీ దగ్గరకు ఎన్ని అప్లికేషన్సు వచ్చి ఉన్నాయి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంలో వారికి ఎంకరేజిమెంటు ఇవ్వాలని అనుకున్నాము, ఎక్కడ పెట్టాలనేది ఏప్రిల్ దాటిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంలో ఈ అకాడమీ ప్రారంభించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—వచ్చే సంవత్సరంలో పెట్టాలనే నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. అది పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. నారాయణ స్వామి (పొదిలి) :—కొన్ని జిల్లాలలో స్త్రీలకు కాలేజీలు లేవని చెప్పారు. అందులో ప్రకాశం జిల్లా ఒకటి. అక్కడ ఎవరైనా ముందుకు వస్తే కాలేజీ పెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుందని అన్నారు. దానికి విరాళం ఎంత కావాలి ? ప్రయివేటుగా పెట్టుకోవాలంటే ఎంత కడితే ఇస్తారు ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రకాశం జిల్లాలో గోరంట్ల వెంకన్న ట్రస్టువారు ముందుకువస్తే మేము పర్మిషను ఇస్తాము. వారిని రమ్మనండి. మాట్లాడదాము.

కుమారి ఎమ్. కమలమ్మ (నర్సాపురం) :—ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ వుమెన్స్ ఇయర్. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇప్పుడైనా జూనియర్ కాలేజీలు, డిగ్రీ కాలేజీలు పెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను తప్పకుండా ఆలోచిస్తానని చెప్పాను.

శ్రీమతి డి. భానుతిలకం :—ఇప్పుడు నడుస్తున్నటువంటి గరల్సు హైస్కూల్సును జూనియర్ కాలేజీలుగా మార్చడానికి అవకాశం ఉంటుందా ?

శ్రీ ఎమ్ వి. కృష్ణారావు :—అక్కడ పరిస్థితులను బట్టి ఉంటుంది, అక్కడి స్ట్రెంగ్తునుబట్టి ఉంటుంది. అది కూడా మనం తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో ప్రిఫరెన్సు ఇస్తున్నాము. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సులో లేనిచోట ప్రిఫరెన్సు ఇవ్వాలని అనుకున్నాము. ఇప్పుడు వుమెన్సు ఇయర్ సందర్భంగా ఒక కమిటీని త్వరలో కాన్‌స్టిట్యూట్ చేస్తున్నాము. ఎక్కడెక్కడ ఎడ్యుకేషను ఫెసిలిటీసు ఇవ్వవలసి ఉంటుందో అది చూస్తుంది.

Survey of the Agency areas to asses the Developmental Works

367—

*6081.Q.— Sri M. Nagi Reddy:— Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state;

(a) whether the Government have decided to conduct survey in Agency areas to assess the impact of development works on families of each Individuals ;

(b) if so, the particulars of the Agency areas where survey will be conducted together with the dates of the commencement of the survey;

(c) the nature of the survey ; and

(d) the names of the members appointed for this survey ?

The Minister for Social Welfare (Sri B. Sreerama Murthy): (a) Yes, Sir,

(b) The survey is expected to commence shortly in the Tribal areas of Srikakulam, Visakha patnam, East Godavari, West Godavari, Khammam, Warangal and Adilabad districts. The Tribal Cultural Research and Training Institute will undertake the Survey.

(c) 10% of the tribal house holds in 24 Tribal Development Blocks are expected to be covered to assess the impact of the developmental programmes upon the socio-economic conditions of the Scheduled Tribes.

(d) Six Village Development officers and two Extension officers in each Tribal Development Block under the supervision and guidance of Research staff of the Tribal Cultural Research and Training Institute are expected to attend to the work.

వచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషను—అప్పుడే విశాఖపట్టణంలో, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో లేకెస్టుగా ఈ సర్వే ప్రారంభించారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మిగిలినటువంటి జిల్లాలలో 1975-76 అకాడమిక్ ఇయర్ లో ప్రారంభించి పూర్తిచేస్తారా ?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—తొందరలో ప్రారంభించి వీలైనంత త్వరగా పూర్తి చేయాలని అనుకొంటున్నాము.

Conversion of Single Teacher Schools in Tribal Areas into Ashram School

368—

*6033-Q.—Smt. J. Eshwari Bai:—Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state :

(a) whether the State Government have decided to convert single teacher school in the Tribal areas into Arhram Schools ; and

(b) if so, from what date these Ashram schools will function and the cost involved in this regard ?

Sri B. Srirama Murthy:—(a) Yes, Sir, It is the policy of the Government to convert Single teacher shools in to Ashram Schools.

(b) So far 224 Ashram Schools have been opened. Proposals to open 118 more Ashram Schools at a cost of Rs. 30.40 lakhs are pending with the Government for provision of funds.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఈ సింగిల్ ఆశ్రమ స్కూల్సు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయి ? లేనిచోట్ల పెట్టే ప్రపోజల్సు ఏమైనా ఉన్నాయా ?

శ్రీ ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—డిస్ట్రిక్టు ఫిగర్సు ఉన్నాయి. ఆదిలాబాదులో 43, ఈస్టు గోదావరిలో 26, ఖమ్మంలో 41, విశాఖపట్టణంలో 38, శ్రీకాకుళంలో 27, వరంగల్‌లో 13, వెస్టు గోదావరిలో 17, మహబూబ్‌నగర్‌లో 2, నల్గొండలో 1, కర్నూలులో 4, ప్రకాశం జిల్లాలో 5, నెల్లూరులో 1 కరీంనగర్‌లో 6, మొత్తం 224 ఇదిగాక 1974–75 లో 22 ఆశ్రమ స్కూల్సు స్టార్టు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం 24 కొత్తగా పెడతామని అన్నారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఆ 24 ఏఏ జిల్లాలలో పెడతారు ? వరంగల్ జిల్లా మణ్యం ప్రాంతంలో 70% ట్రయిబల్ గ్రామాలలో అసలు ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలు లేవు. ఆశ్రమ స్కూల్సు స్థాపించడం ఆలస్యం అయినా ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలు అయినా ఈ సంవత్సరం ప్రారంభిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ట్రయిబల్ విలేజెస్‌లో ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలు కన్నా ఆశ్రమస్కూల్సు చాలా అవసరము. ఆశ్రమస్కూల్సు పెట్టి అక్కడ భోజనము పెట్టి, బట్టలు యిచ్చి, పుస్తకాలు యిచ్చి చదువు చెప్పించకపోతే వారు చదువుకోరు. కాబట్టి ప్రతిచోట పెట్టాలనే ఆలోచన గవర్నమెంటుకు ఉంది.

శ్రీ సి. చిట్టినాయుడు (పాడేరు) :—ఏజన్సీ ప్రాంతంలో ఆశ్రమస్కూల్సు పెడుతున్నారు. కాని అక్కడ తగినటువంటి ఎకామడేషన్ లేదు. ఏజన్సీ ఏరియాలో పెట్టిన ఆశ్రమ స్కూల్సుకు స్కూలు బిల్డింగ్, హాస్టల్ బిల్డింగ్. ఇతర వసతి సదుపాయాలు తొందరలో చేయించవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి ఇండివిడ్యువల్ మేనేజ్‌మెంట్ స్కూల్స్ చాలా వున్నవి అవి సక్రమంగా పని చేయటం లేదు. ఇండివిడ్యువల్ మేనేజ్‌మెంట్ స్కూల్స్ గవర్నమెంట్ టేకప్ చేసుకోవాలనే ప్రతిపాదన గవర్నమెంట్ దృష్టిలో వున్నది ఆ స్కూల్స్‌ను గవర్నమెంట్ ఎపుడు టేకప్ చేసుకొంటారు ? ఇండివిడ్యువల్ మేనేజ్‌మెంట్ స్కూల్స్‌తోబాటు అక్కడ పని చేస్తున్న టీచర్స్—ట్రయిబల్స్, నాన్ ట్రయిబల్స్ వున్నారు. వారి సర్వీసుతో బాటు, ఆ ఇండివిడ్యువల్ మేనేజ్‌మెంట్‌స్కూల్స్ గవర్నమెంట్ ఎపుడు టేకప్ చేసుకుంటారు ? 9-20.a. m.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—మన ఆశ్రమ స్కూల్స్‌కు కావలసినటువంటి కనీస సౌకర్యాలు పూర్తిగా నెరవేర్చేదానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రయివేట్ ఎయిడెడ్ మేనేజ్‌మెంట్ స్కూల్స్ ఏవైతే వున్నవో వాటిని తీసుకొనే విషయంలో ఒక నిర్ణయం పాలసీ డెసిషన్—తొందరగా తీసుకోవటం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. వరకురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :—నోటిఫైడ్ ఏజన్సీ ట్రయిబల్ ఏరియాగా కాకుండా, ట్రయిబల్ ఏరియాకు ప్రక్కనే వున్న గ్రామాలలో 90 పర్సెంట్ ట్రయిబల్స్ వున్నప్పటికీ—టెక్నికల్‌గా అది నోటిఫైడ్ ట్రయిబల్ ఏరియా కాదు కాబట్టి ఆ బోర్డర్స్‌లో వున్న విలేజెస్‌ను వెగ్ లెక్టు

చేయడం జరుగుతున్నది. ఆ ఏరియాస్‌లో కూడా యీ స్కీమ్ అప్లయి చేస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—టెక్నికల్‌గా అటువంటి వాటికి ఎక్స్‌టెండ్ చేయటానికి ఆక్షేపణ లేదు. గౌరవసభ్యులు ఆ పర్టిక్యులర్ కేస్ చెబితే నేను తప్పకుండా చూస్తాను.

శ్రీ వి. బి తిరుమలయ్య (వికారాబాద్) :—ఆశ్రమ స్కూల్స్ కొత్తవి పెడతామని మంత్రి గారు చెప్పారు. అవి ఏ తాలూకాలలో అవి ఏ ఏ జిల్లాలో పెడుతున్నారో చెబుతారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు :—ట్రయిబల్స్ వున్న చోట్ల పెడతారు. అటవీ జాతుల వారు వున్న చోట్ల పెడతారు.

శ్రీ పి. రాజరత్నం (ఆలూరు) :—రాష్ట్రంలో వున్న నేషనల్ వెల్‌ఫేర్ స్కూల్స్ అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నవి. సింగిల్ టీచర్స్ వున్న ఆ స్కూల్స్‌ను ఆశ్రమ స్కూల్స్‌గా మార్చటానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—అది నేను మనవి చేశాను. ఈ సింగిల్‌టీచర్ స్కూల్స్ ఆశ్రమ స్కూల్స్ క్రింద మార్చాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. రాజరత్నరావు :—సోషల్ వెల్‌ఫేర్ స్కూల్స్ పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. ఫర్నిచర్ లేదు. బ్లాక్‌బోర్డ్సు లేవు.

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—ఇది ఆశ్రమ స్కూల్స్‌కు సంబంధించిన ప్రశ్న. దానికి మాత్రమే నేను జవాబు చెప్పాను.

శ్రీ కె నారాయణస్వామి :—ఆశ్రమ స్కూల్స్ ప్రకాశం జిల్లాలో ఎక్కడెక్కడ వున్నవో చెబుతారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—ఆ లిస్ట్ కావాలంటే టేబుల్ మీద పెడతాను. ప్రకాశం జిల్లాలో మొత్తం ఐదు పాఠశాలలు వున్నవని చెప్పాను. ఆ ఐదు ఎక్కడ వున్నవి అంటే-నేను వెంటనే చెప్పలేను.

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ) :—అధ్యక్షా, నల్లగొండజిల్లాలో ఒకటే ఒక ఆశ్రమ పాఠశాల వుంది దేవరకొండలో-500 కుటుంబాలు వున్న ప్రాంతములో ఒకటే ఒక ఆశ్రమ స్కూల్ వుంది. దానికి చుట్టుముట్టు గుట్టలు వుండి పిల్లలు వెళ్లటానికి అవకాశం లేకుండా వున్నదని మంత్రిగారికి నేను చెప్పడం జరిగింది. ఆ గుట్టల ప్రాంతం చెంచులు ఎక్కువ మంది వున్న ప్రాంతం. అక్కడ ఇంకొక ఆశ్రమ స్కూల్ పెట్టాలని మంత్రిగారికి చెప్పాను. దానిని గురించి పరిశీలన జరిపి అక్కడ ఇంకొక ఆశ్రమ స్కూల్ ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి శ్రీరామ్మూర్తి :—ఇపుడు వున్నటువంటి ఆశ్రమస్కూల్స్ చాలక, వాటి సంఖ్య పెంచటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన పర్టిక్యులర్ ఊరు గురించి నాదగ్గర వివరాలు లేవు.

శ్రీ పి. శ్రీరామ్మూర్తి :—మంత్రిగారు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 24, విశాఖ జిల్లాలో 27 ఆశ్రమ స్కూల్స్ వున్నవి అని చెప్పారు. అక్కడ భోజన వసతి,

మొదలైన వసతులు వుంటే గాని ట్రయిబల్ పిల్లలు స్కూలుకు రారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే అక్కడ వున్న మొత్తం సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్‌ను ఆశ్రమ స్కూల్స్‌గా యీ సంవత్సరమే మార్చి, ఆ ట్రయిబల్స్‌ను ముందుకు తీసుకురావటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—అదే మనవిచేశాను. మొత్తం 118 స్కూల్స్ ఆ రకంగా పెట్టాలని ఆలోచన వున్నది. దాని నిమిత్తం 30.04 లక్షలు ఖర్చవుతుంది అనుకొన్నాము. తొందరగా, యీ డబ్బు లభించిన వెంటనే వాటిని ఓపెన్ చేయటానికి అవకాశం వున్నది. అందుకు కావలసిన ప్రతిపాదనలు ప్రస్తుతానికి సిద్ధంగా వున్నాయి.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ : —అధ్యక్షా, తెలంగాణాలో లంబాడీస్, ఎరుకలను ట్రయిబల్స్ క్రింద ట్రీట్ చేసి యీ తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆశ్రమ స్కూల్స్ ఎక్కువ చేయటానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. వెంగళరావు :—తెలంగాణా, ఆంధ్ర అన్న సమస్య ఎక్కడ వున్నది ? ట్రయిబల్స్ ఎక్కడ వుంటే అక్కడ పెడతారు. తెలంగాణాలోని లంబాడీస్ ఎరుకల గురించి పార్లమెంట్ అమెండ్ చేస్తే-వారికి కూడ పెడతాము.

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ) :—ఈ ఆశ్రమ స్కూల్సు గిరిజనులకు మాత్రమే ప్రస్తుతం వుంది. డి. ఎస్. టి. ఎస్., లంబాడీస్ షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ క్రిందకు రారు. వారు షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ ఇంచుమించు సమాన స్థితిలో వున్నారు. వీరికి షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ క్రింద చేర్చటానికి పార్లమెంట్ నిర్ణయం చేయటంలో ఆలస్యం అవుతున్నది. కాబట్టి తెలంగాణాలో లంబాడీస్‌కు ఎరుకలకు, ఏనాదిలకు అందులో 25 పర్సెంట్-మన రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అధికారం వున్నది కాబట్టి—ఆ విధంగా కేటాయింపు చేయటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—ఆ ఆశ్రమ స్కూల్స్‌లో ట్రయిబల్స్‌కు చెప్పే ఎడ్యుకేషన్ ఏమిటి ? ఆ మాస్టర్స్‌కు ఏమి క్వాలిఫికేషన్స్ వుండాలి ? నిజామాబాద్ జిల్లాలో ముఖ్యంగా-మా ఎల్లారెడ్డి, గాంధారి ట్రయిబల్ ఏరియా. ఈ సంవత్సరం అక్కడ ఏమైనా కొత్తగా ఆశ్రమ స్కూల్స్ పెట్టే ప్రపోజల్స్ వున్నవా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—తక్కిన పాఠశాలలలో ఏరకమైన సిలబస్ టీచ్ చేస్తారో, యీ పాఠశాలలలో కూడ అదే విద్యా విధానం వుంటుంది. అదే సిలబస్ వుంటుంది. ఆ టీచర్స్‌కు కూడ సిమిలర్ క్వాలిఫికేషన్స్ వుంటాయి. మార్పు ఏమీ ఉండదు. వీరికి రెసిడెన్సియల్ టైప్ ఆఫ్ స్కూల్ వుంది. వీరికి హాస్టల్ ఫెసిలిటీస్ లభిస్తుంది. నిజామాబాద్ గురించి అటువంటిదేమీ ఆలోచన లేదు.

REVENUE DIVISIONS WITHOUT SUBORDINATE JUDGE COURTS

369—

*5029—Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasulreddi:—Will the Minister for Law be pleased to state :

(a) the number of headquarters of the Revenue divisions in Andhra Pradesh which have no subordinate Judge Courts;

(b) the number of taluk headquarters in the State without munsiff Magistrate courts ; and

(c) whether the High Court has recommended the establishment of the respective courts at the places arising in clause (a) and (b) above and if so when will the recommendations of the High Court be implemented ?

The Minister for Law (Sri Asif Pasha):— (a) 30, Sir.

(b) 38, Sir.

(c) No Sir.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—బి. వి సుబ్బారెడ్డిగారు న్యాయశాఖ మంత్రిగా వున్నప్పుడు హైకోర్టు నుండి రికమెండేషన్స్ వచ్చినవి అని, సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టు పెట్టాలని. గూడూరు నంద్యాలలో కూడ సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టు పెట్టాలని వుందని, త్వరలో పెడతామని, హైకోర్టు రికమెండేషన్ ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని అన్నారు. ఇపుడు మంత్రిగారు హైకోర్టు సిఫార్సు రాలేదని అంటున్నారు. మేము ఎవరు చెప్పింది నమ్మాలి ?

శ్రీ ఆసిఫ్ పాషా :—హైకోర్టు అన్నింటికి రికమెండ్ చేయలేదు కొన్నింటికి చేశారు.

9.30. a.m. శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎందువల్ల డిఫర్ చేశారు. ఇక్కడనే వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు వున్న న్యాయమంత్రిగారు హైకోర్టు రికమెండ్ చేసిన రికమెండేషన్స్ అమలు జరుపుతాము, ఆర్థిక దుస్థితివల్ల ఆగి వున్నాము. త్వరలో అమలు జరుపుతాము అన్నారు. గూడూరు, నంద్యాలలో ఖచ్చితంగా సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్ట్సు పెడతామని హామీ యిచ్చారు. ఎందుకు వెనక్కు పోయారు ? ఇప్పుడు పునరాలోచన చేసి తప్పకుండా పెడతారా ? ఎక్కువగా కూడ లేవు. రెవిన్యూ డివిజన్స్ 30 లో మాత్రం సబ్ఆర్డినేట్ జడ్జి కోర్ట్సు లేవు. తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్స్‌లో 38 లో మాత్రమే మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్ట్సు లేవు. అన్నిటిలో పెట్టిస్తే పోతుంది గదా ? ఈ సంవత్సరం కనీసం కొన్ని అయినా పెట్టే దానికి ప్రయత్నిస్తారా ? గూడూరు, నంద్యాల హామీ యిచ్చినట్లుగా పెడతారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పెట్టాల్సినదే గాని, డబ్బు లేదు. డబ్బు వున్నప్పుడు తప్పకుండా ఆలోచిద్దాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నెల్లూరు జిల్లాలో రాపూరులో తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్స్ అయినా మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టు లేదు. వెంకటగిరికో, మరొకచోటికో దూరానికి పోవలసిన అవస్థ పడుతున్నది. ఫేజ్‌డ్

ప్రోగ్రామ్‌లో అయినా సంవత్సరానికి 5, 10 పెట్టి రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తారా ?

Sri Asif Pasha:—High Court has recommended some places ; we are considering that and this year we have sanctioned some amount. They have recommended Munsif Magistrates' Courts at Pungalnur and Vayalpad in Chittoor district, Prathipadu in East Godavari district, Mulug and Parkal in Warangal district. Regarding Subordinate Judges, Courts there are no proposals recommended by High Court.

Sri Ch. Parashurama Naidu :—Administration of justice is something which shall not be commercialised and shall not be linked with want of finance. It is of supreme importance and merely because the High Court does not feel called upon by numerical and statistical data of necessary policy for the administration of justice, to instititute Subordinate Courts in all revenue divisions and also in all taluk headquarters ?

Sri Asif Pasha:—While generally courts are established at District, Sub-division and Taluk Headquarters it is not as if we are having courts at each of these places as a matter of policy because of various factors - such as volume of work, pendency ona verage, accumulated arrears are taken in to consideration before a court is established in any taluk.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు-2) :—ఇప్పుడు మినిస్టర్ గారు చెప్పిన కండిషన్స్ అన్నీ వున్నవి. మంగళగిరి, పొన్నూరు. మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టు పెడతామని చాల కాలంగా ప్రామిస్ చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు మెటీరియలైజ్ కాలేదు. సెపరేషన్ ఆఫ్ జూడిషియరీ కొన్ని జిల్లాలలో కాలేదు. అది ఎప్పుడు చేస్తారు ?

Sri Asif Pasha :—Separation of judiciary is only with reference to some districts. That will be taken very soon. Mangalagiri and Ponnur are not mentioned here. There is no immediate proposal for Mangalagiri and Ponnur.

Accumulation of Handloom Cloth

370—

*5846-Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state :

(a) whether it is a fact that huge stocks of Handloom cloth are accumulating with both the primary, and Apex Societies in our State :

(b) if so, how much ; and

(c) the steps taken by the Government to clear these stocks?

The Minister for Handlooms (Sri K.V. Keshavulu) :—(a), (b) and (c) A Statement is placed on the table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(a) Yes Sir,

(b) The value of the total accumulations in the State might be worth Rs. 10 to 14 crores, both within and outside the Co-operative Sector.

(c) (i) The Government have provided rel ef to Co-operative Societies permitting them to allow rebate of 15 paise per rupee during festival season i.e., for Dasara and Deepavali to be made by Government later on.

(ii) The Government have permitted the Apex Societies to obtain a loan of Rs. 100 lakhs from the financial institu ions concerned (repayable before 31-3-1975) with guarantee to purchase atleast 50% of the stocks of cloth accumulated in the primaries as on 15-11-74.

(iii) The Apex Societies were permitted to allow a rebate of 10% on retail sale of handloom cloth in their depots for a period not exceeding 45 days between December, 1974 and 31-3-1975 so as to help them to dispose of atleast 50 per cent of the accumulated stocks with them at the time when slump had set in and also the stocks that would be procured by the two Apex Societies from Primaries to the extent of 50% of the stocks held by the Primaries as on 15-11-1974.

(iv) The position was also explained to Government of India and they were requested to consider to sanction of short term loan of Rs. 1.00 crore each for Cooperative Sector and outside Cooperative Sector in the State for the procurement of stocks of cloth and for arranging their sale.

(v) The Government servants have also been encouraged to purchase handloom cloth providing them enhanced cerdit facilities and the Government undertaking the recovery in suitable instalments.

(vi) The Conference of the Ministers incharge of Handlooms of the Southern States held on 30th and 31st January, 1975 also urged upon the Government of India to arrange for immediate purchase of accumulated handloom cloth with the producers and sale through the National Federation of Consumers Cooperatives. The Chief Minister has also written a letter to the Prime Minister about this.

శ్రీ యు. శ్రీకృష్ణ :— రిబేటు 10 పర్సెంటు యిస్తున్నారు ఎపెక్సు సొసైటీస్‌కు వాటికి, ఈ రిబేటు విషయంలో కోఆపరేటివ్ సెక్టార్‌లో ఉన్నది ఒక పర్సెంటేజి మాత్రమే. అవుట్ సైడ్ ది కోఆపరేటివ్ సెక్టార్ వున్నవారికి ఈ రిలీఫ్ రాదుగదా? అవుట్ సైడ్ ది కోఆపరేటివ్ సెక్టార్ వున్నవారికి కూడా ఈ రిబేటు అందడానికి ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు ?

శ్రీ ఎన్. కేశవులు :— [illegible] అవుట్ సైడ్ ది కోఆపరేటివ్ సెక్టార్ వున్న వాటికి ఎటువంటి రిబేటు యివ్వబడలేదు. ఇక ముందు కోఆపరేటివ్

సెక్టార్‌లో ఉన్నవారికి రిబేటు కోసం వెచ్చించే మొత్తమును ఆ యిండస్ట్రీయొక్క అభివృద్ధికి ఖర్చుపెట్టాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— 10 పర్సెంటు రిటెయిల్ వేలుమీద రిబేటు ఇస్తామని వున్నది. దీని రిలీఫ్‌కు ఏ మెజర్స్ తీసుకొన్నారు అంటే-10% on retail sale for a period not exceeding 45 days యిస్తామని యున్నది. అది యిచ్చే టప్పుడు అవుట్ సైడ్ ది కోఆపరేటివ్ సెక్టారుకుకూడ ఉండాలి. కాని రిబేటు అంతా మింగేస్తున్న విషయం కూడ తెలుసు. కాబట్టి డైరెక్టుగా హాండ్‌లూమ్ వీవర్స్‌కు పోవటానికి తగిన ఏర్పాట్లు ఏమి చేస్తున్నారు ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు :—ఇదివరకు రిబేటు 5 పర్సెంటు ఉండేది. స్టాకు బాగా ఎక్యుములేట్ అయిపోయిన తరువాత కోఆపరేటివ్ సెక్టార్‌లో ఉన్నవారికి అది ఎపెక్స్ దగ్గర ఉన్నా, ప్రైమరీస్ దగ్గర ఉన్నా 15-11-74 నాడు ఎంత స్టాకు యున్నదో, దాని లిఫ్ట్ చేసేందుకు 10 పర్సెంటు రిబేటు యివ్వడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ సెక్టారుకు మాత్రం. అవుట్ సైడ్ ది కోఆపరేటివ్ సెక్టారుకు ఎటువంటి ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్స్ ప్రభుత్వం తరపున మొదటినుంచి యివ్వబడ లేదు. ప్లాన్‌లో కూడ ఎటువంటి ప్రొవిజను లేదు.

శ్రీ జి. కోటయ్య :—కోఆపరేటివ్ సెక్టార్‌లో నూటికి 20 మంది వీవర్స్ ఉన్నారు. ఈ విషయం మొదటినుంచి మంత్రిగారికి చెపుతూనే ఉన్నాము. వారికి కావలసిన సహాయంకూడ ఆలోచించమని. గవర్నమెంటు చేనేతవస్త్రాలు వాడాలని మెడికల్ డిపార్టుమెంట్, పోల్సు, ఫారెస్టు, ఎక్సైజు, వీళ్లు గవర్నమెంటు యిచ్చిన ఆర్డర్స్ మేరకు వాడడం లేదు. హాస్పిటల్‌లో ఒక్కొక్క నర్సు 5 గజాల బట్ట గౌను వేసుకుంటుంది. అది మిల్ క్లాత్ వాడతారు. అది చేనేత బట్ట వాడేలాగ గట్టి చర్య తీసుకోవాలి. హాండ్‌లూమ్ బట్ట ఎక్కువగా ఖర్చు కాకపోవడానికి కారణం నూతన డిజైన్స్ తీసుకువచ్చే పాట్రన్ మేకింగ్ సొసైటి లేదు. మద్రాసులో టెక్స్‌టైల్ యిన్‌స్టిట్యూట్ యున్నది. అదే విధంగా హాండ్ లూమ్ టెక్స్‌టైల్ యిన్‌స్టిట్యూట్ గవర్నమెంటు తరపున యిక్కడ పెడతారా ?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటువారు హాండ్‌లూమ్‌గుడ్డ వాడవలసిందని ఆదేశం ఉన్నమాట నిజం. ఇక్కడ లోకల్‌గా ప్రొడక్షన్ ఏది అవుతున్నదో దానిని ప్రభుత్వంయొక్క డిపార్టుమెంట్స్ అన్నీ కొనాలని యున్నది. ఇప్పటినుంచి తప్పనిసరిగా హాండ్‌లూమ్ గుడ్డను డిపార్టుమెంటువారు తీసుకునేందుకు తగిన కట్టుదిట్టాలు చేసి ఉన్నాము. మెడికల్ డిపార్టుమెంటువారు మొన్ననే ఆర్డర్ ప్లేస్ చేసి యున్నారు. వారికి కావలసింది అంతా హాండ్ లూమ్ సెక్షను నుంచి తీసుకుంటున్నారు. 20, 15 పర్సెంట్ మాత్రమే కోఆప రేటివ్ సెక్టార్‌లో ఉన్నారు. మిగతా అవుట్ సైడ్‌ది కోఆపరేటివ్ సెక్టార్ ఉన్నారు. వారికి రిబేట్ ఎందుకు అందచేయబడలేదు ? వారు ఎట్లా తమ కాళ్లమీద నిలబడాలి అన్న మాట వాస్తవమే. రిబేట్ బదులు కో. ఆపరేటివ్ సెక్టార్ గాని, బైట ఉన్నవారు గాని, మిల్ వారితో కంపీట్ చేసే విధంగా

వారిని ఎట్లా పునరుద్ధరణ చేయవలెననే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి యున్నది. రెండు మూడు రోజుల క్రిందట భారత ప్రభుత్వానికి కూడ నివేదించడం జరిగింది. అది జరిగితే కో ఆపరేటివ్ సెక్టార్ గాని, బైట ఉన్నవారికిగాని సమంగా సహాయం జరుగుతుంది, హాండ్ లూమ్ వీవర్స్‌కు తక్కువ ధరకు యారన్ సప్లయి చేసే పథకం అది. స్టాండర్డు క్లాత్ తక్కువ ధరకు కామన్‌మాన్‌కు సప్లయి చేయడం జరుగుతుంది. అది యారన్‌ను, స్టాండర్డు యారన్ కొంత, మిగతాది కూడ లెవి యారన్‌లాగా హాండ్ లూమ్ వీవర్స్‌కు యిప్పించాలనే పథకాన్ని ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యినీషియేట్ చేసి దక్షిణ రాష్ట్రాలవారిచేత ఒప్పించి భారత ప్రభుత్వం ముందర రిప్రజంట్ చేయడం జరిగింది. అదే గనుక జరిగితే 50 పర్సంట్ యిదే జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. అప్పు :—చేనేత మగ్గాలకు సంబంధించి 5వ భాగం మగ్గాలు మాత్రమే కోఆపరేటివ్ సెక్టార్‌కు ఉన్నాయి. మిగతావి అన్నీ ప్రైవేటు సెక్టార్ క్రింద ఉన్నాయి. కొన్ని మాత్రం మాస్టర్ వీవర్స్ క్రింద ఉన్నాయి. ప్రైవేటు సెక్టార్ క్రింద ఉండే వీవర్స్, వారికి పెట్టుబడి లేకుండా ఉండడంవలన వారు నేత నేసిన గుడ్డకు గిరాకి లేనిదానినుంచి, వారికి ఏ విధమైన వసతులు ప్రభుత్వం కలుగజేయకుండా ఉండేదానినుంచి వారి పరిస్థితులు చాల దుర్భరంగా ఉన్నాయి. వారికి రైతులకు యిచ్చినట్లు లోన్స్ యిచ్చి పెట్టుబడి పెట్టేదానికి అవకాశాలు కలుగజేసి వారికి పనిపెట్టు పరిస్థితులు కలుగజేసి, వారు నేసిన గుడ్డను ఏదైనా ఒక సంస్థద్వారా కొనే ఏర్పాటు ప్రభుత్వం చేస్తారా ?

9.40 a.m. శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—టాట్‌సైడ్‌ది కోఆపరేటివ్ సెక్టర్ వారికి సహాయం చేయడానికి టెక్స్‌టయిల్ కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. ఎక్యూములేటెడ్ స్టాక్సు 10 నుంచి 14 కోట్ల వరకు మన రాష్ట్రంలో వున్నది, దానికొరకు ఇంటరెస్టు ఫ్రీ లోన్ యివ్వవలసినదిగా మొన్న మేము రిప్రజెంట్ చేశాము, అంతేకాదు. కోఆపరేటివ్ సెక్టర్ వారికి ఒక కోటి రూపాయలు, కోఆపరేటివ్ సెక్టర్‌కు బయటవున్న వారికి ఒక కోటి రూపాయలు ఇంటరెస్టు ఫ్రీ లోన్ యివ్వాలని, దానిలో కనీసం 20 పర్సెంట్ నష్టంవస్తుంది, సగం మేము భరిస్తాం, సగం మీరు భరించండి అని భారతప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఆ రిజల్ట్సుకొరకు వేచివున్నాం.

Sri M. Narayana Reddy (Bodhan):-Rs-10 to 14 crores worth of hand-loom cloth is accumlated-that is the answer- In the second part, it is mentioned Rs 100 lakhs loan from the financing institutions has been guaranteed by the Government to be given to the Apex society, the date mentioned is 31-3-75, whether this 100 lakhs loan has really be secured by the Apex society to purchase 50%- Secondly how is the remaining 50%- which is more than Rs 7 crores-going to be disposed of-

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :— అధ్యక్షా, యీ హండ్రెడ్ లాక్స్—యిది కోఆపరేటివ్ సెక్టర్ వున్నటువంటి క్లాత్. ఎపెక్స్ సొసైటీస్ దగ్గర, ప్రైమరి సొసైటీస్ దగ్గర-యాజ్ ఆన్-15-11-74 కు వున్నదానిలో 50 పర్సెంట్ లిఫ్టు చెయ్యడానికి ప్రయత్నం చెయ్యడం జరుగుతున్నది. మిగతా 50 పర్సెంట్,

మేము ఆలోచించి, మార్చి తరువాత పరిస్థితులు ఎట్లావుంటాయో చూసి, తక్కువ ధరకు యార్న్ సప్లయ్ చెయ్యడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుంది- వేరియస్ మెజర్సు తీసుకుంటాము కాబట్టి, ఈ మార్చి వరకు 50 పర్సెంట్ లిఫ్ట్ అవుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— రెండు సంవత్సరాల క్రిందటే-అప్పుడు మనకు హాండ్‌లూం మినిస్టర్‌గా వున్న రాజారాంగారు ఎటెండ్ అయిన ఢిల్లీలో జరిగిన ఆలిండియా సెమినార్‌లో మూడు కోట్ల రూపాయలు యిస్తేతప్ప యీ స్టాక్సు బయట పడడానికి వీలు కాదు, యింటరెస్టు ఫ్రీ లోన్ యివ్వమని కోరడం జరిగింది. అది జరిగి రెండు సంవత్సరాలైంది. ఇప్పుడు అడిగామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఈ టు ఇయర్స్‌లోపల దానికి ఏమి సమాధానం వచ్చింది? తరువాత కాంపోజిట్ మిల్సునుంచి హాండ్‌లూం వీవర్సుకు యార్న్ యివ్వడం విషయమై ఎందుకు ఇంప్లిమెంట్ చేయడం లేదు ? అది కూడా మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—మూడు సంవత్సరాల క్రిందట చేసిన నిర్ణయం మాకు తెలుసుగాని,భారతప్రభుత్వంనుంచి ఎటువంటి సమాధానం లేదన్నమాట వాస్తవం. రెండు కోట్ల రూపాయలు అదనంగా కావాలని యీమధ్యన అడగడం జరిగింది. ఇంకా సమాధానం రాలేదు. ఈ మధ్యన మళ్ళీ సదరను స్టేట్సు మినిస్టర్సు తరఫు నుంచి వారికి రిప్రజెంటు చేయడం జరిగింది. కామర్సు మినిస్ట్రీవారు ఈ విషయంలో సుముఖంగా వున్నారు-ఇంటరెస్టు ఫ్రీ లోను ఇవ్వడానికి అని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక యార్న్ విషయంలో కూడా - కాంపోజిట్ మిల్సుకు వారు స్పిన్ చేసిన యార్న్ వారికే అవసరముంటుంది. కాకపోతే. టెక్స్టయిల్ స్పిన్నింగు మిల్సు యార్న్ ఎక్కువ ధర పెడుతున్నారు — దానిలో నుంచి 50 పర్సంటు యార్న్‌ను తక్కువ ధరకు, కాస్ట్ ప్రైస్‌కు లేక లెవీకి తీసుకుని మనకు, హాండ్ హాండ్‌లూం సెక్టార్‌కు ఇవ్వాలనేది ఇన్ ప్రిన్సిపుల్ భారత ప్రభుత్వం అంగీకరించే పరిస్థితిలో వున్నది, ఆ మూడ్‌లో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

RECONSTITUTION OF THE STATE HANDLOOM ADVISORY BOARD.

350—

*5845-Q.-Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state:

(a) whether the State Government have reconstituted the State Handloom Advisory Board;

(b) if so, the names so the members; and

(c) the functions of the Board?

Sri K.V. Keshavulu.—(a) Yes Sir.

(b) A statement containing the names of the members of the Andhra Pradesh State Handloom Advisory Board is placed on the Table of the House.

(c) The function of the State Handloom Advisory Board is to advise Government on matters relating to Handloom Industry.

Statement Placed on the Table of the House

The following are the members of the Andhra Pradesh State Handloom Advisory Board:

OFFICIAL MEMBERS:

1.	Miniser for Handlooms and Textiles.	Chiarman.
2.	Director of Handlooms and Textiles.	Convenor.
3.	Deputy Secretary to Government, Industries and Commerce Department.	Member.
4.	Deputy Secretary to Gevernment, Finance and Planning Department (In-charge in Handloom Industry)·	Member.
5.	Persons-in-charge the Andhra Handloom Weavers Co-operative Society, Vijayawada.	Member.
6.	Person-in-charge, the Hyderabad Handlooms Weavers Central Co-operative Association, Hyderabad.	Member.

NON-OFFICIAL MEMBERS:

7.	Padmasri M Somappa, Yemmigannur.	Member·
8.	Sri Pragada Kotaiah, M.L.C, Nidubrolu.	Member.
9.	Sri B. Sriramulu, Hyderabad.	Member.
10.	Sri Ramachandhra Rao, Kalyani, M.L,A. Hyderabad.	Member.
11.	Sri S,B.Giri, M.P. Hyderabad.	Member.
12.	Sri Veerappa, M.L.A., Anantapur Chief Whip, Legislative Assembly.	Member.
13.	Sri Jinka Venkata Subbaiah, Cuddapah.	Member.
14.	Srl Kasina Basavaraju, Srikakulam.	Member.
15.	Sri Muppana Rama Rao, East Godavari.	Member.
16.	Sri Samantham Veerakotaiah, West Godavari.	Member.
17.	Sri Masaram Narasiah, Nalgonda	Member
18.	Sri Rudra Sankaraiah, Sircilla	Member.
19.	Sri Iga Srihari, Warangal	Member.
20.	Sri Venigela Hanumanthu, Peddapalli	Member.
21.	Dr. R. V. Rao (Sericulture and Wool)	Member.
22.	Sri Chittapedda Venkataswamy, Guntakal	Member.
23.	Sri Narayana Rao, Mahendrakar, Secunderabad.	Member.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— హాండ్‌లూం బోర్డు వేశారు. దీనిలో వేసిన నానఫిషియల్ మెంబర్సు ఎవరో కూడ ప్రకటించారు. 30 సం.ల నుంచి చేనేత రంగంలో పని చేస్తూ, కన్సిడరబుల్ సెక్షన్ ఆఫ్ ది వీవర్సు ఫాలోయింగ్ వున్న చేనేత కార్మిక సంఘం వుంది; పాప్యులర్ లీడర్సు వున్నారు. ఈసభలో కూడా వున్నారు వారు. వారిగురించి ప్రభుత్వానికి కూడా తెలుసు. అలాంటి చేనేత పారిశ్రామిక సంఘం పాప్యులర్, కావడానికి ఎంతో సేవ చేసినవారు. వారికి ఇందులో ప్రాతినిధ్యం లేకుండా ఎందుకు చేశారు ? ఒక్క అఫిషియల్సును కాంగ్రెసుపార్టీ వారినే ఎందుకు వేసుకున్నారు ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు :— ఇది కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసినప్పుడు కేవలం కాంగ్రెసు వారిని వేసుకోవాలని, అఫిషియల్సును వేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేయలేదు. ఈ ఇండస్ట్రీలో బాగా పని చేసినవారిని తీసుకోవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను అయితే, చేనేత పరిశ్రమలో ఎంప్లాయీస్ అందరికి రిప్రజెంటేషన్ లేదని అంటున్నారు. ఇది కాన్‌స్టిట్యూట్ అయిన తరువాత, కొన్ని అటువంటి రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి. తప్పకుండా దానిని పరిశీలన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం ఓంకార్ :— ఇది ఎప్పుడు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేశారు ? ఈ మెంబర్సును తీసుకోడానికి మీరు అనుసరించిన యార్డ్‌స్టిక్ ఏమిటి ? ఇప్పుడు శ్రీ కృష్ణగారు చెప్పినట్లుగా చేనేత పారిశ్రామిక రంగంలో పని చేస్తున్న వారు- కాంగ్రెసేతర పక్షాలకు సంబంధించిన వారిని తీసుకొనడానికి మీరు సుముఖంగా వున్నారా ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు :— ఇది 12–74 లో రీ కాన్‌స్టిట్యూట్ అయింది. దీనిలోకి చేనేతకు సంబంధించిన అన్ని వర్గాలవారినీ తీసుకోవడం జరిగింది. ఈసారి చేనేతపరిశ్రమకు సంబంధించిన అడ్వయిజరీ బోర్డును వేసినప్పుడు-చేనేత అంటే కేవలం కాటన్ వీవర్సు అని మాత్రం మేము దృష్టిలో పెట్టుకోలేదు. వీవర్సు, టెయిలర్స్, సిరి-కల్చర్-పట్టుపరిశ్రమకు సంబంధించిన వారినికూడా వేసుకోవడం జరిగింది. సంఖ్య 28 అయింది. ఎవరయినా అటువంటివారు యీ విషయంలో అన్ని విధాలా గవర్నమెంటుకు అడ్వయిజ్ చేసే అనుభవం వున్నవారు వున్నారంటే తప్పకుండా పరిశీలన చెయ్యటానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ సి వి కె. రావు :— ఇందులో అనుభవం వున్నవారిని, సమర్థులను ప్రభుత్వమే తనంతటతాను అనుకుని తీసుకున్నారా ? లేక యీ విషయంలో, చేనేత కార్మికులను, చేనేత పరిశ్రమలో వున్నవారిని ఎవరినయినా కన్‌సల్ట్ చేసి తీసుకున్నారా ? ఇందులో రూలింగు పార్టీ మనుషులు ఎంతమందివున్నారో దాపరికం లేకుండా చెబుతారా ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు :— గవర్నమెంటుకు అడ్వయిజ్ చేయడానికి వేసిన అడ్వయిజరీబాడీ కాబట్టి, మాకు ఎడ్వయిజ్ చేయగలరు అనేది మేము ఆలోచించి వేసుకున్నాం. ఇందులో తప్పేమీ లేదు. ఎడ్వయిజరీ బోర్డు వేసేటప్పుడు ఎంత మందిని కన్‌సల్ట్ చేసి తీసుకోవాలనేది - ఆలోచించవలసిన విషయము.

ఇదివరకు ఏపాటర్న్‌కి సంబంధించిన ప్రకారంచేశామో అదే ప్రకారంచేశాము. దీంట్లో అందరూ రూలింగు పార్టీవారే వున్నారనడం సబబుకాదు. వేరే వారు కూడా వున్నారు. అయితే, నేను మనవిచేసేదేమిటంటే మాకు అడ్వయిజ్ చేయడానికి దీనిలో అనుభవం వున్నదని సజెస్టుచేస్తే, అది పరిశీలనచేసి తీసుకోవడానికి ఎలాంటి అబ్జెక్షన్ లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—80 సంవత్సరాలుగా చేనేతరంగంలో అనుభవంవుంది. ఇక్కడ శాసన సభ్యులుగా వున్న పుచ్చల సత్యనారాయణగారిని ఎందుకు మరచి పోయారు? ఆయనగురించి ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఆయన చేసినసేవ తెలుసు. ఆయనకుఇందులో ఎంత అనుభవంవుందో తెలుసు. ఆయనను ఎందుకు మరచి పోయినారు?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు : – సత్యనారాయణ గారితో నాకు రాజమండ్రిలో ఒకసారి పరిచయమైంది. నేను అక్కడకు పోయినప్పుడు సత్యనారాయణగారి దర్శనమైంది. వారుచాలా సమర్థులు, మాకు మంచి సలహాలు యిచ్చారు. మేము తీసుకుంటున్న స్టెప్స్‌కూడా బాగా వున్నవని వారు ఓపెన్‌గా చెప్పారు. సలహాలు యిచ్చారు. వారుచాలా సమర్థులు, కాని, అప్పటికే రీకాన్‌స్టిట్యూట్ అయింది. అటువంటి సమర్థులు వుంటే తీసుకోవడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి :—మంత్రిగారు సెలవిస్తూ, మంచి అనుభవశాలురు, సమర్థులను యిందులోకి తీసుకోవడం జరిగింది అంటున్నారు. వారికేమయినా స్కూలుపెట్టారా? స్కూలు కండక్టు చేసి వారు అనుభవశాలులని, సమర్థులని తెలుసుకున్నారా? లేకపోతే వారు సమర్థులని, అనుభవశాలురని మీకు ఎట్లా తెలిసింది? ఇందులో ఎంతమంది కాంగ్రెసు వారు ఉన్నారు? ఎంతమంది అపోజిషన్ వారు ఉన్నారు? వారి పేర్లు చెప్పడానికి కష్టమేమిటి? చెప్పండి.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—పేర్లు వారి ముందర వుండనే వున్నాయి. కాంగ్రెసులో లేనివారు కూడా ఉన్నారని చెప్పాను.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS
CONCESSIONS TO THE TRIBAL AREAS ON LEVY ON PADDY.

370 A—

S. N. Q. NO. 6211-S—Sri T. Chitti Naidu :—Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Hon'ble Chief Minister has assured some Legislators representing Tribal Constituencies that the Government would reconsider the question of levy on paddy in tribal areas.

(b) whether any instructions in this behalf were issued;

(c) if so, the details of the same?

The Minister for Municipal Administration (Sri Ch. Subbarayudu) :—(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Instructions have been issued to the Collectors, East Godavari and Visakhapatnam not to press the tribals for delivery of Producers' levy.

శ్రీ టి చిట్టినాయుడు:—తహశీల్దారులు రిటెన్‌గా ఆదేశాలు రాలేదం టున్నారు కాబట్టి వారికి రిటెన్‌గా ఆదేశాలిచ్చేటట్లు చేస్తారా? తరువాత, జనవరి మొదటివారంనుంచీ కొలెక్టు చేస్తున్న లెవీకి యింతవరకూ ఒక పైసకూడా పేమెంటు చేయలేదు. గిరిజనుల పరిస్థితులు తమకుకూడా తెలుసు కాబట్టి, తొందరలో వారికి పేమెంటు జరిగేటట్లు చేస్తారా? 9-50 a m.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—తప్పకుండా ఆ రెండు విషయాలగురించి శ్రద్ధ తీసుకొని తొందరగా చేస్తాము.

SPINNING AND COMPOSITE MILLS TAKEN OVER BY THE NATION TEXTILE CORPORATION

290.C—

S. N. Q. No. 6206-W—Sarvasri M. Narayan Reddy, Nallapareddy Srinivasulu Reddy, A. Sreeramulu :—Will the hon'ble Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state :

(a) the number and names of spinning and composite Mills in Andhra Pradesh which were taken over by the National Textile Corporation of India;

(b) whether any State Government and Co-operative Mills were also taken by the National Textile Corporation, if so, the reasons thereof;

(c) the amount involved in each of the taken over mills towards share capital, Government loans and guaranteed loans etc., and the amount of compensation proposed in relation to investment; and

(d) the anticipated loss to be borne by each mill as a result of National Textile Corporation take over?

Sri K. V. Keshavulu :—(a), (b), (c) and (d) :—The answers are placed on the Table of the House.

Clause (a): Six Sppinning Mills in Andhra Pradesh were taken over by the National Textile Corporation Limited. Of these six mills, one is composite mill and the others are spinning mills

They are :

Composite Mill: 1. Azamjahi Mills, Warangal.

Spinning Mills : 2. Netha Co-oparative Spinning Mills, Secunderabad.

3. Nataraj Spinning and Weaving Mills, Nirmal, Adilabad District.

4. Tirupathi Cotton Mills, Renigunta, Chittoor District.

5. Ananthapur Cotton Mills, Tadiparthy, Anantapur District.

6. Adoni Cotton Mills, Adoni, Kurnool District.

Clause (b) : The Netha Co-operative Spinning Mills which was a Co-operative Spinning Mill was taken over by the National Textile Corporation. No State owned mill as such was taken over by the National Textile Corporation. But the Azamjahi Mills in which the State Government is the single largest share holder, and where State Government has a large stake by way of loans advanced and guarantees extended, was also taken over by the National Textile Corporation.

The Azamjahi Mills was sustaining loss year after year. Most of the machinery needed replacement and the capital outlay involved was estimated to be more than Rs. 80.00 lakhs. As it was found difficult for the State Government to make further investments in the Mills all by itself, it was handed over to the National Textile Corporation.

The Netha Co-operative Spinning Mills was also sustaining loss year after year and its working came to a halt fot want of working capital. Banks also did not come forward to provide working capital to the mills. Under these circumstances, the Mill was closed. 453 employees were affected. In order to provide employment to these workers, the mill was handedover to the National Textile Corporation for running it under its management.

Clause (c) : The following are the details of Government investment or commitments outstanding in respect of the mills taken over by National Textile Corporation, along with compensation fixed,

Sl. No.	Name of the Mill.	Share capital contributed by Govt.	Loans outstanding and due to Govt. (as on 31-3-74)				
			In respect of loans sanctioned prior to take over by N.T.C.	Loans sanctioned after take over by N.T.C. but before Nationalisation.	Total.	Outstanding balances to banks/Corporations under guarantees sanctioned by Govt. (As on 31-3-74).	Compensation fixed by Govt. of India for payment.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	Azamjahi Mills.	30.919	204.10 +	8.97	213.07	130.44	92.95
2.	Netha Coop. Spinning Mills.	12. 30	18.95 +	5.00	23.95	12.71	28.42
3.	Nataraj Spinning & Weaving Mills.	—	—	4.98	4.98	6.00	17.26
4.	Tirupathi Cotton Mills.	—	—	—	—	37.83 (including interest)	23.99
5.	Anantapur Cotton Mills.	—	—	—	—	—	2.97
6.	Adoni Cotton Mills.	—	—	—	—	—	10.79

Clause (d) : Approximately, the following are the amounts which the Mills would forego. Government are also to likely to lose. The Loss likely to be sustained by Government is also indicated :

		Loss to the owners of the Mills. (Rs. in lakhs)	Loss to Government. (Rs. in lakhs)
1.	Azamjahi Mills.	632.23	386.639
2.	Tirupati Cotton Mills.	123.05	37.83
3.	Netha Co-operative Spinning Mills	53.38	44.10
4.	Ananthapur Cotton Mills.	57.30	—
5.	Nataraj Spinning and Weaving Mills.	114.60	9.02
6.	Adoni Cotton Mills.	Information is not available. The Management of the Mill at the time of take over of this Mill by National Textile Corporation informed that the previous owners had not handedover the relevant records.	

Sri M. Narayana Reddy:—Six mills have been taken over by the National Textile Corporation Limited, of which Azamjahi Mills, Warangal is a composite mill and a public sector mill. The reason given here is it needed Rs. 80 00 lakhs for rehabilitation and modernisation which could not be provided. At page 3 of the answer it is stated that the Government would suffer a loss of Rs. 386.639 lakhs. I would like to know whether it was proper to hand over the mill, and that too a Government mill to the National Textile Corporation and sustain such huge loss. And the second thing is how the management of this mill taken over by the N. T. C. will be conducted in our State?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—అజంజాహి మిల్సులో దానికి అనాడు 80 లక్షల రూపాయలు అవసరమున్నమాట వాస్తవమే. ఈనాడు లాస్ వస్తున్నమాటకూడ వాస్తవమే, అయితే, కేవలం 80 లక్షల రూపాయలతో ఆ సమస్య పరిష్కారమైతే అదివారికి హాండోవర్ అయ్యేదికాదు. ఇంకా కొన్ని సాధకబాధకాలున్నాయి. మెషినరీ చాలా పాతపడిపోయింది. అప్పుడు భారత ప్రభుత్వంవారు నేషనల్ టెక్స్‌టయిల్ కార్పొరేషను ఏర్పాటుచేసి సిక్ మిల్సును టేకోవర్ చేసి నడిపించాలని అనుకున్నారు. అందుచేత దానిని హాండోవర్ చేయడం జరిగింది. 80 లక్షలే కాకుండా, పి. ఎఫ్. క్రిందకూడా 17 లక్షల వరకు యివ్వవలసి వుంది.

నేషనల్ టెక్స్టైల్ కార్పొరేషను వారు ఒక సబ్సిడీ కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేశారు. ఇట్లా టేకొవర్ చేసిన మిల్లును వారు మేనేజ్ చేస్తున్నారు. ఆంధ్ర కర్నాటక, కేరళ, మావా—వీటినికలిపి ఒక కార్పొరేషన్ పెడుతున్నారు. వారు టేకోవర్ చేసి మేనేజర్స్ను పెట్టి నడిపిస్తున్నారు.

Sri A. Sriramulu:—In this Azamjahi mills, our State Government has got a controlling interest. Having such an interest in the mills, I would like to know why the Government developed cold feet and handed over this particular unit to the National Textile Corporation. The second point is, the object of take over is to rehabilitate the sick mills which were in the hands of private persons not to take over the Government owned ones, as I understand from the Act of the Parliament. I would like to know the object in surrendering the Government owned unit in which the Government has got controlling interest?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—ఇందులో గవర్నమెంటుకు కంట్రోలింగు యింటరెస్టు వున్నమాట వాస్తవమే. ఆనాడు రిపేర్సుకు రెనొవెట్ చేయడానికి 80 లక్షలు అవసరమున్నమాట వాస్తవమే. కాని సెంట్రలు గవర్నమెంటు రెండు ప్రపోజల్స్ చేసింది. (1) స్టేటు గవర్నమెంటును మీరు ఒక కార్పొరేషన్ పెట్టుకొని సిక్ మిల్సు టేకోవర్ చేసి, మేనేజి చేసుకోవాలని చెప్పడం. (2) సెంట్రలు గవర్నమెంటే నేషనల్ టెక్స్టయిల్స్ కార్పొరేషన్ ఆర్గనైజు చేసి స్టేట్సు చేయకపోతే తామే టేకోవర్ చేస్తామనడం. మనం ఆనాడు కార్పొరేషను పెట్టి టేకోవర్ చేయడానికి ఆర్థిక పరిస్థితి ఒకటి మాత్రమే అడ్డం వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆనాడు మనం కార్పోరేషన్ పెట్టివుంటే ఈ సిక్ మిల్సును మనమే తీసుకొని మేనేజి చేసేవారము ఇప్పుడు మనకు బదులు, భారత ప్రభుత్వం తీసుకొని మేనేజి చేస్తున్నది. ఇందులో ఉద్దేశాలు రెండు. వర్కర్స్ను రిహాబిలిటేట్ చేసి పని కల్పించడం ఒకటి. రెండు, నేషనల్ ప్రొడక్షన్ దెబ్బతినకుండా చూడడం. ఈ ఉద్దేశాలతో సెంట్రలు గవర్నమెంటు తీసుకున్నా, స్టేటు గవర్నమెంటు తీసుకున్నా ఒకటే కాబట్టి సెంట్రలువారు తీసుకున్నారు, ఎలా చేయడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—నేతా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ మూతపడింది, 4558 మంది ఉద్యోగులు నిరుద్యోగులయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. దానిని నేషనల్ టెక్సుటయిల్సు కార్పొరేషన్ వారు తీసుకున్నారు. అసలు నేతా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్సు నష్టపోవడానికి కారణం ఏమిటి? దానికి బాధ్యులెవరు? ఆ 4558 మందినీ రీయిన్స్టేట్ చేశారా? కార్పొరేషన్ తీసుకున్న తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం షేర్ కేపిటలు యిన్వెస్టు చేసింది. నేషనల్ టెక్సుటయిల్స్ కార్పొరేషన్ తీసుకున్నందువల్ల ప్రభుత్వం ఈ రెండు విషయాలలోకూడా నష్టపోయింది. ఎంత నష్టపోయింది? ఇంత నష్టముతో కూడా నేషనలు టెక్సుటయిల్సు కార్పొరేషన్ తీసుకోడానికి ఎందుకు ఒప్పుకున్నారు? నేషనలు టెక్సుటయిల్సు కార్పొరేషన్ యివన్నీ కూడా కో ఆపరేటివ్ బేసిస్ మీద నడపాలనే ఉద్దేశంతో వున్నట్లున్నది. ఇది నిజమా? అయితే నేతా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్లు ఎందుకు తీసుకున్నది?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—నేషనలు టెక్స్‌టయిల్సు కార్పొరేషన్ టేకోవర్ చేసినవాటిల్లో ఒకే ఒక కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగు మిల్లు- నేతా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగు మిల్లు ఉన్నది. అది 69 వరకూ నష్టముతో నడచి, యిక నడిచేపరిస్థితి లేక క్లోజ్ అయిపోయింది. దానికి బాధ్యులైన వారిమీద చర్య తీసుకోడానికి ఫైలు ఉన్నది, చర్య తీసుకోవడంకూడా జరుగుతుంది. కార్మికులకు ఉద్యోగం కల్పించాలనే ఉద్దేశంతోనే ఎన్ టి. సి. వారు తీసుకోవడం జరిగింది కాబట్టి, 400 పైచిల్లర కార్మికులను తీసుకోవడం జరిగింది, కార్మికులు పనిచేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalvakurthy):—What was the total sum invested by the Telangana Regional Committee in the Azamjahi Mills? Does the Government think that the amount of Rs.92.95 lakhs was fair considering the fact that the total investment made by the owners including the Government is nearly Rs. 7 lakhs. Thirdly, what is the Government doing to find out as to who are responsible for huge loss of Rs. 386 lakhs?

10-00 a.m. శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—ఇంత ఎక్కువ నష్టం రావడానికి ఎవరు బాధ్యులనేది నా వద్ద లేదు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతాను. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటి ఎంత ఇన్వెస్టు చేసిందో నా వద్ద సమాచారం లేదు. అది కూడా కావాలంటే తరువాత చెబుతాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మొత్తం ఇన్వెస్ట్‌మెంటు వివరాలు నా వద్ద వున్నాయి.

Sri S. Jaipal Reddy :— Does the Government think that the amount of Rs. 92 lakhs is a fair compensation ?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—కాంపెన్సేషన్ ఫెయిర్‌గా వుందా అంటే నేను ఎట్లా కమిట్ అవుతాను, నష్టం వస్తున్నప్పుడు ? వర్కర్ల యింటరెస్టు దృష్టిలో పెట్టుకొని టేకోవర్ చేసారు. ఈ మధ్యనే మనవి చేశాము. వర్కర్ల ఇంటరెస్టులో టేకోవరు చేశాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నష్టపడుతోంది అంటే ఇందులో ఐన ఉత్పత్తి వీవర్సుకు తక్కువ ధరకు యివ్వడానికి వారు సుముఖంగా ఉన్నారు. ఔట్‌సైడ్ కాంపెన్సేషన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చిన నష్టం మేకప్ చేయడానికి ఏదైనా ఇవ్వాలంటే భారత ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఆ విషయం ఉంది.

Sri M. Narayana Reddy :—The figures given on page 3 do not appear to be prima facie correct. The losses to Owners and Government is given. Whether the aspect of reasons for lossns and the employment position was seriously considered by the Government, while giving over the Mills to the Corporation and in accepting the proposed compensation ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అది సెంట్రల్ లా. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చేటప్పుడు పూర్తి కాంపెన్సేషన్, ప్రైవేటు వారికి అక్కరలేదా అనేది ఇందులో వస్తుంది. అదంతా చర్చ జరిగింది. మనం పూర్తి కాంపెన్సేషన్ అడిగితే ప్రైవేటు వారికికూడా ఇవ్వవలసి వస్తుంది. అందువల్ల ఇందులో ఇంటర్‌ఫియర్ కావడానికిలేదు.

شری مسعود احمد - کیا حکومت اس بات سے واقف ہے کہ جن چھ ملز کو حکومت نے حاصل کرلیا ہے ان میں نٹراج اسپننگ ملز ایسی ہے جو پانچ لاکھ روپئے کے نقصان میں ہے - انڈسٹری - لیبر اور پروڈکشن کے نقطہ نظر سے یہ اسپننگ ملز لے لی گئی ہے تو کیا حکومت اس ملز کے حالات کو بہتر بنانے کیلئے کوئی کمیٹی بنائیگی -

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :— నటరాజ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ సిర్సిల్‌లో ఉంది. ప్రైవేటు వారి స్పిన్నింగ్ మిల్. అందులో మన ప్రభుత్వానికి 9 02 లక్షలు మాత్రమే నష్టం. ప్రైవేటు షేరుహోల్డర్లకి వారు తీసుకున్న లోన్స్ తీసుకుంటే 114 లక్షల నష్టం ఉంది. దీనిపై మనకు బాధ్యత లేదు. నారాయణరెడ్డిగారు అడిగిన దానిలో నష్టం గురించి ఆలోచించినప్పుడు ఎసెట్స్ తీసుకుంటే నష్టంగా ఉంటుంది తప్ప యాక్చువల్‌గా అంత నష్టం కాదని మనవిచేస్తున్నాను

Sri S. Jaipal Reddy :—If the Government does not think that the amount of Rs. 92 lakhs is a fair compensation, can the Minister tell us what was the quantum determined by the Government for taking over the Azamjahi Mill by the National Textile Corporation ? What are the specific steps the Government proposed to take for fixing the responsibility for the huge loss of Rs. 6 crores on a single mill namely, Azamjahi Mill ?

Sri K. V. Keshavulu :—Rs. 92 lakhs is a fair compensation. ఆజంజాహి మిల్లుకు 92.95 లక్షల కాంపెన్సేషన్ ఫిక్స్ అయినది. ఫిక్స్ చేసినప్పుడు వారెవ్వరిని కన్‌సల్ట్ చేయలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఫిక్స్ చేసారు. ఆర్డినెన్సు చేసి తరువాత చట్టం చేసారు. ప్రభుత్వం తరపునుంచి ఒకే వినతి చేశాం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు పెట్టి షేరు కాపిటల్, లోన్, గ్రాంటు ఎమౌంటు మొత్తం వీటిలో ఎంతవరకు నష్టం వస్తుందో, ఆ హద్దు వరకైనా కాంపెన్సేషన్ కాకపోయినా వైట నుంచి అయినా సర్దుబాటు చేసి సహాయం చేయండి అన్నాం. వారు సింపతిటిక్‌గా ఉన్నారు. పాయిగారు కూడా సింపతిటిక్‌గా ఉన్నారు.

Sri A. Sreeramulu :—As I understand from the answers of the Minister, that the interests of workers are not served because most of these Mills are exempted from the operation of Industrial Disputes Act. There is an Act of 1966 and will the Government a least scrap that particular Act so that the workers can be benefited under the Industrial Disputes Act. Government have incurred a loss of Rs.4 crores and 75 lakhs. The Government has started nearly 18 corporations. Now, there is a loss of. 4.75 crores, I call the Govt. as not-prudent and unimaginative in starting such Cororations.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— శ్రీరాములు గారు యాక్ట్ స్క్రాప్ చేయాలి అన్నారు. ఇది సెంట్రల్ యాక్ట్. మొదట ఆర్డినెన్సు ఇష్యూ చేసి తరువాత చట్టం చేసారు.

Sri A. Sreeramulu :—I am referring to the Act of this Government whereby the operation of Industrial Disputes Act has been suspended as far as these Mills are concerned.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఆ ఆర్డినెన్సు ప్రకారం ఐదు సంవత్సరాలపాటు మారుటోరియం వస్తుంది. అక్కడ ఈ పీరియడ్‌లో లేబర్ డిస్‌ప్యూట్స్‌కుకాని లోన్స్ రికవరీ అడగడానికికాని హక్కులేదు. ఆర్డినెన్స్‌లోనే క్లాజు ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఎందుకు కార్పొరేషన్ చేయలేదు అన్నారు. అప్పటి పరిస్థితులలో అజంజాహీ మిల్సు నేషనల్ టెక్స్‌టైల్స్ కార్పొరేషన్ టేకోవర్ ఎల్లా వచ్చిందంటే 40శాతం మనది, 60 శాతం బైట వారిది ఐనందున రీమోడల్ చేయడానికి కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుబడి పెట్టలేకపోయింది. అది యాక్చువల్ పొజిషన్.

Sri A. Sreeramulu:—I have a fundamental objection. I want to know what exactly is the object served or ought to be served by this take over? I call it as 'foolish' take over.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఫూలిష్ టేకోవర్ ఏమీ కాదు. అసలు మూత పడే పరిస్థితి ఉంది. మొత్తం టెక్స్‌టైల్ పరిశ్రమ స్లంప్‌లో ఉంది. ఇప్పుడు లాభాలు వస్తున్నాయి. అటువంటి పరిస్థితిలో దానిని సేవ్ చేయడానికి వర్కర్ల ఉద్యోగాలు పోకుండా ఉండడానికి భారత ప్రభుత్వం టేకోవరు చేసింది. ఆ సందర్భంలో మారుటోరియం పెట్టారు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:- పెట్టుబడిదారులు, స్వప్రయోజనపరులు, వర్కర్లను పీడించేవారు, ప్రభుత్వ డబ్బును అపహరించే వారు టెక్స్‌టైల్ పరిశ్రమలో షేరు హోల్డర్లను ప్రభుత్వాన్ని మోసగించి మిల్లును మూతవేసేటప్పుడు దానిని సిక్ మిల్‌గా తీసుకొని రక్షించాం అంటున్నారు. 10 కోట్ల రూపాయలు ఈ మిల్లులో తినివేశారు. ప్రభుత్వ డబ్బు నాలుగు కోట్లు తినివేశారు. అప్పుడు తీసుకోడంకంటె, ఇటువంటి తిక్క విధానం అనుసరించడంకంటె, టెక్స్‌టైల్ పరిశ్రమను ప్రభుత్వం తీసుకుని షేరుహోల్డర్లను వర్కర్లను ప్రభుత్వ డబ్బును రక్షించడానికి ఎందుకు పూనుకోరు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఇది మంచి విధానమే. మన రాష్ట్రంలో పైవేటు పరిశ్రమ ఉంది. నిర్మల్‌లో నటరాజ మిల్స్ ఉన్నాయి. తిరుపతిలో కాటన్ మిల్స్ ఉన్నాయి. ప్రవేటు వారివి. వారు కూడా కొన్ని సంవత్సరాలు మూత వేశారు. కొన్ని వందల మందికి నిరుద్యోగ సమస్య వచ్చింది. హైదరాబాదులో నేతా మిల్స్ కూడా మూత పడింది. వర్కర్లకు నిరుద్యోగం రాకుండాచేశారు. తిక్కవ్యవహారం ఏమీ కాదు.

10-10 a. m. శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—మొదటే ఎందుకు తీసుకోకూడదు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు.—ఒక ప్రక్కన జాతీయం చేయమంటారు. మరొక ప్రక్కన యిలా అడుగుతారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—అసలు ఆజెంజాహి మిల్సును నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషను తీసుకోనడానికి ఒక సంవత్సరం ముందు రాష్ట్రప్రభుత్వం 50 లక్షలు రూపాయలు మెషినరీ రీప్లేసుమెంటు కోసం యిచ్చింది. తరువాత వారికి అప్పు చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో అసలు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రయివేటు ఓనర్సు తయూక్షి వంశస్థులలో మిశాఖత్తు అయి అందులో ఎలక్షను నిధులకోసం డబ్బు

విపరీతంగా తీసుకోవడంవల్ల ఆ విధముగా దీనియొక్క నష్టానికి ప్రధాన కారణ భూతమైనది నేటటువంటి విషయం వాస్తవం కాదా. తరువాత 5 సంవత్సరాల వరకు లేబర్ డిస్ప్యూట్ ఆక్టుగాని కార్మికులకు యిచ్చే యితర సదుపాయాలుకాని అడగడానికి వీలులేదని ముఖ్యమంత్రిగారు శెలవిచ్చారు. లేబర్ డిస్ప్యూట్ ఆక్టును అమలు జరపకుండా పోవడమే కాకుండా యింతకుముందు ఆజంజాహి మిల్సు మేనేజ్ మెంటు యిచ్చే సదుపాయాలు టీ, బట్టలు యిటువంటివి వారికి యిచ్చే సదుపాయాలు రద్దుచేశారు. అది పునరాలోచన చేస్తాం అన్నారు. ఈ రోజువరకు చేయలేదు. 5 సంవత్సరాల ముద్దతు దాటింది. కాబట్టి ఆ సదుపాయాలు కలుగచేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఆజంజాహి మిల్సుకు తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ యిచ్చిన డబ్బు అంతా నష్టం క్రింద పోయింది. మూత పడిపోయే పరిస్థితిలో నేషనల్ టెక్స్టైల్ కార్పొరేషనుకు యిచ్చి రీ-హాబిలిటేట్ చేయడానికి ఆక్టులోనే ప్రొవిజను ఉంది. 5 సంవత్సరాలవరకు మారటోరియం ఉంది. మనం చేసేది ఏమీలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—మేము నేషనలైజేషనుకు వ్యతిరేకం కాము. అసలిది పబ్లికు సెక్టారులో ఉంది. మనకు హైదరాబాదు కెమికల్సులో 52 లక్షలు నష్టం వచ్చింది. రిపబ్లికన్ ఫోర్జికి నష్టం తగ్గుతోంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఇప్పుడు లాభం వచ్చింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—నష్టం తగ్గి లాభం రావడం మొదలుపెట్టింది, మిస్ మానేజిమెంటును కరక్టు చేసినందువల్ల జరిగింది. కొత్తగూడెంలో నష్టం తగ్గి లాభం రావడం మొదలుపెట్టింది. దీనికి కారణాలు పరిశీలించడానికి ఎక్స్పర్టును వేసి పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—అప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్టేటు గవర్నమెంటును అడిగింది మీరు కార్పొరేషను పెట్టుకుంటారా అని. అప్పటి పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని మాడర్నయిజు చేయడానికిగాని పేరు యిచ్చే కెపాసిటీగాని లేదు. మేము పెట్టమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్న తరువాత వారు తీసుకున్నారు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS UNSTARRED

EXPENDITURE INCURRED ON CENTRAL RESERVE POLICE DURING TWO AGITATIONS.

331—

3208 Q—Smt. J. Eshwari Bai:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the amount spent by the State Government on the maintenance of the Central Reserve Police during the first agition for separate Telangana and second agitation for the bifurcation of the State; and

(b) the total amount of allowances paid to the civil police during these two agitations?

A.—

(a) The amount spent by the State Government on the maintenance of C.R.P. forces during the two agitations is Rs. 21,20 823. The amount to be reimbursed to Government of India by the State Government towards deployment of C.R.P. forces for both the agitations is yet to be finalised.

(b) Rs. 3,10,33,348.89 P.

ENQUIRY INTO NELLIMARLA JUTE FACTORY POLICE SHOOTING

332—

612i Q—Sri C.V.K. Rao:–Will the Chief Minister be pleased to state:

whether magisterial enquiry into Nellimarla Jute Factory Police shooting on 10-9-1974 was completed, if so what are its finding and how many workers lost their lives in the firing by Police?

A—

The Magisterial enquiry into the incident of opening of fire by Police at Nellimarla Jute Mills on 10-7-1974 is still in progress. 5 workers lost their lives as a result of the firing.

BHAGYALAKSHMI STATE LOTTEKY

333—

6141 Q—Smt J. Eshwari Bai:–Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the amounts of profits earned dy the Bhagyalakshmi Andhra Pradesh State Lottery since its inception; and

(b) whether any amount from its profit has been given or donated to any deserving institutions or agencies?

A—

(a) Rs. 4.81 lakhs.

(b) No, Sir.

PRESIDENT'S AWARD TO POLICE OFFCERS

334—

6197-C Q—Sarvasri Ch. Parasuram Naidu and P. Sriramamurthy: Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the name of the various police officers of Andhra State who received President's award in 1975; and

(b) the nature of meritorious services for which they rceeived the awards?

A.—

(a) and (b) The resident of India has approved the award of Police Medals to the following Police Officers in the State on the occasion of the Republic Day, 1975;

President's Police and Fire Services Medal for Distinguished Service

Shri N.N. Murthy, I.P.S.

Deputy Commissioner of Police,

Law & Order II, Hyderabad.

President's Police Medal for Meritorious Service

(1) Shri P. Krishna Reddy, Deputy Superintendent of Police, SBCID Hyderabad.

(2) Shri D.V. Narasimha Murthy, Additional Superintendent of Police, Guntur.

(3) Shri G.D. Pillai, Inspector of Police C B C I D, Hyderabad

(4) Shri M. Venkateswara Rao, Inpector of Police.

(5) Shri G. Babiaiah, Inspector of Police.

(6) Shri T. Venkatakrishna, Inspector of Police.

(7) Shri P. Ramulu, Inspector of Police,

(8) Shri T. Yadagiri Reddy Inspector of Police.

The above award will be presented the officers concerned on 15-8-1975 (Independence Day)

Shri N.N.Murthy, IP.S. was awarded the President's Police and Fire Services Medal for distinguised service and the other eight police officers have been awarded the President's Police Medal for meritorious service rendered by them.

COLLECTION OF SALES TAX BY CERTAIN GUNJ MERCHANTS OF KAMAREDDY

335—

4408 Q—Sarvasri V. Sri Krishna and Vanka Satyanarayana:— Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that certain Gunj Merchants of Kamareddi collected sales tax from 10-4-1973 to 27-4-1973 at Rs. 5/ per hundred from the agriculturists who brough their jaggery for sale and also at Rs. 5-25 from the purchasers both within the State and thus collected the sales tax from both ends.

(b) if so the details of amounts collected from the agriculturists and purchasers together with the names of merchants;

(c) whether it is a fact that the Market Committee of Kamareddi brough to the notice of concerned Department and Government about their irregularity;

(d) whether it is also a fact that in order to hide the irregular transaction these irregular collections were shown as deposits; and

(e) if so, the details of amounts collected from the agriculturists and purchasers during the above period along with the names of the merchants who collected the amounts?

A.—

(a) Yes, Sir. However, there was no collection of tax from purchasers outside the State during this period.

(b) The total amount collected from the two purchasing dealers was Rs. 749.13. The details of amounts collected from the agriculturists are not available.

10-20 a.m.

(c) Yes, Sir.

(d) The amounts were shown as deposits in the first instance and later the amounts were adjusted in the accounts by giving credit to the accounts of the concerned prinicipals.

(e) The details of the amounts collected are not available.

CORPORATIONS AND DEPARTMENTALLY MANAGED COMMERCIAL UNDERTAKINGS.

336—

3912 Q.— Sri M. Narayana Reddy:— Will the Minister for Industries be pleased to State:

(a) the number of Corporations/ Boards and Departmentally managed commercial undertakings in the State as on 31-3-1973:

(b) the total investment made in each of these institutions by the Central and State Government and others as on 31-3-1973;

(c) the profits or cumulative loss made by each institution for last 3 years ending 31-3-1973; and

(d) the present composition of the Board of Directors/Management?

A.—

(a) to (d) The information is placed on the Table of the House, so far as such units under the Industries Department are concerned.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

S. No.	Name of the company/Corporation etc.,	Investments made in shares	Profit/Loss	Composition of the Board
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		(Rs. in lakhs)		
1)	Hyderabed Chemicals Fertilisers Ltd.	Government: 13.69	1971 Loss: 19,82,258	1) Sri E.V. Ram Reddy, I.A.S.,
		Other : 11.93	1972 „ : 17,16,166	2) „ M.S. Veeraraghavan, I.A.S.,
			1973 „ : 14,62,289	3) „ P.K. Doraiswamy, I.A S., (M.D)
				4) „ K. Subramanyam, I.A.S.,
				5) Dr. P.S. Murty
				6) „ K.C. Sharma
				7) „ Noor Mohd. Alladin
2)	Republic Forge Company Limited.	Government: 1,45,15,600	1970-71 „ : 44,41,000	1) „ S.R. Ramamurthy, I.A.S.,
		Other :	1971-72 „ : 44,04,000	2) „ B P.R. Vithal, I.A.S.,
			1972-73 „ : 30,92,000	3) „ M. Venkataratnam, I.A.S.,
				4) „ M.A. Abbasi, I.A.S., (Retd.)
				5) „ S. Anandaram, I.A.S., (M.D)
				6) „ J.V. Somayajulu
				7) „ P.M. Reddy
				8) „ A.V. Reddy

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3) Singareni Colleiries Company Ltd.	State Govt. : 4,02,50,000 Central : 2,72,00,000 Others : 3,90,000	1971 Loss: 95,71,000 1972 Profi: 69,11,000 1973 ,, : 52,71,000		1) Sri B.N. Raman, I.A.S., 2) ,, B.C. Gangopadhyay, I.A.S. 3) ,, O. Swaminatha Reddy 4) ,, Dr. G.S. Sidhu 5) ,, P.S. Krishnan, I.A.S., 6) ,, N. Tata Rao, Chairman, APSE Board. 7) ,, S.K. Bose 8) ,. A. Bhattaharya 9) ,, C. Balram 10) ,, K.P. Mukerji 11) ,, S.R. Sankaran (7–11) Govt. of India.
4) Hyderabad Allwyn Metal Works Ltd.	State Govt.: 61,40,000 Other : 59,09,000	1970-71(Profit) : 5,24,000 1971-72(Profit): 20,16,0C0 1972-73(Loss) 15,71,000		1) Sri B. Pratapa Reddy, IAS 2) ,, S.R. Ramamurthy. IAS. 3) ,, B.P.R. Vithal, IAS. 4) ,, Noor Mohd. Alladin 5) ,, Papa Pulla Reddy 6) ,, T.Panchajanyam, M.L.C., 7) ,, J.S Krishna Murthy Babu Industrialist, Chirala.

5)	Indo-Nippon Precision Bearnings Ltd. (Subsidiary of A.P. Industrial Development Corporation Ltd.)	A.P.I.D.C. : 1,64,95,000 Others : 22,55,000	1971-(Loss) : 32,95,038 1972(Profiat) : 2,95,202 1973(Loss) : 9,60,299	1) Sri S.R.Ramamurthy,IAS.Chairman 2) ,, Varadarajan,IDLChemicals 3) ,, M.Venkataeatnam,IAS. 4) ,, B.C.Gangopadhyay, IAS. 5) ,, B.P.R. Vithal, IAS., 6) ,, Maddi Sundarsanam. 7) ,, Awao Ikeda 8) ,, K.S.Sankaranarayanan 9) ,, Prof.N.S.Ramaswamy 10) ,, C.R.Kurupad 11) ,, Brig.C.L.Seshagiri, M.D.
6)	Nizam Sugar Factory Limited.	State Govt.: 1,32,13,450 Others : 50,39,250	1970(Profit) : 8,66,981 1971(Prfit) : 1,09,65,599 1972(Profit) : 1,65.78,688	1) Sri E.V.Ram Reddy, IAS. Chairman 2) ,, G.R.Nair, IAS. Vice Chairman (MD) 3) B.P.R. Vithal, IAS. 4) ,, B.K.Pantaiah, IAS. 5) ,, Ghulam Jelani, IAS. 6) ,, J.A Murrhay. 7) ,, G.Chandrasekharam 8) ,, Madhavarao Desh Pande 9) ,, M.Lakshimi Kantham

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(6)	Nizam Sugar Factory Limited—Contd.			10) Sri C.Jagannadha Rao 11) ,, M.Ramagopal Reddy 12) ,. Pannalal Bansilal Pitti 13) ,, J.V.Somayajulu 14) ,, Ram dave Row 15) ,, M.Narayaa Reddy, M.L.A.
(7)	Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Ltd.	State Government Rs. 6,56,16,000	1970-71 (profit) 6,77,555 1971-72 (profit) 5,80,880·00 1972-73 (profit) 10,85,900.00	1) Sri P. Ramachandra Reddy, Chairman. 2) ,, S.R. Ramamurthy, Deputy Chairman. 3) ,, B.P R. Vithal, IAS. 4) ,, P.S. Krishnan, IAS. 5) ,, V.P. Rama Rao, IAS. 6) ,, M.R.N. Naidu. 7) ,, N. Tatarao,Chairman APSE Board. 8) ,, G. Sriramulu, M. L. A. 9) ,, N. Kondal Rao N.F.C. 10) ,, P.L. Bhandari. 11) ,, Sitaramaswamy.
(8)	Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd.	State Government Rs. 2,53,86,326	1970-71 (Loss) 11,51,512 1971-72 (Loss) 11,29,643 1972-73 (Profit) 4,50,062	1) ,, K. S. Subba Rao, M, L. A. Chairman. 2) ,, Col. D. Sanjeeva Rao, Vice-Chairman.

(1)	(2)	(3)	(5)	(4)
(8)	Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd.—Contd.			3) Sri C.V. Seetharamaswamy. 4) ,, C. Narayanaswami Reddi. 5) ,, N.T. Raghuram. 6) ,, K.S. Narayana 7) ,, J. Janardhana Reddy, M.L.A. 8) ,, G. Bhoopathy, M.L.A. 9) ,, K.A. Siddique. 10) ,, Dr. K. Krishna Rao 11) ,, Dr. S.B.P.K. Satyanarayana Rao. 12) " P.S. Krishnan, IAS. 13) ,, V.P. Rama Rao, IAS. 14) ,, P.T. Lakshminarayana. 15) ,, C.S. Sastry, IAS. M.D
(9)	Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd.	State Government. Rs. 107 lakhs	1970-71 (—) 7.47 lacs. 1971-72 (+) 0.45 ,, 1972-73 (+) 1.15 ,,	1) Sri S.R.Ramamurthy, IAS, Chairman. 2) ,, Y. Venugopal Reddy, IAS, 3) ,, Ghulam Ahmad, IAS. 4) ,, V. Rangasayi. 5) ,, T.K. Kurian 6) ,, Prof, H.S. Seshagiri Rao 7) ,, K. Jaganmohan Reddy 8) ,, L. Malakondayya, IAS, M. D.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10)	Andhra Pradesh State Trading Corporation Ltd.	State Government Rs. 15 lakhs	1970-71 (—) 37,896 1971-72 (—) 58,870 1972-73 (+) 7,64,526	1) Sri A.S.Chowdhary, Chairman. 2) „ M. Venkataratnam, IAS. 3) „ A. V. Reddy. 4) „ Amjad Alikhan, IAS 5) „ C.N. Sastry, IAS 6) „ S.V. Giri, IAS 7) „ Ch. Venkateswar Rao 8) „ R. K. Bal Beer 9) „ R. Parthasarathy, IAS, M. D.
(11)	Andhra Pradesh State Financial Corporation Limited.	State Government 70,00,000 Other 80,00,000	1970-71 (+) 31,41,929 1971-72 (+) 36.35,086 1972-73 (+) 45,02,324	1) „ M Sudarsanam. M. P. Chairman 2) „ K.L.N. Prased' M.P. 3) „ K.D.Shandilya 4) „ K. Vengala Reddy 5) ., U. Joga Rao 6) „ C.N. Sastry, IAS 7) „ P.S. Krishnan, IAS 8) „ C.S. Pani. 9) „ K.V.Y. Sastry, L. I. C. 10) „ O. Swaminatha Reddy, M. D.
(12)	Andhra Pradesh Government Power Alcohol Factory.	State Government. 30,19,003.30 investment upto 31-3-73	1970-71 (+) 6,07,595 1971-72 (+) 1,20,038 1972-73 (+) 1,32,193	Sri G. R. Nair, IAS. Chief Executive Officer.

D-FORM PATTA HOLDERS IN VISAKHPAATNAM.

337—

4023 Q.— Sri P. Sanyasi Rao:—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) the number of D-form patta holders in the lands tbe acquired for the Visakhapatnam Steel Plant;

(b) whether it is a fact that compensation should be paid to the D-form patta holders when their lands are being acquired by the Government for Steel Plant and why the same has not been paid;

(c) whether the D-form patta-holders who have invested Rs. 500 to Rs. 1,000 per acre apart from the physical labour of their family members shall have to loose that amount; and

(d) why the rule should not be changed for the payment of compensation to all those persons who have obtained D-form pattas in order to see that the poor will not be put to loss?

A.— (a) There are 137 cases of 'D' Form pattas in the lands under acquisition for the Visakhapatnam Steel Plant site.

(b) and (c) In G. O. Ms. No. 302, Industries and Commerce Department dated 18-3-1974, the Government issued orders for payment of compensation to the assignees at certain rates though strictly speaking according to the conditions of assignment they are not entitled to any compensation.

(d) In view of the orders issued in G. O. Ms. No. 302, this does not arise.

LOCATION OF PAPER MILLS NEAR NAGARJUNASAGAR.

338—

5194 Q. Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy:— Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to locate a paper Mill near Nagarjunasagar;

(b) who are the partners; and

(c) what is the capital expenditure?

A.— (a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

ALLOCATION OF AMOUNTS FOR KHARIF AND RABI SEASONS.

339—

3911 Q.-Sri M. Narayan Reddy:—Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the extent of amount allocated by the Government of India for Kharif and Rabi seasons during 1972-73 and 1973-74 towards Intensive Manuring Scheme loans;

(b) the districtwise allocation of Intensive Manuring Scheme loan amount in the above period and the criteria adopted for the allocation of amounts to different districts;

(c) the extent of amount remained unutilised in Telangana districts during the above period and the mode of utilisation of the unspent amounts ;and

(d) What are the circumstances under which these amounts remained unutilised in Telangana districts?

A.— (a) The following amounts were sanctioned by the Government of India during 1972-73 and 1973-74 towards sanction of short term loans to cultivators for purchase of fertilisers, seeds and pesticides:—

	Rs. in lahhs.
Kharif 1972	.. 476.02
Rabi 1972-73	.. 900.00
Kharif 1973	.. 300.00
Rabi 1973-74	.. 113.00

The State Government, however, sanctioned the following amounts:

		Rs. in lakhs.
Kharif 1972	..	556.02
Rabi 1972-73	..	870.00
Kharif 1973	..	525.00
Rabi 1973-74	..	252.95

(b) A statement indicating the District wise allocation is appended.* For allocation of the amount to the Districts, requirements of normal loans for fertilisers, seeds and pesticides are taken into consideration, basing on the previous actuals in case of fertilisers and on High Yielding Varities Programme for paddy in case of requirements of seeds and pesticides.

(c) A statement indicating the amounts left un-utilised is appended.*

(d) Due to drought conditions which prevailed in the Telangana Districts during 1972-73 and due to scarcity of fertilisers during 1973-74, the amounts as mentioned in the statements furnished with reference to clauses (b) and (c) remained unutilised.

(*Printed as Appendices No. 1 & 2 at P. 600 to 602)

AGRICULTURAL WELLS

340—

4178 Q.— Sri B. Ramasarma:—Will the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the Block-wise number of agricultural wells sanctioned under wells subsidy scheme during the years 1957-58 and 1958-59 in Nalgonda district ;

(b) the number of wells sunk out of those sanctioned under subsidy scheme ;

(c) whether subsidy has been sanctioned to ryots who sunk wells in the respective blocks as per the Government rules ; and

(d) the block-wise number of wells for which subsidy has not been sanctioned ?

A.— A statement is enclosed*.

CONVERSION OF SCULPTURE CENTRE AT THIRUPATHI INTO TRAINING - CUM - PRODUCTION CENTRE.

341—

5344 Q.—Sri M. Nagireddy:— Will the Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether the Tirumala Tirupathi Devasthanams Board has decided to convert the sculpture centre at Tirupathi into a training cum-production centre ; and

(b) if so, the details of training and production ?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) The existing S. V. Sculpture Training Centre started functioning from the year 1960. It consists of 3 Instructors and 23 Skilled Assistants. There are 8 students now in the Centre. The duration of the Course is 4 years. The skilled assistants are handling the 1st and 2nd year classes, whereas the Instructors are handling the 3rd and 4th year classes. The students are taught in Geometry, Iconagraphy, Architecture, temple drawings, plans and preparation of estimates. They

*Printed as Appendix—3 at P. 602 Contd.

are also given practical training in sculpture in the preparation of Pratimas, Vigrahams, etc,. After successful completion of 4 years the students will be given certificates by Tirumala Tirupati Devasthanams.

The proposal of the Tirumala Tirupathi Devasthanams to start a training-cum-production centre on the lines of the sculpture centre at Mahabalipuram in Tamilnadu is still under consideration of the Commissioner, Endowments Department and hence the production wing has not yet been started functioning. For the present, the skilled Assistants and Instructors are preparing the Prathimas of different varieties during their leisure hours and also while giving training to the students. The Prathimas thus prepared are being sold to public. After this centre is converted as training-cum-production centre, two trained students will be appointed on consolidated pay of Rs. 300 p.m. and necessary labour on NMR basis and they will be kept on production wing under the guidance of the Instructors and Skilled Assistants. It would be possible then to the Production Centre to prepare several items of sculpture for sale and to undertake job works.

HILL BANJARLAND OF BAYALUPALEM, ETC., IN PALAKONDA RANGE.

342—

4801-V Q.— Sri V. Narasimha Rao:— Will the Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Project Officer of Girijan Development Agency and the District Forest Officer have together inspected nearly 300 acres of hill Banjar land of Bayalupalem, Amma Chervu in Palakonda Range, Srikakulam District in the month of February 1973 and decided to issue pattas to Girijans ;

(b) if so, whether the Government have received the file Rc. No. 759/73-4, dated 27-8-1973 from the District Forest Officer to issue pattas to Girijans of the said Banjar ; and

(c) if so, the reasons for the delay in giving permission ?

A.—(a) and (b) Yes, Sir.

(c) The question as to what extent of forest land should be disreserved is under consideration of the Government since the area coverd by 'D' Pattas issued is much more than the land to be direserved.

LABOUR UNREST AT GUNTUR.

343—

5631 Q.— Smt. J. Eshwari Bai :—Will the Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether there was any trouble between the hotel managements and the hotel workers of Guntur during the months of September

and October, 1974 on the implementation of provisions of the Labour Act and whether the hotel workers made any complaint against the Labour Inspectors of Circles 1 and 4 of receiving bribes and siding the management ; and

(b) the steps the Labour Department took for an amicable settlement of the dispute and the action taken against the Labour Inspectors ?

A.— (a) There was no labour unrest at Guntur amongst hotel workers, and there was also no trouble between the managements of hotels and workers at Guntur during the months of September and October, 1974. Representations were received in the office of the Labour Enforcement Officer, Guntur about non-compliance of certain labour laws by the hotel managements. These were enquired into and necessary action was taken by the Labour Enforcement Officer against the defaulting hotel managements. No complaints were made by the Hotel workers against the Assistant Inspectors of Labour, Guntur 1st and 4 circles, regarding bribing or siding the managements. It was only the General Secretary, City Hotel workers Union, Guntur that has been making allegation against the local Assistant Inspector of Labour which he himself could not substantiate.

(b) Necessary instructions have been issued for enforcement of the various labour laws strictly. The question of taking action against the Labour Inspectors does not arise, in view of the answer given to clause (a).

SITES AT KOTA AND KADIVEDU IN NELLORE DISTRICT FOR THE CONSTRUCTION OF TELEPHONE EXCHANGE ETC.

344—

5583 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:— Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Revenue Department is delaying to hand over sites at Kota and Kadivedu in Nellore District to the Posts and Telegraphs Department for the construction of telephone exchange and sub-post office buildings respectively even though the concerned Grampanchayats have given concurrence; and

(b) if so, when will the sites be handed over to Posts and Telegraphs Department?

A.—(a) No, Sir. The site selected by the Posts and Telergraphs Department in Kota village was found to be inadequate for their requirements and therefore the proposal was dropped by them. Regarding Kadivedu village there is some delay in handing over the site to

the Posts and Telegraphs Department due to encroachments by houses belonging to very pooı people. The matter is engaging the attention of the Collector.

(b) The Collector will take further action soon after receipt of the Sub-Collector's report in regard to desirability of evicting the poor encroachers and the extent that can be transferred to the Posts and Telegraphs Department.

APPOINTMENTS IN THE ANDHKA PRADESH STATE CO-OPERATIVE MARKETING FEDERATION.

345—

4968 Q.—Sarvasri S. Papi Reddy, M. Audinarayana Reddy and Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Co-operation be pleased state:

(a) whether it is a fact that Number of appointments were made in the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation during the term of Sri Jagapathi Rao as President without advertisment and without calling the candidates from the Employment Exchages and also without taking candidates from the Co-operative Training Institutes;

(b) if so, the number so appointed;

(c) the number of under aged/over aged and the number of retired persons out of the above ; and

(d) whether any of the retired candidates were retained in service despite Register's circular not to do so?

A.—(a) The Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Hyderabad appointed persons who were on the live register of Employment exchange during the term of Sri Jagapathi Rao, President, Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation being a few posts where appointments (technical) were made either by Advertisement or negotiations. The candidates so appointed were required to surrender their cards at the time of joining the Federation.

(b) 222 as detailed below:—

Year	Technical	Non-Technical	Total
1971-72 ..	23	29	52
1972-73 ..	24	23	47
1973-74 ..	8	115	123

(c) Under aged: No Sir.

One over aged person (36 years) was appointed with the permission of Registrar of Co-operative Societies.

Retired persons:—

Four retired persons were employed with the permission of Registrar of Co-operative Societies.

(d) No, Sir.

LORRY CO-OPERATIVE SOCIETIES

346—

5245 Q.—Sri Vijayasikhamani:—Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) the number of Lorry Co-operative Societies registered in State at present;

(b) the number of societies to which the Government have sanctioned loans so far; and

(c) the number of lorries handed over to these societies so far?

A.— a) 26 Lorry Transport Co-operative Societies have been registered in the State at present.

(b) 26 Lorry Transport Co-operative Societies have been sanctioned financial assistance by the Government to meet 10% cost of the vehicle.

(c) 19 Lorries have been handed over to 3 societies out of the 26 societies.

PROTECTED WATER SUPPLY SCHEMES IN KOTA AND GUDUR PANCHAYAT SAMITHIS

347—

1119 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayathi Raj be pleased to state:

(a) the number of Protected Water Supply Schemes sanctioned so far in Kota Panchayat Samithi and Gudur Panchayat Samithi in Nellore District together with the places where they have been sanctioned and the estimated expenditure for each of the said schemes;

(b) whether pipes and motors have been purchased for the same; if so, when and whether the pipes have not rusted;

(c) by what time the works are likely to be completed;

(d) whether there is any need to revise the estimates; and if so, the amount required for the completion of the works; and

(e) the particulars of the works completed so far?

A.—(a) One Protected Water Supply scheme was sanctioned to Naidupet village in Gudur Panchayat Samithi area at an estimated cost of Rs. 4.00 lakhs. No Protected Water Supply schemes were sanctioned in Kota Panchayat Samithi area.

(b) Materials were purchased during 1963-64 and they have not rusted.

(c) The work has since been completed.

(d) The scheme has been revised to Rs. 4 00 lakhs from the original estimate of Rs.2.38 lakhs and the Gram Panchayat has agreed to bear the excess expenditure of Rs. 1.62 lakhs.

(e) The scheme has been completed, commissioned and handed over to the Gram Panchayat, Naidupet on 1-1-1975.

AUDIT OF CERTAIN PANCHAYATS IN KOTA PACHAYAT SAMITHI

348—

4791 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether the accounts of the following Gram Panchayats in Kota Panchayat Samithi of Nellore District have been audited for the period from 1960 till to-date, (1) Momidi, (2) Yerrur, (3) East Kanupur, (4) Siddavaram, (5) Raviguntapalem, (6) Nidigurthi, (7) Eswarawaka and (8) Kalavakonda ;

(b) if so, whether audit recoveries, if any, were effected from the concerned Sarpanchas ; and

(c) if not the reasons for the daly ?

A.— (a) The accounts of all the Gram Panchayats except East Kanupur have been audited up-to-date i.e , 1973-74. The accounts of Gram Panchayat, East Kanupur has been audited upto 1972-73

(b) and (c) Ten Surcharge Certificates have been issued for a total sum of Rs. 2,076.84 and a sum of Rs. 2,217.63 paise have also been recovered towards surcharge, interest and expenditure. In respect of some objectionable expenditure, action is being taken by the xaminer of Local Fund and Panchayati Raj Accounts for finalisation of Surcharge Certificates.

ACCOUNTS OF GANDAVARAM GRAM PANCHAYAT

349—

4792Q.— Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the accounts of Gandavaram Gram Panchayat in Kovur Panchayt Samithi of Nellore District for the period from November, 1962 to May, 1964 have been audited ; and

(b) if so, wheter audit recoveries, if any, were made good ?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Out of a total sum of Rs. 19,663.93 held under objection, only a sum os Rs. 65.00 was recovered so for. The Collector, has been requested to take expeditious action to settle the objections in consultations with the Examiner of Local Fund and Panchayati Raj Accounts or to recover the amounts as the case may be depending upon the nature of the objection.

SPILL-OVER ROAD WORKS IN KOTA PANCHAYAT SAMITHI

350—

5594Q.— Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) how many spill-over road works are there in Kota Panchayat Samithi of Nellore District under different heads of account ; and

(b) the way in which the Government propose to complete the said spill-over road works?

A.—(a) There are 47 spill-over road works in Kota Panchayat Samithi under various heads of account.

(b) the works are not taken up during the current year for want of funds under any programme.

ALLEGATIONS AGAINST SARPANCH OF THINNELAPUDI

351—

5773Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Nellore District Colleclor (P.W.) has received any representation dated 20-7-1971 from four members of Thinnelapudi Gram Panchayat in Kota Panchayat Samithi levelling allegations against the Sarpanch of Thinnelapudi Panchayat;

(b) if so, what are the allegations; and

(c) the action taken so far?

A.— (a) Yes, Sir. But the petition signed by four members, which was received by the Collector on 22-7-1971 was not dated,

(b) The following are the allegations mentioned in the petition referred to in (a) above:

(i) That the Sarpanch is convening meetings of the Panchayat with members of his group.

(ii) That meetings are not being conducted in the Gram Panchayat Office.

(iii) That he has shifted the Panchayat Office without following the rules.

(iv) That he has unauthorisedly drawn certain amounts and misused them.

(v) That to cover up his misdeeds and neglect of duties he has disqualified certain members.

(c) The matter was got enquired into by the Divisional Panchayat Officer, Gudur and on enquiry it was found that all the allegations except allegation No. 3 were not proved. As regards the third allegation it is reported that the Sarpanch Gram Panchayats Thinnelapudi explained that he had shifted the Panchayat Office as per the Panchayat resolution No. 3, dated 31-12-1970, as the old house was located in a corner of the village and that he pleaded ignorance of rules, for his failure to obtain prior permission of the Collector to shift Panchayat Office. It is also reported that suitable instructions were issued to the Sarpanch in this regard.

AGRICULTURAL POWER CONNECTIONS IN ANDHRA PRADESH

352—

6043 Q.—Sri P. Janardhan Reddi :— Will the Minister for Power be pleased to state :

(a) the number of Agricultural power connections in each of the Districts of Andhra Pradesh;

(b) the percentage of power consumed by Agiculture ; and

(c) the number of new connections needed by the farmers?

A.— (a) District-wise number of agricultural power connections of Andhra Pradesh as on 1-1-1975 are given in the Statement appended*

(b) 22.5%during 1973-74.

(c) 12,385 applications are pending as in November, 1974. There may be a demand for not less than 25,000 agricultural service connections per year.

OCTROI DUTY ON GOODS BROUGHT INTO CITY

353—

4179 Q.—Sri Nissankararao Venkataratnam:—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is going to levy Octroi on the goods brought into the city of Hyderabad;

(b) if so, whether it is not repugnant to the policy of the Government under which it was abolished previously; and

(c) if that facility is given to Hyderabad to improve its Revenue whether the same facility will be given to other cities in the State?

(*Printed as Appendix-4 at P—603)

A.—(a) The matter is under consideration of the Government.

(b) Does not arise.

(c) The matter is also under consideration of the Government.

MISSING OF AUDIT REPORT OF KAKINADA MUNICIPALITY

354—

4675 Q.—Sri C. V. K. Rao:—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is not a fact that the Audit Report of Kakinada Municipality for the year 1970-71 and all its relevant records are missing in the office of Kakinada Municipality;

(b) whether it is not a fact that gross irregularities in spending Municipal funds were resorted to during the said period; and

(c) if so, the action taken on defaulting officials and for reauditing the Municipal accounts for the said period?

A.—(a) No, Sir. It is only the Audit objections statement for 1970-71 which is misssing. It has since been reconstruted.

(b) No, Sir.

(c) The persons responsible for the loss of the Audit Objections statement were warned to be careful in future as the missing Audit objections statemet for 1970-71 was reconstructed and there was no financial loss to the Municipality. The reconstructed statement and the audit report for 1970-71 were forwarded to the audit department with replies on 4-1-1975 and 8-1-75 respectively.

In view of the above, the question of reauditing the Municipal accout for the said period does not arise. Action will, however, be taken against the defaulters, if any, as per the rules in force.

POST GRADUATE COURSES IN NIZAMABAD

355—

6100—Dr. V. Chakradhar Rao:—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of any representation requesting for starting Post-Graduate Courses in Nizamabad; and

(b) if so, the action taken thereon?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Government had considered the proposal to Start Post-graduate Courses in some select Government Colleges and dropped as the University Grants Commission had not favoured the starting of Post-graduate Coures in any College either Government/Private/ Aided.

CONSTRUCTION OF CERTAIN ROADS IN GOPALAPURAM CONSTITUENCY

356—

80 Q.—Sri S. Venkata Rao:—Will the Minister for Public Works Department be pleased to state:

(a) whether the Government will consider the construction of the fo lowing roads in Gopaplapuram constituency, Kovvur Taluk West Godavari District.

(1) Road from Anedibbalu to Lakkavaram;

(2) Road from Jangareddygudem to Pangidigudem;

(3) Road from Peddavaram to Chitgala;

(4) Road from Yerragudem to Pongutur;

(5) Road from Tyajampudi to Doddukur, connecting Pattentla and Lakshmipuram; and

(b) if so, when they will be taken up?

A.—(a & b) (1) The metalling of road cannot be taken up due to paucity of funds.

(2) This is a Zilla Parishad Road with total length of 9 K.M. Metalling was completed by Zilla Parishad upto 6th KM (i.e) upto Perampeta limits. The balance work could not be taken up as no tenders were received.

(3) and (4) Since these roads are in fair condition there is no need now to taking up construction work.

(5) The road from G.N.T. road to Lakshmipuram belongs to Zilla Parishad, while the road from Pallentla to Mile 10/4 of NY road (via) Kurukuru belongs to Panchayat Samithi, Samisragudem, Total length of the road is 10 K.M. Certain materials were collected to a length of 3 KM for metalling between Duddukuru and Lakshmipuram. First cost metalling was done to a length of 2.4 Kms. The balance length has to be taken up for metalling.

MAINTENANCE OF GOVERNMENT QUARTERS

357—

4792-Y Q.—Sri C. V. K. Rao:—Will the Minister for Public Works Department be pleased to state:

(a) the number of personnel working in the maintenance and administrative wings for the Government quarters alloted to the Government servants in the twin cities and the annual expenditure incurred on the above staff;

(b) the expenditure incurred on the maintenance of the Government servants quarters annually ; aud

(e) the probable income being derived by the Government way of rents collected annually on the quarters allotted to the staff?

A.—(a) 85 persons; 1.909 lakhs.

(b) Rs. 9.87 lakhs (including property tax paid)

(c) Income dervied during 1973-74 was approximately Rs. 13.58 lakhs.

OVER BRIDGE AT KAKINADA

358—

6166 Q.—Sri C.V.K. Rao:—Will the Minister for Public Works Department be pleased to state:

(a) whether the construction of over-bridge at Kakinada is taken up; and

(b) if not, the reasons therefore?

A.—(a) The main work of the road overbridge at Kakinada could not be taken up The work on diversion road is in progress.

(b) The South Central Railways have informed us that they cannot as yet take up their portion of the work due to financial stringency. They have agreed to include this work in 1976-77 works programme of Railways.

DRINKING WATER WELL TO THE HARIJANS OF KOTACHEMBAGIRI VILLAGE

359—

3754 Q.—Sri D. Venkatesam :—Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state :

(a) whether it is not a fact that the Harijans of Kotachembagiri village, hamlet of Kuppaganipalli Panchayat, Kuppam taluk Chittoor District are not having either a drinking water well or a road to that colony ;

(b) the total number of Harijans living in that colony ; and

(c) the measures before the Government for upliftment of the colony ?

A.—(a) A drinking water well is under construction.

(b) 270.

(c) Steps are under way to complete the construction of drinking water well taken up under R. W programme, to supply milch cattle and to form a road to the harijanawada.

WARDENS UNDER TRIBAL WELFARE DEPARTMENT

360—

4875 Q.—Sri Santosh Chakravarthy :—Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state :

(a) the number of Wardens working under Tribal Welfare Department, both in Schools and Colleges ;

(b) whether any rules have been formulated to absorb these wardens in the Ministerial services in the Department ; and

(c) the grade being given to these wardens ; and the scope of promotion ?

A.—(a) 240.

(b) No, Sir.

(c) The following pay scales are allowed to the Wardens in Tribal Welfare Department :

(1) Rs. 90-4-130-6-160.

(2) Rs. 96-6-144-8-200.

(3) Rs. 150-10-300.

(4) Rs. 350 P. M. (Consolidated Pay for Worden-cum-Tutor). The question of providing promotional avenues from one grade to another will be considered at the time of framing of rules for these posts.

APPENDIX NO. 1

[vide Answer to Cl. (b) of L. A. Q. No. 3911 at S. No. 339]

Sl. No.	District	1972-73 Kharif Allotment	1972-73 Rabi Allotment	1973-74 Kharif Allotment	1973-74 Rabi Allotment
1.	Srikakulam	35.44	..	30.00	3.00
2.	Visakhapatnam ..	14.05	..	15.00	2.00
3.	East Godavari ..	33.55	93.00	40.00	46.65
4.	West Godavari ..	50.16	82.70	20.00	49.30
5.	Krishna ..	40.65	45.00	24.00	22.00
6.	Guntur ..	104.25	61.50	52.45	13.80
7.	Ongole ..	12.40	40.50	8.00	3.50
8.	Nellore	10.00	43.00	16.00	20.00
9.	Chitioor	22.62	36.50	33.00	29.00
10.	Anantapur ..	20.69	25.91	40.60	2.30

11.	Kurnool	37.00	69.37	40.00	10.00
12.	Cuddapah ..	13.00	26.97	28.70	7.50
		393.81	524.45	347.75	205.05
13.	Hyderabad.. ..	7.50	3.68	9.69	1.50
14.	Medak	13.50	17.35	10.02	0.00
15.	Nizamabad ..	25 90	15.80	20.00	2.50
16.	Mahaboobnagar ..	13.25	42.80	30.54	4.00
17.	Nalgonda ..	36.00	60.80	32.00	25.00
18.	Warangal ..	23.34	60.54	17.00	3.00
19.	Karimnagar ..	17.25	48.90	18.00	5.00
20.	Khammam ..	13.18	78.88	20.00	0.50
21.	Adilabad ..	12.29	16.80	20.00	0.50
	Total ..	162.21	345.55	177.25	43.00
Total Andhra Pradesh ..		556.02	870.00	525.00	252.05

Appendix No. 2

[*Vide Answer to Cl.* (*c*) *of L. A. Q. No.*3911 *at S. No.* 339]

Sl. No.	District	1972–73 Surrounders Kharif	1972–73 Surrounders Rabi	1973–74 Kharif Surrounders	1973–74 Rabi Surrounders
1.	Srikakulam	13.46	..	7.50	2.92
2.	Visakhapatnam ..	8.33	..	4.98	2.00
3.	East Gadavari ..	3.49	31.30	1.90	23.91
4.	West Gadavari ..	3.79	22.78	11.83	19.81
5.	Krishna ..	5.03	30.90	12.00	12.45
6.	Guntur ..	18.66	39.78	7.00	13.46
7.	Ongole ..	5.21	22.96	5.42	3.50
8.	Nellore ..	3.65	25.00	0.55	18.50
9.	Chittoor ..	4.70	36.26	7.08	29.00
10	Anantapur ..	0.89	13.89	6.79	3.00
11.	Kurnool ..	6.65	41.54	14.50	104.00
12.	Cuddapah ..	2.86	1.85	17.69	7.50
	..	76.72	279.18	97.24	146.05
13.	Hyderabad ..	2.68	1.79	1.79	1.50
14.	Medak ..	7.36	13.97	2.80	0.96

15.	Nizamabad ..	7.69	2.92	7.69	2.50
16.	Mahaboobnagar ..	2.20	15.87	1.56	1.91
17.	Nalgonda ..	6.57	14.37	13.65	13.45
18.	Warangal ..	6.17	9.27	5.20	3.00
19.	Karimnagar ..	2.12	11.59	6.25	5.00
20.	Khammam ..	2.81	6.97	1.16	0.50
21.	Adilabad ..	2.09	9.36	3.11	0.50
	Total ..	39.69	86.09	43.21	29.32
	Total Andhra Pradesh ..	116.41	365.27	140.45	175.37

Appendix No. 3

[*Vide answer to L. A. O. No.* 4178 *at S. No.* 340]

Sl. No.	Name of the Block	The Block wise number of agricultural wells sanctioned under wells subsidy scheme during the year.		The number of wells sunk out of these sanctioned under subsidy schemes		Whether subsidy has been sanctioned to ryots who sunk wells the respective blocks		The Block wise number of wells for which subsidy has not been sanctioned.	
		1957–1958	1958–1959	1957—1958	1958—1959	1957—1958	1958—1959	1957—1958	1958—1959
1.	Panchayat Samithi, Nalgonda ..	4	14	2	13	2	13	2	1
2.	Panchayat Samithi, Nakrekal ..	4	7	4	5	4	5	..	2
3.	Panchayat Samithi, Mangode ..	1	3	1	2	1	2	..	1
4.	Panchayat Samithi, Suryapet ..	4	14	4	8	4	8	..	6
5.	Panchayat Samithi, Nagaram ..	1	6	1	6	1	6	..	..
6.	Panchayat Samithi, Miryalaguda ..	4	16	2	9	2	9	2	7
7.	Panchayat Samithi, Peddavoora ..	4	6	2	5	2	5	2	1

8.	Panchayat Samithi, Deverkonda ..	146	22	146	13	145	13	1	9
9.	Panchayat Samithi, Chintapalli ..	4	9	4	8	4	8	..	1
10.	Panchayat Samithi, Huzurnagar ..	2	13	1	12	1	12	1	1
11.	Panchayat Samithi, Kodad ..	3	7	2	6	2	6	1	1
12.	Panchayat Samithi, Bhongir ..	3	13	3	10	3	10	..	3
13.	Panchayat Samithi, Alair ..	3	6	3	6	3	6	..	
14.	Panchayat Samithi Ramannapet ..	4	14	3	14	3	14	1	8
15.	Panchayat Samithi, Mothkur ..	3	6	3	4	3	4	..	2
	Total ..	190	156	180	121	180	121	10	33

APPENDIX No. 4

[Vide answer to Cl. (a) of L.A.Q. No. 6043 at S. No. 352]

Agricultural Power connections district-wise in Andhra Pradesh as on 1-1-1975.

		Agricultural Services
1.	Srikakulam	1,590
2.	Visakhapatnam	3,630
3.	East Godavari	9,229
4.	West Godavari	13,522
5.	Krishna	13,758
6.	Guntur	7,667
7.	Nellore	13,951
8.	Prakasam	4,446
	Total for Coastal Andhra ..	67,893
9.	Chittoor	42,320
10.	Kurnool	7,294
11.	Cuddapah	13,976
12.	Ananthapur	21,804
	Tota for Rayalaseema ..	85,394

13.	Hyderabad	41,740
14.	Mahboobnagar	10,891
15.	Medak	11,953
16.	Nizamabad	11,153
17.	Karimnagar	26,383
18.	Adilabad	3,245
19.	Khammam	3,453
20.	Warangal	17,209
21.	Nalgonda	19,172
	Total for Telangana	1,18,199
	Total for Andhra Pradesh	2,71,486

STATEMENT BY THE MINISTER FOR PANCHAYATI RAJ,

re: Provincialization of the services of Village Development Officers, B.D.Os and Secretaries of Z. Ps.

The Minister for Panchayati Raj, (Sri L. Lakshman Das):— The question of prescribing uniform service conditions for the Village Development Officers, Block Development Officers and Secretaries of Zilla Parishads has been under the consideration of the Government. At present there are about 3,000 Government Village Development Officers and about 2,000 non-Government Village Development Officers working in Panchayat Samithis. While a majority of the Block Deve lopment Officers are Government servants, there are some persons who have been promoted from Panchayati Raj services as Block Development Officers. Such persons are now treated as non-Government Block Development Officers.

The Government have decided to treat the non–Government Village Development Officers, Block Development Offiers and Secretaries of Zilla Parishads as Government servants and to provincialise the services of the Village Development Officers, Block Development Officers and Secretaries, Zilla Parishabs. This decision of the Government will facilitate the prescription of uniform conditions of service, pensionery benefits etc., to all persons working in these categories of posts in the Panchayat Samithis and Zilla Parishads.

Sri A. Sreeramulu :— Last time the Minister promised to supply the statement. That is not given.

Mr. Speaker:— It seems he placed.

Sri C.V.K. Rao:— Whenever the Minister makes a statement, will he not make the copies available to us? Is he so incompetent? After all 300 copies will do. We have to loiter here and there. Can't he provide a single copy? Is he coming from the Dreamland? They are treating us like children. He goes on reading. Simultaneously cannot we see? Should he not protect our Rules? Should you not protect our right?

MATTERS UNDER RULE 341

re · Wrong depiction of M.L·A's in the Film Chaduvu-Samskaram.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, ఇది అనేకమందికి యిక్కడ ఉన్నటువంటి సభ్యులందరు మంత్రులు కానివారు అందరూ సీరియస్‌గా తీసుకోవలసినదని ప్రార్థన చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య 'చదువు–సంస్కారం' అనే సినీమా వచ్చింది. ఆ సినీమా చూస్తే అందులో యిక్కడ ఉన్న సభ్యులందరు ఎం.ఎల్.ఏలకు తలకొట్టేసినట్లనిపించే సంఘటన ఒకటి ఉంది. అందులో ఒక యువకుడు ఎం. ఎ. ఎకనామిక్స్ ఫస్టు క్లాసులో పాసైనవాడు. ఉద్యోగం ఎక్కడా దొరకదు. ఒక ఆఫీసుకు వస్తాడు. అక్కడ ఆయన సర్టిఫికేట్సు చూసి నీకు వెంటనే ఉద్యోగం యిస్తాను, మెరిటున్న నీకు యివ్వకపోవడం ఏమిటని స్టెనోకు ఆర్డరు కూడా డిక్టేటు చేస్తాడు. అపాయింటుమెంటు ఆర్డరు టైపు చేయడానికి స్టెనో వెళుతుంది. ఈ లోపల ఒక టోపీ పెట్టుకుని ఒక కుర్రవాడిని వెంటబెట్టుకుని వస్తే ఆఫీసరు ఎం. ఎల్. ఏ గారు వచ్చారు అని ఆహ్వానిస్తారు. కూర్చోండి అంటారు. ఎం.ఎల్.ఏ ఏమి చెబుతారంటే మాకు సంబంధించిన కుర్రవాడు, చాలా డబ్బుంది. ఉద్యోగం చేయడం కాలక్షేపానికే యితనికి ఉద్యోగం యివ్వండి అంటారు. తప్పక ఉద్యోగం యిస్తాను, మీరు చెబితే యివ్వకపోవడం ఏమిటి అని ఆయన అంటారు. కవరు చేతికి యిచ్చి ఈ కవరు తమరు చూడండి అంటారు ఎం. ఎల్. ఏ. సర్టిఫికేట్సు చూసే అవసరం లేదు ఉద్యోగం యిస్తాను వాటిని ఉంచండి. అంటాడు ఆఫీసరు. ఇవి సర్టిఫీకేట్సు కావు ఈ కవరు ఉంచండి అంటారు ఎం. ఎల్. ఏ. కవరు ప్రక్కన డ్రాయరులో వేస్తారు. అంత లోపల స్టెనో టైపు చేసిన అతనికి సంబంధించిన అపాయింటుమెంటు ఆర్డరు తెస్తుంది. ఆయన కళ్లముందు చించేసి వెళ్ళమని ఎం. ఎల్. ఏ తెచ్చిన కుర్రవానికి ఉద్యోగం యిస్తాడు ఆఫీసరు. ఇదీ జరిగిన సంఘటన. ఆ కుర్రవాడు టీద కుర్రవాడు డిజెక్టు అయి రిక్షాలు త్రొక్కుతాడు. అదీ చేయలేక చివరకు స్మగలర్సు గాంగులో చేసి యాంటీ సోషల్ ఎలిమెంటుగా తయారై పోతాడు. చివరకు చెడిపోతాడు. ఇదీ జరిగింది. దీనిలో యిది ఫెయిర్ క్రిటిసిజం అయితే అభ్యంతరం లేదు. ఇది అట్టర్ డిఫమేషన్ క్లాస్ అఫ్ ఎం. ఎల్. ఏలను డిఫేం చేస్తుంది. ఇందులో ఏమి చిత్రించారు? అర్హత కలిగిన వారికి ఉద్యోగం దొరకకుండా అడ్డుపడేవాడు ఎం. ఎల్. ఏ అనీ. అవసరం

లేకపోయినా ఉద్యోగం యిప్పించేవాడనీ ఉద్యోగాలు యిప్పించడంలో డబ్బు లంచం పెట్టి యిప్పించే మనిషిగా చిత్రీకరణ చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల దాదాపు 4 కోట్ల మంది ప్రజలముందు ప్రజల ప్రతినిధి ఎం.ఎల్.ఏలను చాలా న్యూనత పరచినట్లు కనిపిస్తుంది. అందరికి మనస్సు చివుక్కుమంటుంది. ఇక్కడున్న వారందరు సత్పురుషులని నేను చెప్పనుగాని ఈ రకమైన క్రూడ్ వే ఆఫ్ రిప్రజెంటేషను—సంఘంలో విమర్శ ఉండకూడదననుగాని—ఈ రకమైన క్రూడ్ వే ఆఫ్ రిప్రజెంటేషను చేయడంవల్ల ప్రజలలో ఎం.ఎల్.ఏ అంటే ప్రజా ప్రతినిధిగా గౌరవం తగ్గిపోయి ఒక రకమైన హీనత, న్యూనత భావంతో చూడడం జరుగుతోంది ఇది సెన్సారుకు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అది జరగకుండా ప్రజలలోకి వచ్చింది. దీనికి ఒక చిన్న కారణం. ఇది ప్రభుత్వంలో ఒక లోపం ఉంది. ఎందుచేతనంటే సెన్సారు చేసేవారు ప్రభుత్వం వేసే మనుష్యులు. ఈ ప్రభుత్వానికి కూడా ఫిలుం ప్రపంచం ఎటువంటిది అంటే టాక్సు ఎవేడర్సులో లిస్టులో టాప్ చేస్తున్నారు. బ్లాకుమనీ ఉన్నవారు పేపరులో చూశాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించి సినీమా వారు టాక్సు ఎవేజన్ లో టాప్ ది లిస్ట్ చేస్తారు. 50 లక్షలు యివ్వవలసి ఉంది.

టాక్స్ ఇవేజన్ కి వీలుగా వుంటుందని శతదినోత్సవములు మొదలైన ఉత్స
10-20 a.m. వాలలో మంత్రులను ఇన్వాల్వ్ చేస్తున్నారు. తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వము వారిపైన ఏమీ చర్య తీసుకోనకుండా వారి దగ్గరగా వుండడము జరుగుతున్నది. క్రూడ్ గా రిప్రజెంట్ చేసినది నిందాపూర్వకమయినది అందువల్ల ప్రభుత్వము ఇప్పటికైనా తగిన చర్య తీసుకొని ఇక్కడున్న ప్రజా ప్రతినిధులను యాజ్ ఎ క్లాస్ గా రక్షణ యిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంత సునితమైన విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావన చేసేదానికి తమరు అనుమతి యిచ్చారు. దీనికి జవాబు చెప్పడము, దీనిపైన ఇక్కడ సభలో చర్చ జరగడము మన గౌరవ సభ్యులకు, సభకు మరింత అపకారము చేస్తుందేమో అనే భయము నాకు కలుగుతున్నది. కథలను సినిమాలుగా తీయడము జరుగుతున్నది. వారికి వున్న స్వేచ్ఛ వారికి వుంది. దానిని పరిమితము ఏ విధంగా చేయాలనే దానికి సినిమాటోగ్రాఫ్ ఆక్టు వుంది. సెన్సార్ బోర్డు వుంది. ఫిల్మ్ తీసిన తరువాత దానిని చూసి గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఒక వర్గానికి గాని, మరొక విధంగా గాని ఏమైనా కొన్ని అంశాలు అందులో వుండవలసినవి కావని అభిప్రాయపడితే వాటిని తొలగించే హక్కు ఆ ఆక్టు క్రింద సెన్సార్ బోర్డుకి వుంది. సెన్సార్ బోర్డ్ వారు చూసి దీనిని అనుమతించారు. ఏ విధంగా ఒక సీను డెపిక్ చేయబడినదీ గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. దానివల్ల మన హోదాకు అపకారము జరిగింది. మన ప్రెస్టీజ్ కి లోపము జరిగింది మనము డిఫేమ్ చేయబడ్డాము, అటువంటిది వుండకూడదు, దానిని తొలగించ దానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకొంటుందనే విషయాన్ని వెంకటరత్నంగారు చెప్పారు. మీరు కూడ చదువు సంస్కారం సినిమాను చూసి వుంటారు. సభలో చాలమంది సభ్యులు చూసి వుంటారు, ఇదే కాకుండా సాధారణముగా కోర్టు

సీనులు సినీమాలలో చూపించడమనేది అందరికి తెలుసు. జడ్జీలు, లాయర్స్, ప్రాసిక్యూటర్స్, ఆర్గ్యుమెంట్స్ జరగడము ఇవన్నీ చూపించడము జరుగుతూ వుంటుంది. లెజిస్లేటరుకు సంబంధించినది సినీమాలో చూపించడము జరగకూడదు అనేది అభిప్రాయమా ? లెజిస్లేచరులో జరిగే యాక్టివిటీస్ సినీమాలో చూపకూడదు అనే అభిప్రాయమా అనే సందేహము వస్తున్నది. నేను ఫైనాన్స్ మినిష్టర్ గా వచ్చి ఇక్కడ కూర్చొన్నాను. నేను నా కర్తవ్యాన్ని కాస్త మరిచిపోయి కునుకు తీస్తూంటే శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు లేచి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, మంత్రిగారు నిద్రపోతున్నారు అంటారు. ఆ సీను సినీమాలో వచ్చినది అనుకొందాము. దానివల్ల మనకు న్యూనత వచ్చినది అనుకొని వారి స్వేచ్ఛను అరికట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తామా అని అడుగుతున్నాను. మరొక మంత్రిగారు అత్తా కోడలు అంచు పంచె వేసుకొని హాయిగా ఇక్కడ కూర్చొని మీసాలు బాగా దువ్వుకొంటూ వుంటారు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—సినీమాలో అది వస్తే కంటెంప్ట్ అవుతుంది.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—ఆ మంత్రిగారు మీసము నుంచి చేయి తీయరు అనుకోండి. సి.వి.కె. రావుగారు లేచి మంత్రిగారు హోమ్‌వర్క్ చేసి వచ్చారు. ఇక్కడ మరల మీసము దువ్వుకొంటారు ఏమిటి అన్నారు అనుకోండి అదే సీను సినీమాలో వచ్చినపుడు అటువంటిది సినీమాలో వుండకూడదు అంటే ఎట్లా ? సభలో జరిగే ప్రొసీడింగ్స్‌ని టెలివైజ్ చేయడము ఆస్ట్రేలియా మొదలైన దేశాలలో వచ్చినది. మరికొన్ని దేశాలలో టెలివిజను రాకపోయినా ప్రొసీడింగ్స్ రిలే చేయడము జరుగుతున్నది. పత్రికలలో వచ్చేది చూస్తూనే వున్నాము. వెంకటరత్నం గారు యమ్.యల్.ఏ. అని చూపించారని వెంకటరత్నంగారు అంటున్నారు. కాని వారు లెజిస్లేటరు అవునో కాదో. వారు ఒక కవరు యిచ్చారు అంటున్నారు. ఆ కవరులో ఏమి వున్నదో, అన్నవరం సత్యనారాయణస్వామి ప్రసాదము వున్నదో ఏమి వున్నదో మనకు తెలియదు. కవరు ఆఫీసరు పుచ్చుకొన్నారు. వాస్తవమే. యమ్.ఎ. కాండిడేట్‌కి ఆర్డరు టైపు చేసుకొనిరమ్మనమని పి.ఏ కి చెప్పాడు. అంతలో ఒక పెద్ద మనిషి టోపి పెట్టుకొని వచ్చినంత మాత్రాన అందరూ యమ్.యల్.ఏలు అని అనుకొనడము న్యాయము కాదు.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నం :—యమ్. యల్.ఏ. గారు రండి, కూర్చోండి' అని ఆహ్వానించారు. సినీమాను వారు చూసినా దానిని గమనించలేదనుకొంటాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—నా దగ్గర స్క్రిప్ట్ కూడ వుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. ప్రజాస్వామ్యంలో వాక్ స్వాతంత్ర్యము, ప్రాపగాండా, విమర్శ చేయడము మనకు రాజ్యాంగ రీత్యా సభ్యులకు వుంది. బయట ప్రజలకు స్వేచ్ఛ వుంది. ఇది అసలు 341 క్రింద రావడము న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. యమ్. యల్. ఏ లు లంచాలు పుచ్చుకొనేవారుంటారు. యమ్.యల్.ఏలు క్రిటిసిజమ్‌కి గురి కాకూడదనే విమర్శ సరి కాదు. ప్రజలు చెక్ చేయడానికి వున్నారు. అది అంత

సెన్సిటివ్‌గా తీసుకొని దీనిని డిస్కస్ చేయడానికి అంగీకరిస్తే పబ్లిక్ నోరు మూయించిన ట్లు అవుతాము. అందువల్ల దీనిని అసలు డిస్కస్ చేయడము న్యాయము కాదు అంటాను.

Sri C.V.K. Rao:—I am raising another point of order. You always project the dignity of the House, dignity of the Members, dignity of the Ministers, dignity of the Legislators and the dignity of the Speaker also. I request you to get the whole thing expunged because it does not stand to the dignity of the House. Let the people speakout what they would like to speak out, let the people discuss what they could like to discuss outside and let us not so sensitive. The Minister has correctly said that we should not be so sensitive. Please expunge the whole thing, You will be doing biggest service. Let the people have the freedom of praising and criticising.

Sri P. Ranga Reddy:— If you are going to take these points into consideration, I entirely agree with the two hon'ble members who have raised this point of order. Since you have admitted this under 341, and I, as Minister, did not want to raise any objection because you have permitted this thing to be raised, so I did not raise any objection.

Sri C.V,K. Rao:—Hon'ble Members would have...........

Sri P. Ranga Reddy:— Any further discussion in this matter will not help to raise the dignity of the House. Certainly others also who produce the films or who get the scenes in the films have got as much freedom as we enjoy and it need not be necessarily be taken as though any M,L.A. of this House was indulging such things. In other pictures M.L.A. was shown, but ultimately, it was provided that he was not an M.L.A. but a person escaped from a lunatic assylum and styled as an M.L.A.

Sri C.V.K. Rao: Are there such M.L.As?

10-30 a.m. శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—మీరు రూలింగు ఇచ్చే ముందు చెప్పాలంటే చెప్పవచ్చు. The point made by the Hon'ble Member is his feeling. It is not an objectionable thing. In my judgment there is nothing wrong and perhaps such things are very necessary. If there is any one among the M.L.As. in this State or in any other State, it will help to correct himself in not indulging in such matters. Therefore, if we have to see that this particular scene or particular conversation is removed from that the only thing that I can do is, to write to the Government of India Information and Broadcasting or the Censor Board which I feel in this particular context, is not necessary also. That is all what I can say in this matter.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మాకేమీ లేదని చూచి చెప్పనక్కరలేదు. అందరికి తెలుసు. ఓట్లు అమ్ముకుంటూ వుంటారు. మరొకటి చేస్తూ వుంటారు.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—దాని గురించి అంతగా పట్టించుకోవలసిన అవసరం లేదు. వారు చెప్పినట్లుగా ఎక్స్‌పంజ్ చేస్తే కూడా సంతోషిస్తాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— దేనికి, మన ఒపీనియను ప్రజలకు తెలుస్తుంది. ఉంచడం అవసరం.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—ఉంచుమనండి.

Mr. Speaker :—I think it is unnecessary now. It has been explained very well. All the Members have expressed their views. There is no good of being too sensitive. I also allowed it so that the House may discuss and these questions, in future, may not come every time. Once the matter is discussed in the House, the entire House knows it and the public also know how we have dealt with the question.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—మినిస్టరుగారు చెప్పేప్పుడు హౌస్ ప్రొసీడింగ్సు మీద స్ట్రైప్ చేసి చెబుతున్నారు. ఫేర్ క్రిటిసిజంతో చూపే పద్ధతి వుంది. అంత వరకు అభ్యంతరం వుండదు. కాని ఇందులో చాలా క్రూడ్ ఫార్ములా చూపారు. మనసులను నొప్పిస్తూ చిన్నచూపు చూస్తూ చేశారు. సభలో ఎవరికి బాధలేదు. మినిస్టరుగారికి బాధలేదు. అలాంటప్పుడు మాకు అంతకంటే బాధలేదు. కాని అలాంటిది రిపీటు కాకుండా వుండడము మంచిది. హౌస్‌కు కష్టం లేకపోతే నాకు వచ్చిన కష్టం ఏమీలేదు. మంత్రిగారు అంతా సక్రమంగా వుంది అనుకుంటే నాకేమిలేదు.

re: Grievances of teachers in Chintalapati Bapiraju Educational Trust.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు-2):-అధ్యక్షా, చింతలపాటి బాపిరాజు ధర్మసంస్థ అని వుంది. దానిక్రింద ఎన్నో ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్, 60 హైస్కూల్సు మూడు డిగ్రీ కాలేజీలు పనిచేస్తున్నవి. దీనిని నడిపేవారు ప్రముఖ సర్వోదయ నాయకులు మాజీ మంత్రిగారు. 1500 కుటుంబాలు యీ యినిస్టిట్యూషన్స్ మీద ఆధారపడివున్నవి. వారికి చాలా అన్యాయం జరిగిందని రిప్రజంటేషన్సు చాలా కాలంగా పంపిస్తున్నారు వారు పంపించినటువంటి వాటిలో ముఖ్యంగా చెప్పింది ఏమంటే వారికి జీతాలు యివ్వకుండా సంతకాలు తీసుకుంటున్నారని, ప్రకాశంగారి వర్ధంతి సందర్భంలో 50 శాతం సాలరీస్ పట్టుకున్నారని– ప్రకాశంగారి ఆత్మ సంతోషించదు– వెల్ఫేరు ఫండు క్రింద 1 శాతం డిడక్టు చేసినవి లెక్క లేదని, సాంక్షన్డు పోస్టులలో టీచర్సును వేయకుండా వేసినట్టు చూపి డబ్బు తీసుకున్నట్లు, బి. ఇడి. టీచర్సుకు సెకండరీగ్రేడు జీతాలు యివ్వడం, యింక్రిమెంట్సు యివ్వడం లేదని, ఆ లెక్క ప్రకారం చూస్తే ప్రతి టీచరుకు సుమారు రెండు వేలు యివ్వవలసి వుంటుందని ఎలిగేషన్సు పెట్టారు. జీతాలు యివ్వకపోతే డి. ఇ. ఓ. కు

ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదు చేశారు. డైరెక్టు పేమెంటు యివ్వాలని ఆర్డర్సు వేశారు. కాని చేయలేదు. పైగా యిందులో ఎవరైతే ఎక్కువగా ప్రోత్సాహం చేశారో వారిని యిల్లీగల్‌గా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. భార్య ఒకచోట వుంటే భర్తను ఒకచోట వేస్తున్నారు. రిటన్ రిప్రజంటేషన్సు ప్రభుత్వానికి యిచ్చారు. ఐ. ఎల్. ఆర్. హెచ్. టీచర్సు 11-2-75 నాడు హంగర్ స్ట్రైయికు చేశారు. ప్రభుత్వం కదల లేదు. 10-3-75 నుండి ఏలూరులో కలక్టరేటు ముందు ఐ.ఎల్. ఆర్. హెచ్. వి.వి.కె.ఆర్. టీచర్సు హంగర్ స్ట్రైయికు చేస్తున్నారు. నిన్న పేపర్లో చూశాము, కృష్ణమూర్తి అనే టీచరు పరిస్థితి బాగాలేదని సమయములో హాస్పిటల్‌లో చేర్చకపోతే ప్రమాదం జరిగివుండేదని వార్త వచ్చింది. ఈ టీచర్స్ స్టేట్‌వైడ్ ధర్నాలు చేస్తున్నారు. సిస్టమ్ ఆఫ్ పేమెంటు గురించి చాలా గొడవగా వుంది. మూర్తిరాజుగారిని కలుసుకున్నప్పుడు వారికి ఉన్న బాధలు వారు చెప్పారు ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వడం లేదు, టీచర్సుకు ఎక్కడి నుండి తెచ్చి యివ్వము అంటున్నారు, మేనేజిమెంటుకు ప్రభుత్వానికి మధ్యన వచ్చిన తేడాలతో టీచర్సు నలిగిపోతున్నారు. దీని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన చేస్తుంది?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— ఆ సంస్థ క్రింద విద్యాలయాలు వున్నవి. కొన్ని ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేశారు, దాని మీద రిప్రజంటు చేశారు, డి ఇ ఓ. ను ఎంక్వయిరీ చేయుమన్నాము, యియర్ మధ్యలో ట్రాన్సఫర్ చేయడం మంచిదిగాదని ఆ ధర్మసంస్థకు చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ స్కూల్స్, హెడ్ మిస్ట్రెస్, హెడ్ మాష్టర్సు కంప్లేంట్సు మీద, డిసిప్లిన్ లేకుండా సరిగా చదువు చెప్పకుండా వున్నారని కంప్లేంటు వచ్చినవారిని తప్ప వేరే వారిని చేయడం లేదని చెప్పారు, డి. ఇ. ఓ.ను పూర్తిగా ఎంక్వయిరీ చేయమని ఆదేశం యివ్వడం జరిగింది. జీతాల విషయంలో ప్రభుత్వం కొంత గ్రాంటు యివ్వవలసి ఉంది. ఈ మధ్యనే యివ్వడానికి నిర్ణయం చేసుకున్నాను. కొంత యిస్తాము, ఆ సంస్థ యివ్వకపోతే డైరెక్టుగా డి.ఇ.ఓ. పేమెంటు చేయడానికి అధికారం వుంది. వారు ఆ చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

10-40 a. m. శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:— ఏలూరు కలక్టరు ఆఫీసు ముందు ముగ్గురు టీచర్సు ఇండెఫినిట్ హంగర్ స్ట్రైయికు చేస్తున్నారు అందులో ఒకరి పరిస్థితి ప్రమాదంగా ఉన్నట్లు పేపరులో వచ్చింది. యీ ఇన్‌డెఫినిట్ స్ట్రైయికు విషయం ముందు సెటిల్ చేస్తారా ? డి. ఇ. ఓ. ప్రయత్నం ఎంతవరకూ చేశారు? గ్రాంట్సు ఇవ్వడంలో ప్రభుత్వం అలక్ష్యం చేసినందువలన వారికి జీతాలు రావడంలేదు అనేది ఉంది.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— వారు చెప్పినట్లుగా కలక్టరు ఆఫీసుముందు నిరశనవ్రతం చేస్తున్నారు. కలక్టరుగారు డిస్కస్ చేశారు. యీ విషయంలో టీచర్సును యీ సంస్థ మానేజిమెంటును కన్సల్టు చేస్తున్నారు. గ్రాంట్సు మొన్ననే రిలీజు చేశారు. ఆ గ్రాంట్సు వారు కనుక ఇవ్వకపోతే డైరక్టుగా పేమెంటు చేయాలని ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం:— యీ మధ్యనే తొమ్మిది లక్షలు గ్రాంటు ఇచ్చారు. గ్రాంట్సు వెంటనే ఇప్పించేట్లుగా చూస్తారా? ట్రాన్సుఫర్ చేసిన ఆర్డర్సు వెంటనే కాన్సిల్ చేస్తారా? వెంటనే యీ హంగర్ స్ట్రైయికు ఆపు చేయించాలి. ఒకరి పరిస్థితి అపాయంలో ఉంది. వారు ఆసుపత్రిలో ఉన్నారు. పరిస్థితి ప్రమాదంలో ఉంది. ఒక నిండు ప్రాణంతో సంబంధం ఉన్న విషయము కాబట్టి వెంటనే ఈ విషయం ఎలాగ పరిష్కరిస్తారు ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— కలక్టరుగారు మానేజిమెంటువారితోనూ టీచర్సుతోనూ మాట్లాడుతున్నారు. సర్దుబాటు చేస్తారు.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ:— 14 మందిని ట్రాన్సుఫరు చేశారు. ముందు యీ ట్రాన్సుఫర్సు కాన్సిలు చేసి హంగర్ స్ట్రైయికు ఆపుచేయాలి. అప్పుడు ఒకరి లైఫ్ సేవ్ అవుతుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే టెలిగ్రాం ఇచ్చిగాని ఫోనులో మాట్లాడి కాని ఎందుకు పరిష్కరించరాదు ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— ట్రాన్సుఫర్సు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కారణాల వలన చేశామంటున్నారు. ఏదయినా కక్షతో చేస్తే ప్రభుత్వం ఇంటర్ ఫియర్ కావచ్చు. స్కూలు అడ్మినిస్ట్రేషనులో డిసిప్లినుకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నందువలన ట్రాన్సుఫర్సు చేశామంటున్నారు. అలాగ కాకుండా కక్షతో చేస్తే ప్రభుత్వము ఇంటర్ ఫియర్ అవవచ్చు.

శ్రీమతి కె ఈశ్వరీబాయి:— నేను 341 యిచ్చాను. 341 అంటే అర్ధ గంట ముందుగా యివ్వాలి. మూడు, నాలుగు రోజులయి యిచ్చాను ఇంతవరకు హౌస్ ముందుకు రాలేదు.

Mr. Speaker :— I am not aware of it. We are only allowing 2 matters under Rule 341. However, I will look into your matter.

Sri Syed Hasan :—I have a submisison to make. It is an established etiquette that if a person is known to us, we should call his name properly. In the scheduled programme decided by the Business Advisory Committee, there is a holiday on 26.3.1975. It is mentioned as "Miled-Un-Nabi". It should be "Milad-Un-Nabi". If the prophet's name is not pronounced correctly, don't you feel that it will hurt the feelings of a particular community ?

Mr. Speaker :—It would be purely by mistake. That will be corrected.

CONDOLENCE MOTION

re : Demise of Sri D.V. Ramana Reddy, Ex-M.L.A.

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to move :

" This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri D.V. Ramana Reddy, a former member of the

Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—అధ్యక్షా, డి.వి. రమణారెడ్డిగారు కన్నుమూసినందుకు విచారంగా ఉంది. వారు ప్రకాశం జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగా ఉన్నారు. వారు 15వ తేదన ఉస్మానియా జనరల్ ఆసుపత్రిలో కన్నుమూశారు. 1955 నుంచి 1967 వరకూ డి.వి. రమణారెడ్డిగారు శాసన సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారు మాకు చాలా సన్నిహితులు, రమణారెడ్డిగారు నెల్లూరు జిల్లా దర్శి నియోజకవర్గంనుంచి ఎన్నికైనారు. ప్రకాశం జిల్లా ఏర్పడిన తరువాత అక్కడి నుంచి వచ్చారు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగా 1970 నుంచి ఉన్నారు. వారు కవి. వారి కుమారుడు శ్రీ రాజగోపాలరెడ్డిగారు శాసన సభ్యులుగా ఉన్నారు. నేను ప్రకాశం జిల్లా వెళ్లినప్పుడు వారు నాతో వచ్చారు. అప్పుడు ఆరోగ్యంగా ఉన్నారు 15 వ తేదీన ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో కన్నుమూశారు. రమణారెడ్డిగారు చాలా సౌమ్యులు, వారు మరణించడం చాలా విచారకరమైన విషయం. రమణారెడ్డిగారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతి కలుగచేయాలని కోరుతూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియచేస్తూ యీ తీర్మానము ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అధ్యక్షా, డి. వి. రమణారెడ్డిగారు 1962 నుంచి 1967 వరకూ శాసనసభ్యులుగా ఉన్నారు. మాతో సన్నిహితంగా ఉండేవారు. శాసనసభ్యులుగానే కాకుండా జిల్లాలో కూడా చాలా ప్రజాహిత కార్యకలాపలలో పనిచేశారు. సాహిత్యంలో కూడా ప్రవేశం ఉన్నవారు, ముఖ్యమంత్రిగారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో ఏకీభవిస్తూ రమణారెడ్డిగారి కుమారుడు రాజగోపాల రెడ్డిగారికి వారిద్వారా రమణారెడ్డిగారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి తెలియచేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సానుతాప తీర్మానమును బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, రమణారెడ్డిగారు చనిపోవడానికి రెండు రోజులముందు వారిని ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో చూచాను, ఆరోజు ఈ పరిస్థితి చూస్తే రెండుమూడు రోజులకంటె బ్రతకరని అనిపించింది. వారు కాన్సరు వ్యాధితో బాధపడ్డారు. వారు, మీరు, నేను కూడా నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులముగా ఉన్నాము. అది 1970 కి ముందు. రమణారెడ్డిగారు చాలా సౌమ్యులు. వారు 1970 లో జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను అయినారు. 1955 నుంచి 1967 వరకూ శాసనసభ్యులుగా ఉన్నారు. సుమారు 12 సంవత్సరాలు శాసనసభ్యులుగా నాలుగున్నర సంవత్సరాలు జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులుగా ఆర్.టి.సి. మెంబరుగా రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సభ్యులుగా అనేక పదవులు నిర్వహించి ప్రజాసేవ చేశారు. వారు ఎవరిని నొప్పించే వ్యక్తి కారు. రమణారెడ్డిగారు జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులుగా ఉన్నప్పుడు యల్.డి.సి. నుంచి అంటెండరు వరకూ ఎవరయినా తమ బాధ్యతలు విస్మరించినప్పటికి కోపం ప్రదర్శించకుండా నెమ్మదిగా పరిస్థితులు సరిచేసేవారు. రమణారెడ్డిగారు అజాతశత్రువు. వారు

కవి, పాటలు పద్యాలు, వ్రాసేవారు వారు వ్రాసిన పాటలు పద్యాలు వారి కుమారుడు రాజగోపాలరెడ్డిగారి చేత పాడించేవారు. తండ్రి కొడుకూ కూడా సంగీత విద్వాంసులు, కవులు. రమణారెడ్డిగారు అనేక సామెతలు చెప్పేవారు. జిల్లాపరిషత్తు సభ్యులుగా ఉన్న తమకు కూడా తెలుసు. మంచి ప్రజాసేవకుని కోల్పోయాము. వారి మరణము ఒక నెల్లూరు జిల్లాకే కాకుండా రాష్ట్రానికి తీరనిలోటు. వారి మరణం పట్ల నేను నా తరఫున మా యస్.డి.యఫ్. పార్టీ తరఫున రమణారెడ్డిగారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియచేస్తున్నాను.

Sri A. Sreeramulu :– I fully share the feelings expressed by the Members at the demise of Sri D. V. Ramana Reddy. On behalf of myself and on behalf of the Members of my group, I convey our deep sense of sympathy to the members of the bereaved family, and I fully support the Condolence Motion moved by the leader of the House.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, కీర్తిశేషులు శ్రీ డి. వి. రమణారెడ్డిగారి 10-50 a. m.
గురించి సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానంతో నేను ఏకీభవిస్తూ వారి మరణం పట్ల నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ వారి కుటుంబానికి నా తరఫున, మా పార్టీ తరఫున సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— శ్రీ డి. వి. రమణారెడ్డిగారి మరణం సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి నా తరఫున మా పార్టీ తరఫున సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—మిత్రులు శ్రీ డి. వి. రమణారెడ్డిగారు, నేను శాసనసభలో 12 సంవత్సరాలు కలిసిమెలసి ఉన్నాము. ఆయన చాలా ఉత్తమమైన స్నేహితుడు. గర్వమనేది ఏ మాత్రం లేకుండా ఎంతో ఆదరంతో, అభిమానంతో చూసేవారు. వారు జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్‌గా ఉన్నపుడు నేను ఆ జిల్లాకు వెళ్ళే అదృష్టం కలుగలేదు. మీరు స్నేహితులుగా రావలసిందని నాకు 2, 3 ఉత్తరాలు వారు వ్రాసారు. కాని నేను వెళ్ళలేకపోయాను. వారు హాస్పిటలులో ఉన్నప్పుడు చూసి వచ్చాను. వారి అకాల మరణం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. పాపిరెడ్డి (కనిగిరి) :—శ్రీ రమణారెడ్డిగారు చనిపోయే ముందు రోజే నేను హాస్పిటలుకు వెళ్ళి చూసాను. ఆ రోజున వారు పాలు త్రాగిన తరువాత వాంతి చేసుకొన్నారు. సీరియస్‌గా ఉందని చెప్పారు. మరునాడు క్వశ్చన్ హవర్ అయిన తరువాత చూసి వద్దామని అనుకుంటే ఈ లోపుగా తెల్లవారుజామున 5 గంటలకు చనిపోయారని, 9 గంటలకు వారి బాడీని తీసుకొని వెళ్లారని మిత్రులు చెప్పారు. అందువల్ల అఖరిసారిగా చూడడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. శ్రీ శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆయన అజాత శత్రువుగా చనిపోయారు. రాజకీయాలలో ఆశ్రితపక్షపాతం ఉన్న ఈ రోజులలో

ఆయన దాని జోలికే పోలేదు. వారు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గా చాలా చక్కగా వ్యవహరించారు. సమితి ప్రెసిడెంటుల నందరిని ఒకేలాగ చూసే వారు. ఎక్కడైనా జిల్లా పరిషత్తులో ఖాళీ ఉంటే మీ ఇష్టం వచ్చిన టీచరును చెప్పండి వేస్తానని ఆ ప్రెసిడెంట్లకు చెప్పే వారు. ఈనాడు ఎంతో పక్షపాతంతో టీచర్సు ట్రాన్స్‌ఫర్సు జరుగుతున్నాయి ఎన్ని నిషేధాలను పెట్టినా వాటిని ఉల్లంఘించి చేస్తున్నారు. వారు నన్ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారని ఇంతవరకు ఎవరూ అనలేదు. ఎక్కడైనా వారికి తెలియకుండా జరిగితే టీచరు వెళ్లి ఆయనతో చెప్పుకుంటే అది మార్చేవారు. ఆయన పరిపాలన కూడా చాలా బాగా ఉండేది. నేను ఒకరికి ఎందుకు అపకారం చేయాలని అనుకునేవారు. ఇప్పుడు దుఃఖసాగరంలో ఉన్న వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. ప్రకాశం (అద్దంకి) :— అధ్యక్షా, సరసులు, సహృదయులు, సాహితీపరులు అయిన శ్రీ రమణారెడ్డిగారు 15వ తేదీన చనిపోవడం మాకు ఎంతో విచారం కలిగింది. వారి విషయంలో ఒక కవిపుంగవుడు ఈ విధంగా చెబుతున్నాడు.

వేరునని వాక గుణముల తీరనందు కలదు బోలిక నీకు
వెంకట రమణ నిను కనిన పాలక పరులు దైవాంశులనుట
ప్రబల సత్యం వెంకట రమణ రెడ్డి
ముడిపియ దుర్యోగ మడిపి బ్రోచునతండు
ముదుపు లేకుద్యోగ మిడునితండు
పాదుక తల నది పంపించు నాతండు
అభయ హస్తము నిచ్చి యింపు నితడు
పాంచ భౌతిక లోక పరిపాలకు డతండు
పరిషత్ప్రపంచ నృపాలు డితడు
అరుగు వారల నెత్తి గొరిగించు నాతండు
పిలిచి వాక్సుధల గుప్పించు నితడు
అతడు నామా ధరియించు, నప్పుడప్పు
డితడు వూమా మెడచాల్చు, నతని కన్న
దొడ్డవాడితండని దెల్ప రెడ్డి పదము
భ్రమసెనేమో నిన్ వెంకట రమణరెడ్డి.

అటువంటివారు చిన్నవారిని పోషించి పెద్దగా చేసారు. అటువంటి వ్యక్తి పోవడం చాలా విచారకరంగా ఉంది. ఈ సందర్భంలో సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి రంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, సభానాయకులు, ప్రతిపక్ష గౌరవ సభ్యులు కీర్తిశేషులు రమణారెడ్డిగారి గుణగణాలను గురించి పేర్కొన్నారు. దానిని గురించి నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. రమణారెడ్డిగారు శాసన సభ్యులుగా ఉన్నప్పుడు చాలామందికి ఇక్కడ పరిచయం ఉంది. నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్నప్పుడు తమకు కూడా పరిచయులు. వారు ఎంతో సహృదయులు, సజ్జనులు, మంచి మర్యాద ఉన్నటువంటి వ్యక్తి. ప్రకాశం జిల్లా ఏర్పడిన తరువాత-3 ప్రాంతాలనుంచి వచ్చినటువంటి భాగాలు కలిపి జిల్లాగా ఏర్పడినప్పటికి అందరిని కలుపుకొని, అందరి సహకారాన్ని తీసుకొని ఎటువంటి ఒడుదుడుకులు లేకుండా ఎటువంటి విమర్శలకు గురికాకుండా ఆయన పరిపాలన నిర్వహిస్తూ ఎంతో మంచి పేరు సంపాదించుకొని వెళ్లిపోయారు. వారు హాస్పిటలులో ఉండగా నేను కూడా చూసాను. అప్పుడు వారు కోలుకుంటారనే ఆశ ఉండేది. వారు జబ్బుగా ఉండి కూడా ప్రకాశం జిల్లా పరిషత్తు సమావేశానికి హాజరు కావాలని అక్కడికి వచ్చి ఆ సమస్యలను చర్చించి మళ్లీ హాస్పిటలుకు వచ్చారు. వారికి ప్రజల సమస్యల పట్ల ఎంత ఆశక్తి ఉందో దీనివల్ల స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అటువంటి వ్యక్తి ఈ నాడు లేకుండా పోవడం ప్రత్యేకంగా ప్రకాశం జిల్లాకు చాలా నష్టమని నేను భావిస్తున్నాను. దైవ నిర్ణయానికి ఎవరూ బాధ్యులు కారు. అటువంటి వ్యక్తి పరమపదించినందుకు నా నిండు విచారాన్ని తెలియజేస్తూ వారి ఆత్మకు దైవం శాంతి కలుగజేయాలని, వారి కుమారులు శ్రీ రాజగోపాలరెడ్డిగారికి, ఇతరులకు నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఒ. వెంకట సుబ్బయ్య (వెంకటగిరి) :— అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను గౌరవసభ్యులు శ్రీ రమణారెడ్డిగారి గుణగణాలను గురించి చెప్పారు. సుమారు 10 సంవత్సరాలనుంచి వారితో నాకు పరిచయమున్నది. వారు చాలా ఓర్పుగలవారు. వారు ఎమ్. ఎల్. ఎ. క్వార్టర్సులో కనిపించినప్పుడు చాలా ఉత్సాహంగా కనిపించారు. జబ్బు ఉన్న వ్యక్తిగా కనిపించలేదు. వారు 15 వ తేదీన మరణించారనే వార్త విని కూడా నేను అనుమాన పడ్డాను. వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి :—అధ్యక్షా, మా జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ గారు 11-00 a.m
డి. వి. రమణారెడ్డిగారు దాదాపు 40 సంవత్సరాలనుండి రాజకీయాలలో పాల్గొంటూ, తాలూకా బోర్డులో, జిల్లా బోర్డులో ప్రముఖ పాత్ర నిర్వహించినారు. 1955 నుండి 1967 వరకు దర్శి శాసన సభ్యుడుగాను 70 నుండి ఒంగోలు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ గాను చాలా సేవ చేసినారు. వారు నాకు— మా కుటుంబానికి చాలా స్నేహితులు. నేను ఆయన 20 సంవత్సరాలుగా సన్నిహితంగా ఉన్నాము. మాకు రాజకీయాలలో అప్పుడప్పుడు కొన్ని విభేధాలు వచ్చినప్పటికీ, దానికి తప్ప, మిగతా కాలంలో, మిగతా విషయాలలో వారు చాలా సౌమ్యంగా ఉండేవారు. వారు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ అయిన తర్వాత, యీ నాలుగైదు సంవత్సరాల కాలంలో జిల్లా పరిషత్ లో ఆయన ఏదైన మాకు

వ్యతిరేకంగా ఉన్నప్పటికీ—జిల్లా రాజకీయాలకు సంబంధించి నేను ఎప్పుడైనా ఏదైనా అడిగితే అది జరిగి తీరుతుంది. వారు పక్షపాతంగా, ఏదో కక్షతో, ఏదో రకంగా వీరిని ఏదో చేయాలనే దురుద్దేశ్యంతోగాని, వారి స్నేహితులు అభిమానులు చెప్పినట్లు ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యవహరించేవారు కాదు. ఆయన ఆశ్రితులు—వారు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ అయిన తర్వాత—తాము చెప్పినట్లు వారు చేస్తారని ఊహించినవారికి వారిపట్ల నిరుత్సాహం కలిగించింది. మనం శాశ్వతంగా ఉండేవారం కాదు, ఉన్నంతకాలం పెద్దమనిషిగా వ్యవహరించాలనే తత్వం కలిగిన మనిషి వారు. అట్లాగా వారు కాలమంతా గడపటం జరిగింది. వారు ఆకస్మికంగా వ్యాధిగ్రస్తులై ఇక్కడ హాస్పటల్‌లో చేర్చబడ్డారు. వారిని రెండుసార్లు చూచిరావటం జరిగింది. వారికి ఇంత త్వరలో అకాల మరణం సంభవిస్తుందని మేము అనుకోలేదు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి వారి కుమారునికి నా సానుభూతి తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాల):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. మాజీ శాసన సభ్యులు ప్రకాశం జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులు అయిన శ్రీ దివిశాల వెంకటరమణారెడ్డిగారు మొన్నటి రోజున హఠాత్తుగా ఉస్మానియా హాస్పటల్‌లో ఆఖరుసారిగా కన్నుమూసి యీ ప్రపంచాన్ని విడిచి వెళ్ళినందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. వారు చాలా సహృదయులు. స్నేహశీలురు. మృదుభాషి. వారితో నాకు ఐదు సంవత్సరాల నుండి పరిచయం ఉంది. వారు పింజపోసి కట్టిన ధోవతి, మల్లెపూవులాంటి తెల్లటి ఖద్దరు ధోవతి కట్టి, జరి అంచు కండువాతో, తాంబూల సేవనతో ఎర్రనైన పెదవులతో ముఖాన సింధూరపు తిలకముతో కళ్ళలో కరుణ రసం పుట్టిపడే తేజస్సుతో, పూర్ణచంద్రుడు ఉదయించినపుడు నీలి గగనం ఏ విధంగా వుంటుందో, ఏ విధంగా ప్రశాంతంగా కాంతివంతంగా ఉంటుందో, అటువంటి ముఖ మండలము కలిగినటువంటి వ్యక్తి. వారితో అనేక విషయాలు నేను మాట్లాడాను. ఆయన మాట్లాడేటప్పుడు ఎపుడూ కూడా వారి నోటి నుండి పరుష వాక్కులు రావు. మనిషిని మందలించేటప్పుడు కూడా చాలా మృదువుగా మాట్లాడతారు. వారు పరిపక్వత చెందిన రాజకీయ వేత్త. పరిపాలనా దక్షుడు. ఒడ్డున ఒరుసుకొని ప్రవహించే నిండు గంగానదిలో నావ ఏ విధంగా సాగిపోతుందో ఆ విధంగా ఆయన పరిపాలన చల్లగా మెల్లగా సాగిపోయింది. ఆయన అందరికి మిత్రులు; స్నేహశీలి. వారిని గురించి రెండు పద్యాలు వ్రాశాను. అవి చదివి వినిపిస్తాను.

"ప్రకాశం జిల్లా అను మహా దివ్య భవనానికి మూల స్థంభమై నిలచి
నీ మూపున భారం మోసి, హఠాత్తుగా ఒరిగినావు—
మమ్ము వీడిపోయినావు
మింట మెరయు తార ఒకటి మంటికి రాలెనని కార్మికులు కర్షకులు
కంటినీరు నింపినారు—జిల్లాలో ప్రజలందరు తల్లడిల్లి పోయినారు

కొమ్మచివర రెమ్మ చివర కనువిప్పిన పూవులన్ని
నేల రాలి ధూళిలోన పొర్లాడెను యీ నాడు
మమ్ము విడిచి పోయినావు-ఓ వెంకట రమణారెడ్డీ...
నా జోహార్లు నీకు ఇవే, నా జోహార్లు నీకు ఇవే...

ఈ సందర్భమున దుఃఖ సముద్రమున మునిగివున్న వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరవలెనని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ సి వి.కె రావు:—అధ్యక్ష మహాశయా, శ్రీ డి.వి. రమణారెడ్డి గారి మరణానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. నా హృదయపూర్వక విచారాన్ని కూడ నేను ప్రకటిస్తున్నాను. వారికి 70 సంవత్సరాలు—పెద్ద వయస్సు కాదు. మన రాష్ట్రంలో చాలా అనుభవం కలిగినటువంటి రాజకీయ నాయకులలో వారు ఒకరు. అటువంటి వారిని మనం కోల్పోవటం విచారకరం. తమకు తెలుసు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఉద్యమం జరిగినపుడు వీరు మనతో ఉన్నారు. చాలా కష్టాలను ఎదుర్కొన్నారు. ఆయన యొక్క స్వభావం. ఆయన యొక్క ఉదారదృష్టి, ప్రజలలో బయలుదేరే ఉద్యమాలతో వారు చేయి కలపటము - అప్పుడే నాకు అవగాహన అయినది. అటువంటి మిత్రుని కోల్పోవటం విషాదకరమయిన విషయం. ఆ స్మృతులు నాకు జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. వారి మరణానికి నా సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :— I had known Mr, Ramana Reddy for over 25 years. He was a gentleman. He led an honest and simple life and he took considerable interest in the problems of his tuluk and he was serving the people in that area. I associate myself fully with what has been expressed by the Chief Minister and the Hon'ble Minister and now I request you all to stand as a mark of respect to the departed soul. We will all stand and observe silence for two minutes.

The question is:

"This House places on record its deep sence of sorrow at the emise of Sri D.V. Ramana Reddy, a former member of the Andhra Prodesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

The Motion was adopted nem con, all members standing.

POINT OF INFORMATION

re: Placing of the Report of the Director of Fisheries, on the table, on the 'Sale of Rani of Hyderabad.'

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాణి ఆఫ్ హైదరాబాద్‌కు సంబంధించిన నోట్ టేబుల్ మీద పెట్టడం జరిగింది. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు కమిట్ అయినది—డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫిషరీస్ రిపోర్టు టేబుల్‌మీద పెడతాను — అన్నారు. డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫిషరీస్‌ను ఎంక్వయిరి ఆఫీసర్‌గా పంపించారు. నా క్వశ్చన్‌మీద అపుడు రంగారెడ్డిగారు స్పీకర్‌గా ఉండగా, వారి ఉత్తరువు ప్రకారం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు తీశారు. అయితే ఆ రిపోర్టు గవర్నమెంట్ దగ్గర పెట్టుకొని వేరే నోట్ తయారుచేసి ఇక్కడ పెట్టారు. అంటే అది సభను మిస్‌లీడ్ చేయటము కాదా? అని అడుగుతున్నాను. నేను డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫిషరీస్ రిపోర్టును యిక్కడ రెండు రోజులలో పెడతాను అని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు కమిట్ అయినారు. 4 రోజులు అయినది. ఒప్పుకొన్నాము. కాని, డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫిషరీస్ రిపోర్టు పెట్టకుండా దానిని త్రొక్కిపెట్టి వేరే యింకొక నోట్ తయారుచేసి యిక్కడ పెట్టారు. అది హౌస్‌ను మిస్‌లీడ్ చేసినట్లు అవుతుంది కదా. ఇపుడు మేము దీనిమీద చర్చ జరపాలి?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, దీనికి సంబంధించిన కాగితాలన్నీ పెట్టటము భావ్యము. చాలా నిష్పక్షపాతంగా ఉంటాను—అని ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు. అపోహాలకు దారితీసే వ్యవహారంగా యిది తయారైనది. ఆ అపోహ తొలగించాలంటే—ఆ రాణి ఆఫ్ హైదరాబాద్ తీసుకుపోయి ప్రజలకు అందజేయటము మంచిది. ఇదివరకు దానిని ఒక వ్యక్తికి యిచ్చారు. అనేక తప్పులు జరుగుతూఉంటాయి. అప్పుడు తెలియకపోవచ్చును. దీనికి సంబంధించిన కాగితాలు అన్నీ యిక్కడ పెడితే నిజానిజాలు తెలుసుకోటానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని వైట్‌వాష్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తే—మాకు కోపం వస్తుంది. తదుపరి వారికి బాధ వస్తుంది. ప్రజలు యింకొకటి అనుకొంటారు. ఒక మనిషిని సమర్థించటానికి యింత అల్లరి పడటం మంచిదికాదు. కాబట్టి దీనికి సంబంధించిన రికార్డ్ అంతా యిక్కడ పెట్టమని చెప్పండి.

11-10 a. m. Mr. Speaker :—Whatever the Chief Minister has promised, he will furnish.

Sri A. Sreeramulu ;—This note, is a good narrative. But along with this note, as promised by the Chief Minister a copy of the Director's report must have been placed. I request that in addition to the Director's report, the Minister made a reference to a report of the Principal-in-charge Rc. No. 1926/C/72 dated 10-8-1972. That shall also be placed so that we may have a purposeful discussion.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అవసరం అయితే యింకో పూటకు వాయిదా వేసి అయినా మొత్తం వచ్చేటట్లు చూడండి.

* శ్రీ డి. మునుస్వామి :—ఈ రిపోర్ట్ ఫుడ్ అండ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ సెక్రటరి యిచ్చినది. ఈ రిపోర్ట్‌లోనే బాగా క్లియర్‌గా తెలుస్తున్నది

కరస్పాన్డెన్స్ అంతా మేము క్లియర్గా దానిలో మెన్షన్ చేశాము. డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫిషరీస్ కూడ కరెస్పాండెన్స్ నడిపారు. నడిపినది డైరక్టర్గారే కనుక వారే ఎట్లా రిపోర్టు యిస్తారు? వారికంటె పై అధికారిని రిపోర్ట్ తయారు చేయమన్నాము. 1972 నుంచి అన్ని పేపర్ పెట్టమంటే అఫిషియల్ రికార్డ్స్లో కాన్ఫిడెన్షియల్ న్యూస్ వగైరాలు ఉంటాయి. అప్పటినుంచి యిప్పటివరకు పెట్టమంటే కష్టమైన విషయం.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దీనిలో మేము ఎవరిని ప్రొటెక్ట్ చేయాలనేది లేదు. క్రితంసారి వచ్చినప్పుడు సెక్రటరిని ఎంక్వయిరి చేయమని రిపోర్టు పెట్టిస్తామని చెప్పాను. (యింటరప్షన్) మేము అన్నమాటలకు వెనక్కు పోవడంలేదు. పోవలసిన ప్రమాదం లేదు. క్రితంసారి ప్రొసీడింగ్స్ చూశాను. సెక్రటరిని ఎంక్వయిరి చేయమని రిపోర్టు పెట్టిస్తానని చెప్పాను. డైరక్టర్స్ ఎంక్వయిరి రిపోర్టు దీనిలో లేనట్లు తెలిసినది. అందువల్ల సెక్రటరి రిపోర్టు పెట్టమన్నాను. మొన్న చెప్పినమాట నిజమే. క్రితంసారి అస్యూరెన్స్ వచ్చినప్పుడు—సెక్రటరీని ఎంక్వయిరి చేయమని చెపుతాను, ఆ రిపోర్టు పెడతాను అని చెప్పాను. అందువల్ల సెక్రటరీది పెట్టారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—డైరక్టర్గారిని పంపించి రిపోర్టు తెప్పించాలని, సప్లిమెంటరీస్ కాన్సిల్ చేసేటట్లుగా ఆరోజు రూలింగ్ యిచ్చారు, అదే విధంగా డైరెక్టర్ను పంపించారు. డైరెక్టర్ గవర్నమెంట్కు రిపోర్టు యిచ్చారు, ఆ రిపోర్టు యిక్కడ పెడతారా? అని మేము అడిగాము. మీరే సాక్ష్యం దానికి. దానికి సరేనన్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు. రెండురోజులలో పెడతాము అన్నారు.

Mr. Speaker :—I will look into that.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సెక్రటరీ ఎంక్వయిరీ చేశారు. అందువల్ల సెక్రటరి రిపోర్టు పెట్టారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—సెక్రటరీ ఎక్కడకుపోయి ఎంక్వయిరి చేశారు. కాకినాడకుపోయి ఎంక్వయిరీ చేసినది డైరెక్టర్. డైరెక్టర్ రిపోర్టు యిచ్చారు. సెక్రటరీ వేరే విధంగా తయారు చేశారు. ఫాక్ట్స్ బైటికి రావాలంటే ముందు డైరెక్టర్ రిపోర్టు యిక్కడకు రావాలి. అంతేకాకుండా ప్రిన్సిపాల్ రిపోర్టు కూడ రావాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—దీనికి సంబంధించి చాల కాన్ఫిడెన్షియల్స్ వున్నాయి. అవన్నీ యిక్కడెక్కడ పెడతాము అన్నారు. బోట్ అమ్మారు బోట్ అమ్మడం పొరపాటు అని అంటున్నారు. అందుచేతనే ఈ కాన్ఫిడెన్షియల్ వ్యవహారాలు మేము యిక్కడ మీ దగ్గర పెట్టమని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను ఒకటే ఎస్యూరెన్స్ యిస్తున్నాను. దీనిలో మాకేమి దాయవలసిన అవసరం లేదు. కావాలంటే యిది తీసివేసి ఆ

డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెట్టమంటే పెడతాము. అవన్నీ చూసే సెక్రటరీ నోట్ యిచ్చాడు. ఇది వద్దు అంటే తీసివేసి అదే పెడతాము. దీనిలో మేము ఏదో తప్పు చేసినట్లు మీరు పట్టుకున్నట్లు ఎందుకు ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—చర్చ ఈ రోజు జరిగినా డైరక్టర్ రిపోర్టు రేపుగాని, ఎల్లుండి గాని పెట్టమనండి. స్పెసిఫిక్ రిలేషన్ కావాలి. ఈ నోట్‌ను బేస్ చేసుకొని చర్చ జరపమంటే జరుపుతాము. డైరక్టర్ రిపోర్టు అవసరమా, కాదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. పెట్టిన తరువాతే డిస్కషన్ పెట్టండి.

Mr. Speaker :—The report will be placed. Whatever assurance was given by the Chief Minister previously, accordingly that will be placed.

Sri S. Jaipal Reddy :—When we discus the issue to-day, we cannot do it without knowing the contents of the Director's report. Let it be placed on the Table and then we shall discuss. Till that time, the discussion may be postponed.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎప్పటిలోపల రిపోర్టు పెడతారు ? జైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా అదికూడ గమనించాల్సియున్నది. ఉన్నసంగతులన్నీ డైరక్టర్ రిపోర్టులో ఉన్నాయి. డైరక్టర్ రిపోర్టు ఎప్పుడు పెడతారు ? చర్చ ఎప్పుడు, ఎలా చేస్తారు ? డిసైడ్ చేయండి. వర్కింగ్ డేస్ చాల తక్కువ ఉన్నాయి. 31వ తేదీకి అసెంబ్లి అయిపోతున్నది. అందువల్ల ఖచ్చితంగా చెపితే బాగా ఉంటుంది. ఎప్పటిలోపల డైరక్టర్ రిపోర్టు పెడతారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రెండు రోజులలో రిపోర్టు పెడతారు.

Mr. Speaker :—Within two days, he says that he will place it on the Table. We will have it two days later.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇవ్వాళ 1–00 నుండి 1–30 పి. ఎమ్. వరకు ఉంది. వాయిదా వేస్తున్నారా ?

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam) : -The reading of this report clearly makes it, that the one person who raised the objection to the sale is the Principal-incharge, Fisharies Training Institute. On what grounds he objected to the sale of this boat? It is perhaps, his report that would require to be examined.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డైరక్టర్ రిపోర్టు పెట్టమని అడిగారు. అదే పెడతాము. ఇంకొకటి పెట్టము.

Sri A. Sreeramulu :—The Minister is referred to the letter of the Principal in-charge of the Training Institute. Unless we know the contents of this, there cannot be any purposeful discussion.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఈ నోట్ పనికిరాదన్నారు. డైరక్టర్ నోట్ కావాలి అన్నారు. పెడతాము.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ప్రిన్సిపాల్ క్లియర్‌గా చెప్పాడు ఈ బోట్‌ను అమ్మడానికి వీలులేదని.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డైరక్టర్ రిపోర్ట్ కావాలి అన్నారు. అది పెట్టిన తరువాత యింకేమి కావాలంటారో ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ రెండు పెట్టండి చాలు. ఎందుకు భయపడుతున్నారు. రెండు పెడుతున్నామని చెప్పండి. ప్రిన్సిపాల్ రిపోర్ట్ కూడ పెట్టవచ్చు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—నాకు భయం ఉంటే మొదటే చెప్పి ఉండేవాడిని

Sri S. Jaipal Reddy :—In the light of new facts, we can make new demand. What is wrong in that ?

Mr. Speaker :—The question now is the Chief Minister has promised on the last occasion to place certain report.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఆ నాడు మీకు యిక్కడ చెప్పిన మాట డైరక్టర్ రిపోర్ట్ పెడతాను అని. అదే పెడతాము.

Sri S. Jaipal Reddy :—New facts have come to light. We can make new demand.

Mr. Speaker :—The Chief Minister promised on the last occasion to place certain report and on the basis of that, this matter has been included in the order paper to-day. And the Members object to what has been placed on the Table. The Chief Minister has agreed to place what he has already agreed on the previous occasion. More than that, the matter does not arise.

Sri C. V. K, Rao :—My contention is, what has been placed is not sufficient. The entire file must be brought before the House so much so, we can peruse it.

Sri Konda Lokshman Bapuji (Bhongir):—The other day, the Chief Minister was very frank and created confidence among the members of the Hon. House that the House would be taken into confidence about the whole issue. It was thought that the report of the Director would contain the details. Now, when the note has been circulated by the very Government, it refers to the report of the Principal. The question is not of the points or reports used by the Chief Minister. The Chief Minister magnanimously offered that there is nothing to hide and the entire issue oould be studied in this House and discussed.Therefore, I hope the Chief Minister should not try to do any such thing which may again create some suspicion about the Government's stand in this issse. It will be quite advisable--the spirit behind the expression of the Chief Mininister which we can understand should be to uphold the honour--that the Chief Minister should produde even the report of the Principal. Otherwise, again the same suspicion would continue.

The Chief Minister has offered that there is nothing to hide. The suspicion will be always there and it will create unnecessary difficulties and the situation may even worsen here and in the Public. Therefore, in the interest of the Government it is better that nothiug is hidden. That report need not be kept secret since it is before us for scrutiny. Therefore, I would appeal to the Chief Minister not to insist upon technicalities. He should honour the spirit which is expressed in the House and I hope he will do that.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారు డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెట్టమన్నారు, యిది పెట్టిస్తాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ నోట్ యిక్కడ పెట్టక ముందు ప్రిన్సిపాల్ రిఫరెన్స్ ఎక్కడా రాలేదు. ఈ నోట్ వచ్చిన తరువాత, ప్రిన్సిపాల్ గారు దానికి ఆక్షేపణ తెలిపినట్లుగా వచ్చింది. మీరు అప్పుడు అడగలేదు–అని అంటే, నేను చెప్పేది ఒక్కటే–నేను పట్టుకున్న కుందేటికి మూడే కాళ్లు–అన్నట్లుగా నేను ఒప్పుకోడానికి వీల్లేదు అని వారంటే–అది న్యాయం కాదు. అది అంత సీక్రెట్ డాక్యుమెంటు ఎందుకు అయింది ? అది కూడా యివ్వవచ్చును గదా. దానిని ఎందుకు దాచి పెట్టుకోవాలనుకుంటున్నారు ?

11-20 a. m. శ్రీ జె. వెంగళరావు:—డైరెక్టర్ రిపోర్టు అడిగారు, అది నేనిస్తానన్నాను; అది తెప్పిస్తాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నేను దానిపై ఫర్దర్ యిన్ఫర్మేషన్ అడిగాను. ప్రిన్సిపాల్ గారి లెటర్ కూడా యివ్వవలసివుంది.... ...

శ్రీ జె, వెంగళరావు:—డైరెక్టర్ రిపోర్టు అడిగారు. నేను అది ఇస్తాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నోటు పెట్టక ముందు డైరెక్టర్ది. ఇప్పుడు, నోట్ యిక్కడ పెట్టిన తరువాత, ప్రిన్సిపాల్ లెటర్ యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలిసింది. దానిని పెట్టడానికి అభ్యంతరమేమిటి ? దీనిలో ఎందుకు గోల్మాల్ పడుతున్నారు ? అధ్యక్షా, మీరు 'పెడతాను' అని చెప్పమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను పెట్టను అని చెప్పాను. డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెడతాను.

Sri S. Jaipal Reddy :—Point of order. A note is placed on the table of the House. It contains a reference to the Principal's report. If a Principal's report is quoted in the note placed on the table of the House, it becomes the property of the House. Therefore, the Government has no option in the matter except tabling it. Government cannot say that it would not be placed on the Table of the House. It has already become the property of the House,

Mr. Speaker :—As far as this issue is concerned, I will look into that. i. e. whether every document that is referred to in the reoprt should also be placed on the Table of the House or not.

Sri S. Jaipal Reddy:—On the other day, you gave a ruling on Paga Pulla Reddy's case. You did make a statement that if a report is summarised it may not be placed on the Table but if it is referred or quoted, it becomes the property of the House. You may kindly refer to your ruling.

Mr. Speaker :— I am not aware of it. As far as the statement given by the Chief Minister is concerned, that relates to a document which has been brought to the notice of the House and that statement has not been placed. The Chief Minister now agreed to place it. Further documents are asked for. The Chief Minister declined to place except to the extent which he has already committed. This additional point arises for consideration i.e. whether every document which is referred in a report should also be placed on the Table of the House or not. That I will examine.

Sri C.V.K. Rao :— I raise a point of order. The House discusses a particular subject. On that subject, is it not the duty of the executive to make available all the concerned documents excepting particular documents for reasons of top secrecy? If the House is deprived of the opportunity to go into it, the supremacy of the Legislature will in fact be belittled. You have got to come to the rescue of the House. There are certain relevant issues and when that relevant issues are taken up, the concerned documents must be made available. A great discussion has taken place in the Parliament itself about the Licence scandal the Government placed the concerned documents for perusal. Nothing should be hidden. It is the fundamental responsibility of this House to arrive at the truth. Therefore, you have to come to our rescue and the documents concerned must be placed or made available for perusal. Otherwise, we will be crippled in the discharge of our duties.

Sri A. Sreeramulu :— I invite your attention to Rule 332. It reads like this :—

"332. Papers quoted to be laid on the Table: If a Minister quotes in the House of a despatch or other State paper which has been presented to the House, he shall lay the relevant paper on the Table :

Provided that this rule shall not apply to any documents which are stated by the Minister to be of such a nature that thier production would be inconsistent with public interest : .....

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మాకు సపోర్టింగ్ పాయింట్, మీకు సపోర్టింగ్ పాయింట్ దానిలోనే వున్నది.

Sri A. Sreeramulu :—Perhaps it is nobody's privilege. It is everybody's right and duty. This rule says that the Minister will have to lay on the Table a copy of the paper that he refers. The Chief Minister has promised to place on the Table the Director's report. What is wrong in placing the Principal's letter as referred in the note along with the Director's report ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు శ్రీరాములుగారు చదివిన రూల్‌లో మా తరఫున వున్న గ్రౌండ్ కూడా వారు చదివారు. చాలా సంతోషం, రేపు డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెడతాము, అప్పుడు ఆయన యింకేమైనా రిఫరెన్సు యిస్తే అది కూడా పెట్టమంటారు ? అందుచేత, నేను కమిట్ అయినంతవరకు పెడతానని నేను చెబుతున్నాను.

Sri A. Sreeramulu:—A note has been given to us. I appreciate the Government in giving this. In that note, a reference has been given about the Principal's letter. This seem to be very important letter. We want to know the contents of the letter. The Chief Minister says that he is not afraid in putting matters before the House. If that is so, why not the Government place this letter also on the Table ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను ప్రిన్సిపుల్ కొరకు చెబుతున్నాను. రేపు ప్రొద్దున్న డైరెక్టర్ ఏమైనా రిఫర్ చేస్తే అదికూడా పెట్టమని అడుగుతారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదని మినిస్టర్‌గారు చెప్పారు. బాగానే వుంది. అయితే, మా ముందుపెట్టిన పేపర్‌లో యీ ప్రిన్సిపాల్‌గారి రిఫరెన్సు వచ్చింది. ఆ రిఫరెన్సు కూడా పెట్టాలని కోరినప్పుడు — ఇప్పుడు యీ రూల్ క్రింద కూడా, మినిస్టర్‌గారు ఏదయినా పెడితే, ఆ రిఫరెన్సుకు సంబంధించిన జిస్ట్ కూడా పెట్టాలని వుంది. అందుచేత, ఆ ప్రిన్సిపాల్‌గారి లెటర్‌కు సంబంధించి జిస్ట్ పెట్టడానికి మీకు అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— సెక్రెటరీ రిపోర్టులో జిస్టు రిఫర్ చేశారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— డైరెక్టర్ రిపోర్టులో ప్రిన్సిపాల్ లెటర్ కోట్ చేయడం జరిగింది. మీరు కేటగారికల్‌గా స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. ఇందులో హైడ్ చేయవలసినదేమున్నది ? డిస్కషన్‌కు ఓపెన్‌గా అన్నీ పెడతామని వారు చెప్పారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— నేను నిజంగా హైడ్ చేయాలనే దురుద్దేశం వుంటే, మొదటనే నేను దీనికి ఒప్పుకునేవాడిని కాదు, నేను ఫ్రాంక్‌గా చెప్పాను. అనవసరంగా చిన్న చిన్న పాయింట్సు పికప్ చేస్తున్నారు. మీరు డైరెక్టర్ పెట్టమంటే నేను పెడతానన్నాను. మీరింకా ఎందుకు అనుమానపడుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అటువంటి అనుమానమే వుంటే మొదటనే బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో కూడా నేను ఒప్పుకునేవాడిని కాదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అటువంటి అనుమానాలు లేకుండా వుండడం కొరకు జిస్ట్ పెడతామని చెప్పవచ్చును గదా.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఐ యామ్ సారీ. నాకు అటువంటి ఉద్దేశమే వుంటే నేను మొదటనే ఒప్పుకునేవాడిని కాదు, నేను ఫెయిర్‌గా చెప్పాను, నా మంచితనాన్ని వారు గ్రహించడంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒక నోట్ పెట్టారు. 11 30 a.m.
డిస్కషనుకు టైము ఎలాట్ చేశారు...

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—నా విచారమేమంటే— ఏనుగులు పోతున్నప్పుడు మెదలకుండా కూర్చుని దోమలు పోతున్నాయని...

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిదానికి అట్లా చెప్పకుండా వుంటే బాగుంటుంది. ఇక్కడ డైరెక్టర్ హాండోవర్ చేయమని ప్రిన్సిపాలుకు వ్రాస్తే ఆ ప్రిన్సిపాలు హాండోవర్ చేయడానికి వీలుకాదని ఒక లెటర్ వ్రాశారు. ఆయన దానికి రీజన్సు ఏమిచెప్పారో తెలియదు. డిస్కషను ఫెసిలిటేట్ చేయడానికి ఆ లెటర్ చాలా అవసరం.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— డైరెక్టర్ రిపోర్టు చదివి, అంతా మాట్లాడితే బాగుంటుంది. ఆ రిపోర్టు నేను కూడా యింతవరకూ చదవలేదు. నేను ప్రిన్సిపుల్ కోసం అబ్జక్టు చేశాను. వారు ఒక ప్రిన్సిపుల్ మీద వచ్చారు కనుక అందులో వున్న కాగితాలు పెట్టాలన్నారు, పెడతాను అన్నాను. రేపు డైరెక్టరు రిపోర్టు కూడా కావాలంటే...

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— హాండోవర్ చేయడానికి వీలులేదని ప్రిన్సిపాలు వ్రాసినట్లుగా రిఫరెన్సు యిచ్చారు. వారు ఏమి వ్రాశారో తెలియకుండా చర్చ ఎట్లా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— డైరెక్టర్ రిపోర్టు పెడతాము, అది చదివి చర్చ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి చ్. కాశయ్య:— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు డైరెక్టరు రిపోర్టు కావాలని అడిగితే ముఖ్యమంత్రిగారు యివ్వడానికి అంగీకరించారు, హర్షిస్తున్నాము. కానీ అయ్యపురెడ్డిగారు అడిగేటప్పటికి ప్రిన్సిపాలు రిపోర్టు విషయంలో పట్టింపు వచ్చినట్లున్నది ముఖ్యమంత్రిగారికి. మాట పట్టింపు కాకుండా...

శ్రీ జె వెంగళరావు:— సభలో నాకు అంతా ఒకటే. మాట పట్టింపు ఏమీలేదు యిందులో.

శ్రీ సి హెచ్. కాశయ్య:— ప్రిన్సిపాలు రిపోర్టు కూడా వారు యిచ్చినట్లయితే దీనిమీద యింత సమయం వెచ్చించవలసిన అవసరంలేదు. మీరు దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారికి సలహా యిస్తే వారు అంగీకరిస్తారు...

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ ఉన్నదికదా. దానిమీద ఆలోచించి స్పీకరుగారు రూలింగు యిస్తే దానినిబట్టి చేయడానికి నాకు ఏమి అభ్యంతరం వుంటుంది ?

శ్రీ డి. మునుస్వామి:— గౌరవ సభ్యులు సత్యనారాయణగారు జిస్టు ఆఫ్ యిన్ఫర్మేషన లేదన్నారు. ఆ రిఫరెన్సు, ఆ సెంటెన్సులు చదివితే లెటరులో వున్న స్పిరిట్, జిస్టు అంతా కూడా క్లియరుగా వున్నది.

Sri B. Ayyapu Reddy:— There has been unnecessarily a lot of discussion and unnecessary misunderstanding. A dispassionate reading of the report by any person, would bring him to the conclusion that he has to look into the principal's report. It is not correct to say that the gist of the principal's report has been put into the note. All that is stated is that the principal of the Institute objected to the sale. No referenee is made on what grounds he had made the objection to the sale. Therefore, any person, let it not be any prejudiced mind, if he reads the document, he would like to persue the principal's report also, because it is the only gentleman who objected to the sale of this "Rani" of Hyderabad.That why isI said that it is bquite necessary. We want to know on remarks he objected to the sale and whether the grounds raised by him are valid and can be upheld. That is why I also said that on reading of this note, anybody would require the prtncipal's letter also, so that the members can know both the sides of the Picture. Now what you are trying to do is onc said of the version. The other side the reasion is one given by the principal. In that context and in that respect we wanted that the principal's report should be placed, not with the spirit that the Government would put us in dark or that some suspicion should be created about this transaction.

Sri S. Jaipal Reddy:—The report which the Minister placed on the tabte of the House contained merely the reference to the principal's report. It is infact quoted. I am saying this in support of my own point of order, and to strengthen it. I will quote the relevant portion of that report the Minister placed on the table. Page 7, Sir, "The Principal-in-charge, Fisheries Training Institute wrote in his letter No. 1926/72, dated 10-8-1972 to the Dircetor of Fisheries to the effect that the boat should not be sold, until another 50 ft· Boat was atlotted, so that the survey programme would go unhampered. The Principal also reported in the same letter that he had not received any reply from the Registration Department with regard to thr existance of the 'Coromandal Canners' at Kakinada. But, as per the terms and codditions, Sri D.V. Tirupati Rao had to allow the Technical Surrvey staff of the Department to use the boat for not more than 75 days in year at his cost. The Director of Fisheries, therfore, considered tha

survey would not be hampered and sent a telegram to the Principal on 17-8-1972 to hand over the boat to Sri D.V. Tirupati Rao."

Therefore the report does not contain merely the reference but it quoted and rebutted the arguments of the Principal's report. Therefore we would not be able to assess the merits of the Principal's report, unless we have a full extract of the Principal's report. This is in support of the point of order.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:— ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీకృష్ణగారికి సమాధానం చెబుతూ డైరెక్టరు రిపోర్టుపైన చర్చ జరగనీయండి అన్నారు. డైరెక్టరు రిపోర్టుపైన చర్చలు జరిగే సందర్భంలో ప్రిన్సిపాలు రిపోర్టు అవసరమని సభ్యులు భావించితే అప్పుడు దానిని గమనంలోకి తీసుకొని ఆలోచిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారి అభిప్రాయమైవున్నట్లుగా నేను అర్థం చేసుకొంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి భావన యిదే అనుకొంటున్నాను నేను. ఇదే వారి అభిప్రాయమైతే డైరెక్టరు రిపోర్టుపైన చర్చించే సందర్భంలో ప్రిన్సిపాలు రిపోర్టు గురించి మెంబర్సు లేవదీయడానికి అవకాశం ఉంటుంది అని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ పాయింటు ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టం చేసినట్లయితే ఈ సమస్య యింతటితో ముగిసి పోతుందని నేనభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఈ సమస్య యింతటితో ముగిసినా ముగియక పోయినా, యింకొక గంటసేపు చర్చించినా నాకు బాధలేదు. కానీ, చెడు ఉద్దేశం ఉన్నట్లయితే ఈ సమాచారం కూడా పెట్టేవారం కాదు. ఈ నోటు పనికి రాదు అనేమాట అన్నారు కనుక డైరెక్టరు రిపోర్టు పెట్టమన్నారు మీరు. నేను డైరెక్టరు రిపోర్టు పెడతాను చర్చ చేయవచ్చునని నేను చెప్పాను. వంకా సత్యనారాయణగారు పాయింటాఫ్ ఆర్డరు చెప్పారు. కనీసం జిస్ట్ ఆఫ్ ది రిపోర్టు అయినా పెట్టండి అన్నారు. జిస్టు ఆఫ్ ది రిపోర్టు ఇందులో పెట్టబడే ఉన్నది. ఇక దీనిమీద మీ యిష్టం.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—రూలు 332 కు తోడుగా రూలు 334 అవి ఒకటి 11-40 a.m.
ఉంది. అందులో—

334. Procedure when a Minister discloses source of advice or opinion, givin to him.—If, an answer to a question or during debate, a Minister disclose the advice or opinion given to him by any officer of the Government or any other person or authority, he shall ordinarily lay the relevant document or parts of document containing that opinion or advice on the table: అవి ఉంది. అందుకు అరకంగా పెట్టడానికి పూర్తి అవకాశం ఉంది సమరీ పెట్టారు. ప్రశ్న సందర్భంలో వచ్చినవాటి విషయంలో సభ్యులకు హక్కు ఉంది. ప్రతిష్ఠ కోసం ప్రాకులాడకుండా పెడుతామని అంగీకరిస్తే సరిపోతుంది.

Sri A. Sriramulu :—I raised a Point of Order and referred to thi Rule. Now under Rule 332 there are two provisos. One is publi intesest, the other relates to giving a gist. The Chief Minister relied upon this proviso relating to public interest. The Minister depended upon the second proviso of providing a gist. Look at this particular sentence. If it is the intention of the Minister (who has supplied this note) is to provide gist he would not have made such a specifiic reference to the letter No.1926 C of 72 dated 10-8-72. This is a minute detail. Anybody giving a gist will not quote number of reference and numbers of letters. So, the Minister is only trying to defend what is indefencible and what is not applicable, as far as that proviso is concerned. That is why there is no public interest involved. This is not a gist and so it is absolutely essential to conform to that particular rule and a copy of the principal's letter should be given.

Mr.Speaker:—Now there are two questions that arise for consideration. One is, with regard to an assurance given by the Hon. Chief Minister that he would place a particular document on the Table of the House to enable the members to discuss the matter and another dacument is alleged to have been placed. I have not gone through the document so far. The obection taken is that assurance given has not been complied with substantially and they have therefore stated that the assurance should be complied with the Minister has now agreed to place that documents also before the House. Therefore, it does not require any direction from me to the Chief Minister to place such a document. without the document the members are not in a position to discuss. Therefore, it has been suggested by the members that this discussion may be postponed till the document is placed on the Table of the House, which Chief Minister has promised to do in a couple of days. The next question is, a question which directly comes under the purview of these Rules normally and even under Law the Speaker has no right to direct the Minister to place a document. It is left to the Minister to place a document or not. It does not come under the jurisdiction of the Speaker, unless it be that it comes within the provisions of the Rule. As far as the Rule is concerned it has been brought to the notice of the House by reading the Rule itself (332), The papers have got to be laid on the Table. If a Minister quotes other State paper which has not been presented to the House, he shall lay the relevant paper on the Table. That is the question of claiming a privilege that even after getting, it is open to the Minister to claim privilege and assert that inspite of the fact that it has been referred to or quoted, the Minister is not prepared to place the document on the floor of the House and

in which case, I have already given a ruling that th Speaker has no right to direct such a document being placed. In this matter I have expressed my opinion that the power of the Speaker is much less than the power of a Court; whereas Court normally can go into the question and examine the relevancy of a document, find whether the document is innocuous or obnoxious and on the basis of thatopinion direct the parties to produce a document of the perusal of the Court, the Speaker is not given such a power. As I have already stated, the Sperker derives his powers only from the Rules. I am a Member of this House and exercise powers given to me by the House for the benefit of the House, beyond that the Speaker has no power. It is no good saying that the Speaker should exercise certain powers which he has not. It is the powers that are given by the House under the Rules that I am entitled to enforce. Beyond that there is no such privilege, which, I as a Speaker can exercise. Therefore, the only question now is whether on the basis of that statement which has already been filed before the Court and in that document reference has been made to oertain other document and therfore wether under the rule there is an obligation on the part of the Government to place such documents also before the Court is the matter for consideration. As far as that is concerned, I have already told you that I heve not gone through the paper. The question now is, whether in that statement that has been filed before the Court, any thing has been done which would entitle me to ask the Government to place the document before the Court. As far as that is concerned, the proviso 2 will say provided further that where a Minister gives in his own words a summary or gist of such despatch or State paper it shall not be necessary to lay the relevant paper on the Table. Therefore, if he has quoted the entire document itself, I have a right to say that under this rule which has been framed by this House and to which the Government and all other members are parties, it is obligatory on their part to place this document before the House. But it comes under the latter proviso, provided further that where a Minister gives in his own words or a gist of such despatch or State paper it shall not be necessary to lay the relevent papers on the Table. Primafacie, I would say that if it is only a gist or a summery, I have no right to call upon the Government to place that document before the House; but if the paper says something more and if it is to be spelled out that it is not a gist or a summary but quoting the document itself, then, and if I come to that decision, then it would be not only necessany for the Government to place the document....

Sri C.V.K. Rao:—Point Of Order, Sir.

Mr. Speaker:—Will you please allow me to speak? I therefore have brought tothe notice of the House the rules under which the Speaker has to act and what powers the Speaker has got to direct the Government and in which circumstances. Therefore it is primafacie, the veiw which I have not expressed and I have already told you that I have not gone into the document and in what manner references have been made on the aspect what has been brought to my notice by the hon. Members. I would therefore state that I require some time to go through the document itself and if I decided that it amounts to a quotation I would be within my right to direct the Government to place that document also before the House; but if I come to the conclusion that it is not a quotation but it is only a reference or a gist falling under proviso (2), it would be quite competent and probably best for me not to interfere in the rights of the Members and the obligations of the Government and say that the Speaker cannot exercise anything beyond what is provided.

Sri C.V.K. Rao;—You have given a blanket interpretation to the whole thing.

Mr. Speaker:—Mr. Rao, I will not permit you to say anything now. I have given my ruling. I will look into it.

Sri C.V·K. Rao;—I am talking about the rules. Rules are not an end in themselves. If the hon. .Speaker is so good enough that the rules are an end in themselves the House cannot function. Let me place before you..The House has to function and the Executive has the responsibility. Rules are not an end in themselves. There are so many provisions under which the Executive is made responsible to this House. Therefore kindly go into the thing.

Mr. Speaker;—I will not arrogate to myself to a position which is not given to me by this House. I shall not minimise the powers that are given to me. I shall try to exercise them as best and as sparely as possible.

Sri C.V.K. Rao:—Speaker is not a dictator, Sir He is there in order to assist the House to function and the executive is responsible to this House and the executive has got to answer to this House for the better Governance of this country. The rules are not an end in themselves. Rules are meant in order to make the executive responsible to this House and when the hon. Speaker with all his wisdom and exper. ience as a legislator and parliamentarian' gives such a blanket interpretation we are as a matter..Kindly take some time to go through it, otherwise the entire executive will run rough shod against us.

శ్రీ కె. లక్ష్మణబాపూజీ:—అధ్యక్షా. తమరు రూలింగు ఇవ్వడం సంతృ 11-50 a m
ప్తికరమైన విషయం. ప్రిన్సిపాల్ రిపోర్టు కోటు చేయడం జరిగిందా సారాంశము ఇవ్వడం జరిగిందా అనే విషయం తమరు పరిశీలించగలరన్నారు. ఈ విషయంలో కూడ సభ్యుల అభిప్రాయం తమకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో నేను నా అభిప్రాయాన్ని తెలియచేస్తున్నాను. ప్రిన్సిపాల్ గారి రిపోర్టుకోటు చేస్తు వారు కేవలం ఈ ఒక్క దాని కన్‌క్లూషన్ ఏమిటనేది రిఫరెన్సు ఇచ్చినారు గాని చూస్తే...

Mr. Speaker:—I will go into it. Your interpretation is in favour of the contention you are advancing. Otherwise, there is nothing for me to say.

Sri. Konda Laxman Bapuji:—"Fisheries Boat should not be sold until another.........

శ్రీ కె. లక్ష్మణబాపూజీ:—మా ఇంటర్‌ప్రిటేషను కూడా వివిపించుకోండి. No where any gist has been given. Therefore, this interpretation may be kept in view.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir point of order.

Mr. Speaker:—I have already told you Mr.Reddi. Unless you want to raise another point of order on the same point. I do not like I have given chance twice. You have already brought twice before the House.

శ్రీ కె. లక్ష్మణబాపూజీ:—వారు అన్నది ఒకటి.

Sri S. Jaipal Reddy:—Under Rule 332, I raised a point of order and other friends also supported me. Under Rule 339: "that any quotation is given......"

Mr. Seaker:—I have not said any thing. I merely read the rule and said that I will go through it.

Sri S. Jaipal Reddy:—I am referring Rule 334 which refers "Advice or opinion" disclosed by Government.

Mr. Speaker:—Mr. Omkar also referred to it. I will also go through it.

Sri A.Sriramulu:—In regard to the observation made by you on the powers of a Speaker, let me make a humble submission. That an extraordinary omnibus power has been vested in the Speaker. I invite your attention to Rule 356. That is the power which has been conferred on you by the entire House.

Mr. Speaker:—I won't agree with you. I have got some knowledge of these things. Ii is not such a power that has been invested. In the matter of interpretation, If I find any difficult to resolve that difficulty......

Sri A.Sriramulu:—Kindly look Rule 356:

"All matters not specifically Provided for in these rules and all questions relating to the detailed working of these rules shall be regulated in such manner, as the Speaker may, from time to time, direct."

Mr. Speaker:—If, in the rules, there is a lacuna, the Speaker is entitled to go in to it. If the rule is clear I have no right.

Sri A. Sriramulu:—I am only submitting to you. There is clear lacuna in the rules 332 and 334. Those provisos are horribly vague. They are almost in favour of the Excutive not tn favour of the House. That is why, there is need for the Speaker to exercise omnibus power which we all of us have vested in you.

Sri C.V.K. Rao:—With regard to Rule 335, you have got to exercise your descretion......

Mr. Speaker:—I will not try to absue it, I will not misuse it and I wlll not try to use excessive in my own favour.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Lock-out by Bitcorp (Private) Ltd. Guntur·

శ్రీ జి. వి. ఆంజనేయశర్మ:—అధ్యక్షా, గుంటూరులో బిట్ కార్ప్ లిమిటెడ్ లాక్ ఔట్ చేయడం గురించి లేబరు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలని అభిప్రాయపడుతున్నాను. బిట్ కార్ప్ అనేది బ్రిటిష్ ఇండియా టుబాకో కార్పొరేషన్ బ్రిటిషు జాతీయులు ఓన్ చేసే పొగాకు సంస్థ. వాని పేరు రెండు సంవత్సరాల క్రితం మార్పు చేశారు. ప్రెర్లింగు కంపెనీ అని ఒరిజనల్ పేరు. అక్కడ ఉన్న అసెట్సు అన్నీ కూడా ఇందులో ఉన్నవారికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయడానికి ఒక అప్లికేషన్ కూడా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటులో పెండింగుగా వుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో ఒక క్రొత్త పేరుతో బిట్ కార్పొ అనే పేరుతో పాత కంపెనీ ఆస్థిపాస్తులను అక్వాయిఫీ చేస్తూ గతించిన సంవత్సరంలో 10 వేల మంది ఎంప్లాయీస్‌ను వర్కర్స్‌ను 25-30 సంవత్సరాల నుంచి కంపెనీలో పని చేస్తూ రావలసిన గ్రాట్యుటీకి రక్షణ ఉండాలి. వారి రక్షణ ఉండాలి. వాటి రక్షణ విషయం ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది. దాని విషయం మంత్రిగారు శలవివ్వాలని కోరుతున్నాను. గతించిన సంవత్సరంలో మేదరిమెట్ల త్రోవగుంట (ప్రకాశంజిల్లాలో) 1500 మంది వర్కర్సును నిరుద్యోగులను చేయడం జరిగింది. మళ్ళీ 8 వేల మందిని నిరుద్యోగులను చేసి ఏ రకమైన పని పాటలు లేకుండాచేసి వారి వ్యాపారానికి మిడిల్ మెన్ దగ్గర ఏర్పాటు చేసుకున్నందువల్ల అక్కడ పనులు లేక అంతా స్మశానంలాగ వుంది. అక్కడ ఆత్యావయరుమ ప్రభుత్వం పిలిపించి సంతృప్తికరమైన పరిష్కారం చేయాలి. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం ఏ ఏ చర్యలు తీసుకోదలచుకున్నదో శెలవిస్తే ఫర్దరు డౌట్సు మనవి చేసుకుంటాను.

Sri T. Anjaiah:—The British India Tobacco Corporation now called BITCORP, a British firm, dealing in tobacco in Guntur District have sold away its business to an industrialist from Bombay. The New Company has been registered on 3rd May, 1971 as BITCORP (Private) Limited under the Indian Companies Act. Under the agreement the Original British Company had shares in this new Company. But the British Board of Directors have since decided to transfer all their shares to the new Company as the Company had been incurring losses. Under the Companies Act, the new Company has to apply to the Comptroller of Capital issues for his approval for transfer of shares but so far no permission has been given by the Government of India. Therefore, the Company still continues to be a foreign controlled Company.

2. Unless the control of the affairs of the Company is completely vested with the new Company, namely, BITCORP, it cannot transact any business without the prior approval or a resolution of the Foreign Board of Directors, who are having a controlling interest in the Company. In view of the abovo, the Company may not transect any business during 1975.

3. The question of payment of gratuity to the workers arises only if the Company decides to wind up its business. But the transaction of the British Company with the Indian Company is only for the transfer of business and therefore, every workmen, whether seasonal or otherwise, who is borne on the muster rolls of the original Company will have a claim for employment in the Indian Company with continuity of service.

(శ్రీ) జి. వి. అంజనేయశర్మ:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు శలవిస్తూ క్రొత్త కంపెనీకి ఆసెట్సు ట్రాన్స్ఫరు జరిగేంతవరకు బిజినెస్ చేయడానికి లేదు కనుక ఈ సంవత్సరం బిజినెస్ చేయడం లేదన్నారు. అది కరెక్టు కాదు. గతసంవత్సరం ట్రాన్స్ఫరు కాకుండా క్రొత్త కంపెనీ బిజినెస్ చేసినది. వర్కర్సును ఎంప్లాయి చేసినది. ఇది కేవలం కుంటిసాకు మాత్రమే. ఆ విషయం కూడా గమనించ వలసిన అవసరం ఉంది. అక్కడ అక్వ్యుయిర్‌ను పిలిపించి ప్రభుత్వం వారు అన్ని విషయాలను చర్చించి అన్‌ఫెయిర్ లేబర్ ప్రాక్టిసెస్ ఉంటే ట్రిబ్యునలుకు పంపడం లాకౌట్ లీగల్‌గా ఉందా అని పరిశీలించడం సాకల్యంగా చర్యలు తీసు కోవాలని కోరుతున్నాను.

*Sri T. Anjaiah:—Sir, Our Public Relations Officer has received a letter from the company to-day. It runs as follows:

"With reference to your letter dated..................we want to inform that the transfer of shares of British India Tobacco Corporation Limited to Mr. K. K. Jogodia is still pending with the Comptroller of Capital Issues, Government of India, New Delhi."

12-00 noon *శ్రీ టి. అంజయ్య :—మా ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్స్ ఆఫీసరుకు ఫ్యాక్టరి మేనేజర్ ఉత్తరము వ్రాశారు. However, we are endeavouring our best in this regard. There is every possibility of starting the business. ఇప్పుడు అంజనీయశర్మగారు చెప్పినట్లు మేనేజిమెంటును, యూనియన్‌ని పిలిచి మాట్లాడి, కోర్టుకు రిఫర్ చేయాలంటే చేస్తామని హామీ యిస్తున్నాను.

Smt. J. Easwaribai :—This Company was established in the year 1940. Its head office is at Guntur. This company is employing 5,000 workers. ఇది ఒకప్పుడు బ్రిటిష్‌వారి చేతుల్లో వుంది. వారు పోయేటప్పుడు వేరే వారికి అప్పగించారు. దీనిలో 5,000 మంది వర్కర్స్ వున్నారు. ఆ తీసుకొన్న యజమాని ఎప్పుడు వస్తారో, ఎప్పుడు పోతారో తెలియదు. వీరినెవ్వరిని రానివ్వకుండా కొత్త లేబరును పెట్టాలనే ప్రయత్నము. ఫిక్స్ చేసిన వేజెస్ పై ఎత్తున వున్నాయి. లేబరును హెరాస్ చేస్తున్నారు. 5,000 మంది పని లేక చచ్చిపోతున్నారు. అన్నమో రామచంద్రా అని అంటున్నారు. సెక్రటరీస్ వ్రాసి యిచ్చిన రిపోర్టును మంత్రిగారు చదివి ఏదో అడిగాము అని చెప్పి కూర్చొంటే కాదు. ఈ విషయములో ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఇప్పుడే చెప్పాను కదా. లాక్ ఔట్‌లో వుంటే ఇండస్ట్రియల్ డిస్‌ప్యూట్స్ ఆక్టు క్రింద రిఫర్ చేసి ఓపెన్ చేయిస్తాము. దీనిలో లీగల్ మేటర్స్ వున్నాయి. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నుంచి షేర్లు ట్రాన్స్‌ఫర్ కాలేదని అంటున్నారు. అన్ని విషయాలు విచారిస్తాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇట్లా అన్-ఎంప్లాయిమెంటు వుంది. త్వరగా పూర్తి చేయాలని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాశారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఇప్పుడే నా నోటీసుకు వచ్చినది. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాసి చర్య తీసుకొంటాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—గత మీటింగు టైములోనే వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఎంప్లాయిమెంటు లేక 5,000 మంది బాధ పడుతున్నారు. లేబరు, వారు 6 నెలలు మాత్రమే పని చేస్తారు. అది కూడ లేకుండా వుంది. ఈ క్వశ్చను వచ్చిన తరువాత అయినా అందరిని పిలిచి మాట్లాడవలసి వుంది కదా. అడగకుండా చూస్తాను, పిలుస్తాను అనేది ఏమి జవాబు ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఫ్యాక్టరి మూసి వేయకుండా ఓపెన్ చేయించే బాధ్యత ప్రభుత్వము మీద వుంది. 5,000 మంది వున్నారు. ప్రభుత్వము ఖామోష్‌గా కూర్చొనలేదు. తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము.

re: CHARGES OF CORRUPTION AGAINST THE CHIEF INSPECTOR OF FACTORIES.

Sri Syed Hasan:—Under rule 73, I have raised this matter. It pertains to G.A.D. because this case pertains to a Head of the Department. I wanted a reply from the Chief Minister. I do not know whether there was a mistake in the Section or the Chief Minister does not want to give a reply for this. The Labour Minister was asked to attend to this. I have addressed this to the Chief Minister; because it pertains to a Head of the Department and the Chief Minister is in-charge of it.

Mr. Speaker:—I have already stated on the other day that it is the privilege of the Government to direct anybody to answer.

*Sri Syed Hasan:—The Chief Inspetor of Factories was holding the post for the last 10 years. Veryrecently he was made the Head of the Department. Systematically he is accumulating the wealth. Corruption is there. There is so much wealth which has not been accounted for. So many other allegations are there against him. In the year 1965, he was having only 10 acres of land in West Godavari as hereditary property. He has constructed a House at Asohknagar. He has constructed the House which costed more than what he had taken as loan from the Government. After that, he has constructed another House at Banjara Hills. I do not want to give any more details. I had only referred to the systematic corruption prevailing and I wish there would be a statement with facts.

Sri T. Anjaiah :—On receipt of an anonymous petition in April 1974 containing various allegations against Sri K. Narasimha Raju, Chief Inspector of Factories and Boilers, the Government directed the Director, Anti Corruption Bureau to conduct enquiry. The Director, Anti Corruption Bureau completed his preliminary enquiry. The Vigilance Commission has advised the Director, Anti Corruption Bureau on perusal of his report to conduct regular enquiry into certain allegations. His report is awaited.

Sri Syed Hasan:—What are the allegations?

శ్రీ టి. అంజయ్య:—పబ్లిక్ ఇంటరెస్ట్ లో అవన్నీ డిస్క్లోజ్ చేయడము మంచిది కాదు.

Sri Syed Hasan:—What is the public interest? You explain. You cannot take shelter under 'public interest'. 12-10 p.m.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—ఆయనపైన కరప్షన్ చార్జెస్ వుంటే Why should the Minister feel ashaned to announce in the House.

Sri T. Anjaiah:—No question of shame. ఈ విధంగా మాట్లాడితే లాభంలేదు.

Mr· Speaker ;—Probably shame means "shy".

శ్రీ టి. అంజయ్య :—షైలేదు. ఎనానిమస్ పిటిషన్ మీద ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నాం దాచిపెట్టాలనే వుద్దేశం లేదు. పబ్లిక్ యింటరెస్ట్‌లో డిస్‌క్లోజ్ చేస్తే బాగుండదని.... ....

Sri Syed Hasan:—About Mr. C. N. Sastry enquiry is in progress and the Chief Minister gave details. What is the public interest in this. It is for the Speaker to give directions. The Government have taken cognisance and they found some irregularities. Some corruption exists and they reported to the Vigilance Commissioner who in tu.n had ordered for an enquiry. Now what is there to be hidden?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—నేను చెప్పాను గదా. ప్రిలిమినరి ఎంక్వయిరీ అయింది. విజిలెన్స్‌వారు యాంటి కరప్షన్ నుండి కంప్లీటు రిపోర్టు అడిగారు. చార్జెస్ యింకా ఎస్టాబ్లిష్ కాలేదు.

Mr. Speaker:—What are the charges alleged?

శ్రీ టి. అంజయ్య ;—ఆ చార్జెస్ అన్ని చెబితే.....

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఎనానిమస్ పిటిషన్ సోర్స్ ఏమిటి? అది తెలుసుకోడానికి స్పెషల్ బ్రాంచీవారితో ప్రయత్నం చేయవచ్చుకదా, సోర్స్ ఏమిటి? ఎక్కడి నుండి వచ్చింది? ఎందుకు వచ్చింది? They have referred to A. C. B.; very good-let the A. C. B. pass its verdict. ఏ విధంగా వచ్చిందీ కొంత ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందేమో.

శ్రీ టి. అంజయ్య:—కంప్లీటు రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వము తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటుంది.

Sri C. V. K. Rao:—The Minister can ask if Mr. Hasan is aware of the anonymous Petition. It is not for me to ask.

Sri Syed Hasan:—I think the Minister is feeling embarrassed and you have to give protection to him. It will be proper for the Chief Minister to answer and he wou'd be the proper person because the Minister is feeling embarrassed to reveal the information And he is trying to take shelter under the plea of "public interest". A ruling also has to be given. A similar case has come up last week. If the Minister insists on his plea a ruling has to be given or you may postpone its Sir.

Mr. Speaker:—All right.

re : Scarcity of Drinking Water in Nalgonda Panchayat Samithi.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, నల్లగొండ పంచాయతీ సమితిలో 19 గ్రామాలలో 36 బోర్ వెల్స్ పనిచేయకుండా వున్నవి. ఒక్కొక్క బోర్ వెల్ కు తక్కువలో తక్కువ 5 వేలనుండి 10 వేలవరకు ఖర్చు అవుతుంది. అంత ఖర్చు పెట్టి చేసినవి పని చేయకుండా వున్నవి కొద్దిపాటి రిపేర్సు ఉంటవి, నట్ దగ్గరనో మూతిదగ్గరనో కొంతరిపేర్సు అవసరముంటుంది. కాని రిపేరు చేసేవారులేరు. దానివల్ల అవి నిరుపయోగంగా వున్నవి. మొత్తం రాష్ట్రం అంతా యిదే పరిస్థితి. అసలే మంచినీటి కొరతవుంది అంటే యివి పనిచేయడం లేదు. వెను వెంటనే యీ నల్లగొండ పంచాయతీ సమితిలోవున్న 19 గ్రామాలలో 36 బోరు వెల్స్ను రిపేరు చేస్తూ అన్ని బ్లాకులలో బ్లాకుకు ఒకటి చొప్పున రిపేరరును వేస్తే సమస్య పరిష్కారము అవుతుంది. దాని గురించి ఏమి చర్యలు తీసు కుంటున్నారు ?

Sri L. Laxmandoss :–In 17 villges in Nalgonda Panchayat Samithi, 30bore wells have gone out of order. Out of them, repairs to hand pumps of 25 bore wells have been completed and they are in working order. Repairs to hand pumps of the remaining 5 bore wells are in progress and will be completed in a few days. According to the existing procedure the bore wells after their construction have to be maintained by the concerned gram panchayat. For this purpose a sum of Rs. 50 per bore well per year is being collected from the local bodies which is being met from the 25 paise grant and placed at the disposal of the Executive Engineer of the Zilla Parishad concerned. The question as to how to improve this system with a view to attend to the repairs of borewells promptly by placing more funds at the disposal of the Executive Engineer, Zill Parishad is under consideration of the Government. I am however to add that the UNESCO has come forward with an assistance of 50,000 dollars on the basis of 75% of the expenditure for the proper maintenance of the hand pumps being met by them and the State have to bear 25% of the expenditure. This proposal is also under the active consideration of the Government. Thus, all steps which are necessary for proper maintenance of the hand pumps in the State are being taken by the Government.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—నా స్వంత అనుభవం చెబుతున్నాను. రిపేరు చేయడమనేది కీలక సమస్య. ఇదివరకు వరంగలు జిల్లా పరిషత్తు విషయం వచ్చి నప్పుడూ ఒక సూచన చేశాను. మొత్తం జిల్లాలో ముగ్గురు నలుగురు రిపేరర్సు వున్నారు పెద్ద పెద్ద టౌన్సు చూసుకోడానికే కష్టంగా వుంది, స్టాఫ్ లేదు దానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించడం లేదని అక్కడ యిట్లా జరగడానికి కారణము ఏమిటి అని అడిగితే చెబుతున్నారు. నా సూచన ఏమంటే బ్లాకుకు ఒకరినైనా పెట్టండి, 50 రూపాయలవరకు గ్రామ పంచాయతీ ఖర్చు భరించడానికి వున్నప్పుడు రిపేరు చేయడం లేదు. పోనీ అక్కడ ఎవరికైనా ట్రేనింగు యిప్పిస్తారా ? పెద్ద మెకానిజం అవసరం లేదు. కార్పెంటరుకో, వడ్రంగికో, కమ్మరికో, కాస్త పని తెలిసినవారికి ఎవరికో ట్రేనింగు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—పంచాయతికి అప్పజెప్పి వెంటనే రిపేర్సు మీట్ అవడానికి అవకాశం కల్పించడమే గాకుండా టెక్నికల్ పీపుల్‌ను అందుబాటులో వుంచడానికి ఏర్పాటు చేయాలని చాలా తీవ్రంగా ఆలోచన చేస్తున్నాము. చాలా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి చేసినటువంటివి రిపేర్సు వుండడం వల్ల పని చేయడం లేదు, యీ విషయములో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని ఏ విధంగా మెంటేన్ చేయాలని—ఆలస్యం లేకుండా—అనేక ఆలోచనలు చేస్తున్నాము. కొద్ది రోజులలో నిర్ణయం చేస్తాము.

re: Non-payment of salaries to Teachers in Social Welfare Schools.

శ్రీ ఎస్. పాపిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో వున్న సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు క్రింద వున్న ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చాలా మంది టీచర్సు పని చేస్తున్నారు, మిగతా చోట్ల పని చేసే టీచర్సుకు నెల నెలా జీతాలు యిస్తే, వీరికి సంవత్సరానికి ఒకటి రెండు సార్లు యిస్తున్నారు. ధరలు పెరిగి ఏ నెలకు ఆ నెల జీతము వస్తేనే గడవని యీ రోజుల్లో అయిదారు నెలలకు ఒకసారి జీతం యిస్తే వారు ఎలా బ్రతుకాలో వూహించడం కష్టం. గత సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో యీ విషయముపైన కాల్ ఎటెన్షన్ తీసుకువచ్చినపుడు 74—75 సంవత్సరము నుండి ప్రతి నెలా జీతాలు యిస్తామని సోషల్ వెల్ఫేరు మినిస్టరుగారు వాగ్దానం చేశారు, కాని యిప్పటికి పరిస్థితి మారలేదు. మా సమితిలోనే గత 5 నెలలుగా జీతాలు రాలేదని వుపాధ్యాయులు చెప్పారు. మంత్రిగారు యిది వరకు చేసిన వాగ్దానం నెరవేర్చ లేదు. ఇప్పటి నుండి అయినా ప్రతి నెల జీతం యిచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, అదే విషయానికి సంబంధించి చెబుతాను. ఇది రాష్ట్రం అంతా వున్న పరిస్థితి. కారణము ఏమిటి అని అడిగితే సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు నుండి ఫండ్సు రాలేదని, రిలీజు కాలేదని అంటున్నారు. చాలా కంబర్సం ప్రొసీజరు వుంది, దానిని తొలగించాలి, ఉపాధ్యాయుని కూటికి మాడ్చడం మంచిది గాదు. సత్వరమైన చర్యలు ఏమి తీసుకుంటారో చెప్పాలి

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం 25 లక్షల చొప్పున బడ్జెటులో యీ టీచర్సు కొరకు కేటాయించడం జరుగుతుంది. 529 స్కూల్స్ వున్నవి, 942 మంది టీచర్సు వున్నారు, ఇందులో వున్న పొరపాటు ఏమంటే 25 లక్షలు కేటాయిస్తే చాలదు, 30 లక్షలు అవుతుంది. 30 లక్షలు కేటాయించ నందువల్ల 5 లక్షలకు సరిపోను జీతాలు రావడములో ఆలస్యం అవుతుంది. 30 లక్షలు ఎందుకు కేటాయించలేదంటారేమో. టీచర్సు సాధారణంగా నంబరు స్టేటుమెంటు అని పంపిస్తారు, యీ పాఠశాలలో యింత మంది పని చేస్తున్నారని, నంబరు స్టేటుమెంటు సకాలానికి రాలేదట కాబట్టి ఆ స్టేటుమెంటు వస్తేనే గాని సష్టేన్ చేయడం కష్టమట, యీ పరిస్థితులలో 25 లక్షలు కేటాయించడం జరిగినది, అవి వచ్చిన తరువాత తక్కినదాని గురించి చూడవచ్చు.

పోతే యిప్పుడు లోపాలు సరిదిద్ది మొత్తం మార్చిలో పంపించారు. ప్రస్తుతం 12-20 p. m.
జీతం రిలీజ్ చేశారు. వారు చెప్పినట్లుగా మొత్తం అయిదారు నెలలకు ఒకసారి ఇవ్వడం నిజంకాదు. కొన్ని జిల్లాలలో గుంటూరు, చిత్తూరు, వెస్టు గోదావరి నెల్లూరులలో పూర్తిగా అప్ టుడేట్ చెల్లించారు. జనవరి నుంచి శ్రీకాకుళం కర్నూలులలో చెల్లించవలసినవారున్నారు. ఇప్పుడు యీ సిస్టం మార్చాలని వుంది. ప్రస్తుతం సోషల్ వెల్ ఫేరు స్కూల్సు పంచాయితీ సమితుల క్రింద వున్నాయి. డబ్బు సోషల్ వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంటు నుంచి వస్తుంది. జిల్లా పరిషత్తు వారికి వారు యిస్తారు. సోషల్ వెల్ ఫేరు వారు డబ్బు రిలీజ్ చేస్తారు. వారు డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ ఫేరు ఆఫీసరుకు యిస్తారు. వారు పంచాయితీ సమితికి యిస్తారు. అక్కడనుంచి బి. డి. ఒ. డ్రా చేస్తారు. పేమెంటు సమితికి డైరక్టుగా ఉంటె బాగుంటుంది. అందువిషయంలో ఉత్తర్వులు కూడా జారీచేశారు. మొత్తం కంట్రోలు ఎలాంగ్ విత్ బడ్జట్ సమితులకు ట్రాన్సుఫరు చేస్తే నే బాగుంటుంది. ఆ రకమయిన ఆర్డర్సుకూడా జారీచేయబడ్డాయి. ఇకముందు యిబ్బందులు వుండవు.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—కొన్ని జిల్లాలలో ఇస్తున్నారంటున్నారు చాలా జిల్లాలలో జీతాలు ఇవ్వడంలేదు. ఈ కంబరు సం ప్రొవిజరు మీరు ఇవ్వడం, జిల్లాపరిషత్తువారు సోషల్ వెల్ ఫేరుకు వారు బి.డి.ఒ. కు అంటె నెలలతరబడి జీతాలు రావడంలేదు. ఈ రోజులలో వెయ్యి రూపాయలు జీతం వస్తుంటేనే నెల గడవడం కష్టంగా ఉంటె టీచర్సుకు యిచ్చే కొద్దిపాటి జీతము నెలలతరబడి యివ్వకపోతే వారు ఏలాగ బ్రతుకుతారు. కాబట్టి మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా సమితులకు టైము ముందుగా పంపించాలని ఆర్డర్సు యివ్వాలి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—ఇకముందు ఇబ్బంది ఉండదు ఇకముందు సమితులకు డబ్బు అలాంగ్ విత్ బడ్జట్ ట్రాన్సుఫరు చేస్తారు. ఇకముందు అందరి టీచర్సు మాదిరిగానే వీరికి కూడా జీతాలు వస్తాయి. లోపం సవరించాము.

PAPER PLACED ON THE TABLE

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE DATED 15th MARCH 1975.

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to place on the Table: "A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on the 15 th March, 1975".*

Mr. Speaker:—Paper placed on the Table.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను ఒక విషయం యీ సందర్భంలో మనవి చేయదలచాను. ఉదయం సాయంత్రం కూడా అజండా పూర్తి చేయడానికి కూర్చోవాలన్నారు. ముసలివారం ఉన్నాము. మూడు రోజులు శెలవులున్నాయి. కొంతమంది స్టాఫ్, సభ్యులుకూడా హాలిడేస్ అవెయిల్ చేసుకోవచ్చు. కాని...

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రూల్సు ప్రకారంగా బడ్జటు రి-అప్రొప్రియేషన్ 25 వ తేదీకి పూర్తి చేయాలి.

* Printed as Appendix.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అప్రొప్రియేషను బిల్లు డిమాండ్సు 25 వ తేదీకి పూర్తి చేయాలి. డిస్కషన్ అండ్ వోటింగ్ ఆన్ డిమాండ్స్ ఆఫ్ ఎస్టిమేట్స్ అండ్ ఎక్స్పెండిచర్ ఇది నెక్స్ట్ డే కు ఎక్స్టెండు చేయవచ్చుకదా.

Mr. Speaker:—I will place your suggestions before the Business Advisory Committee.

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS FOR 1975-76.

DEMANDS: HOUSING AND URBAN DEVELOPMENT

(Discussion—Contd)

12-30 p.m. శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు పట్టణాలలో ఉన్నటువంటి ఖాళీ స్థలాలను అన్యాక్రాంతం చేసేది నిషేధించిన తరువాత పట్టణాభివృద్ధి అనేది నిలిచిపోయింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇటువంటి నిషేధం లేనందువల్ల అక్కడి పట్టణాలు అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి పట్టణాలు మాత్రం అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. ఈ యాక్టును వెంటనే రిపీలు చేస్తే తప్ప మన పట్టణాభివృద్ధి చెందేదానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నాయని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఏ పట్టణంలో అయితే ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా అని వెదుతున్నామో అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు జరుగుతున్నది. పారిశ్రామిక వేత్తలు ఎక్కడైతే పరిశ్రమలు నెలకొల్పుతున్నారో అక్కడ కనీసం మంచినీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితులలో కూడా ఈ మునిసిపాలిటీలు లేకుండా ఉన్నాయి. మంచినీళ్లు ఇవ్వకపోతే అక్కడ ఆ పరిశ్రమలు ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందాలని నేను అడుగుతున్నాను. కాబట్టి దానికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. డ్రింకింగు వాటర్ సప్లయికి సంబంధించి రాష్ట్రంలో అనేక పట్టణాలలో స్పిల్ ఓవర్ వర్క్సు గాని నిలచిపోయి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు నా నియోజకవర్గంలో గూడూరు టౌనులో అడిషనల్ వాటర్ వర్క్సు 8 సంవత్సరాలనుంచి పని చేస్తున్నారు. కాని ఇప్పటికి పూర్తి కాలేదు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం వేసవికాలంలో ఒక బిందె నీళ్లు ఒక రూపాయికి అమ్మినటువంటి పరిస్థితి ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ అడిషనల్ వాటర్ వర్క్సు కాని అసలు వాటర్ వర్క్సు కాని ఎక్కడెక్కడైతే అసంపూర్ణంగా ఉన్నాయో అవన్నీ పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదే రంకగా డ్రెయిన్సు ఉన్నాయి. ఇన్కంప్లీటుగా ఉన్నటువంటి స్కీమ్సు అన్నీ కూడా పట్టణాలలో పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. సిటీకి సంబంధించి 5 కోట్ల రూపాయలు 5 సంవత్సరాలలో ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది 6 పాయింట్సు ఫార్ముల్యా ప్రకారం ఇప్పటికి ఆ స్కీమ్సు అన్నీ కూడా ఇనీషియల్ స్టేజి ఆఫ్ ఇంప్లిమెంటేషనులో ఉన్నాయని అంటున్నారు. అసలు స్కీమ్సు ఫైనలైజు కాలేదనే ఆరోపణ కూడా ఉంది. ఇనిషియల్ స్టేజిలో ఉంటే ఇవి ఎప్పటికి ఖర్చు పెడతారో అర్థం కాని పరిస్థితి. ఏ విధంగా ఈ భాగ్యనగరాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని చూస్తున్నారో చెప్పవలసిన అవసరం కూడా ఉంది విశాఖపట్టణం. తిరుపతి లాంటి పట్టణాలకు కూడా ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. విశాఖపట్టణానికి సంబంధించి టౌను ప్లానింగు ట్రస్టు ఒకటి ఉంది. అక్కడ ఎన్నో అవకతవకలు జరుగుతున్నట్లు ఈ మధ్య ఆర్థికశాఖా మాత్యుల దృష్టికి కూడా తీసుకొని రావడం జరిగింది, ఒక రెవిన్యూ బోర్డు

మెంబరును అక్కడికి పంపిస్తామని వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. ఎవరిని పంపించారు ? అక్కడ టౌను ప్లానింగు ట్రస్టుకు సంబంధించి ఏ విధంగా శాశన చేస్తున్నారో చెప్పాలి. మిత్రులందరూ చెప్పినట్లుగా వీటికి ఎలక్షన్సు జూన్, జూలై ఆగస్టులలో జరపడం చాలా అవసరం. అర్బన్ డెవలప్ మెంటు అథారిటీకి ప్రెసిడెంటు ఎవరైనా వచ్చినా ఇంతవరకూ ఒక రూప కల్పన చేయబడలేదు. పట్టణాభివృద్ధి జరగాలంటే ఈ అర్బన్ డెవలప్ మెంటు అథారిటి ఒక రూపకల్పన జరగవలసిన అవసరం ఉంది. అది ఎప్పుడు చేస్తారో కూడా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. మనం అనేక పట్టణాలకు మాస్టర్ ప్లానులు తయారు చేసుకొని ఉన్నాం. వీటికి ఏ రూపంలో మీరు డబ్బు సంపాదిస్తారు ? ఏ సోర్సులను మీరు టాప్ చేసి ఈ మాస్టరు ప్లానులన్నీ ఇంప్లిమెంటు చేయబోతున్నారో చెప్పాలి. నోటులో మాస్టర్ ప్లాను గురించి చెప్పారు. వైజాగు టౌను ప్లానింగు ట్రస్టు 600 చిల్లర ఎకరాలు సేకరించింది. ఇందులో 350 ఎకరాలు మాత్రమే డెవలప్ చేసారు. మిగిలినది

(మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

వదలివేసారు. 600 ఎకరాలు ఒకేసారి ఎందుకు సేకరించారు. మిగిలినది ఎందుకు వాడుకోలేదో చెప్పాలి. మునిసిపల్ టీచర్సుకు సంబంధించి 1-1-75 నుంచి మీరు టీచింగు గ్రాంటు 100% ఇస్తున్నారు. 1-1-1975 కు ముందు మునిసిపాలిటీ సగం భరించేది. గవర్నమెంటు సగం భరించేది. 1-1-75 కు ముందు టీచర్సుకు చాలా ఏరియర్సు రావాలి. మునిసిపాలిటీలు ఇచ్చే పరిస్థితులలో లేవు. ఏ విధంగా ఈ టీచర్సుకు ఆ ఎరియర్సు చెల్లించాలో స్పష్టంగా మంత్రిగారు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఇక హౌసింగు బోర్డుకు సంబంధించి నటువంటి ఇళ్ళను ఉద్యోగులకు బాడుగలకు ఇచ్చేటపుడైతేనేమి, హాయర్ పర్చేజి సిస్టములో ఇచ్చేటపుడైతేనేమి ఏ విధంగా ఇస్తున్నారో చెప్పాలి. హాయర్ పర్చేజికి లాట్సు తీసి ఇవ్వాలనే సాంప్రాదాయం ఉంది. ఏ పరిస్థితులలోను సాంప్రదాయాలకు విరుద్ధంగా పోకుండా చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలి. ఉద్యోగులకు ఇచ్చే టటువంటి పరిస్థితులలో—ఐ. ఏ. ఎస్ ఆఫీసర్సుకు, డిస్ట్రిక్టు జడ్జీలకు మీరు ప్రత్యేకంగా కేటాయిస్తున్నారని, నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా ఇస్తున్నారనే ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. ఐ.ఏ.ఎస్ ఆఫీసర్సు అని, డిస్ట్రిక్టు జడ్జిలని ప్రత్యేకమైనటువంటి అభిమానంతో ఇవ్వడం న్యాయంగా ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. హౌసింగు బోర్డు ఎక్కడపడితే అక్కడ స్థలాలు కొంటూపోయింది ఇప్పుడు ఆ స్థలాలను నింపలేకుండా పోతున్నది. ఏ విధంగా ఆ స్థలాలను నింపాలని అనుకొంటున్నారో ఒక ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మునిసిపాలిటీలలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు టీచర్సు పని చేస్తున్నారు. ఈ మునిసిపల్ హైస్కూలుసులో పని చేసేనటువంటి పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు టీచర్సును జూనియర్ కాలేజీలలోకి తీసుకొనడం లేదు. జిల్లా పరిషత్ నుంచి అయితే తీసుకొంటున్నారు. మునిసిపాలిటీల నుంచి ఎందుకు తీసుకొనడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. మునిసిపల్ హైస్కూల్సులో పని చేసే పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్సును గవర్నమెంటు జూనియర్ కాలేజీలకు తీసుకోవాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా, మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్ ఎప్పుడో జరుగవలసి ఉన్నది గత సమావేశంలో మంత్రిగారు డిశంబరులో ఎలక్షన్స్ పెడతామని అన్నారు. కాని పెట్టలేదు. మంత్రిగారు చెప్పే మాటలు ఎంతవరకు నిజమో తెలియడం లేదు. ప్రజలను ఫేస్ చేసే శక్తి, ధైర్యం ఉంటే ఎలక్షన్స్ పెట్టాలని నేను డిమాండు చేస్తున్నాను. ఇక్కడ కార్పొరేషనుకున్నటువంటి బాడీని సస్పెండు చేసి స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసారు. అతను ఎదుట ఉన్నదంతా కాజేస్తే నే ఇంకొకరిని వేసారు. అతను పోతే ఇంకొకరిని వేస్తారు. ఇది జరుగుతున్నది. ఎలక్షను మాత్రం జరపడం లేదు. ఇక రోడ్ల పరిస్థితి ఎలాగుందో ఒక మాట చెప్పాలి. ఇదివరకు ట్రాఫిక్ తక్కువ ఉన్నప్పుడు వేసినటువంటి రోడ్సు ఇవన్నీ. ఈ నాడు ట్రాఫిక్ పెరిగిపోయింది. దానికనుగుణంగా రోడ్లు ఎందుకు డెవలప్ చేయడంలేదు. ఫుట్ పాత్ 6 అడుగులు పెట్టారు. కొన్ని చోట్ల 18 అడుగుల ఫుట్ పాత్సు కూడా ఉన్నాయి. ఇంత ఫుట్ పాత్సు అనవసరం కదా. మీరు ఆ ఫుట్ పాత్సును తగ్గించి ఆ రోడ్సును వెడల్పు చేస్తే యాక్సిడెంట్సు జరుగవు. తరువాత అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజి గురించి చెప్పాలి. సికింద్రాబాదులో మారేడుపల్లి చాలా డీసెంటు లొకాలిటీ. అక్కడ ఇప్పటివరకు రోడ్సు వేయలేదు. అక్కడ ఒక డ్రై ప్రైవు లావిటిరీన్ ఉంది. దానిలో ఫ్లష్ సిస్టం లేదు, అక్కడ ఉన్న ఇళ్లలోనివారు అన్నం కూడా తినలేరు. నేను హెల్తు ఆఫీసరును, మునిసిపల్ కమీషనరును అక్కడికి తీసుకొని వెళ్ళి చూపించాను. వారికి స్థలం కూడా చూపించడం జరిగింది. కాబట్టి దానిని తొందరగా ఎత్తి వేయాలి. మీరు అండర్ గ్రౌండు డ్రైయినేజి ఎందుకు చేయరు? విజయవాడలో కూడా అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజి లేదు. అది చాలా అవసరం. చాలా టౌనులలో అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజి లేదు. సికింద్రాబాదులో చిలకలగూడ అనే ఏరియా ఉంది. అక్కడ అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజి తీసుకున్నారు. దానికి దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసారు. అక్కడివారు కంపల్సరీగా అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజి తీసుకోవాలి. వారికి కంపన్సేషను ఇచ్చేది ఆపివేస్తారు.

12-40 p.m. నా దగ్గరకు ఒక కేసు వచ్చింది. వారు అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజ్ అడిగితే—అక్కడ స్థలం ఎత్తుగా ఉంది, ఇండ్లు క్రిందకు ఉన్నవి, అందుచేత అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజ్ ఇవ్వటానికి కాదు అంటున్నారు. రోడ్డుకన్నా ప్రక్కన ఉన్న బస్తీ ఎత్తుగా ఉన్నది కాబట్టి కుదరదు అంటున్నారు. ప్రజలు చెమటోడ్చి, కష్టపడి టాక్సు డబ్బు కడుతున్నారు. ఆ డబ్బు దుర్వినియోగం చేయకూడదు అని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. వారు టాక్సు కట్టకపోతే వారి ఇండ్లలో ప్రవేశించి సామాన్లు అన్నీ బయట పడేస్తున్నారు. వారి ఆడవారు మంగళ సూత్రం కూడ అమ్మి టాక్సు ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా వచ్చిన డబ్బును మీరు ఏ విధంగా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. చిన్న ఉద్యోగస్థులు యు. డి. సి. లు అప్పు తీసుకొని చిన్న చిన్న ఇండ్లు కట్టుకొంటుంటే—ముందు పది అడుగులు వదలిపెట్టి ఇండ్లు కట్టుకోమంటే అందులో అర్థం ఏమైనా ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. వారు అప్పు తెచ్చి, కష్టపడి స్థలం కొనుక్కొని ఇండ్లు కట్టుకొంటే—ముందు పది అడుగులు వదలిపెట్టి కట్టుకోవాలని లేకపోతే

ఆ కట్టిన ఇల్లు కూలగొడతామని అంటున్నారు. అక్కడ 10 అడుగుల స్థలం సెట్ చేయటం అంటే—వారికి చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఆ నిబంధన లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు డబ్బు తీసుకొని—అనాథరైజ్డు కన్‌స్ట్రక్షన్స్‌కు అవకాశం ఇస్తున్నారు. అనాథరైజ్డు కన్‌స్ట్రక్షన్స్‌కు హద్దూ పద్దూ లేకుండా ఉంది. అనాథరైజ్డు కన్‌స్ట్రక్షన్స్‌ను ఆపాలి. చిన్న చిన్న గుడిసెలలో పేద ప్రజలు ఉంటారు. బొందలగడ్డ ఉంది. అక్కడ బొందలు పెడతారు. అక్కడే చిన్న చిన్నవారు గుడిసెలు వేసుకొని పిల్లపాపలతో ఉంటున్నారు. ఆ బొందలగడ్డను ప్రభుత్వం తీసుకొని—దానిచుట్టూ కాంపౌండ్ వాల్ కట్టి—మిగిలిన భూమి నంతా పేదవారికి ఇవ్వండి. అక్కడకు కూడ మునిసిపాలిటీవారు పోయి పేదవారి గుడిసెలు కూలగొడుతున్నారు. ఈ గుడిసెలు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నవో వాటికి ఎగ్జంప్షన్ ఇవ్వాలి. వారినుండి ఒక పైస కూడ తీసుకోకూడదని చెబుతున్నాను. సికింద్రాబాద్‌లో బన్సీలాల్ పేట ఉంది. అందులో 60, 70 సంవత్సరాలనుండి పేద హరిజనులు ఉంటున్నారు. అది పన్నాలాల్ పిట్టీగారిది. ఆ స్థలం వారికి ఇవ్వండి అని పన్నాలాల్ పిట్టీ గారికి చెప్పాను. అక్కడ పేద వారికి హరిజనులకు చిన్న చిన్న హౌసెస్ కడితే బాగుంటుంది. లేదా, వారికి డబ్బు ఇస్తే—వారు కట్టుకొంటారు, ఇప్పుడు అక్కడ చిన్న చిన్న గుడిసెలు ఉన్నవి. అక్కడ రోడ్స్ లేవు, లైట్స్ లేవు, డ్రయినేజ్ లేదు; లెట్రిన్స్ లేవు. ఇప్పటికీ అక్కడ వారు చెంబు తీసుకొని బయటకు పెడుతున్నారంటే—అక్కడ లెట్రిన్స్ లేవు అంటే—ప్రభుత్వానికి సిగ్గుచేటు అని చెబుతున్నాను. ఇప్పటికి అక్కడ ఆడవారికి లెట్రిన్స్ లేవంటే సిగ్గుగా ఉంది. ప్రతి బస్తీలో లెట్రిన్స్ ఉండేటట్లు చూడాలి. వాటర్ పైప్స్‌లో నీరు పోతూనే ఉంటుంది. నల్లా ముంతులు ఎత్తుకు పోతున్నారు. నల్లాలకు కొన్నిచోట్ల షెల్టర్స్ ఉన్నాయి' కొన్నిచోట్ల లేవు. డ్రయినేజ్ కవర్స్ ఉండవు. అవి పోతూనే ఉన్నవి. వాటి మెయిన్‌టెనెన్స్ చాలా అవసరము. మునిసిపల్ టీచర్స్‌కు నెలల తరబడి జీతాలు దొరకటం లేదు. వారికి గవర్నమెంట్ జీతం ఇస్తుంది అనుకొంటాను మునిసిపల్ డిపార్టుమెంట్‌లో ఆఫీసర్స్‌కు, క్లార్క్స్‌కు టీచర్స్‌కు జీతాలు ఇవ్వకపోతే వారు ఎట్లా బ్రతుకుతారు. టీచర్స్‌కు చాలా గౌరవం ఇవ్వాలి పెద్ద పెద్ద సైంటిస్ట్స్, పండితులు—యీ టీచర్స్ దగ్గరనే చదువుకొని వచ్చి పెద్దవారు అవుతున్నారు. ఆ టీచర్స్ కడుపు మీరు ఎందుకు కాలుస్తున్నారు? వారికి నెలల తరబడి ఎందుకు జీతాలు ఇవ్వరు అని అడుగుతున్నాను. వారికి సక్రమంగా జీతాలు ఇవ్వాలి. హౌసింగ్ బోర్డు వారు పెద్ద పెద్ద లాండ్ తీస్తున్నారు. మన దగ్గర సీలింగ్స్ వచ్చిన తర్వాత మన హౌసింగ్ బోర్డువారు పెద్ద పెద్ద లాండ్ లార్డ్సు దగ్గరకు వెళ్లి వేల ఎకరాల లాండ్ కొనేస్తున్నారు, ఏ ధరకు కొనాలో, గవర్నమెంట్ ఏమైనా జి. ఓ. చేసిందా అని అడుగుతున్నాను. ఆ లాండ్ అంతా లాండ్ లార్డ్స్ అమ్ముకొని—సీలింగ్‌కు సరి సమానంగా చేసుకొంటున్నారు. ఈ అన్యాయాలన్నీ లేకుండా చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—I have pity over Mr. Subbarayudu for having taken over the unpleasant, oldest and dilapidated Department. About 50 years back, this department was instituted. There is no collaboration and there is thorough failure of all the objectives of municipal administration. I do not blame the officials alone in this respect. There is also some part of the non-officials, in this, who have been placed in a position to do some thing for our own people. So, both the officials and non-officials in charge of this are highly responsble for bringing failures. Radical reforms, change in the pattern of municipal administration is very much necessary now. Therefore, I suggest that non-officials should be placed in charge of certain responsible things and they can be asked to do certain things. There is some thing genuinely sought to be done in regard to sanitation, drainage Town planning etc. We will certainly give our cooperation. There is Urban Development Authority Act which has to be implemented fully. Villages should not be neglected. Let them not suffer from any of the facilities under the Municipalities. Unfortunately, the thing is that there is budget deficiency. Some thing should be done to that effect. I suggest that some share in Sales Tax to be given. Some Bntertainment Tax can be imposed and the collection of these taxes can be made use of for the development and improvement of Municipalities., Some sort of resources should be formed.

12-50 p.m. The commercial enterprise activity is going on very enormously and it has to be taxed and resources will have to be found for the purpose of giving minimum amenities. After all, what is the position of the Municipalities to-day? I remember to-day the famous statement of Sri Bhimsen Sachar when he was the Governor. He condemned Visakhapatnam as a latrine. So there is no improvement as yet. It is not very much improved. The duty of the Municipal Administration is to think ahead 25 years. Particularly more attention has to be given to Visakhapatnam than even Hyderabad. Visakhapatnam is the Brighton of the Bast. Perhaps we have to make the Brighton. The Englishmen thought that Brighton had to be modelled after Visakhapatnam. So that shall be our aim.

You have not even posted the Development Authority. It will have to be very clearly placed there. It has not so far been done. While action is taken for Hyderabad, action is not taken for Visakhapatnam. Regarding the Urban Development, I have one suggestion. Let there be a Non-Official Chairman. That non-official will be responsible. His powers are very extensive and intensive. If anybody misapplies, it is very dangerous. Let there be democratic element which will be responsive for public difficulties. Let the elections be earlier. After all electoral rolls are getting ready. If elections are to be held in September or October or even June, how does it affect the

electoral fortunes. Nothing happens. So, the earliest possibility may be taken and let us go through this process instead of allowing yourselves to criticism. Why is this criticism unnecessarily. I think the Municipal Administration is largely a failure because the frustrated persons of the town are not in the adiministration of it. They are not getting elected, for the reason of this indirect election. Even a person of great stature will be p evented. To-day in my Ward, even if Pt. Jawaharlal Nehru comes, the man that gets elected will be Ramaiah of Velama Community, Jewaharlal Nehru will be defeated forfeiting his deposit. He can never be the Chairman of my Municipality. He may be an international leader of the greatest fame and name. He can never be elected. What is the point in preventing this process?

Sri Ch. Subbarayudu:—Mr. Jawaharlal Nehru had experience at Allahabad.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Mr. Subbarayudu will never have experience at Anantapur. Take it from me. After all it is a matter of opportunity. We want better adiministration. I am sure the fear that the party may not have the weightage is also not a well founded fear. Kindly take up direct elections.

With regard to housing, I enter my emphatic portest that this Government is always urban oriented, town-minded and employee minded. It is also industrial minded. It has no mind for the ruralmen. The units of houses necessary are 15.6 million units. Of them 11.8 rural units are necessary. What is it you are providing? 4446 houses are provided under the Village Housing Scheme. Rs. 75 lakhs throughout all this. Only Rs. 2 lakhs are provided which is a pittance, I am very sorry. Some of the Ministers come from the rural area. When this Legislature is composed of four persons from the Agriculture sector., i. e., the rural sector they have to do for the sons of the agriculturists. They are there on the Treasury Benches. Then why shall these people suffer injustice why should there be all this monopoly of facilities and amenities and everything for the employees, for the industrial workers and for the urban men and not for the men who are food givers and who are the foundation? The entire policy of the Government throuhout is that not only here in Andhra Pradesh but in entire India. We, the sons of this agricultural soil have to fight for the reorientation of its policy and I take this opportunity for the purpose of entering my moral protest that there shall be reversal of this policy. I hope Mr. Ranga Reddy, who is a very able and eminent person and who had come down from the Chair to occupy the lower Bench, will, at any rate, try to render justice.

*Sri Syed Hasan:—I am starting from the point where I left. In the name of clearance and improvement, they made quarters at

Uppuguda, Musheerabad and Amberpet. Uppuguda quarters were made for scavengers but they were alloted to others. Similarly at Mushirabad they were allotted to others. Though it was meant for slum clearanee, at Amberpet, Police occupied such quarters. The question is when money was alloted by Govt. of India for a particular purpose, how they dare enough to allot to some other persons? Long time back some Low Income Group Houses were constructed. The rent fixed was so high that it was impossible for the Low Income people to pay. So, they have been allotted to persons in better position. Are we making money? Is it for commercial purpose these houses were constructed and allotted? A news item revealed through the note, that a sum of Rs. 164.80 lakhs had been obtained from Housing and Urban Development Corporation New Delhi for the purpose of composite Housing Scheme at Panjagutta and Amberpet for different types of houses. In the old City housing problem is there. Vast vacant land are also available. You don't want to develop the old city. You are going to Panchigutta, Amberpet and places where no one exists and you want to have buildings of your choice, so that persons of your choice be allotted. But those who are already houseless all the time are deprived. That is your policy, About this commercial complex, we have so many complications. People are not there. They want houses with so many amenities and facilities. Thereafter, you are postponing elections because through your officers and through your handful of persons, you can do whatever you iike. That is the reason why you are postponing elections. If there would have been an elected body they would have thought twice because they were answerable to people. Now in your case these few officers will have to go the moment elections are held and elected committees formed. So they try to obtain a huge amount as loans which is difficult for them to repay.

1-00 p. m. For what purpose, you are making commercial complex near Secunderabad. This composite Housing complex and commercial complex is there. You are making the commercial complex near Secunderabad (Tankbund). It is very essential. That amount can be better utilised in a better way. The problems of people could be solved if that amount is spent properly. What about the money which we are taking about. It is stated that Rs. one crore is coming, coming. When it would come? The Chief Minister had come to the city. He said 'Mr. Hasan we are getting Rs. one crore to-morrow. Special Officer has just returned.' When we would be receiving that one crore? The future plans would be met, estimates were prepared with that one crore. The contractor was asked to get ready for that. For what purpose? It is for the beautification of the city, beautification of the national park. We are already having park. What aesthetic sence you are having about parks? You want to utilise the amount for the parks but the existing park opposite the State library, is often

being considered to convert it into a parking for the trucks and buses. Your former Transport Minister made such suggestion and I resisted it. Again the Chief Minister in the first meeting of the legislators after becoming the Chief Minister made the same suggestion. I again resisted it. This is the condition of the parks. Some time back a sum of Rs. 1. lakh was allotted by the Government in G. O. No 249 Municipal Administration for parks playground. Not even a single naya paise was utilised and the amount had lapsed. A sum of Rs. 25,000 to 30,000 was spent on a park which is situated near my house. I had gone with the Special Officer and shown the plight of the park. The water connections were severed due to non-payment. With my personal effort Rs. 20,000 was paid towards the arrears of bill to the water-works department. Water supply was started again. Even to this day it is not being utilised.

There is no work for the Malis (gardeners). They are sitting idle thereby wasting money on their salaries. If public persons are there, they would have asked the officers in different ways. They could have pressurised officers to look into the matter. Now there is no one to look after them. The next thing is about the slogan of 'keep the city clean, recently started a new slogan. It is no doubt, our special officer is a talented person. Atleast he has given a new slogan and that slogan is to clean city and in that connection a Committee with some capitalists has been formed. The Chairman of Vazier Sultan Company and some big people are the members of this Committee. No one knows as to what they intend to do? Are they going to run the campanign by sitting in the slum areas? They are living in luxurious places. The Government servants are there to clean their houses and to keep it spick and span condition. It is also doubtful if they are going to visit those streets? They would never look into those streets or pass through those streets. The special officer had just now started another campaign. He has specialised in Public Relations and also publicity. It is another stunt. In the newspaper everyday some big advertisments are given as 'clean your city, keep your city clean'. All sorts of slogans are there. This is nothing but a criminal waste. He could manage to do which ever manner he likes because he is the only authority who is authorised to spend the amount without being questioned. The efore he is doing whatever he likes. We were all the time insisting to form an Advisory Committee, because the Assembly was not in session we thought we would be able to work there. The State Advisory Committee of the Municipal Administration was convened some six months back. We are left to the mercy of the Special Officer. You forget that we are also the members of Assembly. And have forgotton that you have placed us in a difficult plight at the mercy of the special officer. Since four months we have not been called. God alone knows as to when he would call us. The Ordinance was changed into a bill

and was passed as an Act. The Assembly members, Council members, automatically became ex-officio members of the Corporation. Thus till civic elections we should have been allowed to run the Corporation and the vacancies for the corporators would have been filled later through elections, but you did not allow us. We have come to this House and made you responsible but you have forgotten all this. You attach no importance to the legislators. This is the way that your officers treat us lightly. In respect of the personal publicity of the Special Officer I am of opinion that a Government employee need not give publicity in the paper all the time, stating such and such officer is going to visit that place or this place. This is for public persons like us who would do it but not the Government officials. It should be restricted. It is not for the officers to do this publicity stunt. What value has it got, I fail to understand. The Special officer goes from place to place for making inspections and I know that whichever place we had visited jointly, no work has been done. Thousands worth of work has been shown to him and he had agreed upon but except for they fortification of one playground, nothing has been done but difinetely there is one advantage provided we move along with the Chief Minster or the Special Officer, that is proper sweeping and lifting of garbage is done, if their inspection dates are announced. Some work could be done. From the past several months I have been asking of the Special Officer for a joint inspections ; All the time he said that if it is left to him, he would fix up and would inform the date. God knows when he will inform. I also ascertained from the Minister as to whether he had given him any instruction. He had said that 'I never stopped the Special Officer, Then I asked the Chief Minister who also said that he never stopped. For cleaning and providing drainage and maintanance of the Old City, the Corporation has allotted Rs. 1 crore in the Budget, Most of the budget pertains to other parts of the City. This is a very sorry state of affairs. How can this be appreciated ? It is not for one community or one caste. It is entirely for the poverty striken people like Harijans, Muslims, Hindus. who are staying in the old city. This should be looked into by the Government from a different and unliased angle.

I would like to say something about Anti-malaria scheme. Anti Malaria and anti philaria commission had visited our State. They were of opinion that removal of Cattle from city limits, banning cultivation and diversion of Sewage water are the only wayout to get rid of this menace. When I sit in my house, I usually see that flocks of buffaloes on the road. They usually harm those sitting in the rickshaws, at times. Many a times I have seen that ladies who were going in the rickshaws, were fell down on account of these buffaloes running on the roads.The Corporation authorities say that it is the traffic matter and the traffic police say that unless Corporation bans the entry

of the buffaloes in to the city, they cannot do anything. Another point suggested by the Commission is to ban the cultivation in the city area. Diversion of drain water from the river Musi is another most important point for getting relief from mosquito menace, the Government should take note of. Mr. Ch. Parasurama Naidu, who is staying in the New M L. A. Quarters was complaining about the mosquitoes. You can understand the plight of those who are staying in the old city. It is high time that Government should look into anti-plague measures also. Reports are clear on the point that most of the food products are consumed by the rats, rat traping and fumagation is most essential for the eradication of this menace. Though the Health Minister said-much about adultration and that there exists no adulteration. But I can say with confidence and there could be no two opinion on the point that ... all are eating adulterated food. The Corporation is having a very big laboratory which is lying idle. Some Food Inspectors were sent from this Laboratory to the Health Department and they should be brought back, and train some persons to run the laboratory and to have effective control on food adulteration. When garbage is lifted to far off places the vehicle should be covered. Otherwise some heaps of garbage fall on the road which is not proper from health point of view. The Minister for Health may take a note of this also. There is a very big vegetable market called 'Mir Alam Mandi' which was visited by the concerned Minister and the Chief Minister several times and several promises were made to convert this into a clean, good and big market, but no action has been taken so far. I doubt that even estimates are prepared for that. It should be immediately looked into. Now I would like to say about house taxes. The Municipal Corporation in a resolution some time back, had decided that the tax for Houses which were constructed before 1956 should be enhanced only to the extent of 15%. Every 4 years the Valuation Officers, who are not trained for this purpose are brought. They do not know the conditions of the locality and they do not have any knowledge of local conditions and they simply fix some tax at their will and pleasure. You know Mrs. Masuma Begum Sir. One Valuation Officer had been to Mrs. Masuma Begum and asked her to pay substantial amount if she wanted that the proposed tax (of Rs. 2000/-) is to be reduced considerably. I warn the Minister for Municipal Administration, if he does not check it now, a day will come that he also will have to face such a situation which Mrs. Masumabegum faced. Why should people be harrassed? You may tax them, but don't harass them. There must be some check. The Chairman of the Housing Board is here now. You can ask him what was the cost of the houses constructed by the City Improvement Board now called Housing Board and yet it is being taxed at such high rate. This must be looked into seriously. If Central Government property is also Taxed

the Corporation could get more money. Don't exempt the properties of Central Government. Government must see that octrai, levy is again introduced by the Corporation, which could only bring it out from financial problems Else the haphazard increase in property tax would only add to the miseries of the citizens. Again this betterment tax would impair the progress of the house construction in the city. A word or two about Hyderabad Municipal Subordinate Service Rules: Some time back qualifications were fixed for certain posts. Till 1964, the pay and allowances of certain catagories of employees were paid from the Consolidated State Funds. It must be continued now also. They have been deprived of 277 posts. I will give an example. For every promotion of an employee, already in Corporation service, it has been made compulsory to pass examination or rather a test.

1-20 p.m. Earlier an employee of the Corporation Local Self Government (Schedule C) could have gone on promotion to other Municipalities, as Commissioner, etc. But now the position is, it has become only one-way traffic. The Minimum Qualifications for the Vaccinator of the Corporation, Sanitary and Health Inspector are the same, but the grade is Rs. 90-192, whereas the Grade of Sanitary Inspector is Rs. 200-400. The Vaccinators have no avenues of promotion. Through out his life he remains a vaccinator. Whereas the other persons with same qualifications can rise to higher posts of Supervisors etc. This is one of the many hardships the Corporation Employees are facing. Keeping this in view I hope that the Minister would call the State Advisory Committee, attached to his ministry and discuss these matters, in detail where I can also give some practical and useful suggessions. Before the elected Corporation is brought back, I suggest, that two Junior I.A.S. Officers should be sent to Corporation so that the honesty and integrity of the Officers could be utilised. As these Junior Officers would be looking up for their promotions, and therefore try to be more honest and upright in their job. This point is also to be considered.

1-20 p.m. The Junior Engineers of the Public Health Department had demanded that their services should be regularised, and declared as Gazetted. The Chief Minister had promised in the House, and I had written letters, but the 'promise' is just a promise, and no action so far has been taken.

Sri Challa Subbarayudu:—To my knowledge it is already done and the matter has already been referred to the Public Service Commision

Sri Syed Hasan:—Water Scheme: - In his own area of Anantapur and Hindupur no drinking water is available, and the people are struggling to get water. It is bad to say 'Paisa nahi hai tho pani nahi hai".

I suggest that the pipes and connections with ½" diameter should be exempted from metres, for, I must say you are looking on that. Instead of harrasing the people, I suggest you exempt them from the meter.

Previously, there were only 41,000 connections in the city now they are 80,000. You cannot carry on with one Division. It is high time now to start one more Division.

Housing:—One word about housing. The Minister for Housing has, I believe aesthetic sense. Starting from the Housing Board office Building itself and going towards Old City, he would find many ugly, dilipidated and unwanted buildings. The sooner they are removed the better. This will enhance the beauty of the City, and make a granduer entry to the City. Thank you,

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఈ సుదీర్ఘమైన చర్చకు అర్ధ గంటలో జవాబు చెప్పాలని ఆదేశించడంలో చాలా ఇబ్బందిలో పడ్డాం ఇద్దరు మంత్రులకు సంబంధించి జరిగిన చర్చ ఇప్పటికి ఎక్కువగా నా సహచరుడు చల్లా సుబ్బారాయుడుగారి పైనే ఎక్కువగా నడచింది. న్యాయంగా వారికి ఎక్కువ కాలాన్ని ఇచ్చినా మొత్తం కాలంలోనే ఇవ్వవలసిఉంటుంది కనుక నేను పరిమితంగానే మనవిచేస్తాను. సమాజంలో ఆహారం, బట్ట ఎంత అవసరమో ఇల్లు కూడా అంతే అవసరం అనేది మనమందరం అంగీకరించవలసిన విషయం ఇండ్లకు సంబంధించినంతవరకు నిధులు అధికంగా కేంద్రం నుంచి ఎల్ ఐ.సి నుంచి వస్తాయి. నేను ఒక మాటలో మనవిచేసేది ఏమిటంటే ఏ విధంగా ఆహారానికి లేదా పరిశ్రమలకు ప్రయారిటీ సెక్టరుగా కేంద్రం భావించి నిధులను ఎలాట్‌మెంట్ చేస్తున్నదో ఆ విధంగానే భవిష్యత్తులో ఇండ్ల సమస్యను తీర్చడానికి ప్రత్యేకంగా పేద వారికి, మధ్యతరగతివారికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అధిక నిధులను కేటాయింపు చేసి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపితే తప్ప మనం రాష్ట్రప్రభుత్వ నిధుల నుంచి ఎంత హెచ్చుగా చేయాలని ఆశించినా చేయడం కష్టంగా కనిపిస్తుంది. నేను ఇచ్చిన అంకెల ప్రకారం లక్షల సంఖ్యలో ఇండ్లు కావాలి. ఉన్నవారికే ఇండ్లు కావలసి ఉండగా జనాభా పెరుగుదలకు తగ్గట్లుగానైనా నిర్మాణం చేస్తున్నామా అంటే అది కూడా లేదు. 1961-71 సెన్సస్ ప్రకారం జనాభా పెరుగుదల 20.9 శాతం కాగా ఇండ్లు 15.22 శాతం మాత్రమే ఇంక్రీజు ఐనవి. అందువల్ల మనం అనుకున్నంతగా, ఆశించినంతగా హెచ్చుగా చేయలేకపోయాం అనేదానితో నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ఈ సందర్భం పురస్కరించుకుని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అధిక నిధులు కేటాయించాలని అభ్యర్థిస్తాను. ఐతే ఐదవ ప్రణాళికలో కనీసం 15 కోట్లు ఐనా కేటాయించాలని చెబితే దానిని అంగీకరించక 10 కోట్లు కేటాయిస్తాం అన్నారు. అందులోను ఈ మొదటి సంవత్సరం రెండు కోట్లు అయినా వస్తుంది అనుకుంటే 175 లక్షలకు మాత్రమే పరిమితం చేసారు. ఇంకా అధికంగా కేంద్రప్రభుత్వం నిధులు కేటాయించాలనేది నేను ప్రధమంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మనకు ఇండ్లు

నిర్మాణంచేసే సంస్థలలో హౌసింగ్ బోర్డు ఉన్నది. హౌసింగ్ బోర్డు యాక్టివిటీస్
1-30 p.m. ఉభయపట్టణాలకు మాత్రమే పరిమితంచేయబడుతున్నదనేమాట వచ్చింది అది కొంత వరకు 1970 సంవత్సరంవరకు వాస్తవమేకాని తరువాత చూసినట్లయితే ఈ ఉభయ పట్టణాలకే కాకుండా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా నిర్మాణాలు జరగాలనే కార్యక్రమము తీసుకోబడినది, దాదాపు అన్ని జిల్లాలకు. ఇప్పటివరకు తీసుకున్నటువంటి జిల్లాలు గుంటూరు,కృష్ణా, అనంతపూర్, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ, కరీంనగర్. వాటిలో కూడా గుంటూరు తప్ప కృష్ణా, అనంతపూర్, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ, కరీంనగర్ జిల్లాలలో స్థలాలు సేకరించి యిండ్లు కట్టాలనే ప్రయత్నం వరకు వచ్చింది. అందుచేత ఈ కార్యక్రమాన్ని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా యిది జరగాలనేటటువంటిది ఉంది. భవిష్యత్తులో ఆ విధముగా జరుగుతుందనేటటువంటి మాట నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడే చెప్పినటువంటి ఒక సమస్య ఏమిటంటే అనేక కోట్లకొలది ఖర్చుపెట్టారు, కమర్షియల్ కాంప్లెక్సెస్ తీసుకుంటారనేటటువంటిది. ఇది అన్ని చోట్లా కాదు. కమర్షియల్ కాంప్లెక్స్ కోట్ల ఖరీదుతో మోజంజాహి మార్కెట్టు దగ్గర తీసుకున్నటువంటిది అన్నిచోట్లా తీసుకుంటారనే ఆశయం ఏమీలేదు. కాని మోజంజాహి మార్కెట్టు దగ్గర స్థలంయొక్క విలువచూస్తే అంతటి విలువైన స్థలంలో మల్టీ-స్టోరీడ్ బిల్డింగ్ కట్టి దానివల్ల అదనంగా ఆదాయం వస్తుందనేటటువంటిదానితో తీసుకోవడం జరిగింది. అదనంగా వచ్చిన ఆదాయమును తిరిగి బలహీనవర్గాలకు సంబంధించిన ఖర్చు పెట్టడానికి ఉపయోగపడుతుందనే దానిలో కొన్ని ప్రదేశాలలో ప్రస్తుతానికి హైదరాబాదు నగరంలో విశాఖపట్టణములో అవసరం ఉన్నచోట్ల కమర్షియల్ కాంప్లెక్సెస్ తీసుకోబడునవి. అసలు ఈ హౌసింగులో ఉండే దృక్పథం ఏమిటి ప్రభుత్వానిది అనేటటువంటిది సభవారు తెలుసుకోవాలి. ఇదివరకు ఎం. ఐ. జి. హౌసెస్, 40 వేలకు మిడిల్ ఇన్కం గ్రూప్ హౌసెస్ ఉండేవి. అట్లాగే లో యిన్కం గ్రూప్ హౌసెస్ కూడా దాదాపు 18 వేలనుంచి 25 వేల వరకు ఉండేవి. ఎకనామికల్లీ వీకర్ సెక్షన్స్‌కి సంబంధించినంతవరకు యింకా తక్కువగా 8,000 వరకు ఉండేవి. అందుచేత మా ఆశయం ఈరోజు మధ్యతరగతి ఆపైన ఉన్న భాగ్యవంతులు వారికి ఉన్న ధనంతోగాని వారి ఆస్థుల ద్వారా బాంకుల ద్వారా యితరత్రా పరపతి సంపాదించి యిండ్లు కట్టుకోవాలనేవారి కోరిక ఉంచుకుంటూ తక్కువగా పరపతి ఉన్న వర్గాలకు అధికంగా సహాయపడాలని చేసిన మార్పు యికముందు భవిష్యత్తులో మిడిల్ యిన్కం గ్రూపు హౌసెస్ 15% కి మాత్రమే పరిమితం చేయబడినవి. లో యిన్కం గ్రూపు హౌసెస్ 25% కి మాత్రమే పరిమితం చేయబడినవి.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఎం.ఐ.జి. పర్సంటేజి ఎంత ?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—ఎం.ఐ.జి. 15%, ఎల్.ఐ.జి. 25%. ఎకనామికల్లీ వీకరు సెక్షన్స్ బీదవారికి సంబంధించినవి 60% వరకు ఖర్చుపెట్టి వారికి యిండ్లు కల్పించాలనే దృక్పథం ప్రభుత్వానికి వుంది. దీనినిబట్టి ఈ సమస్యను తీర్చడంలో ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథమును ఈ సభవారు హర్షిస్తారనే ఆశ నేను వెలిబుచ్చుతున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—15% ను యింకా తగ్గించాలి. ఎందుకంటే డబ్బు విషయంలో యింకా యెక్కువ కొంతుంది కదా.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—నా అభిప్రాయం కూడా అదే. వీలయినంత ఇంకా తగ్గించాలని. ఒక స్థాయికి తీసుకువచ్చి క్రమేణా తగ్గించడం మంచిదని. 60% వరకు వీకరు సెక్షన్సుకు తీసుకునిరావడం జరిగింది. ఇక గ్రామీణ ప్రజల విషయం ఏమిటని యిప్పుడే మన పరశురాం నాయుడుగారు అడిగారు. దానికి కూడా ఒక కార్యక్రమం రూపొందించబడినది 1972 వ సంవత్సరంలో. నేను మొన్ననే చెప్పాను బడ్జెటు సందర్భంలో హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు, ఇండ్లు కట్టాలనేది ప్రత్యేక సమస్య. దానిని మనం అదనంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కొన్ని కోట్లు, ఎల్.ఐ.సి. నుంచి కోట్లు తీసుకొనిరావాలి ఆ సమస్యను తీర్చాలని ఉంది. వారు కాగా గ్రామంలో ఆర్టిజాన్సుగా ఉండేవారు కమ్మరిగాని వడ్రంగి గాని యితర చిన్న చిన్న వృత్తులు చేస్తూ గ్రామాలలో ఉండేవారు యిండ్లు లేకుండా ఉండేటటువంటివారున్నారు. అటువంటివారికి తలపెట్టిన కార్యక్రమం సహకార సంఘాల ద్వారా వారికి సహాయపడాలని చెప్పేటటువంటిది ఉంది. ఒక గ్రామంలో యెక్కడయినా సరే కనీసం 15 మంది అటువంటివారు సహకార సంఘముగా ఏర్పడినట్లయితే వారు అందులో షేర్ క్యాపిటల్ లో 12 వ భాగాన్ని మాత్రం చేకూర్చుకోగలిగితే అటువంటివారికి కోఆపరేటివ్స్ ద్వారా సహాయం చేయాలనే కార్యక్రమం ఒకటి వుంది. అది విస్తృతంగా వ్యాపితం చేయాలి. అయితే దానిలో ఒక యిబ్బంది ఉంది. దానికొరకు గౌరవ సభ్యుల సహకారాన్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను. గ్రామాలలో స్థలానికి సంబంధించిన సమస్య. స్థలం అక్వయిరు చేసే ప్రొసీడింగ్సు పెట్టి చేయాలంటే యెంతో ఆలస్యం కావడం, తరువాత కోర్టులకు పోవడం అక్కడ పరిష్కారం అయేటప్పటికి యెంతో కాలం జరిగిపోతుంది, అందుచేత గౌరవ సభ్యులందరినీ అభ్యర్థించేటటువంటిది వారి వారి నియోజక వర్గాలలో ఎక్కడైనాసరే 15 మంది అటువంటి పేదవారిని ఒక కోఆపరేటివ్ సొసైటీగా చేర్పించి స్థలాన్నికూడా చూస్తే అటువంటివారికి తప్పకుండా ఎల్.ఐ.సి. సహాయం సంపాదించి పెద్ద యిండ్లు కాదుకాని 5-6 వేలు 7వేల వరకు చిన్న యిండ్లకు సహాయం చేసేదానికి తప్పకుండా పూనుకుంటాం అనే విషయాన్నికూడా తమకు మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంబంధించి నటువంటి ఒక పెద్ద సమస్య. ఇప్పుడున్నటువంటి విషయానికి వచ్చే ముందుగా దానికికూడా ఒక స్కీముంది. క్యుములేటివ్—కం-హౌసింగ్ డిపాజిట్ స్కీము. రెండు సంవత్సరాల క్రితంనుంచి ఆలోచనలో ఉంది. దానికి యిప్పటికి ఒక రూపం మాత్రం యివ్వగలిగినామని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. దానిలో ఏమిటంటే 25% ఆఫ్ ది కాస్ట్ ఆ ఎంప్లాయీస్ ముందుగా చెల్లించవలసి ఉంటుంది. అంటే ఒకే పర్యాయం 25% చెల్లించినా మంచిదే అట్లా ఒక పర్యాయం చెల్లించలేకపోతే 5 సంవత్సరాలలోపల వారికి యిస్తున్నటువంటి హౌస్ రెంట్ అలవెన్సులనుంచి యిచ్చినట్లయితే దానిని తీసుకుని మిగతా మూడు భాగాలు హౌసింగ్ బోర్డు ఖర్చుపెట్టే విధముగా చిన్న తరహా యిండ్లు ఎల్.ఐ.జి.గాని ఎకనామికల్లీ వీకర్ సెక్షన్స్ హౌసెస్ ఎక్కువగా కట్టాలనే కార్యక్రమం ఉంది.

శ్రీ సి.వి.కె.రావు:—ఆలోచనకే రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. ఎంత లోగా చేస్తారని ఒక డేటు నిర్ణయం చేస్తారా?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—డేటు నిర్ణయం చేయడం అంటే యిది వారే ముందుకు రావాలి. కొంతమంది ముందుకుకూడా వచ్చినారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా చూస్తే 26,000 వేలమంది ఉద్యోగస్థులు చేరుతామని తెలిపుచ్చినారు. నాకు చాలా సంతోషం. అట్లాగే ఈ పట్టణంలోనే 14,000 మంది అనుకుంటాను, 14 వేలో 11 వేలో— ఏమైనప్పటికి వారుకూడా ఈ కార్యక్రమంలో చేరాలి. వస్తామనడం జరిగింది. దీనిని కోఆపరేటివ్ పద్ధతిపైన చేయవలసి ఉంటుంది. కావలసిన స్థలాన్ని వారే ముందు నిర్ణయం చేసుకునే పద్ధతి చెప్పడం జరిగింది. అందువల్ల 15 మంది ఉద్యోగస్తులు వారు ఒక స్థలాన్ని చూసుకుని ప్రయివేటు నెగోషియేషన్సు ద్వారా వారే సేకరించుకోగలిగినట్లయితే త్వరగా కార్యక్రమం పూర్తి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ సి.వి.కె.రావు:—గవర్నమెంటు సహాకరించకూడదా?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—వారి ప్రయత్నాలు విఫలం అయినప్పుడు ప్రభుత్వం అక్వయిరు చేస్తుంది. అది తప్పదు. వేరే స్థలాలుకూడా ఉన్నాయి. హౌసింగు బోర్డు స్థలాలున్నాయి. కూకట్‌పల్లిదగ్గర సేకరించిన స్థలం పెద్దగా ఉంది. ఈ స్కీము క్రింద యిండ్లు కట్టుకొనడానికి సిద్ధముగా ఉంటే ఈ రోజు హౌసింగ్‌బోర్డు చేయవలసినదని చెప్పడానికి వీలుంటుంది. చిన్నచిన్న ఉద్యోగస్థులు మైళ్ళదూరంలో ఎక్కడనో ఉంటే వారు రావడానికి పోవడానికి దానిలో ఉండే యిబ్బందిని దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా చేసినట్లయితే మనం చేయబోయే సౌకర్యం వారికి అసౌకర్యంగా పరిణమించే ప్రమాదంకూడా ఉంది.

1-40 p.m. పోలీసులకు హౌసింగ్ సదుపాయమును పెద్దఎత్తున చేయడం జరుగుతున్నది దానిలో కూడ పోలీసు సూపరింటెండెంటు లెవెలులోనివారికి కాకుండా ఎక్కువ కాన్‌స్టేబుల్స్, హెడ్ కాన్‌స్టేబుల్స్ మొదలైన చిన్నఆదాయవర్గాలవారికి ప్రాధాన్యత యిచ్చే కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్ హౌసింగ్ స్కీము కూడ జరుగుతున్నది. వర్కర్లకు విధిగా ఇండ్లు కట్టి యివ్వాలనే వత్తిడి మేనేజిమెంటుపైన చేయడానికి అవకాశం వున్నట్లు లేదు. ఆ అధికారాన్ని తీసుకొనవలసిన వస్తే తీసుకొనవచ్చును. ఇప్పుడున్న పద్ధతి ప్రకారం ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్‌కి కూడ సహాయపడే విధంగా అనేక పట్టణాలలో కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. స్థలాల సేకరణలో దుబారా జరుగుతున్నదనే ప్రస్తావన చేశారు. అటువంటిది ఏమీలేదని నాకు తెలుస్తున్నది. కింగ్‌కోటీ హౌసింగ్ బోర్డు తీసుకొనే విషయం ప్రస్తావించారు. దానిని తీసుకొనే ఆలోచన ఏమిలేదని మనవిచేస్తున్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకు బైల్‌చంద్‌గూడాలో 38 ఎకరాల స్థలమును తీసుకొనడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. మలక్‌పేటలో 42 ఎకరాలు, అమీర్‌పేటలో 9.93 ఎకరాలు, ఖండికల్‌లో 11.16ఎకరాలు, సికింద్రాబాదులో 56.15 ఎకరాలు తీసుకొనేదానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. అట్లాగే ఇతర పట్టణాలలో కూడ ఎందుకు తీసుకొనకూడదనే మాట, ఫలానా కమర్షియల్

కాంప్లెక్స్ మీద ఇళ్లు కట్టబోతున్నామని యల్. ఐ. సి. కి గాని హడ్కోకు గాని స్కీమును పంపినపుడే డబ్బు శాంక్షను అవుతుందికాని స్థలం లేకుండా నిధులు కేటాయించండి అంటే వారు కేటాయించేదానికి అవకాశం వుండదు. అందువల్ల స్థలాన్ని సేకరించే కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకొని నిధులు సేకరించాలనే ఆలోచన జరుగుతున్నది. ఎక్కడా కూడ ఎక్కువగా స్థలాలు సేకరించినట్లులేదు. విశాఖపట్టణం గురించి శ్రీ సి.వి.సుల్ రెడ్డిగారు ప్రస్తావించారు. మొన్ననే దీని పైన చెప్పాను టౌన్ ప్లానింగ్ ట్రస్టు పెట్టినప్పటినుంచి ఈరోజు వరకు ఏమీ జరిగినది, ఎక్కడ జరిగింది, ఏ అవార్డు స్టేజిలో జరిగినదా ? ఎట్లా విడిచిపెట్టారు అనేవి తెలిసిన తరువాత సభకు చెబుతాను అని చెప్పాను. తిరిగి దానిని ప్రస్తావించనక్కర్లేదు అనుకొంటాను. చాల ముఖ్యమైన విషయం. గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయీస్ హౌసింగ్ ప్రాబ్లమ్ గురించి శ్రీ రాములుగారు చెప్పారు. వారు వుంటున్న ఇండ్లు అమ్మకూడదా అని చెప్పారు. గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయీస్ కి సంబంధించినంతవరకు ఒక పాలసీని రూపొందించవలసివుంటుంది. సీనియర్ ఆఫీసర్ల క్వార్టర్స్ తీసుకోండి. ఈరోజున 12 సీనియర్ ఆఫీసర్ల క్వార్టర్స్ వున్నాయి. సీనియర్ ఆఫీసర్స్, స్కేలులో వున్న ఉద్యోగులు 100 మందిపైన వుంటారు. 12 మంది అదృష్టవంతులకే లభించినవి. మిగతావారు 70 మంది 200, 250 రూపాయల వరకు స్టాండర్డు రెంటు పే చేసేవారు వున్నారు. 12 మంది అదృష్టవంతులకే 200 రూపాయలలో కావలసిన ఎకమాడేషను దొరుకుతూ వుంటే మిగతావారికి వారి హోదాకు తగినట్లుగా 400, 500 రూపాయల అద్దె చెల్లించుకొంటూ బయట ఇళ్ళలో వుంటున్నారు. ఈ విధంగా ఇళ్ళు పెంచాలనే కార్యక్రమము మాకు లేదు. జూనియర్ ఆఫీసర్స్ క్వార్టర్స్ 129, 3 ఆర్ టి 340 2 ఆర్ టి 1226, యస్ ఆర్ టి 540 వున్నాయి, మనకు వున్న ఆఫీసర్స్ క్లాస్ 4 నుంచి పై వరకు చూస్తే వేల సంఖ్యలో వున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినవుడు వచ్చి ఇళ్ళకోసం దరఖాస్తు పెట్టిన కొంతమందికి ఇంకా యింకా ఇండ్లు దొరకని పరిస్థితి వుంది 1974లో వచ్చినవారు ఏదో విధంగా ప్రయత్నము చేసుకొంటే దొరికినవారు వున్నారు విచారము కలుగచేస్తున్నది. అంతకంటె ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి వుంది. ఈ సందర్భములో ఈ స్కీమును పూర్తిగా డిస్ బాండ్ చేసి చిన్నవారికి వారు ఆక్యుపై చేసిన యిండ్లను శ్రీ రాములుగారు సజెస్టు చేసినట్లుగా అమ్మకము చేసి, పెద్దవారికి అటువంటి అవకాశము తీసివేయడమో లేక అందరికీ కొన్ని సంవత్సరములలో ఇళ్ళు యిచ్చే కార్యక్రమాన్ని ప్రత్యేకముగా రూపొందించుకొనగలుగుతామో పెద్ద ఎత్తున ఆలోచిస్తే తప్ప ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయడము ఎట్లా అనేది వుంది. సభ్యులు ఏ విధంగా తమయొక్క కన్సరన్ ని కనబరిచారో అటువంటి యిబ్బందికే నేను కూడ గురి అవుతున్నాను. దీన్నిగురించి ఆలోచించి సరియైన మార్గాన పెట్టవలసిన అవసరం వుందని అంగీకరిస్తున్నాను. కాకినాడలో అనుకూలమైన స్థలములో ఏర్పాటుచేశారు అని సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పాడు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—గోతులు ఎక్కువగా వున్నవి. ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుంది.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—వారిని కన్‌సల్టుచేసే నిర్ణయము చేయడము జరిగినట్లు తెలిసినది. ఎక్కడెక్కడో కాకుండా సిటీ మధ్యలోనే స్థలాలు వున్నాయి. ఇదివరకు కట్టిన కాంప్లెక్సు ప్రక్కన స్థలాలను విడిచిపెట్టారు. అక్కడ యిండ్లు కట్టించడము మంచిదని హసన్‌గారు, ఒవాసీగారు చెప్పారు. వారితోపాటు నేనుకూడ వెళ్లి చూచాను. ఆ రిపోర్టు నా దగ్గర వుంది. అక్కడ అదే డబ్బుతో యిండ్లు కట్టాలనే అభిప్రాయము నాకుకూడ వున్నది తప్పకుండా అది చేయగలుగుతామని మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురం గురించి వెంకటరెడ్డి గారు చెప్పారు. 1 నుంచి 5 మైళ్ళ దూరములో కలెక్టరు స్థలమును చూపించారు. 5 మైళ్ల దూరములో చిన్న ఉద్యోగులకు యిండ్లు కట్టి యిస్తే చాల యిబ్బంది అవుతుంది. దగ్గరలో స్థలమును చూపించాలన్నాము. ఆల్టర్‌నేటివ్ సైట్ చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వుంటున్న హౌసెస్ అమ్మితే మంచిదేమో అని శ్రీరాములుగారు అన్నారు. వీటిని అమ్మితే లాభము వుంటుందా ? స్టాండర్డు రెంట్ పేరుతో వచ్చే డబ్బు వాటి మెయినుటెనెన్స్ ఛార్జెస్‌కికూడ సరిపోవడము లేదు. దీనిని ప్రత్యేకముగా ఆలోచనచేసి పరిష్కారము చేయడము జరుగుతుంది. హౌసింగ్‌బోర్డు హౌసెస్‌ని ఎట్లా ఎలాట్ చేస్తున్నారని శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు అడిగారు. అవి లాటరీ పద్ధతిన అలాట్ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ మధ్యన ఒక చిన్న మార్పును తీసుకువచ్చాము. 15 శాతము ఔట్‌రైట్ పేమెంటు చేసినవారికి యివ్వాలని, మరొక 15 శాతము 50 శాతము పే చేసినవారికి యివ్వాలని మార్పు చేశాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—డబ్బు వున్నవారికే అవకాశము కలుగచేస్తే పేదవారు ఏమి కావాలి ? అక్రమముగా డబ్బు సంపాదిస్తే ఇల్లు వస్తుందన్న మాట, మోనోపలిస్ట్సుకి వీలవుతుంది. ఈ అవకాశము అందరికి కలుగచేయాలంటే లాటరీ వేయిడమే మంచిది.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—లాటరీ పద్ధతే జరుగుతున్నది. యమ్.ఐ.జి. హౌసెస్‌కి 50,000 రూ.లవరకు పెట్టాము. 10 సం.లలో కంతులపై తీసుకునే దానికన్న ఈరోజే ఒకేసారి 50,000 రూ.లు యిచ్చేస్తే ఆ డబ్బుతో ప్రక్కన యిళ్లు కట్టడానికి అవకాశము వుంటుంది కదా. ఆ విధంగా వచ్చినటువంటిది 60 శాతం ఎక్నామికలీ వీకరు సెక్షన్సుకు చేయడానికి తోడ్పడుతుంది. ఈ మార్పు తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ విధంగా హౌసింగుబోర్డు యితర సంస్థలు వున్నటువంటి ధనముతో కార్యక్రమాలు జరుపుతున్నది. ఎక్కువ ఎల్. ఐ. సి. ద్వారా కోఆపరేటివ్ సంస్థల ద్వారా యీ యిండ్ల కార్యక్రమం తీసుకోవాలి. దాని కొరకు గౌరవ సభ్యులు చిన్న చిన్న పట్టణాలలో గ్రామాలలో తీసుకోవలసి వుంటుంది. ముందు సైట్ చాలా ముఖ్యమైనది, తగినటువంటి స్థలాన్ని సేకరించి 15 మంది కోఆపరేటివ్‌గా పెట్టుకొట్టామంటే అటువంటి స్కీముకు ఎల్. ఐ. సి. ద్వారా లోన్సు సేకరించవచ్చుని ఎల్. ఐ. సి. చైర్మన్‌తో జరిపిన చర్చల ద్వారా విశ్వాసం కలిగింది. దానికి గౌరవ సభ్యులు తోడ్పడాలని చెబుతూ డిమాండును ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. పరశురామనాయుడు :—ఎంత సేపు డబ్బునంతా పట్టణాలలో పెడుతామంటున్నారు. లో యిన్కం గ్రూప్‌వారికి మిడిల్ యిన్కం

గ్రూప్ వారికి కులం, వృత్తి, వెట్ అనకుండా పట్టణాలలో యిచ్చినట్లుగానే ప్రపోర్షనేటుగా పల్లెటూళ్ళలో వున్న వారికి ఎందుకు యివ్వకూడదు.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—పరశురామానాయుడుగారు మా జిల్లాలో యిద్దరు మంత్రులు వున్నారు. యిండ్లు కట్టించలేదు అన్నారు. శ్రీకాకుళం, పాతపట్నం లలో కడుతున్నారు. హౌసింగు బోర్డుకు సంబంధించినంతవరకు ముందు రాజధానిలో తరువాత జిల్లాలలో వీలైతే తాలూకాలలో కార్యక్రమం చేపట్టడం జరుగుతుంది. గ్రామాలలోకి పోయి చిన్న యిండ్లు కట్టడానికి హౌసింగు బోర్డు కార్యక్రమం తీసుకోవడం కష్టం. దానికి కోఆపరేటివ్ సెక్టరులో తీసుకోవచ్చని మనవి చేశాను. మీరు (పరశురామానాయుడు) మీ నియోజకవర్గములో రెండు మూడు పూర్తి కార్యక్రమం చేపడి ఆ కార్యక్రమం మొదలుపెడతాము. మీకు తృప్తి కలిగితే తరువాత యితరులకు అందజేయవచ్చు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు పట్టణాభివృద్ధి డిమాండును పురస్కరించుకొని పట్టణాలలో వుండే అవసరాలగురించి ప్రస్తుతం వున్న కొరతల గురించి పరిపాలన గురించి మాట్లాడారు. తమకు తెలుసు, మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ చైర్మన్, స్టాండింగ్ కమిటీస్ చైర్మన్‌గా వున్నవారందరికి తెలుసు. మున్సిపల్ పరిపాలనలో వారికి వుండే పరిమితమైనటువంటి ఆదాయాలతో రోజు రోజుకు పట్టణాలలో పెరిగిపోతున్న జనాభాకు తగిన వసతులు కలుగజేయవలసిన బాధ్యత వారి మీద పెట్టినపుడు వారు ఎంతవరకు న్యాయం చేయడానికి వీలుంటుందో తమకు తెలుసు రవ సభ్యులకు తెలుసు. బాధ్యత పుట్టడంతో తృప్తి పడితే లాభము లేదు. దానికి తోడు అది నెరవేర్చడానికి సాధన సంపత్తి కలుగజేయడానికి మార్గం వుంటే తప్ప కలుగజేస్తే తప్ప మున్సిపల్ సంస్థలు న్యాయం చేయడానికి వీలు లేని పరిస్థితిలో వున్నవి. ఈ కొరత అన్ని పట్టణాలలో వున్న మాట యదార్థం. చాలా చోట్ల మురికి పేటల్లాగా తయారు అవుతున్నాయి అంటే అవుతున్నాయి, ఎందుకంటే పరిశ్రమలు పెట్టినప్పుడు విద్యాసంస్థలు పెట్టినప్పుడు గాని వైద్యసదుపాయాల కారణము చేతనైతే నేమి పల్లెటూళ్ళ జనం రావడం దొరికిన స్థలము పాకలు వేసుకోవడం జరుగుతుంది. మరి డ్రేనేజ్ నీరు మిగతా సదుపాయాలు కలుగజేయాలంటే గౌరవ సభ్యురాలు ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పారు. గుడిసెలు ముట్టుకోవద్దు అనాథరైజ్డ్‌గా చేసినవారిని పట్టుకోవద్దు అని మరి ఎట్లా చెప్పండి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మీకు డిక్టేటోరియల్ పవర్సు యిస్తాం చేయండి.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—ఏమీ అక్కరలేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—అనాథరైజ్డ్ కనస్ట్రక్షన్స్ విరుగగొట్టవద్దు అన్నాను. ఎందుకు ఎలో చేసారు? ఎలో చేయకూడదు. మీరు విరుగకొడితే మేము వూరుకోము.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—ఎవరు ఎలో చేయలేదు. వారి యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకున్నారు. ప్రాపర్టీ టాక్సు ఎంటర్‌టేన్‌మెంటు టాక్స్ తప్ప మున్సిపాలిటీలకు వేరే ఆదాయం లేదు. ఒక వైపు పన్నులు పెంచుతున్నారంటున్నారు. లోకల్ సెల్ఫ్ గవర్నమెంటు అని పేరు మాత్రం చాలా అందంగా వుంది. మీ ఆదాయం మీరే చూచుకోండి, అవసరాలు తీర్చుకోండి అని చట్టబద్ధంగా చేసినటువంటిది. పంచాయతీలకు దీనికి ఒక తేడా వుంది. పంచాయతీరాజ్‌కు ప్రభుత్వం నుండి గ్రాంట్సు వుంటాయి. సిక్స్ పాయింటు ఫార్ములా క్రింద బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కు 90 కోట్లు పల్లె ప్రాంతాలకు యిచ్చినా, మున్సిపాలిటీలు త్రాగే నీటికి గాని రోడ్సు గురించి కాని ఒక నయాపైసకు నోచుకోలేదు. ఆది కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసింది.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి:—గ్రామపంచాయతీలకు లేదు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—ఉంది. పోనీ హైదరాబాదు పట్టణానికి సంబంధించినంతవరకు పది కోట్లు యివ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఆ ఒప్పుకున్న దానిలో యీ సంవత్సరం ఒక కోటి రూపాయలు యిస్తామన్నారు. యింతవరకు యివ్వలేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం యిన్ యాంటిసిపేషన్ 80 లక్షలు శాంక్షను చేసింది. ఈ కొరతలు వుండేప్పుడు ఆదాయం పెంచితే తప్ప మున్సిపాలిటీలు తమ విద్యుక్తధర్మాలు నెరవేర్చలేవనేది నిర్వివాదమైన విషయం.

శ్రీ సి వి. కె. రావు:—ఎక్కువ పన్నులు వేస్తామంటారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—వసతులు కావాలన్నప్పుడు ఎక్కువ పన్నులు వేస్తేనే సాధ్యమవుతుంది. లేకపోతే సాధ్యం కాదు. అదనంగా ఆదాయాలు పెంచుకోవాలి. శ్రీ రాములుగారు చక్రధరరావుగారు చెప్పారు. ఫైనాన్స్ కమీషను ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలని శ్రీ రాములుగారు చెప్పారు. ఈ మధ్యన చండీగర్‌లో లోకల్ సెల్ఫ్ మినిష్టర్సు కాన్ఫరెన్సు జరిగినప్పుడు ఒక తీర్మానం పాసు చేయడం జరిగింది. ఏ విధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కలసి ఫైనాన్స్ కమీషను వుందో కేంద్రానికి ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చి వనరులు వారి అధికారములో వున్నప్పుడు రాష్ట్ర అవసరాలు తీర్చవలసిన అవసరం గుర్తించి ఫైనాన్స్ కమీషనుద్వారా సహాయపడుతున్నారో అదే విధానము ప్రభుత్వం అవలంభిస్తే తప్ప మున్సిపాలిటీలపైన పెట్టిన బాధ్యతలు వారు నెరవేర్చడానికి వీలు కాదనే శ్రీ రాములుగారి అభిప్రాయముతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికు వచ్చే పరిమితమైనటువంటి ఆదాయం నుండి మున్సిపాలిటీలకు అదనంగా యివ్వాలంటే కూడా యివ్వలేని పరిస్థితి వుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—లోకల్ సెల్ఫ్ గవర్నమెంటు అన్నారు. వారి పన్నులు ఆదాయం పెంచుకోవాలి అన్నారు. అలాంటప్పుడు కమర్షియల్ టాక్సెను ఎక్సయిజ్ మోటారు వెహికల్స్ టాక్స్ మున్సిపాలిటీలే విధించుకోవచ్చని చెపితే యీ ఫైనాన్స్ కమీషను అక్కరలేదు. ఈ బడ్జెటు పెట్టవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మున్సిపల్ యాక్టులో అవకాశం లేదు పన్నులు వేసే అధికారం లేదు. పోతే ఫైనాన్స్ కమీషను ఏర్పాటు తక్షణమే చేయకపోయినా నరసింహం కమిటీ రికమండేషన్సు ఎందుకు ఒప్పుకోలేదు అని అడిగారు. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం చెబుతాను. 1920 యాక్టు ప్రకారం ఆంధ్ర ఏరియాలో యింతకు ముందు ఎడ్యుకేషన్ గ్రాంటు, సబ్సిడి కొన్ని కేటగిరీలకు 50 శాతం వున్నదానికి సంబంధించి యీ మధ్యన ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది.

దీనివలన ప్రభుత్వముకు అదనపు భారం 1కోటి 70 లక్షల రూ.ల వరకూ వహించమని ఉంది. ఫుల్ గ్రాంటు కంటె ఎడ్యుకేషను గ్రాంటు టాక్స్ మినహాయించి ప్రభుత్వం మిగిలినవి ఇవ్వడానికి నిర్ణయించారు. ఆక్ట్రాయికి సంబంధించినంతవరకూ తెలంగాణాలో మునిసిపాలిటిని కంఫెన్సేషను న్ ఇస్తున్నారు. అది పది సంవత్సరాలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించారు. పది సంవత్సరాలు కడితె మార్చి 31 తో పూర్తి అవుతుందనే ఉద్దేశంతో యీ ఆక్ట్రాయి ప్రవేశపెట్టారు. దీని బదులు సెల్సటాక్సు కాని మరేదయినా పెట్టినప్పటికి కాంఫెన్సేషను ఇవ్వాలి అందుచేత పరిశీలించి నిర్ణయంచేసి వచ్చే సంవత్సరానికి కాంఫెన్సేషను ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించారు. హరిజనులు ఇళ్ళస్థలాల పల్లెలవో ఇచ్చె విధానం ఉంది. మునిసిపాలిటిస్ తో యీ యీ సౌకర్యాలు వచ్చే ఏప్రిలునుంచి యీ సౌకర్యం పట్టణాలకు వర్తింపచేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించారు. సేల్సుటాక్సు కాని ఎక్సైసయిటు కాని మోటారు వెహికిల్ టాక్సు కాని ఇంతకంటె ఎక్కువ అవాలనేవాదన ఉంది. అవన్ని ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. తరువాత స్లమ్స్ గురించి చెప్పారు, మద్రాసుతో పోలిస్తె యీ రాష్ట్రంలో స్లమ్‌కియరెన్సు క్రింద పని జరగడంలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వం వారి ఆర్థికపరిస్థితులను బట్టి స్లంక్లియరెన్సు క్రింద చేసిన కట్టడాలకు ప్రభుత్వం సబ్‌సిడి ఇస్తుంది. రెంట్లుకు కూడా సబ్‌సిడి ఇస్తారు. ఇక్కడ ఎకనమిక్‌గా రెంటుకు ఇచ్చినప్పటికి అక్యుపై చేయని పరిస్థితులున్నాయి. ఇప్పుడు సెంట్రల్ సెక్టారునుంచి స్టేట్ సెక్టారు వచ్చినది. ఇప్పుడు 80 లక్షల రూ.లు పార్కులకు మాటుకు స్లమ్ ఇంప్రూవ్‌మెంటుకు ఖర్చుచేస్తున్నారు. మన ఆర్థికవనరుల దృష్ట్యా ఇంతకంటె ఎక్కువ ఖర్చుచేసి అవకాశంలేదు. తరువాత లైటింగుగురించి మునిసిపాలిటిలో ఇబ్బంది ఉంది. లైట్సు పోతే రిప్లేస్ చేయాలంటె ఆ అధికారం మునివిపాలిటికి లేదు. ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు వచ్చి రిప్లేస్ చేయాలి. బిల్స్ మునిసిపాలిటి ఇచ్చినప్పటికి ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటునుంచి సహకారంలేదు. యీ విషయాలు ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డు చైర్‌మన్‌తో మాట్లాటాము. ఇవి ఇంప్రూవ్ చేయడానికి వారు పరిశీస్తున్నారు. ఇక నీటి గురించి చెప్పాలంటె పంచాయితిలకు ప్రభుత్వం సబ్‌సిడి ఇస్తారు. యల్.ఐ.సి.

నుంచి లోను మూడింట రెండువంతులు యల్. ఐ. సి. ఇస్తే మిగిలిన ఒకవంతు స్థానిక మునిసిపాలిటి కాని ప్రభుత్వం నుంచి లోను తెచ్చి పూర్తి చేసె పద్ధతి ఉంది. ఒక్కొక స్కీము కొన్ని లక్షలు రూ. లు అవుతుంది. తిరుపతి కల్యాణ రిజర్వాయరుకు మూడు కోట్ల రూ. లు కావాలి టి.టి.డి. వారు మూడు వంతులు పెట్టినా మిగిలిన భాగం మునిసిపాలిటి భరించాలంటె యల్.ఐ.సి. నుంచి తెచ్చుకోవాలి. తరువాత సెంటేజి గురించి చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది. తరువాత ఎలక్షన్సు గురించి చెప్పారు. సలాఉద్దీన్ ఒవాసిగారు ఈశ్వరీబాయిగారు ఎలక్షన్సు పెట్టెదమ్మని ధైర్యములేదు అన్నారు. సభ్యులకు మనవిచేసేదేమంటె ఎవరికి భయపడె దుర్గతి మా పార్టీకి పట్టలేదు, పట్టదు అని మనవిచేస్తున్నాను. డిసంబరులో ఎలక్షన్సు చేయాలని ఉంది. వోటర్సు లిస్టు ప్రింటుచేసి వేల రూ. లు ఖర్చుచేసి అన్ని ఏర్పాట్లు చేశారు. కాని కార్పొరేషను సెక్షను 12 ప్రకారంగా కార్పొరేషను ఎలక్షను రూల్సు రివైజ్ చేయాలని ఉంది. 85 వేల అప్లికేషన్సు వచ్చినందువల్ల కలక్టర్సు వందమంది సిబ్బంది ఇచ్చినప్పటికి ఆ టైములో పూర్తి చేయలేము అన్నారు. కాబట్టి వాయిదా వేశారు.

Sri Syed Hasan:—There is no proper organisation.

Sri Challa Subbarayudu.—It is not so. అందువలన ఎలక్షను కమిషనరు జూను ఆఖరుకు రివిజను పూర్తిచేసి వోటర్సు లిస్టు పబ్లిక్ చేస్తామన్నారు. మునిసిపాలిటీకి సెప్టెంబరులోను కార్పొరేషనుకు అక్టోబరులోను ఎన్నికలు చేయాలని నిర్ణయించారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:-మునిసిపల్ మంత్రిగారు డైరెక్టుగా చైర్‌మన్ ఎలక్షను జరిపిస్తామన్నారు.

Sri Challa Subbarayudu.—I am not ruling it out. యీ మధ్యనే జనవరి బదులు ఫిబ్రవరికి లిస్టు పూర్తి చేస్తాం మార్చి 15కు చేస్తాం అన్నారు. ఓటర్సు లిస్టు పబ్లిష్ చేస్తే సెప్టెంబరు అక్టోబరుకు కొంతముందు ఎలక్షను చేయాలని ఆలోచన ఉంది. ఇబ్బందులు లేకపోతే అని మనవిచేసున్నారు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— ఇబ్బందులు వస్తే వాయిదా వేసారా?

శ్రీ. సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు·—మిడ్ టరం సార్ వస్తే ఏమి చేసారు మాఆధీనంలోలేని పరిస్థితులు వస్తే అన్నారు· సభ్యులకు సందేహాలు అవసరంలేదు.

Sri A. Sreeramulu :—I want a categorical statement about the Elections. Don't say about the unforeseen contingencies. As far as you are concerned, you give a categorical reply.

Sri Challa Subbarayudu :—I am categorically saying that we want to conduct the elections before September for Muncipalities and before October for Corporation.

Sri A. Sriramulu :—A statement becomes categorical when it is a conditional statement. After all if a particular doubt is expressed and the doubt still continues in regard to the electoral rolls.........

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— చేస్తామని అనేకసార్లు చెప్పారు కదా.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— మునిసిపల్ చైర్మనుకు డైరక్టు ఎలక్షన్సు పెడతామని మంత్రిగారు హామీ ఇస్తే కట్ మేము మోషన్సును విత్ డ్రా చేసుకుంటాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఎలక్షను పెడతామని హామీ ఇచ్చారు కదా డైరక్టు ఎలక్షను పెడతామని ఎలాగ చెబుతాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—డైరక్టు ఎలక్షన్సు పెడతామని చెప్పండి మీరు దానికి ఎందుకు వణకిపోతారు

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—మళ్ళీ ఎలక్షన్సు పోస్టు పోను అవ్వాలనే కోరిక మీకు ఉన్నదన్నమాట. ఆలాగ చేయాలంటే దానికి మళ్ళీ అమెండుమెంట్సు రావాలి.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,61,49,000 for Housing by Rs.100

For meagre allotment and improper planning and negligence in implementation of the Housing Schemes in the State.

To reduce the allotment of Rs. 11,46,49,000 for Housing by Rs. 100

To emphasize the needs to under take Housing programme in all taluk, towns.

To reduce the allotment of Rs. 4,61,49,000 for Urban development by Rs. 100

To criticise the negligence of the Government towards the needs of the urban areas.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,61,49,000 Under Demand No.XXII–Housing."

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker :—The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.11,46,94,600 under Demand No.XXIII–Urban Development."

The motion was adopted.

Sri T. Anjaiah :—I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,76,49,000 under Demand No. .XXV–Labour and Employment.'

Mr. Deputy Speaker:—Demand moved.

Sri T. Anjaiah:—I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,12,68,000 - under Demand No. XXXI - Relief and Rehabilitation."

Mr. Deputy Speaker:—Demand moved.

DEMAND NO, XXV - LABOUR AND EMPLOYMENT

Rs. 2,76.49,000

Sri V. Srikrishna:—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,76,49,000 for Labour and Employment by Rs. 100

For the failure of the Government In preverting clousure of factories resulting in un-employment and in intervening effectively, in cases of voilation of the provisions of Law in regard to the employees in the State.

To reduce the allotment of Rs. 2,76,49,000/- for Labour and Employment by Rs. 100

For the failure to check curruption in the Employment Exchanges

Mr. Deputy Speaker—Cut motions moved.

125—

Sri M. Omkar:—I beg to move:—

To reducc the allotment of Rs. 2,76, 49,000/- for Labour and Employment by Rs. 100

Since the Government have miserably failed to put all the retrenched seasonal workers into work at Kandrik Khanda Sari Sugar Mills, Chebrolu, West Godavari District.

To reduce the allotment of Rs. 2,76,49,000/- for Labour and Employment by Rs. 100

Since, the Gavernment have miserably failed to provide either employment or un-employment allowance to all un-employed.

Mr. Deputy Speaker:—Cut Motions moved.

Sri A. Sreeramulu:—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,76.49,000/- for Labour and Employment by Rs. 100

To deplore the failure of the Government to provide unemployment allowance.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

Sri Md. Rajab Ali:—I beg to move.

To reduce the allotment o: Rs. 2,76,49.000/- for Labour and Employment by Rs. 100

రాష్ట్ర జనభాలో 40 శాతంగా మన్న వ్యవసాయ కార్మికుల జీవన పరిస్థితుల మెరుగుదలకు పెరుగుతున్న ధరలకనుగుణ్యంగా వారి జీతాల పెంపుదల గురించి వేతన సంఘం నియమించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరశనగా

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved.

Mr. Deputy Speaker:—Now the House stands adjourned to meet again at 4 P.M. to-day.

The House then adjourned.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఈ లేబర్ డిమాండ్ దురదృష్ట కరమైన డిమాండుగా తయారైనదని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఒక కోటి మంది ఎగ్రికల్చరు లేబరు మినిమమ్ వేజస్ ఫిక్స్ చేయవలసిన లేబరు ఉంది. ఈ లేబరు ఎడల చిన్నచూపు చూసే అలవాటు మన ప్రభుత్వం వారికి ఉంది. అందువల్ల మినిమమ్ వేజెసు యాక్టు వీరికి వర్తింపజేయకుండా వున్నారు. ఒక వేళ వర్తింపజేసినా, ఆలిండియాలో అందరికి ఉన్నదానికంటె తక్కువ వీరికి ఉండేటట్లు వర్తింపజేశారు. మన రాష్ట్రంలో ఎగ్రికల్చరు లేబరు 64 లక్షల మంది ఉన్నారు. ఇది ప్రభుత్వ లెక్కలబట్టే తెలుస్తున్నది. ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు మినిమమ్ వేజెసు రు. 2-4-0 మొదలుకొని రు. 3రూ50 3-8-0 వరకు నిర్ణయించారు ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్న యీ రోజుల్లో వారికి రు. 2-25 పై. నుండి 3-50 వరకు మినిమమ్ వేజెస్ ఉంటే-యీ ఎగ్రికల్చర్ లేబరు ఎలా బ్రతుకుతుందని ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నదని నేను ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం క్రిందఉన్న కేరళ ప్రభుత్వం ఎగ్రికల్చర్ లేబర్ కు రు 7 మినిమమ్ వేజెసు పెట్టారు. దానిని మీరు ఫాలో కాకపోయినా, మీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలుఉన్న వెస్టు బెంగాలు, పంజాబ్, మహారాష్ట్రలలో ఎంత మినిమమ్ వేజెసు నిర్ణయించారో అదిఅయినా ఇవ్వమని కోరుతున్నాను. ఆ రాష్ట్రాలలో 4-30 p.m.

ఎగ్రికల్చర్ లేబరుకు మినిమమ్ వేజెసు రు. 5 నిర్ణయంచేశారు. అక్కడ ఎగ్రికల్చర్ లేబర్‌కు మినిమం వేజెసు 5 రూ. లు వేయగా, మన రాష్ట్రంలో డి.ఎ. కాస్టుఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో సంబంధం లేకుండా ఉంచారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో కాస్టు ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో డి. ఎ. లింక్ చేశారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎగ్రికల్చరు లేబర్‌కు, బీడీ వర్కర్సుకు, మోటార్ వర్కర్సుకు మినిమమ్ వేజెసు బహు తక్కువ నిర్ణయించారు. కాస్టు ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో డి. ఎ. ఎందుకు లింకప్ చేయలేదు అన్నది మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మన మంత్రిగారు యీ హవుసులో ఇపుడు యీ కాస్టు ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో డి. ఎ. లింకప్ చేస్తామని ప్రకటన చేస్తే-వారు లేబర్‌కు సహాయం చెసినవారు అవుతారని మనవి చెస్తున్నాను. ఒకసారి మనం మినిమమ్ వేజెసు నిర్ణయించిన తరువాత కాస్టుఅఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ పాయింట్స్ పెరిగిన ప్రకారంగా వేజెను పెంగటం అన్నది యాక్సెప్టెడు ప్రిన్సిపుల్. మినిమమ్ వేజెసు యాక్టు అప్లయి చేసేవారికి అది ఎందుకు వర్తింపచేయటంలేదు ? ఎందుచేత ఎగ్రికల్చర్ లేబరుకు ఇది వర్తింపచేయటంలేదు? వీరు అంటే మీకు ఎందుకు కోపము ? ఎగ్రికల్చర్ లేబరు అంటె మీకు ఎందుకు ద్వేశము అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మినిమమ్ వేజెసు యాక్టు వచ్చిన తర్వాత ఒక హోటల్ వర్కర్సుకు మాత్రమే డి. ఎ. కాస్టు ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో లింక్ చేశారు.

ఆ తర్వాత వచ్చిన నోటిఫికేషన్సు అన్నీ పవర్సుగా మన సెక్రటేరియట్‌లో ఉన్న లేబరు డిపార్టుమెంట్ లేబరును సాబటైజు చేసి దోపిడిదారులకు అనుకూల మైనటువటి రూల్సు ప్రవేశ పెడుతూ ఈ నోటిఫికేషను ప్రతిదానిలో దీనినిమినహాయింపు చేశారు. కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగు యిండెక్సుతో డి. ఎ. లింక్ చేయకుండా చేస్తూ వచ్చారు. ప్రభుత్వం ఇది వాంటెడ్ గా చేస్తున్నదని ప్రభుత్వంమీద చార్జ్ చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో, పి. డబ్ల్యు. డి. లో ఎన్. ఎం. ఆర్. అనేవారు ఉన్నారు. 15, 20 సంవత్సరాలనుండివారు సర్వీసు చేస్తున్నారు. ఈ ఎన్. ఎం. ఆర్. సిస్టము బ్రిటిష్‌వారు ప్రవేశ పెట్టింది. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చి యిన్ని సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, ఆనాడు బ్రిటీషువారు పెట్టినదే ఇంకా కొనసాగిస్తున్నారు. ఆనాడు బ్రిటీషు ప్రభుత్వం యీ వర్కర్సును పర్మినెంటు చేయకుండా ఎక్స్‌ప్లాయిడ్ చేయటం కోసం ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు డిస్మిస్ చేయటానికి వీలుగా పెట్టినటువంటి ఈ ఎన్. ఎం. ఆర్. సిస్టమును ఇంకా మీరు కొనసాగిసున్నారు? ఆ బ్రిటీషువారి అడుగుజాడలలో మీరు ఎందుకు నడుస్తున్నారు ? పి. డబ్ల్యు. డి., ఎలక్ట్రిసిటీ తదితర డిపార్టుమెంట్స్‌లో యీ ఎన్. ఎం. ఆర్ వర్కర్సు లక్షలాదిమంది ఉన్నారు. వీరు అనేక సందర్భాలలో సమ్మెలు చేయటము, నిరాహార వ్రతాలు చేయుటము, కొంతమంది వర్కర్సు ప్రాణాలు కూడ పోగొట్టుకోవటం జరుగుతున్నది. ఇన్ని సంవత్సరాలు సర్వీసు చేసినవారిని వర్కుచార్జుడ్ పేరుతో అట్లాగే ఉంచి వేస్తున్నారు. హ్యూమనిటేరియన్ యాస్పెక్టుతో వారిని పర్మినెంట్ బేసిస్ మీద తీసుకొనే ఆలోచన మీకు ఎందుకు లేదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఎన్. ఎం. ఆర్. వర్కుచార్జుడ్ వారిని పర్మినెంట్ బేసిస్ మీద రెగ్యులరైజ్ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ మధ్య బ్రహ్మాండమైనటు

వంటి ఒక ప్రకటన ముఖ్యమంత్రిగారు చేశారు. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు మన ఆంధ్రదేశంలోని పెట్టుబడిదారులందరితో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. రాష్ట్ర వ్యాపారస్థుల సంఘం-ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్- వారితో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సమావేశంలో వారు ఒక ప్రకటన చేశారు. పారిశ్రామిక అశాంతిని సృష్టించేవారిని అణచివేస్తామన్నారు. అది ఎవరి సభలో అన్నారు? ఎవరైతే మినిమమ్ వేజెస్ యాక్టు అప్లయి చేయరో, ఎవరైతే ఫ్యాక్టరీస్ యాక్టు అమలు జరపరో, ఎవరైతే వర్క్‌మెన్ కాంపెన్‌సేషన్ యాక్టు అమలు జరపరో, ఎవరైతే ఎలక్ట్రిసిటీ దొంగతనంగా వాడు కొంటున్నారో, ఎవరైతే బ్లాక్‌మనీ సంపాదిస్తున్నారో, ఎవరైతే ప్రభుత్వాన్ని మోసం చేస్తున్నారో అటువంటివారి మీటింగ్‌లో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇండస్ట్రియల్ పీస్ భంగపరచేవారిని అణచివేస్తాము అన్నారు. డెమాక్రటిక్ సెటప్‌లో ఉన్నటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారు అనవలసిన మాటలు కావని మనవిచేస్తున్నాను ఆ మాటలు విని పెట్టుబడిదారులు సంతోషిస్తారు. వారు కార్మికవర్గానికి యీ సమాజంలో ఉన్నటువంటి రూల్సు రెగ్యులేషన్స్ వైలేట్ చేసి కార్మికులను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయవచ్చును. కాని కార్మికులు సమ్మెచేస్తే-అది పారిశ్రామిక అశాంతిక్రింద పరిగణిస్తారా? రాజ్యాంగరీత్యా సమ్మెచేసే హక్కు యీ దేశంలో కార్మికులకు ఉంది. దానిని ఎవరు అణచలేరు. అణచేవారు ఎవరూ యీ ప్రపంచంలో ముందుకు రాలేదు. కార్మికవర్గపు పోరాటాన్ని రక్తపుటేరులలో ముంచిన వారినెవరిని సమాజం సహించదు: అని చరిత్ర చెప్పిన పాఠాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం పెట్టిన కాంట్రాక్టు రెగ్యులేషన్ అండ్ ఎబాలిషన్ యాక్టు ఉంది. దానిని హైకోర్టు స్టే చేసింది. తర్వాత వెకేట్ చేసింది. దానిని మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా అమలు జరిపారా? అమలుజరపాలని కోరితే దిగువ సీలేరులో ఉన్న కార్మిక నాయకుని పోలీసులు కాల్చేశారు. అక్కడ ఒక స్త్రీనికూడా కాల్చేశారు. అక్కడ కార్మికవర్గాన్ని రక్తపాతంలో ముంచెత్తిపారేశారు. ఇక్కడ పారిశ్రామిక శాంతిని భగ్నపరచినవారు ఎవరు? ప్రభుత్వంవారు కాదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రభుత్వంయొక్క యాక్టును అమలు జరపటం మానేసి, యాక్టు అమలుజరపమని కోరినవారిని రక్తపుటేర్లులలో ముంచివేశారు. కార్మికవర్గాన్ని అణచివేస్తామంటున్నారు. ఈ ప్రపంచంలో కార్మికవర్గాన్ని ఎవరూ అణచివేయలేరు. ఎవరూ కాలితో రాయలేరు. అది గ్యారంటీ. యూరప్ చరిత్రలో, భారతదేశ చరిత్రలో న్యాయానికి వ్యతిరేకంగా ఎవరూ పోరాడలేరని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ యాక్టు హైకోర్టు వెకేట్ చేసిన తర్వాత దానిని అమలుజరపటానికి ప్రభుత్వానికి ఏమి అడ్డువచ్చింది? దీనిని గురించి కార్మికులు ఎన్నోచోట్ల సమ్మెలు చేస్తున్నారు. కాల్‌టెక్స్‌లో సమ్మెకు పిలుపు ఇచ్చారు. సిర్‌పూర్ కాగజ్ మిల్లు యూనియన్‌వారు సమ్మె నోటీసు ఇచ్చారు. ఫారెస్ట్ లేబర్ సమ్మె నోటీసు మీకు ఇచ్చారు. రాజమండ్రిలో యీ సమస్య మీద తగాదా జరుగుతున్నది. కార్మికుల ప్రక్కన న్యాయం ఉంది, ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వయంత్రాంగం ఫెయిల్ అవుతున్నది. దీనిని యాజమాన్యం సావకాశంగా తీసుకొని విపరీతంగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారు. దానికి వ్యతిరేకంగా కార్మిక

వర్గం నిలబడి పోరాడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. రాజమండ్రిలో జరిగింది ఏమిటి ? 19 వ తేదీనుండి అక్కడ కార్మికులు హంగర్ స్ట్రయిక్‌లో ఉన్నారు. వారు కోరింది ఏమిటి ? ఈ కాంట్రాక్ట్ లేబర్ రెగ్యులేషన్స్ అండ్ ఎబాలిషన్ యాక్టు అమలుజరపాలని, ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ పెరుగుతున్నదని దానిని అరికట్టాలని ఎగ్రిమెంటు సరిచేయమని కోరారు. వారు అవి కోరితే-మన రాష్ట్రప్రభుత్వం 600 మంది పోలీసులను అక్కడకు తీసుకువెళ్లి-రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లులో కాన్‌సన్ ట్రేషన్ కాంప్స్‌లాగా ఏర్పాటు చేశారు. అది సోమానీ గారి ఫ్యాక్టరి, దానికి యీ సంవత్సరం 5 కోట్ల రు. లు లాభం వచ్చింది. దానికి ఉన్న మూలధనము అంత యీ ఒక్క సంవత్సరంలో లాభం వచ్చింది. అక్కడి కార్మికులు మాకు ప్రొడక్షన్ బోనసు కావాలని డిమాండ్ పెట్టారు. దానికి మేనేజ్‌మెంట్ ప్రొడక్షన్ తక్కువ చూపించారు. యాజమాన్యం తెలివైనది. సూపర్ ఫైన్ పేపర్ ఉత్పత్తి చేసి ఎక్కువ లాభం సంపాదించారు. బరువు తక్కువ వస్తుంది కాబట్టి బరువుప్రకారం-ప్రొడక్షన్ కాలేదని చెప్పి బోనసు కట్ చేశారు. మీరు సూపర్ ఫైన్ పేపర్ ప్రొడ్యూస్ చేశారు, మీకు లాభం ఎక్కువ వచ్చింది, కాబట్టి మాకు బోనసు వేజెస్ రివైజ్ చేయమని అక్కడి కార్మికవర్గం కోరితే ప్రతి ఇద్దరు కార్మికులకు ఒక పోలీసు కానిస్టేబుల్ చొప్పున-అక్కడకు 600 మంది రిజర్వు పోలీసు కానిస్టేబుల్స్‌ను పంపి తుపాకులతో నిలబెట్టారు. అది
4-40 p.m కన్‌సిలియేషన్‌కు వచ్చింది, మన మంత్రిగారి అధ్వర్యాన కన్‌సిలియేషన్ జరుగుతూ ఉండగా మంత్రివర్గం ఈ ప్రభుత్వాన్ని పరిపాలిస్తున్నదో, లేక బురోక్రాటిక్ ఆఫీసర్స్ ఈ పరిపాలన చేస్తున్నారో ఈ ఉదంతం మీకు తెలిస్తే అర్థం అవుతుంది. చీఫ్ సెక్రటరిగారు ఒక లెటర్ పంపించారు. ఆయన డైరక్టర్‌లలో ఒకరు, గవర్నమెంట్ షేర్స్ కూడ ఉన్నాయి. అగ్రిమెంట్ గతంలో మీరు ఏమైనా చేసుకుంటే నెక్స్ట్ యియర్ నుంచి అమలులోకి వస్తుందని ఆయన ఒక డైరక్షన్ ఇచ్చారు. ఎలక్టెడ్ మినిస్టర్స్, ఎమ్. ఎల్. ఏస్. ఉండి డెమొక్రసిలో మనకున్న స్థానాన్ని డిక్టేట్ చేసే స్థితికి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న బురోక్రాటిక్ ఆఫీసర్‌లు వచ్చారంటే ప్రతి కాంగ్రెస్‌వాది సిగ్గు పడాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ చీఫ్ సెక్రటరి ఆ లెటర్ వ్రాసినందుకు మంత్రిగారు ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? వారు చర్య తీసుకోకపోతే వారి తరపున మేము ప్రివిలేజ్ మోషన్ మూవ్ చేస్తాము. ఈ చీఫ్ సెక్రటరికి అధికారం ఎక్కడిది ? మీ యొక్క ప్రొసీడింగ్స్‌లో యజమానుల తరఫున ఆయనకు లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది. ఈ ఫాక్టరికి రూ.5 కోట్లు వచ్చాయి. ఇందులో మూలధనంతో కూడ వచ్చినది. అసలు ఈ ఫాక్టరి మనది. స్టేట్ గవర్నమెంట్ యొక్క ఫాక్టరిని సంజీవరెడ్డిగారు సోమానీ గారికి ధారదత్తం చేశారు. భారతదేశంలో మిలియనీర్స్‌లో ఒకరైన ఆయనకు ధారాదత్తం చేశారు. ఆయన ఒక సంవత్సరంలో 5 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించారు. పేపర్ అంతా మన నెత్తిన రుద్ది, రేట్స్ బాగా పెంచి కార్మిక వర్గాన్ని బాగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసి సంపాదించారు. ఈ నాడు ఆ కార్మికులు 20 రూపాయలు యింటిరిమ్ రిలీఫ్ ఇవ్వండి అని కోరినందుకుగాను. ఆయన డిక్టేషన్ మీద గవర్నమెంట్ వారు 600 మంది పోలీసులను అక్కడికి పంపించారంటే సిగ్గు

పడాలో, విచారించాలో ఒకసారి ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. చీఫ్ సెక్రటరి మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు. ఇప్పుడు ప్రాణాపాయ స్థితిలో కార్మికులు ఉన్నారు. రేపు పొద్దున సమ్మె జరిగింది అంటె దాని బాధ్యత చీఫ్ సెక్రటరిది, గవర్నమెంట్ ది అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—చీఫ్ సెక్రటరి నాకు లెటర్ వ్రాయలేదు. మేనేజిమెంట్, చీఫ్ సెక్రటరి, యింక వేరే గవర్నమెంట్ డైరక్టర్ తో మాట్లాడాము అని నాతో చెప్పారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—టెక్నికల్ గా మీకు లెటర్ వ్రాయకపోవచ్చు. డైరక్ట్ గా మేనేజిమెంట్ చేతిలో చీఫ్ సెక్రటరిగారి లెటర్ యున్నది. చీఫ్ సెక్రటరి డైరక్ట్ చేస్తున్నాడు. చీఫ్ మినిస్టర్ డైరక్ట్ చేస్తున్నాడా, లేక మినిస్టర్ డైరెక్ట్ చేస్తున్నాడా చీఫ్ సెక్రటరి డైరక్ట్ చేస్తున్నాడా అని అడుగుతున్నాను. అందుచేతనే ఆయన కొరకు ప్రత్యేకముగా జండా ఇచ్చినట్లుగా ఉన్నారు. రాష్ట్రపతి గారికి ఉన్నట్లుగా చీఫ్ సెక్రటరీ ఒక ప్రత్యేకంగా . జండా పెట్టుకున్నాడు. నేషనల్ ఫ్లాగ్ కాదు. నల్లటి జండా ఒకటి పెట్టుకొని తిరుగుతున్నాడు. చీఫ్ సెక్రటరి బహుశః ఈ మంత్రి వర్గం మీద పెద్దవాడు అనుకుంటున్నాడు. దీనినిబట్టి ఆయన యొక్క అథారిటీని ఈ నాడు చెలాయింపు చేశారు. అందుకని అబాలిషన్ ఆఫ్ కాంట్రాక్ట్ అండ్ లేబర్ అండ్ రెగ్యులేషన్ యాక్టును తక్షణమే అమలు జరపాలని మనవిచేస్తున్నాను అమాలీలు అని మన రాష్ట్రం మొత్తం మీద లక్షమందిపై చిలుకు ఉన్నారు. యాక్టు తీసుకువచ్చి ఈ అమాలీలను రెగ్యులేట్ చేస్తామని మంత్రిగారు గతంలో ప్రామిస్ చేశారు. నాలుగు ఏళ్లు అయింది ఈ డ్రాఫ్టు బిల్లు తయారై . ఎందుచేత యింతవరకు ఆ బిల్లు ప్రవేశపెట్టలేక పోతున్నారు. ఈ అమాలీలు అంతా హోర్డర్స్ దగ్గర పని చేస్తూ ఉంటారు. ఈ హోర్డర్స్ యొక్క యిన్ ఫ్లుయేన్స్ ప్రభుత్వం మీద ఎంత యున్నది అంటే ఈ బిల్లు తీసుకురాకుండా ఉండేటంత గ్రిప్ హోర్డర్స్ కు ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదని నేను చార్జ్ చేస్తున్నాను. లేకపోతే బిల్లు ఏ నాడో తీసుకువచ్చి ఉండేవారిని నేను అనుకుంటున్నాను. అట్లాగే ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టారు యున్నది. టెక్స్ టైల్ లో గైడ్ లైన్స్ పెట్టి యిండస్ట్రియల్ పీస్ మెయిన్ టెయిన్ చేశాము. ఈ రాష్ట్రం టెక్స్ టైల్ కమిటి ఏ గైడ్ లైన్స్ అయితే ఇచ్చినదో, ఆ గైడ్ లైన్స్ వాయిలేట్ చేసేటట్లుగా కార్మికవర్గానికి తక్కువ జీతాలు యిచ్చేటట్లుగా మన ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, మేనేజిమెంటు, కలిసి కార్మికవర్గాన్ని ద్రోహం చేసిన ఘటనలు డి. బి. ఐ. ఆర్. లో జరిగినవి. తెలంగాణా స్పిన్నింగ్ లో జరిగినవి. సూర్యలక్ష్మిలో జరిగినవి. ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నది. వారిని పిలిపించి గైడ్ లైన్స్ కు అనుకూలంగా మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా యున్నది. ఆ రకంగా చేయడం లేదు. రాజకీయంగా కొంతమంది ముఠాలు పెట్టుకొని గైడ్ లైన్స్ వాయిలేటు చేస్తే డిపార్టుమెంటువారు కూడా దాని మీద సంతకం పెట్టారు. గవర్నమెంటు యిచ్చిన గైడ్ లైన్స్ కు వ్యతిరేకంగా డిపార్టుమెంటువారు సంతకం పెట్టారు. సర్ సిల్క్ లో రూపాయికి నాలుగు కిలోల బియ్యం కార్మికులకు

యిస్తూ ఉండేవారు. కాని గవర్నమెంటు నుంచి బోనస్ కంటె తక్కువకు అగ్రిమెంటు చేసుకొన్నారు. ఆ అగ్రిమెంటు మీద మన డిపార్టుమెంటు సంతకం పెట్టింది. సంతకం పెట్టిన ఈ లేబర్ ఆఫీసర్ మీద ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా? యాక్టుకు భిన్నంగా తక్కువ బోనస్ యిస్తే, ఆ బోనస్ యాక్టుకు భిన్నంగా సంతకం పెట్టిన లేబర్ ఆఫీసర్ ఎవరు అని అడుగుతున్నాను. నాలుగు కిలోల బియ్యం పోయినాయి నాలుగు కిలోల బియ్యం పోయినందుకు నెలకు 50 రూపాయలు రెమ్యూనరేషన్ యిస్తామని కార్మిక వర్గం పొట్ట మీద కొట్టారు. కొంతమంది మంత్రివర్యులు కూడ యిందులో ఉన్నారు. పాపం ఈయనకు కాదు. గతంలో సంబంధం యున్నది. యాన్టి లేబర్ పాలసీస్ అమలు జరుగుతూ ఉంటే మన లేబర్ మినిష్టరుగారు ఏమి చేస్తున్నారు. చిన్నవి పెద్దవి అన్నీ కలిపి మన రాష్ట్రంలో 10 వేల ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి. ఫాక్టరీ అమలు జరపడంకోసం యినస్పెక్టర్స్ ఎంతమంది ఉన్నారు. 150, 200 మంది యినస్పెక్టర్స్ ఉన్నారు. వారందరు 10 వేల ఫాక్టరీస్ విజిట్ చేసి ఫాక్టరీ యాక్టు అమలు జరుగుతున్నదో లేదో చూసే అవకాశం ఉన్నదా? తిన్నగా ఫాక్టరికి వెళ్లిపోతారు. ఫాక్టరి యజమానులతో కప్పు కాఫీ సేవిస్తారు. వచ్చేస్తారు. వర్కర్స్ దగ్గరకు వెళ్లడం ఫాక్టరి యాక్ట్ ప్రకారం వారికి రావలసిన అన్ని ఎమినిటీస్ అందుతున్నాయా లేదా అని చూసే అవకాశం ఉన్నదా? ప్రకాశం జిల్లాలో డిస్ట్రిక్ట్ యినస్పెక్టర్ లేడు. ఆ జిల్లా ఎప్పుడు ఏర్పడింది? మొత్తం ఆ జిల్లాలో ఎన్ని మిల్లులు ఉన్నవి. గత అసెంబ్లీలో కూడ ఈ పాయింట్ నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే యిప్పటికి కూడ ఫుల్‌ఫిల్ చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. చీటికి మాటికి కార్మికులను ఉద్యోగంలోనుంచి తీసివేయడం మూలంగా యిండస్ట్రియల్ అశాంతి ఏర్పడుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు అణచి వేస్తాము అన్నారు. చీటికి మాటికి రూల్స్‌కు భిన్నంగా ఉద్యోగాలు తీసివేసిన వారిని ఏమి చేస్తారు అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అందుకోసం ప్రభుత్వం ఒక ఎనాక్ట్‌మెంట్ చేయాలి. ప్రభుత్వంయొక్క పర్మిషన్ లేనిదే ఫాక్టరిలోనుంచితీసివేయడానికి వీలులేదని పెట్టండి. సస్పెండ్ చేయమనండి 50 పర్సెంట్ జీతం ఇవ్వమనండి. డిస్‌మిస్‌చేసే అధికారం ఫాక్టరి యజమాని చేతిలో ఉన్నంతకాలం కార్మిక వర్గాన్ని ఎక్స్‌ప్లాయిట్‌చేస్తూ ఉంటారని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత ప్రభుత్వంయొక్క పర్మిషన్ లేనిదే ఫాక్టరిలో నుంచి కార్మికులను తీసివేయడానికి వీలులేదని స్టాట్యూట్ తీసుకురాకపోతే ఈ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్, మిల్లు యజమానుల చేతిలో, ఫాక్టరి యజమానుల చేతులలో కార్మిక వర్గాన్ని ఉంచినవారు అవుతారు. వారి దయాదాక్షిణ్యానికి వదలివేసిన వారు అవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. స్టేట్ లేబర్ అడ్వయిజరి బోర్డు యున్నది. బోర్డ్ ఏర్పడిన తరువాత ఒక్క మీటింగ్ వేశారా? చాల యింపార్టెంట్ బోర్డుయిది. లేబరు ప్రాబ్లెమ్స్, మేనేజిమెంట్ ప్రాబ్లెమ్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌చేసి జరుగుతున్నటువంటి ఈ లోటును ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చి మార్పు చేయడం బోర్డుయొక్క ఉద్దేశం. ఈ బోర్డు వేసిన తరువాత ఒక్క మీటింగ్ వేశారా? ఎందుకు ఈ బోర్డు నామకః వేశారు? స్టేట్ ఎవాల్యుయేషన్ అండ్ యింప్లిమెంటేషన్ కమిటి యున్నది. అందులో 18 మంది మెంబర్స్‌ఉన్నారు. 18 మందిలో ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్‌నుంచి ఎనమండుగురి గురించి వేశారు

ఆరుగురిని మేనేజిమెంట్ సైడ్ వేశారు వర్కర్స్ సైడ్ నలుగురిని వేశారు. అందులో యిద్దరు ఐ. ఎన్. టి యు. సి. వారు ఒకరు రాష్ట్రం మొత్తం మీద మెజారిటి వర్కింగ్ క్లాస్‌గా ఉన్న ఎస్. ఎస్. టి, యు సి. హిందూ మజ్దూర్‌కు ఒకటి యిచ్చారు. ఈ విధంగా రిప్రజంటేషన్ పెడతూ మీరు ఎవాల్యుయేషన్ ఏమి చేస్తారు? యింప్లిమెంటేషన్ ఏమి చేస్తారు? గుంటూరు జిల్లాలో 20 వేల మంది పొగాకు కార్మికులు ఉన్నారు. పెద్దయజమానులు అందరు వారికి మినిమమ్ వేజ్ యివ్వవలసి వస్తుందని, ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయడం కోసం బినామి కంపెనీలు యితరుల పేరుతో చిన్న చిన్న కంపెనీలు పెడుతున్నారు. ఆ విధంగా మినిమమ్ వేజ్ యివ్వకుండా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారు: అది కూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చాము ఏమి యాక్షన్ తీసుకోలేదు. అందుకోసం లేబర్ యినస్పెక్టరేట్‌ను స్ట్రెన్‌దెన్ చేయాలి. సెక్రటేరియట్‌లో లేబర్ బురాక్రసి యున్నది. దానిని స్ట్రీమ్ లైన్ చేయాలి. వారు మిమ్మల్ని తప్పుదుదారి పెడుతూ ఉంటారు. వాళ్లే మహా మొనగాళ్లమని అంటారు. ఈ ఎలక్టెడ్ రిప్రజంటేటివ్స్‌కు రెస్పాన్సిబిలిటీయున్నదని వారు ఫీల్ అవరు. దానిని స్ట్రీమ్ లైన్ చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఈ డిమాండుకు బహు తక్కువ డబ్బు కేటాయించారు. ఇది చాల అన్యాయం. ఇండస్ట్రియల్ పీస్ కావాలంటే ఎమినిటీస్ క్రియేట్ చేయాలి. లేబర్ లాస్‌ను ఎఫెక్టివ్‌గా అమలు చేయాలి డి. ఎ. ప్రైస్ యిండెక్సు లింక్ అప్ చేయకుండా కార్మిక వర్గ అశాంతిని కాపాడలేరని మనవి చేస్తూ, శీలేరు, ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటు, పి. డబ్లు. డి. లో ఉన్నటువంటి వారందరిని రెగ్యులరైజ్ చేయమని, పోలీసులు ఈ లేబరు డిస్‌ప్యూట్స్‌లో యింటర్‌ఫియర్ కాకుండా చూడవలసిన నెసిసిటి ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. In what way the Police is responsible పోలీసును నిషేధించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

జి. వి ఆంజనేయశర్మ:—అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్సును నేను బలపరుస్తూ, ఇచ్చిన కేటాయింపు చాలా తక్కువగా వున్నదనే అసంతృప్తిని కూడా నేను ప్రకటిస్తున్నాను. 4.50 p.m.

అధ్యక్షా, యీ డిపార్టుమెంటు ఎప్పుడూ కూడా తగినంత ప్రాముఖ్యతను ప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యవస్థలో యింతవరకూ సంపాదించలేకపోయింది. దీనిని అన్‌డివైడెడ్ మద్రాసు స్టేట్‌లో కూడా మిసిలేనియస్-38 అంటే అమాం బాపతు-38 క్రింద లెక్క వేస్తూవుండే వారు. దీనికి తగినంత ప్రాముఖ్యత, తగిన కేటాయింపు మన ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా యివ్వలేదు. 1953 వ సంవత్సరంలో కొద్ది జిల్లాలలో ఏర్పడిన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఆనాడు వున్న పారిశ్రామిక సంస్థలు, ఆనాడు వున్న పారిశ్రామిక వివాదాలు, ఆనాడు వున్న కార్మికవర్గం సంఖ్య చూస్తే, ఆనాడే యీ శాఖ ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యివ్వబడింది. దాదాపు సెక్రెటేరియెట్‌లో 5 సెక్షన్స్ పని చేసేవి. ఇనస్పెక్టొరియెట్‌గాని, లేబర్ ఆఫీసర్సుగాని, ఆ డిపార్టుమెంటుగాని చూస్తే ఆనాడు వున్న సంఖ్య కంటే యీనాడు ఎక్కువగా ఏమీ వ్యాపించలేదు. కాని, వర్కు మాత్రం మూడురెట్లు పెరిగింది. వర్కు పెరిగింది. ఏరియా పెరిగింది. ఈరోజున పదివేల ఫ్యాక్టరీస్ వున్నాయి. దానిపైలైసెన్సు ఫీజు 2 లక్షల రుపాయలు

వస్తున్నాయని మంత్రిగారు ప్రకటించారు. మెమొరాండంలో చెబుతున్నారు. మరి, ప్రపంచంలోని అంతర్జాతీయ సూత్రాలను అనుసరించి 150 ఫ్యాక్టరీస్‌కు ఒక ఇనస్పెక్టొరేట్ అఫ్ ఫ్యాక్టరిస్ అని వుంటే ఇనస్పెక్టు చెయ్యడం సాధ్యమవుతుంది అని అంటే, మరి మనం 1500 ఫ్యాక్టరీస్‌కు ఒక ఇనస్పెక్టర్‌నువేస్తే వారు ఎట్లా ఇనస్పెక్టు చెయ్యగలుగుతారు? ఈ డిపార్టుమెంటు ఎట్లా పనిచేస్తుంది? తరువాత· లేబర్ వింగ్ చాలా ముఖ్యమైనది. కన్సిలియేషన్‌కు వారికి అధికారాలు లేవు· డిపార్టుమెంటు వితౌట్ టీత్, దానికి కావలసిన పరిస్థితులు, సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడమనేది లేదు. వారి కన్విన్సింగ్ కెపాసిటీపై యీ పారిశ్రామిక శాంతి ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. ఇంక, 16 ఖాళీలు యీ ఆఫీసర్సుకు సంబంధించి వున్నప్పటికి యింతవరకూ పూర్తి చెయ్యలేదు. ప్రభుత్వం. కారణమేమంటే ధనాభావం అంటారు. పారిశ్రామిక అశాంతి ఏర్పడినప్పుడు ఆన్ ది స్పాట్ పరిస్థితిని స్టడీచేసి, అక్కడ వుండి నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి అక్కడకు వెళ్ళడానికే వారికి వెహికిల్స్‌లేవు. ఏ మేనేజిమెంటు కారులోనో వెడితే వర్కర్సుకు న్యాయం జరుగుతుందనే పరిస్థితి వుండదు. బస్సు ఎక్కితే వారి కాలమంతా అయిపోతుంది· దీనికి సంబంధించి ఎలాట్‌మెంట్ ఏమీ యివ్వలేదు. ఇది చాలా విచారపడవలసిన విషయం.

ఇదిగాక, మరికొన్ని చిన్న సూచనలు చేస్తాను ఫ్యాక్టరీ యాక్టు క్రింద, రూల్సులో ప్రతి ఫ్యాక్టరీలో 500 కార్మికులకు ఒక లేబర్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసర్‌ను ఎప్పాయింట్ చెయ్యాలని వుంది· వారి సర్వీసు కండిషన్సు ప్రిస్క్రయిబ్ చేయ వచ్చునని వుంది. కాని ఇంతవరకూ ప్రిస్క్రయిబ్ చెయ్యలేదు. ప్రభుత్వంవిషయం పట్టించుకోవడంలేదు. ఆ మేనేజిమెంటు యిస్తున్న జీతానికి,వారు యిస్తున్న దానికి లోబడి అక్కడవున్న లేబర్‌ఆఫీసర్ ఫ్యాక్టరియాక్టును అమలుజరపడమంటేకార్మికుల న్యాయమైన హక్కులను కాపాడడంలో ఎంతవరకు కృతకృత్యులవడానికి అవకాశ మున్నదో ఒకసారి ఆలోచించండి మేనేజిమెంటు వారు యిచ్చే సలహాలను పాటించే అవకాశం వుంటుందా? వారు అసలు సలహాలు యిచ్చే పరిస్థితిలో వుంటారా? జీతాలు వారే యివ్వాలి, ఇంక్రిమెంట్సు వారే యివ్వాలి. యీ పరిస్థితి యిలాగే వున్నంతవరకు పారిశ్రామిక వివాదాలను సక్రమంగా పరిష్కారం చెయ్యలేము. ఆ రూల్సును అమెండు చేసి, వారు ఆ డబ్బును గవర్నమెంటులో జమ కట్టేట్లు చేసి, గవర్నమెంటు వారే వారికి జీతాలు యిచ్చే పరిస్థితి-ఎక్సయిజ్ ఇనస్పెక్టర్సులాగా-ఏర్పాటు చేస్తే అప్పుడు మన చట్టాలను అమలు పరచడానికి తగిన యంత్రాంగాన్ని మనం ఏర్పాటు చేసుకున్నవారమవుతాము; దీనిని అమలు జరపడానికి ప్రయత్నించవలసినదిగా మనవి జేస్తున్నాను.

అలాగే, ఇప్పుడే మిత్రులు సత్యనారాయణగారు చెప్పారు. అంతా బాగానే వుంది. ఆయన కంటే కూడా నాకు ఎక్కువగానే కోరికలు వున్నవి. ఇవన్నీ అమలు జరపాలంటే ముఖ్యంగా కావలసినదేమిటి? మన మంత్రిగారు ఎక్కువగా బడ్జెట్ ఎలాట్‌మెంట్ తీసుకోవాలి. రేపు రాబోయే సప్లిమెంటరీ ఎస్టిమేట్సులోనయినా, యీ శాఖయొక్క ప్రాముఖ్యతను కాబినెట్‌లో వివరించి, ఎక్కువగా తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

ఇంకొక సూచన చేస్తాను. ఈ ఇనస్పెక్టోరేట్‌లో రెగ్యులర్ గవర్నమెంట్ పీపుల్‌తోబాటు, ఆనరరీ ఇనస్పెక్టర్సును ఎందుకు వెయ్యకూడదు ? సి.ఆర్. పి. సి అమెండు కాకముందు ఆనరరీ బెంచ్ మాజిస్ట్రేట్సు వున్నట్లు, యీ విధంగాకూడా చెయ్యడానికి అవకాశం వున్నది. గవర్నమెంటు నోటిఫై చేస్తే చాలు, ఇందులో, యీ రంగంలో పనిచేస్తున్నవారు వస్తారు. ముఖ్యమైన వారిని, పనికొచ్చే వారిని తీసుకోవచ్చు, వారు ఇనస్పెక్ట్ చేస్తారు, ప్రాసిక్యూషన్ అధికారం ప్రభుత్వం ఉంచుకోవచ్చు.

ఇంక, యన్. యం. ఆర్ విషయమున్నది. బ్రిటిష్ గవర్నమెంటులో ఎప్పుడో ప్రారంభమైనది. కరువు కాటకాలు వచ్చినప్పుడు మట్టిరోడ్లు వెయ్యడానికి, ఇతరత్రా వుపయోగించడానికి, దానికి అమౌంటాపతు లెక్క క్రింద వుంచుకుని తాత్కాలికమైన పద్ధతిలో యీ ఎన్.ఎం.ఆర్ ఏర్పడింది. ఇప్పటికీ పది సంవత్స రాలు, ఇరవై సంవత్సరాలు పనిచేసినా ఎన్.ఎం.ఆర్. గానే వుండడం ఇది సరియైన పద్ధతి కాదు. దీనిని ఎబాలిష్ చెయ్యాలి. కమిటీ ఒకటి వేసి, వారికి బాగా అధికారాలిచ్చి, అన్ని డిపార్టుమెంట్సు పరిశీలించి దీనిని ఎబాలిష్ చెయ్యడానికి, వారికి ఉద్యోగ భద్రత యివ్వడానికి చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఇవన్నీగాక, మరొక అతిముఖ్యమైన సమస్య వున్నది. నేను మంత్రిగారికి దానిని గురించి ప్రత్యేకంగా విన్నవించదలచుకున్నాను. అదేమంటే-ఇండస్ట్రియల్ డిస్‌ప్యూట్స్‌లో రోల్ ఆఫ్ పోలీస్ ఏమిటి ? పోలీసుకు ఎంతవరకు సంబంధం వున్నది ? యాక్చువల్‌గా, మనుషులకు గాని, ఆస్తులకు గాని లోపం జరిగినప్పుడు తప్ప పోలీసులు జోక్యం కలిగించుకోకూడదు, కార్మికులు తమకు న్యాయం జరగడం కొరకు సమ్మె చేస్తున్నప్పుడు వారు పోరాడుతున్నప్పుడు వారిని అణచి వెయ్యడానికి, ఆ సమ్మెను భగ్నం చెయ్యడానికి మేనేజిమెంటు తరఫున నిలబడి పనిచేస్తున్న పద్ధతి మంచిదికాదు. కాబినెట్‌లో ఖచ్చితంగా ఒకదొక యిస్యూగా తీసుకుని స్పెసిఫిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు యివ్వవలసి ఉంటుంది. ఇవిగాక, టొబాకో కార్మికుల విషయం వుంది. లక్షలమంది కార్మికులకు అన్యాయం జరుగుతున్నది. దీనిని డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు క్రింద, ఎసెన్షియల్ సర్వీసెస్ క్రింద పరిగణించేటట్లు చెయ్యాలి. మేనేజ్‌మెంటు వారి యిష్టంవచ్చినట్లుగా ప్రవర్తిస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ట్రిబ్యునల్‌కు రిఫర్ చేయడంతప్ప మరొకటేమీ కనబడడం లేదు. ప్రభుత్వం పరిస్థితిని చక్కబరచడానికి, వారట్లా ప్రవర్తించ కుండా చెయ్యడానికి, కార్మికులకు అన్యాయం కలగకుండా చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఎసెన్షియల్ సర్వీసెస్ క్రింద డిక్లేర్ చేసి, డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు క్రిందకు తీసుకువచ్చి కార్మికులకు న్యాయం చేకూర్చాలి. 20 సంవత్సరాలు కార్మికులు పోరాడి, ఆర్గనైజు యూనియన్స్ ద్వారా సాధించుకున్న దానిని మేనేజిమెంటు విచ్ఛిన్నం చెయ్యడానికి, కార్మికులకు అన్యాయం చెయ్యడానికి పూనుకున్నప్పుడు, దొంగ వ్యాపారం చేస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం చూస్తూ వూరుకోవడం కాకుండా యిది ఎసెన్షియల్ సర్వీస్ క్రింద డిక్లేర్ చేసి తగిన అధికారాలు చేపట్టవలసినదిగా నేను మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. సమయం తక్కువగా వున్నందువలన యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. కమలాదేవి (పామర్రు) :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలోనేగాక, దేశవ్యాప్తంగా నిరుద్యోగ సమస్య రోజు రోజుకూ పెరిగిపోతున్నది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఎన్నో స్కీమ్సు వేస్తున్నది; లోన్స యిస్తున్నది. అయినా, యీ సమస్య సమస్యగానే నిలిచిపోవడం చాలా శోచనీయం. యూత్ చాలా నిరాశలో, నిస్పృహాలో వున్నారు. వారి ప్రాబ్లెమ్స సాల్వ కాకపోవడం వల్ల, నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగిపోతూ వుండడంవల్ల వారు విధ్వంసక కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం సంభవిస్తున్నది. వారిని ఆయా పరిశ్రమలలో, నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమాలలో వినియోగించుకుని అనెంప్లాయ్‌మెంటు ప్రాబ్లెం దేశమంతా వ్యాపించకుండా, వారిలో అశాంతిని పోగొట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలి.

ఇంక, స్త్రీల విషయంలో, స్టేట్ హోమ్సలో, సర్వీసు హోమ్సలో 18 నుంచి 40 ఏళ్ళ వరకు తీసుకుంటున్నారు. మూడు సంవత్సరాలవరకు వారికి కొంత ఎడ్యుకేషన్ యిస్తారు. కాని, తరువాత వారికి ఏ విధమైన ఎంప్లాయ్‌మెంటు దొరకడంలేదు. అటువంటివారికి, 40 ఏళ్ళు వచ్చిన వారికి, ఏజ్ రిలాక్సేషన్ యిచ్చి, ఎంప్లాయ్‌మెంటులో వారికి ప్రిఫరెన్స యిచ్చి పునరావాసం, ఉపాధి కల్పించాలి.

5-00 p. m. ఇంక, అగ్రికల్చర్ లేబర్‌లో స్త్రీల విషయం వున్నది. ఈ కార్మికులలో స్త్రీలకు, పురుషులకు యిచ్చే వేజెస్‌లో తేడాలున్నాయి. స్త్రీలు తక్కువ టైము తీసుకోవచ్చు, కాని సిన్సియర్‌గా, జాగ్రత్తగా, క్షుణ్ణంగా పని చేస్తారు అందు వలన ఇద్దరికీ యీక్వల్‌గా వేజెస్ యివ్వాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. లేబర్ అండ్ సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్సు యూనివర్శిటీలో వున్నాయి. వాటిని ప్రత్యేకమైన డిపార్టుమెంట్సుగా చేస్తేతప్ప వాటికి ప్రత్యేకత వుండదు. రిలీఫ్ అండ్ రిహాబిలిటేషను విషయంలో—బాంగ్లా దేశస్థులు, బర్మా దేశస్థులు కాందిశీకులుగా వున్నారు. వారిని గురించి ప్రభుత్వం కొన్ని పథకాలు వేస్తున్నప్పటికీ వారి సమస్యలు తీరడంలేదు. ఆటో రిక్షాలు యిస్తున్నాము కానీ వారు యిన్‌స్టాల్‌మెంట్సు సరిగా పే చేయడంలేదు. ఓపెన్ చక్ చేస్తే ఇంజనులు తీసేస్తున్నారు. అట్లా చేయకుండా ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకొని వారికి పునరావాసం కలిగేటట్లు చేయాలి. శారీరకంగానూ, మానసికంగానూ హాండీకాప్డ్ అయినవారికి ప్రభుత్వం ఏదైనా వృత్తి కల్పన చేయాలి. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌ఛేంజీలున్నాయి. అవి కేవలం స్టాటిస్టిక్సు పర్పస్‌కోసం ఉపయోగిస్తున్నాయి తప్ప వాటివల్ల నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కావడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌ఛేంజి అంటేనే కరప్షన్ అనే అర్థం అన్నట్లుగా చాలామంది చెబుతున్నారు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌ఛేంజినుంచి కార్డు రావడానికి ఒక నియమంకానీ, పద్ధతి కాని వున్నట్లులేదు. ఈ శాఖను సక్రమమైన పద్ధతిలో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని డిపార్టుమెంట్సు పెట్టడంవల్ల నిరుద్యోగ సమస్య తీరుతుందనుకున్నాము కానీ మన దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా బాగా అభివృద్ధి చేసినప్పుడే యిది తీరుతుంది కాబట్టి ఆ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతూ, యీ అవకాశమిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri A. Sri Ramulu:-Sir, the very first sentence of the note of the Minister says that the foremost function of the Labour Department is maintenance of industrial peace in the State. This reflects the cat-on-the-wall policy of the Government. I am connected with the labour problems and the working of the Labour Department for well over two decades. The Government of India and also the State Government do not seem to have any clear-cut understanding of their roles in regard to the problems of labour and in regard to industrial peace. Industrial peace can be maintained by controlling the worker-that is exactly what this department has been doing. Industrial peace will have to be maintained by controlling the exploit or by putting all your weight with the workmen, by ordering the police not to interfere in the industrial disputes and not rush to the rescue of the employer. This is one way of maintaining industrial peace. But the wonderful style of our Government in maintaining industrial peace is to put all its weight in favour of the employer and that is how even the note also reflect his cat-on - the - wall policy of the Government. Since the time at my disposal is short, I shall only read out some of the things that the Department has not been able to do for the past 20 years. For example, every establishment or factory, which employer more than 50 work men, will have to adopt its own standing orders. These orders relate to wages, conditions of work and so on and so forth. I am asking the Labour Minister to tell me how much such establishments have been able to adopt these standing orders. The Department has got a model standing order. The model standing order can be adopted by these establishments and for that purpose a process of certification is necessary and that process of certification which was sometime ago transferred to the Regional Directors has been taken back by the Commissioner. I want to know from the Minister whether during the past 8to9 months any certificate has been issued by the Commissioner of Labour in regard to the adoption of these standing orders. I also want to know whether any employer has been prosecuted for not adopting the model standing orders or for not formulating their own standing orders.

Secondly, regarding intra-union rivalries, you take any industry or establishment. There are different unions and if there is one union, there is intra union rivalry. What is the policy of our Government to solve these intra-union rivalries. Is the Government prepared to hold a secret ballot whether the parties to the particular dispute agree or not. This is the question I am putting. Unless both the parties agree this department is in a helpless position. They are not able to enforce. Is the Government prepared to take the responsibility to see that secet ballot is held to solve intra-union rivalries?

5.10 p.m. Thirdly, there is the Contract Labour Act-this is known as Contract Labour (Regulation and Abolition) Act. This was challenged in the Supreme Court and so it could not be enforced. The Supreme Court upheld this Act and declared it intra vires; some one year has gone. What action has been taken by the department. According to this Act, the principal employer will have to register his name in the department. The P.W.D. is the biggest employer employing contract labour; it will have to register its name with the labour department and the contractors who supply labour will have to obtain licences from the department. Let the Minister tell us what exactly is the action taken by the department in enforcing the provisions of this Contractor Labour (Regulation and Abolition) Act. Lower Sileru is an example as to how by the failure of the department to enforce this Act it has led to a dangerous situation. According to the Act an Advisory Board is also to be set up. Nothing has been done. Till now no Advisory Board has been set up.

Let us take the paper industry which employees 10,000 workers; Sirpur and Rajahmundry are the two paper mills. The minimum wage that is paid in the paper mills is norhing more than Rs. 200 while in most of the organised industries the minimum wage is Rs. 250 to 300/- Why the Government or the Labour Department is not considering the paper industry as an organised industry and why a Wage Board has not been set up till now. If it is the policy of the Government of India, not to set up a Wage Board, at least a wage Committee has not been set up as far as the paper industry is concerned. This is the question I am putting and workmen in these factories are preparing for a strike. They want industrial peace ; it is the duty of the Labour Department to intervene well in advance and see that some of the provisions of the Act are effectively enforced. I understand Sri Kesavulu, the Minister for Handlooms still continues to be the President of Sirpur Paper Mills Union. I cannot understand how, being Member of the Council of Minister he can still represent the workers of a trade union. That is the lacuna. Mr Bhagwandas is a Director of the Andhra Pradesh Paper Mills. I feel it is a matter of disgrace that the Chief Secretary who is the Chief Executive of the administration of the State should be a Director of a company and he should come forward to advocate tha cause of the employers. This is something preposterous, if not fantastic. I do not know how this Government is tolerating such an anachronistic situation of the Chief Secretary working on the Board of Directors. Here in an example of one Chief Secretary in the entire country, being a Director of nearly 9 Boards of Management. He is the Director of A. C. C. and goes to Bombay ; he is the Director of Mopeds Company, Tirupath

He even goes to America. As the Chairman of the Industrial Development Corporation he goes on a merry-go-round to U. S. and various other countries to see his daughters and so on forth, but I don't blame the Chief Secretary. I only blame the Chief Minister and all the members of the Council of Ministers who are so helpless and so incompetent as to control a small bureaucrat. I call him a small bureaurat, petty bureaucrat. A petty bureaucrat cannot dictate policies to elected Ministers. He cannot make democracy a mockery. Why is the Labour Department is not attaching importance to this paper industry as an organised industry. Even now' since the workmen of these two factories are preparing for a strike it is the duty of the Labour Department to intervenue.

Now I make a suggestion. Just as in Kerala why not set up industry-wise tripartite committees. It is very easy to allow differences to develop into disputes. When disputes become difficult, solutions also become difficuit. That is why wisdom demand on the part of any Government to maintain industrial peace and protect the rights of the labour; you will have to take timely action in the sense that a sort of tripartite committee for every industry should set up for every industry not only to eview the working conditions of workers but also consider the problems and tender suitable advice. It need not necessarily be a statutory body; it can be an advisory body. I am suggesting to the Minister to think of setting up industry-wise tripartite committees where the worker, the management and the Government all the three can sit together at the table and consider the problems of industry.

There are Acts which are not getting implemented at all. The Minimum Wages Act is not getting implemented anywhere; it is only on paper; we do not have a machinery. For agricultural labour, we do not have a minimum wage as all. There are so many other places where the workmen are even to-day sweating; their toil is being exploited The Act relating to Beedi and Cigar workers' conditions is upheld by the Supreme Court but it is not being implemented. Gratuity Act is not being enforced at all. In the Act itself here is lacuna. Because of inadequate staff in the department nothing is being done.

I come to Welfare Centres. There are 12 Welfare Centres in the State; no centre is having a Superintendent. The scheme is only on paper and no activities have been provided. Nothing is happening as far as Welfare Centres are concerned. Regarding employment, in the draft 5th Plan we find highly inspiring phrases. Unfortunately when it comes to a question of implementation there is nothing excepting this book. This is what writtun about I.TIs (Industrial Training Institutes). I am sorry to point out to the Minister that the I.TIs in our State have become centres of horrible corruption. To secure admission into the

I.T.I. sometimes the fees ranges between 500 to 1,000 rupees. Every candidates who wants admission into ITI has to pay a minimum of Rs. 500; it may go up to Rs. 1,000/- depending upon the demand like the Medical College admission — and the Government has set up some Selection Committees. I do not know on what basis these Committees are appointed. I do not want to go into the names of the members. Those members do not have anything to do with employment. They have no experience of labour and just to distribute political favours some non-officials were selected and put into these Committees and so it was a hey-day for the principals and these Committees to give admissions and also make the maximum out of their labour of selecting candidates.

Now this is what has been written in regard to I.T.Is: "New trades are proposed to be introduced in the various I.T.Is by abolishing unpopular trades for keeping place with the technological changes and to meet the changing needs of the industry. This is essential for increasing the employability of those who pass out from I.T.Is. Under the reorganisation it is proposed to introduce trades that are suitable for chemical industry, steel plant, medical equipment; instrumentation and mechanical refrigeration and air-conditioning. I am asking the Minister what has been done to the I.T.Is? They are the same old I.T.Is with the good old out-dated courses. Even for these courses there is a lot of competition. I suggest the reduction of polytechnics and increasing the I.T.Is. Even if we cannot immediately start new I.T.Is, at least let there be two or three shifts in each I.T.I. so that more candidates can be taken.

Coming to unemployment which is the biggest problem confronting the nation, we know in our State there are 6 lakhs and odd unemployed persons and their names are borne on the employment rolls-these are educated unemployed, not to speak of rural unemployment which will be in lakhs. Maharashtra Government had adopted what is known as employment guarantee scheme with an investment of Rs. 50 crores. Eventhough. I do not fully endorse that, we can work out a new scheme whereby we can put a short of an employment levy on those who can contribute and from that leavy employment guarantee scheme can be undertaken and that scheme will be for productive labour. It will be to create parmanent assets, at the same time providing employment also as far as rural unemployment is concerned. In regard to educated unemployed we have been demanding for the past 3 or 4 years that the Government must come up with schemes to provide at least unemployment allowance so long as the Government is not able to provide employment. This is a minimum necessity; this is a Constitutional obligation because the draft principles of State

policy enshrined in the Constitution demand that the Government either by legislation or economic reorgnisation provide work for everybody. If the Government fails to do this even after 27 years of Independence that Government has no business to exist, it will have to quit lock, stock and barrel.

Sri N. Ananth Reddy (Ibrahimpatnam):-Sir, The Committee headed by Mr. Parthasarathy gave its report and the Government also issued a G. O. for its implementation. Sir the agricultural labour year after year is increasing by leaps and bounds. It was about 28% in 1961 and in 1971 it was 37%. That means every year it is increasing and it appears our Government is not taking cognisance of that factor. Agricultural labour is peculiar in its own way. I think in no other sector there is casual labour, but in agricultural there is casual labour as well as attached labour. Attached labour is that which is almost attached to the farm; he works along with the manager or the owner of the land. Therefore he is as important to the land-holding or agriculture as the owner of the land himself. This attached labour is almost the key-man for the production of our entire agricultural produce. But what is it that the attached labour or casual labour is getting; they are being paid in so many ways in so many regions: their payment varies from district, to districts taluk to taluk and even from village to village in the same taluk; the mode of payment is also different; in some places, it is paid weekly or monthly or six monthly or even yearly; at some other places it is paid in cash or in kind; where it is paid in kind, conditions are a little better in these days particularly, but whereit is paid on cash, it is horrible. But all these factors I suspect the Government is not at all taking into cognisance. The way of the Government in treating this agricultural labour is most casual if not callous, as seen from the Demands in the Budget.Nowhere it is mentioned in the Budget demand about the minimum wage for agriculture labour. Agriculture labour is paid minimum wages and we call it minimum wage. All right, even these low wages, whether they are being paid or not, nobody is caring to look into. I suggest that every district should have a District Labour Welfare Board - whether it is tripartite or bipartite is a matter of detail and every 5 years this minimum wage for agricultural labour must be revised. I am saying this because after 13 years, the second committee was set up and it gave its report after three years and it is 6 months since the G.O. is issued and I for myself cannot say whether it is implemented or not. I can say with certain definiteness it is not even known to the agricultural labour what is the minimum wages fixed for them Therefore I suggest that these wages should be revised every 5 years and that revision should always be at least above the starvation level. I am sorry to say that, because the wages, the agricultural labour is

getting in not even on par with what the industrial labour is getting or even a little below that level. Industrial labour is far better in what they get because they have the fighting capacity through their organisations but agricultural labour is not at all organised. I urge upon the Government to take upon itself the duty of organising agriculture labour and every taluk should be provided with agricultural labour welfare officer. Of course, at present the Extension Officer (Agriculture) is looking after this matter but it is only an eye-wash. The Agriculture Extension Officer is almost a miscellaneous man who does so many things and who does nothing.

To that Extension Officer the labour welfare work is entrusted. That is not adequate. At each village level some machinery should be evolved to look into this aspect. That is important. Wide publicity should also be given to the Minimum Wages Act or when the wages are revised. I may state here that none of the villagers know about the recent revision in wages which were made in August, 1974 And another point is the agricultural labour cannot get employment all the twelve months. They get employment hardly for eight months. In some areas it is even for lesser period. During the lean months we must provide some employment for them by providing rural man-power schemes. Once it was provided but it was stopped subsequently. Wherever possible, the Government has given lakhs of acres to the landless agriculturists It is not adequate. Many persons have to be provided with banjar lands.

With these few words, I take leave of you.

5-20 p.m. శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఉదయమే పేపరులో కనిపించిన హెడింగ్ "దౌర్జన్యం సృష్టించిన కార్మికులు అణచి వేయబడుదురు" అని శుభదర్శనం అయినది. సరే, దానిని చూసిన తరువాత మా పెద్దవాళ్ళు చెప్పిన కథ ఒకటి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. కోతీ కోతీ నీ పేరేమిటి అంటే నా పేరు నీకే మెరుక అన్నదట. మేము ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వం, యజమానుల తరఫున పనిచేసే ప్రభుత్వం అంటే వారికి కోపం వస్తుంది కాని వారు చెప్పేమాటల వల్లనే మేము అనినది నిజం అని ఋజువవుతున్నది. యజమానులు పట్టువిడుపు ధోరణితో వ్యవహరించాలని చెప్పారు. కార్మికులను అణచి వేస్తామని చెబుతున్నారు. ఇది వాస్తవం. నిత్యం లేబరు డిపార్టుమెంటు పనిచేస్తున్న తీరునుబట్టి చూస్తే, రిపోర్టు అంతా చదివాను, దీనిని యాంటీ-లేబరు అండ్ అనెంప్లాయిమెంటు డిపార్టుమెంటు అంటే బాగుంటుంది. లేబరు సమస్యలను పరిష్కారం చేయులేదు. ఎంప్లాయిమెంటు కల్పించారా అంటే లేదు. ఉన్న కొద్ది పాటి లేబరర్సుకి కష్టాలు పెరుగుతున్నాయి కనుక యాంటీ-లేబరు అండ్ అనెంప్లాయిమెంటు డిపార్టుమెంటు అంటే చక్కగా ఉండేది. ఈ నాడున్న చట్టాల పరిధిలో మన దగ్గర ఇండస్ట్రీస్ రెండు రకాలు ఉన్నాయి. పబ్లికు సెక్టారు, ప్రయివేటు సెక్టారు ఉన్నవి. ప్రయివేటు సెక్టారులో కార్మికులకు యజమానులకు మధ్య తగాదాలు పరిష్కరించడానికి జాయింటు

మీటింగు పెడితే మేనేజమెంటు విధిగా రావాలని లేదు. ఇష్టం ఉంటే రావచ్చు లేకపోతే రానక్కరలేదు జాయింటు మీటింగులో చేసిన తీర్మానాలు ఒప్పు కోవాలంటే యిష్టం అయితే ఒప్పుకోవచ్చు లేకపోతే లేదు. కన్‌సిలీయేషనుకు ఒప్పుకోవాలంటే యజమానులు ఒప్పుకోనక్కరలేదు. లేబరు ఆఫీసరు ఫెయి ల్యూర్ రిపోర్టు వ్రాసి పైకి పంపిస్తాడు. తరువాత యిష్టం ఉంటే లేబరు కోర్టుకి పంపవచ్చు. లేకపోతే లేదు. వారిచ్చిన లెక్కలనుబట్టి చూస్తే కన్‌సిలియే షనులో పరిష్కారం కానటువంటి 4558 కేసులు ఉంటే అందులో 232 మాత్రమే లేబరు కోర్టుకు పంపించారు. ఎడ్జుడికేషను కోర్టుకు కేసెస్ ఈ రోజువరకు రిఫరు చేయనివి చాలా ఉన్నాయి. అక్కడ ఎల్. డి. సిల యిష్టానుసారం పంపుతున్నారు. శక్రటేరియటులో పైరవిచేసుకుంటే యిష్టం వచ్చిన ప్రకారం జరుగుతుంది. లేబరు యిబ్బందులను తీర్చే విధముగా లేదు. ఈ నాడు మనం చూస్తున్నాం. ఈ లీగల్ టెర్మినాలజీ చూడండి. అన్‌ఫెయిర్ లేబర్ ప్రాక్టీసు అంటారు. ప్రయివేటు సెక్టారులలోనూ పబ్లికు సెక్టారు లోనూ కూడా మేనేజిమెంటుకి యిష్టంవచ్చిన యూనియన్ ఉంటేనే వారు మేనేజిమెంటుకి యిష్టంవచ్చిన నాయ కుని ఎన్నుకుంటేనే మాట్లాడతారు. లేకపోతే వారిని కోర్టులకు త్రిప్పుతారు. కోర్టు అంటే 10 సంవత్సరాలనుంచి పరిష్కారం కాకుండా పెండింగులో ఉండి పోతాయి. కార్మికులను రిట్రెంచి చేయడం మీదనూ, వారి ప్రావిడెంటు ఫండు బకాయిలు రావలసిన డబ్బు రాకపోతే అతను ఏ రకంగా బ్రతుకుతాడో ఊహిం చాల్సిన అవసరం ఉంది. హెచ్. ఎం. టి. లో ముగ్గురిని 1973 నుంచి ఈ రోజు వరకు పనిలో చేర్చుకోలేదు. పెస్టిసైడ్సు నంబూరులో 17 మందిని రిట్రెంచి చేశారు. వైజాగులో నలుగురిని యిప్పటివరకు తీసుకోలేదు. అదే రకంగా ఉషా ఫ్యాక్టరీ జే ఇంజనీరింగు వర్క్సు విషయంలో జీతాల పెరుగుదలకోసం సమ్మె చేస్తే 81 మందిని తొలగించి 21 మందిని తీసుకోకుండా ఉన్నారు. చేబ్రో లులో 150 మందిని ఈ రోజువరకు పనిలోకి తీసుకోలేదు. అదే రకంగా ఈ రోజున ఎక్కడ చూసినా కార్మికుల మీద పోలీసులు ఉపయోగిస్తున్న దౌర్జన్యం, హింసా కాండ ఒక ప్రధాన సమస్య అయి కూర్చుంది. ఈ సందర్భంలో ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రకటన చేసిన తరువాత జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఒక సీరియస్ మేటరు మెన్షను చేస్తున్నాను. దిగువసీలేరులో జరిగింది మామూలు కాల్పులు కావు. రమణయ్య అనే నాయకుని పట్టుకుని తరువాత కాల్చారు. దాని వివరాలు పోలీసు బడ్జెటు మీద పూర్తిగా వివరిస్తాను. అతనిని పట్టుకుని కాల్చారు. దానికి తగిన ఆధారాలు ఉన్నవి. ఆ విషయాలు తరువాత చెబుతాను. ఈ సందర్భంలో చట్టాన్ని సమూలంగా మార్చాలి. దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకోవాలి. వర్కరు కోర్టుకు వెళ్ళే స్థితి లేదు. జాయింటు మీటింగులోని తీర్మానాలు యజ మానుల మీద బైండింగ్‌గా ఉండాలి. కార్మికులు అపీలుకి వెళ్ళినప్పుడు కోర్టుకి వెళ్ళినప్పుడు దానికి సంబంధించిన ఖర్చులు డిపార్టుమెంట్ భరించవలసినదే కాని మేనేజిమెంటుతో పోరాడే పేద కార్మికుడు భరించలేడు. డిపార్టుమెంటు లేబరు ఆఫీ సరు మేనేజిమెంటుకి ఏజెంటులుగా పనిచేయడం మానుకోవాలి. ఇక రిట్రెంచిమెంటు ఎంత దారుణంగా వున్నవో చూడండి. నేషనల్ టుబాకోలో రిట్రెంచిమెంటు జరిగింది. చిక్కవోలు సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీలో జరిగింది. మాక్సి

15 వ తేదీ నుంచి రాజమండ్రి పేపరు మిల్లులోని కార్మికులు జనరల్ స్ట్రైయికు లోకి పోబోతున్నారు. పోలీసులు అరెస్ట్ చేసిన వార్తలు వస్తున్నాయి. ఎన్. ఎం. ఆర్. వర్కు చార్జెడ్, కాజువల్ లేబరు కాంట్రాక్టు లేబరును ప్రొవిన్సియలైజ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. అదే విధంగా సీజనలు వర్కర్సుకు అందరితో సమానమైన హక్కులు వేతనాలు యూ. పి. లో మాదిరి మార్చాలి. వేజ్ ఫ్రీజ్ అక్టు రద్దు కావాలి. అదే ప్రకారం వ్యవసాయ కార్మికులకు నిర్ణయించిన కూలి రేట్లు అమలు పరచాలి. అలాగే ట్రయిబలు వెల్ ఫేర్ క్రింద ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ చేసిన రికమెండేషన్సు తునికాకు 100 ఆకుల కట్టకు 10 పైసల చొప్పున యివ్వాలి. ఐ. టి. ఐ. అప్రెంటిస్ షిప్ విద్యార్థులకు 60 నుంచి 100 వరకు ఇస్తున్నారు. అది సరిపోదు. వారు రేపటి నుంచి సమ్మె చేయపోతున్నారని డిక్లేరు చేశారు. హాస్పిటల్సు, ఎడ్యుకేషనల్ హాస్టల్సులో ఎంప్లాయీస్‌ని ట్రేడ్ యూనియన్ పెట్టుకోనవద్దని సుప్రీంకోర్టు తీర్పును స్క్రాప్ చేయించాలి. ట్రేడ్ యూనియన్ పెట్టుకునే అవకాశం కల్పించాలి. హెచ్. ఎం. సి. కాలనీలో కాకుండా బయట వున్న వర్కర్సు రేషన్ కార్డ్సు యివ్వడం లేదు. వారికి రేషన్ కార్డులు యివ్వాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

5-30 p.m. శ్రీ సిహెచ్ కాశయ్య (పాల్వంచ) :—అధ్యక్షా, కార్మికశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. కార్మికలోకములో శాంతిని నెలకొల్పడము, వారి శ్రేయస్సుకు కృషి చేయడము ప్రధాన ధ్యేయముగా కార్మిక శాఖ భావిస్తున్నట్లు మంత్రిగారిచ్చిన నివేదికలో స్పష్టముగా చెప్పారు. కాని ఇటీవల ఈ సంవత్సరం నెల్లిమర్లలో జరిగిన సంఘటన కాని, లేక సీలేరులో జరిగిన కాల్పులలో కార్మిక నాయకులు చనిపోవడము కాని, అనేక ఫ్యాక్టరీల యజమానులు ఎక్కువ లాభాలు గడించడానికి లాక్ ఔట్ ప్రకటించడంవల్ల వేలాది కార్మికులు పని కోల్పోవుట యీ సంఘటనలన్నీ చూసినపుడు కార్మికుల శ్రేయస్సుకు యీ సంవత్సరం కాలము సంతోషకరమైన కాలము కాదు అని చెప్పవలసి వుంటుంది. నిరాశ, నిస్పృహ, ఆందోళనలతో కూడిన కాలమని స్పష్టముగా చెప్పవలసిన అవసరము వుంటుంది. సమీక్ష చేసుకొని కార్మికశాఖ తీవ్రమైన ఆలోచన చేయవలసిన అవసరము వుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రములో వున్న పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి, లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఎట్లా పని చేయాలనేది స్పష్టమైన నిర్ణయము ప్రభుత్వానికి వుండవలసిన అవసరము వుంది. గమ్యము లేని ఆలోచన వల్ల ప్రయోజనము లేదు. విధానమువల్ల ప్రయోజనము లేదు. కార్మిక విధానము విషయములో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి స్పష్టమైన గమ్యము ఏదైనా వున్నదా? లక్ష్యము ఏమైనా వున్నదా? కార్మిక శ్రేయస్సు కోసము యజమానులను బుజ్జగించుకొనడము ద్వారా సమస్యలను పరిష్కరించుకొనడానికి వీలు వున్నదా అనేది ప్రభుత్వము స్పష్టముగా ఆలోచించుకోవాలి దురదృష్టవశాత్తు మన ప్రభుత్వము యజమానుల వైపు మొగ్గు చూపుతున్నది అనే విమర్శ వుంది. దానిలో వున్న వాస్తవము ఏది అనేది పరిశీలించాలి. రామగుండం పారిశ్రామిక ప్రాంతములోని కేశోరం సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ బిర్లా యాజమాన్యము క్రింద వున్న ఫ్యాక్టరీలో దాదాపు 78 మంది కార్మికులను, ఇంకా 18 మంది కార్మిక సంఘాల

కార్యవర్గ సభ్యులను ఉద్యోగము నుంచి తీసివేశారు. కార్మిక శాఖా మంత్రిగారు చొరవ తీసుకొని యజమానులతో మాట్లాడినారు నాయకులతో మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడ 2, 3 సార్లు యజమానులతో మాట్లాడారు. అయినా ముఖ్యమంత్రిని, కార్మిక మంత్రి ప్రభుత్వాన్ని యజమాని లెక్కచేయడము లేదు అని చెప్పే పరిస్థితి యీనాడు ఏర్పడినది. ఎందుకు యింత బాధతో చెప్పవలసి వస్తుందంటే కార్మిక నాయకుడు ఈశ్వర్ గారు హంగర్ స్ట్రయిక్ చేయబోతున్నారు. ఎందుకు యీ సీరియస్ పరిస్థితి వచ్చినది ? ముఖ్యమంత్రిని, కార్మిక మంత్రిని, ప్రభుత్వాన్ని లెక్కచేయని శక్తిసామర్థ్యములు కరీంనగర్‌లో వున్న బిర్లా యజమానులకు ఎక్కడ నుంచి వచ్చినది ? ప్రభుత్వము స్పష్టమైన నిర్ణయము తీసుకొనవలసి వుంటుంది. మంచిచేసినా చెడుచేసినా సమర్థించే సోదరులు అటువైపునుంచి వుంటారు. ఈ పరిస్థితిని ఎవ్వరూ సమర్థించడం లేదు. కేశారం ఫ్యాక్టరీ కార్మికనాయకులకు అన్యాయము జరిగితే వారికి న్యాయం జరిగే చర్యను తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రభూమి వర్కర్స్‌కి సంబంధించిన వ్యవహారాలలో లేబర్ కమీషనర్ కేటగిరి 4 క్రింద క్లాసిఫై చేస్తూ వుత్తర్వులిచ్చి 7 మాసాలైనా వేజ్ బోర్డు నిర్ణయించిన ప్రకారము ఎంప్లాయీస్‌కి రావలసినవి ఇవ్వకుండా, ప్రభుత్వాన్ని ఏమాత్రము లెక్కలేయకుండా వుంటే మన ప్రభుత్వము వారు ఎందుకు మౌనము వహిస్తున్నారో అర్థము కాకుండా వుంది. లక్షల బీడీ కార్మికులు వున్నారు. అనేక జిల్లాల్లో సీజను స్టార్ట్ అవుతున్నది. ఎక్కువ మంది గిరిజనులు, బంజారాలు ఈ రంగములో పనిచేస్తున్నారు. ఖమ్మం జిల్లాలో భద్రాచలంలో కమ్యూనిస్టుపార్టి అధ్వర్యాన పోరాటముచేస్తే కట్టకు 7, 8 పైసలు యిస్తున్నారు. కనీసము కట్టకు 10 పైసలైనా యివ్వవలసిన అవసరము వుంటుంది. లక్షల కార్మికుల విషయములో కార్మిక మంత్రిగారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకొని కట్టకు 10 పైసలైనా యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*డా. వి. చక్రధరరావు (నిజామాబాదు) :—అధ్యక్షా, కార్మికశాఖా మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. వారు ఈ శాఖను తీసుకొన్నతరువాత చాల మార్పులు తీసుకురావడముకొరకు ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. మినిమమ్ వేజెస్ అమలు చేయకపోతే పరిశ్రమల యజమానులను మీసాలో వేస్తామని బెదిరిస్తున్నారు. కార్మికులకు లభించే సదుపాయాల విషయములోను ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. నిజామాబాదు జిల్లాలో బీడీ పరిశ్రమ వుంది. మహారాష్ట్రలో టి.డి. కే. గారు లేబరు మినిష్టరుగా వుండగా మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టు అమలు జరిగింది. అచ్చట 5 రకాలైన వేజెస్ వున్నాయి. కేంద్రమంత్రి రఘునాథరెడ్డిగారు పర్యటనచేసి ఆంధ్రలో వత్తిడి తీసుకువచ్చారు. మన రాష్ట్ర డెప్యూటీ కమీషనరుగారు మహారాష్ట్ర పర్యటించి ఒక రిపోర్టును యిచ్చారు. మా దగ్గర కొంతమంది మహారాష్ట్ర నుంచి వచ్చి అల్లకల్లోలము లేపడానికి ప్రయత్నము చేస్తూ వుంటారు. మా దగ్గర లక్షా, రెండు లక్షల బీడీలు సంవత్సరానికి చేయించితే మహారాష్ట్రలో 2 కోట్లకు పైగా చేయించేవారు. ఇక్కడకు వచ్చి మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టు అమలుచేస్తామని,

ఇక్కడున్న ఫ్యాక్టరీలు దెబ్బ తీయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ప్రజా ప్రతినిధులైన మేము లేబరు నాయకులమ మేనేజిమెంటును కూర్చోపెట్టి ఏవిధమైన యిబ్బంది లేకుండా అంగీకారానికి తీసుకువచ్చినాము. మంత్రిగారు తమ శాఖకు సంబంధించి ఒక కన్సల్టేటివ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు, ఆ కమిటీ మహారాష్ట్ర మద్రాసు, బెంగుళూరు, కేరళలలో మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టులు ఏ విధంగా నడుస్తున్నవీ తెలుసుకొని ఇక్కడకూడ నిర్ణయము తీసుకొంటే బాగుంటుంది. కార్మికులు బాగా వుంటే అంతా మంచిగానే వుంటుంది. ఆర్.టి.సి. లోను, కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలోను మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టులు అమలు జరుగుతున్నవా ? జాతీయము చేసిన ఈ పరిశ్రమలో ఎందుకు అమలుచేయడము లేదు ? బోనసు 1974 వరకు 4 శాతము యిచ్చుకుంటూ వచ్చారు. 1974 జనవరిలో రేట్లు పెంచాలని లేబరు సమ్మెచేస్తే మేము, కలెక్టరు, లేబరు డిపార్టుమెంటు, మేనేజిమెంటు అంతా కూర్చొని ఒక అంగీకారానికి వచ్చి 1000 బీడీలకు 35 పైసల రేటు నుంచి 45 పైసలకు పెంచడం జరిగింది. డిశంబరు 73 ఆఖరు వరకు యిచ్చింది వుండనిచ్చి జనవరి 74 నుంచి 8.33 శాతం బోనస్ యివ్వాలని, కార్మికులు పోయినదానిని అడగము, యిప్పుడుమాత్రం మీరు యివ్వాలని పోయిన చార్జెస్ విడదీసుకుంటామని ప్రభుత్వం జోక్యం కలిగించుకోవద్దని కలెక్టరు ముందు నిర్ణయానికి వచ్చారు. అటువంటి దానిని గమనించకుండా లేబరు డిపార్టుమెంటు వారిమీద కేసులు పెడుతామని మాకు ఆక్షేపణ లేదని ఆర్గనైజేషన్సు కలసి వ్రాసి యిచ్చాయి. ప్రజా ప్రతినిధులు వున్నప్పుడు లేబరు మేనేజ్‌మెంటు కూర్చుండబెట్టి రాజీపడి వచ్చినప్పుడు అగ్రిమెంటులో కలక్టరు యిన్‌వాల్వ్ అయి వున్నప్పుడు అటువంటి కేసు విత్‌డ్రా చేసుకోకుండా వున్నట్లయితే పరిస్థితి బాగుంటుంది. మా ప్రజాప్రతినిధులకు యిరకాటంగా వుంటుంది. మేనేజ్‌మెంటు, ఏ లేబరు మమ్ములను నమ్మరు. ప్రజాప్రతినిధులు, కలక్టరు వున్నప్పుడు జరిగిన నిర్ణయం లేబరు యిష్టం అయితే తిరిగి కోర్టుకు పోవడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. పోతే ఐ.టి.ఐ లలో నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్సును వేస్తున్నారు. డిస్ట్రిక్ట్ నుండి ఒక లెజిస్లేటరును వేయాలి. వారికి ఎప్పుడో నిర్ణయించిన స్టయిఫండునే యిస్తున్నారు. పెంచలేదు, సెతున్స పెంచలేదు. వాటిల్లో నిజామాబాదుకు చెందిన లోకల్ క్యాండిడేట్సుకు ప్రిఫరెన్సు యివ్వడం లేదు. మెరిట్ అని ఎక్కువ మార్కులు తెచ్చుకున్న చుట్టుప్రక్కల జిల్లాలు అయిన కరీంనగర్, మెదక్, ఆదిలాబాదువారికి ప్రిఫరెన్సు యిస్తున్నారు. నిజామాబాదులో వున్న వారికి దొరకడం లేదు. ఆ జిల్లాకు మొదలు యిచ్చిన తరువాత మిగిలితే వేరే జిల్లాలకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఎంప్లాయిమెంటు సబ్-ఎక్స్చేంజి కొత్తగూడెములో పెడుతున్నారు. సంతోషం. యిండస్ట్రీస్ వున్నాయి. పోతే రామగుండంలో కావలసినన్ని యిండస్ట్రీస్ వస్తున్నాయి. ఎఫ్.సి.ఐ వుంది. కేసోరం సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ అంతర్గాం టెక్స్టయిల్ ఫ్యాక్టరీ వుంది. కోల్ మైన్స వున్నవి. అక్కడకూడా సబ్ ఎక్స్చేంజి పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. పోతే వైద్య పరిస్థితి యిబ్బందిగా వుంది. ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్సు వున్న చోట మంత్రిగారు మేనేజ్‌మెంట్సుతో సంప్రదించి వారినుండి డబ్బు వసూలుచేసి మెడికల్

డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చి ఆ డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చి ఆ డిపార్టుమెంటు తరఫున గాని లేక పొత్తులోగాని ప్రతి యిండస్ట్రియల్ ఎస్టేటులో ఒక చిన్న హాస్పిటల్ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. అలాగే విద్యకు సంబంధించి కార్మికుల అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ కొరకు మరి వారి పిల్లల ఎడ్యుకేషన్ కొరకు వారిచేత స్కూల్స్ పెట్టించి ప్రభుత్వం మీద బరువుపడకుండా చేయాలి. ప్రతి జిల్లాలో యిండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్సు వున్నచోట కార్మికుల గృహాలు నిర్మించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్) :—అధ్యక్షా మహాశయా, నేను కార్మిక డిమాండు సందర్భములో మొదట అరగంటసేపు సభను ఎడ్జర్న్ చేయడం జరిగింది. 242 కాంగ్రెస్ సభ్యులలో 15 మందికూడా రాలేదు. దీనినిబట్టి కార్మికుల విషయమై కాంగ్రెస్ పార్టీకి కాంగ్రెస్ నాయకులకు ఎంత శ్రద్ధ ఉందో తెలుస్తున్నది. గంటన్నర వ్యవధిలో స్పీకరుగారు రావాలని చెబితే ఎంతో అవస్థ అయింది, రోజూ ఇక్కడ పాపం చప్రాసి ఉదయం 7 గంటలనుండి సాయంత్రం 7 గంటలదాకా ఉన్నప్పటికీ ఓవర్ టైము దొరకదు. అందుకని ఇంట గెలిచి రచ్చ గెలవాలన్నారు. అందుకని ఇక్కడకూడా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఒక కార్మిక యూనియన్‌ను స్థాపిస్తే బాగుంటుంది. మార్క్స్ థీరీప్రకారం ఉత్పత్తిదారుడు ప్రధానం. వాటి విషయం మాట్లాడేటప్పుడు ఎవరూ ఉండరు. కేపిటలిజం, కమ్యూనిజం, సోషలిజం థీసిస్ పెట్టినందువల్ల ఇక్కడ కార్మికుడు బాగుపడడంలేదు, ప్రొడక్షన్ రావడంలేదు. మన దేశానికి సంబంధించినంతవరకు—ఒక సంస్థకు ఒకే కార్మికయూనియన్ ఉంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను, మెజారిటీ ఓట్సు వచ్చినవారు ఒక యూనియన్ పెట్టుకోవచ్చు. లేబరు లీడర్సు ఫ్యాక్టరీ వర్కర్సుగాకుండా బయటివారు వేరే పార్టీ నాయకులు కార్మిక వర్గాలకు సంబంధం లేనివారు, కార్మికులకు సంబంధించిన జగడాలను అవగాహన చేసుకోకుండా తమ స్వంత లాభానికి కార్మికులను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయడం జరుగుతుంది. ఏ ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన కార్మికుడు ఆ ఫ్యాక్టరీకి లీడరు అయ్యే అవకాశం ఎలక్ట్ అయ్యే అవకాశం ఉండాలి. బయటివారు దోపిడీ చేసే పద్ధతి మానుకోవాలి. అంజయ్యగారు వచ్చినప్పటినుండి బాగా పనిచేస్తున్నారు. అయితే ఒక చిన్న సలహా. వారికి ఇంకేదయినా పోర్టుఫోలియో యిస్తే యింకా బాగా పని చేస్తారనే నమ్మకం ఉంది. చాలా సంవత్సరాలనుండి వారు లేబరు లీడరుగా ఉన్నారు, ఎన్నో సంస్థలకు అధ్యక్షులుగాఉన్నారు. ఈ స్టేటులో. ఏదైనా సెల్ఫ ఇంటరెస్ట్ ఉంటే ఉండవచ్చు. కార్మిక నాయకులుగా ఉన్నవారు లేబరు మినిష్టరుగా ఉండకపోతే ఇంకా సంతోషమని మనవి చేస్తున్నాను. వంకా సత్యనారాయణగారు చెప్పారు, కాగితము మిల్లులో యీ సంవత్సరము 6 కోట్ల లాభం వచ్చింది, కాని కార్మికులకు ఏమీ లాభం జరగలేదని. సోషలిజం అంటారు, ఇందిరా గాంధీ సోషలిజం రష్యావరకు పోతున్నది. నిజాముమ ఫ్యూడలిస్టు, చెత్త అన్నారు. వారు పాపం స్వంతంగా స్టేటుకొరకు అజాంజాహి మిల్లును కట్టించారు. ఇందిరా గాంధీ శిష్యులు వచ్చి దానిని అమ్ముకున్నారు. 80 లక్షల కేపిటల్ లేదని 15 కోట్ల నష్టానికి అజంజాహి మిల్లును 5 అదరు స్పిన్నింగు మిల్లులను అమ్ముకున్నారు. రోజూ సోషలిజం అని జపం చేస్తారు. చాలా విడ్డూరంగా వుంది. చెప్పే మాటలకు చేసే పనులకు, పొంతన లేదు.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఎవరికి అమ్మారు ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—మన స్టేటుకు లాభం రావడంలేదు. స్టేటు యాజ్ లాస్ట్ అవర్ ఇన్కం. మీకు చేతగాదని అమ్మారు. ఎవరికి అమ్మాము అంటే ఏదో సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు అమ్మామని సాకు చెబుతారు. మీకు చేతకాదా అని అడుగుతున్నాను. లేబరును కాంగ్రెస్ పార్టీ, కాంగ్రెస్ వారు ఎక్స్ప్లాయిట్ చేసేది ఎంతవరకు పోయింది అంటే ఇందిరాగాంధీ ఏరోడ్రోమ్‌లో దిగగానే ఆఫీసర్లకు చెబుతారు వున్న లేబరును అంతా వదిలివేయమని, వారంతా జండాలు పట్టుకొని ఇందిరాగాంధీ జిందాబాదు అని తయారవుతారు. పోయిన సంవత్సరం 30 లక్షల 60 వేల మ్యాన్ పవరు కాంగ్రెస్ రాజకీయాలలో పోయింది. మొన్న గాంధీ భవన్‌లో చిన్న డిస్ప్యూట్ జరిగింది. పి. వి. నరసింహారావుగారు ప్రప్రథమంగా సెక్రటరీ అయి వస్తే ఒక డిస్ప్యూట్ జరిగింది. స్టూడెంట్సు లేబరు కొట్టుకున్నారు. గ్రూపు రాజకీయ తగాదాలకు లేబరును ఎట్లా వాడుకున్నారంటే చెప్పనలవికాదు. యజమానులకు ఆఫీసర్లకు చెబుతారు, వారిని పనులనుండి వదిలివేయండి అని, దానితో లేబరు రావడం జరుగుతుంది. పి. వి. నరసింహారావుగారి మీటింగులో గొడవ అయితే వెంగళరావుగారు మీటింగుకు పోకుండా గాంధీభవన్‌నుండి ఉరికాడు. లేబరుకు ప్రొడక్షన్ కొరకు ఉపయోగించుకోవాలి. ప్రొడక్షన్ లేకుండా దేశము అధోగతిపాలు అయిపోయింది. ఏ ఫీల్డులో ప్రొడక్షన్ లేదు. బట్టలమిల్లుల నుండి విలేజీలలో వుండే పొలాలవరకు అంతటా ప్రొడక్షన్ దెబ్బ తిన్నదంటే వీటి అన్నింటికి కారణం రాజకీయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రిహాబిలిటేషన్, ట్రేనింగు, ఎంప్లాయిమెంటు, ఐ. టి. ఐ. అని అన్నీ ఏవో చెప్పారు. రష్యాలోని కార్మికుడిని చూడండి. చదువు సంధ్యా లేకుండా అన్‌స్కిల్డ్‌గా ఒక కార్మికుడు దేనిలోనైనా చేరితే కొన్నాళ్ళ తరువాత స్కిల్డ్ కార్మికుడు అయి మంచి సర్టిఫికేటు వస్తుంది. వంద రూపాయలకు చేరితే వేయి రూపాయలవరకు సంపాదించుకోగలడు. ఇక్కడ ట్రేనింగు లేదు, మన్ను లేదు. ఒక యూనిటులో అన్‌స్కిల్డ్‌గా ఒకడు చేరినాడు అంటే వాడు అన్‌స్కిల్డ్‌గా వుండే చచ్చిపోతాడుగాని వేరే ఏమీ ఉండదు.
5-50 p.m 20 ఏండ్లు అయినా అంజయ్యగారు కనబడితే దండంపెట్టే స్థితిలోనే ఉంటాడుగాని అభివృద్ధి వుండదు.

ఈ ట్రయినింగు అందరికి ఇస్తే అన్‌స్కిల్డ్ వారిని స్కిల్డ్‌గా చేయాలి అలాగయితే ప్రొడక్షను పెరుగుతుంది. ఆనంద్ అనేవారు పేట్రియాటిక్ ప్రెస్ రిపోర్టరు మిని బస్ అక్సిడెంటులో చనిపోయినారు. వారి కుటుంబాన్ని సాకాలంటె ఎవరూ ఒక కుటుంబ సభ్యులు ఉద్యోగం చేయాలి ఆయన బిడ్డ ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెడితే ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజి ఆఫీసులో రిజిస్ట్రేషను విషయంలో గొడవ ఉంటె మంత్రిగారు ఎగ్జంప్షను ఇచ్చారు, అప్పుడు చీఫ్ శెక్రటరిగారు అలాగ ఎగ్జంప్షను ఇవ్వడం రూల్సుకు వ్యతిరేకమన్నారు. ఇప్పుడు సత్యనారాయణగారు చెప్పినట్లుగా ఎలెక్టడ్ రిప్రజెంటేటివ్‌కు ప్రజాస్వామంలో విలువలేకుండా పోయింది. ఆనంద్ చనిపోతె వారి కుటుంబ సభ్యునికి ఉద్యోగం ఇవ్వకపోతే వారి కుటుంబం ఎలాగ గడుస్తుంది. బూరాక్రాట్స్‌కు హృదయం ఉండదు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజిలో 5 లక్షల 60 వేల మంది ఉన్నారు అన్నారు. అందులో

టెక్నికల్ వారు ఎంతమంది అన్‌స్కిల్డ్ ఎంత మంది అనేది లేదు. కాలెజెస్ కు యీ టెక్నికల్ వారికి కో-ఆర్డినేషను ఉండాలి 15-20 లక్షల మంది ఉద్యోగాలు కావలసిన వారున్నారు వారు చెప్పింది సరయిన ఫిగరు కాదు. నేను చాలెంజి చేస్తాను. రిహాబిలిటేషనుకు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు చూపించారు. 1965-66 లో రెండు వేలమంది పాకిస్థానునుంచి బర్మానుంచి రిహాబిలిటేట్ చేశారు. డబ్బు దుబారా అవుతోంది. కార్మిక మంత్రిగారికి తెలిసి తెలియనట్లుగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో గ్లోరిఫైడ్ మునిసిపాలిటీగా ఉంది. ఆదిలాబాదుకు కాజ్యూ ప్లాంటేషనుకు 2 కోట్ల రూ.లు ఇచ్చారు. 1965 ఫిగర్సు చూస్తె పంట ఎంత పండింది అనేది లేదు. రెండు పేజీలలో ఇచ్చారు. డబ్బు ఎంత, కార్యక్రమాలు ఏమిటి అనేది లేదు. 10-15 కోట్ల రూ.లు దుబారా అవుతున్నాయి. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము క్రింద ఏమి జరుగుతూందో మంత్రిగారికి తెలియదు. ఏదో డబ్బు శాంక్షను చేస్తారు. తరువాత ఏమి జరుగుతూందో మంత్రిగారికి తెలియదు. యీ సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము బిగినింగు నుంచి ఫ్రూట్‌ఫుల్ అయే వరకూ సరిగా ఫంక్షను చేస్తున్నదా లేదా అనె అజమాయిషి ఉండాలని రిజిస్ట్రేషను విషయంలో కూడా పగడ్‌బందిగా చేయాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో లేబరుకు ఉపాధి లేదు. అనార్గనైజుడ్ లేబరుకు యీ డిపార్టుమెంటు ఏమీ చేయడం లేదు. సిటీలో మాదిరి కార్మికవర్గం ఉంటే కాని ఏమీ సౌకర్యాలు చేయలేరు. అనార్గనైజుడ్ లేబరుకు డిపార్టుమెంటు ఏమీ చేయడం లేదని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి :— అధ్యక్షా, కార్మిక శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. సోదర సభ్యులు చాలా విషయాలు చెప్పారు. నేను తిరిగి ఆ విషయాలే చెప్పను. మాకు కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. కార్మిక మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తాను, ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజి సిటీలో ఉంది, గ్రామాలనుంచి కార్మికులు ఇక్కడకు రావాలంటె కష్టంగా ఉంది. మంత్రిగారు తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సులో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజి ఆఫీసు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను, ఇప్పుడు హెచ్.యం.టి. నుంచి ఘటకేస్సర్ వరకూ లేబరు ఏరియా ఉంది. లక్ష్మీనరసయ్యగారు లేబరు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు భూములు ఇచ్చిన వారికి ఉద్యోగాల విషయంలో చూస్తామన్నారు. మేము కూడా ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాగా డెవలప్ కావాలని అనుకున్నాము. అగ్రిమెంటుకూడా అలాగె చేశారు. మంత్రిగారు ఆ జి.వో. కూడా చూడవచ్చు. భూస్వాములు కోట్లు రూపాయలు తీసుకున్నారు. బీదవారికి మాత్రం ఏమీ లాభం కలుగలేదు. భూములు తక్కువ ఇచ్చారు. నీరు లైటు ఇస్తున్నారు చిన్న ఉద్యోగాలు వారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ ఊరిలో ఇండస్ట్రీ ఉంటె లేబరు మాత్రం స్వీపర్సు కూడా బొంబాయి నుంచి కేరళ నుంచి వస్తున్నారు. ఇక్కడి వారికి ఏమీ సదుపాయాలు కలుగడం లేదు. ఇక్కడి వారికి ఉద్యోగావకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. అంజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగారితోనూ కలక్టరుతోనూ మాట్లాడి లేబరు ప్రాబ్లమ్సు సాల్వ్‌చేయాలని వారికి ఇండస్ట్రీస్‌లో ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

6.00 p.m. శ్రీ బి. రామశర్మ :—అధ్యక్షా, ఈ కార్మిక శాఖ డిమాండు మన బడ్జెటులో చాలా తక్కువ డిమాండు అనుకుంటాను. ఈ డిమాండు సందర్భంలో కార్మికుల పట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి ప్రేమ ఎంతపాటిదో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఇది సవతితల్లి ప్రేమ లేక మంచి ప్రేమ అనే విషయం ఈ బడ్జెటు కేటాయింపులలో స్పష్టంగా బయటపడుతున్నది. ఇంతకుముందు అంజయ్యగారిని గురించి జనార్ధన రెడ్డిగారు చెప్పారు. అంజయ్యగారు మంత్రిఅయిన తరువాత అంతకుముందున్నటువంటి గర్జనలేదు. క్యాబినెట్ నిర్ణయాలకు కట్టుబడిఉండాలని కాబట్టి కార్మికులకు వ్యతిరేకమైనటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు తల వంచుకొని పోవలసివస్తుంది. ఈ మధ్య కాలంలో అనేక సంగటనలు చూసాము. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లుకు సంబంధించిన విషయం ఇంతకుముందే గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. సమావేశంలో పాల్గొని మంత్రిగారి దగ్గర అంగీకరించిన తరువాత తిరిగి ఛీఫ్ సెక్రటరీగారి జోక్యంతో యజమానులు లంగీకరించిన నిర్ణయాలు త్రోసిపుచ్చిన ఘటనలు ఎంత తీవ్రమైన విషయమో ఆలోచించాలి. అలాంటి యజమానుల మీద కార్మికశాఖా మంత్రిగా మీరు తీసుకున్నటువంటి చర్య ఏమిటి? మీరు చేసిన నిర్ణయాలను అమలు చేయకపోతే మీరు చట్టరీత్యా ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు. అక్కడ పోలీసు రక్షణ ఎందుకు ఇస్తున్నారు? యజమానులను, కార్మికులను చూసుకోమని వదిలిపెడితే అసలుసంగతి బయట పడుతుంది. యజమానుల ప్రక్కన పోలీసులను ఎందుకు నిలబెట్టారు? ఏమైనా కార్మికులపట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రేమ ఉంటే పోలీసులను ప్రక్కకు పెట్టండి. అప్పుడు కార్మికులు, యజమానులు చూసుకుంటారు. కార్మికులను ప్రభుత్వం చాలాచిన్నచూపు చూడడం జరుగుతున్నది. ఈ వేళ జాతీయ పండుగులకు ఇస్తున్నటువంటి సెలవులు చూపించారు. అంతర్జాతీయంగా కార్మికులకు పండుగ మే డే. మొత్తం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి కార్మికులు ఆనాడు పండుగ చేసుకుంటారు. ఇప్పటివరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ రోజున సెలవు ప్రకటించలేదు. పంజాబు గవర్నమెంటు, కేరళ గవర్నమెంటు ఆరోజున సెలవు దినముగా ప్రకటించాయి. అలాగ మన గవర్నమెంటు ఎందుకు చేయకూడదని అడుగుతున్నాను. ఆ రోజు జీతంతో సెలవు ప్రకటించడానికి ఎందుకు ఈ ప్రభుత్వానికి చేతకావడంలేదు. ఇది యజమానుల మీద ప్రేమో లేక కార్మికుల మీద ప్రేమో స్పష్టంగా బయట పడుతున్నది. ఈనాడు ప్రయివేటు మోటారు ట్రాన్స్‌పోర్టులో కొన్ని లక్షల మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. వీరికి మినిమం వేజెస్ ప్రకటించారు. అవి ఎంతవరకు అమలుజరుగుతున్నాయో చూసే యంత్రాంగం లేదు. అలాగే వ్యవసాయ కార్మికులున్నారు. గ్రామ గ్రామాన ఉన్నారు. వీరి వేతనాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ మధ్యన వేతన సంఘంవారు సిఫార్సు చేసినదికూడా ఈనాడు ఉన్నటువంటి ధరలకు అనుగుణంగా లేదు. ఉన్నదానిని అయినా అమలుచేసేదానికి యంత్రాంగం లేదు. జిల్లాకు ఒక లేబరు ఇనస్పెక్టరు ఉంటే అతడు మొత్తం గ్రామాలన్నీ తిరిగి ఈ సమస్యలను పరిష్కరించగలుగుతాడా? వారిమీద చట్టరీత్యా తీసుకున్నటువంటి కేసు ఒక్కటి కూడా లేదు ఈ డిమాండులో. వ్యవసాయ రంగం చాలా పెద్ద పరిశ్రమ. ఈ పరిశ్రమలో పనిచేసేటటువంటి కార్మికుల పట్ల

ఇంత అశ్రద్ధ ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంటే మనదేశం ఎట్లాగ పురోభివృద్ధి అవుతుంది. ఉత్పత్తి పెంచాలి. దేశాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవాలని అంటే అందులో ప్రధానపాత్ర వహించేది కార్మికులు. అటువంటి కార్మికుల యొక్క మంచి చెడ్డలను చూసే పరిస్థితి ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. ఇప్పుడు ఉర్దూ జర్నలిస్టులు ఉన్నారు వారికి ఇంతవరకు మినిమం వేజెస్ నిర్ణయించలేదు. మిగతా అన్నిచోట్ల మినిమం వేజెస్ నిర్ణయించినప్పుడు వారికి ఎందుకు నిర్ణయించలేదు. వీటిని ఎందుకు అమలుచేయడంలేదు. ఈ సమస్యల పరిష్కారము కోసం ట్రిబ్యునల్సును వేశారు. సంవత్సరాల తరబడి పెండింగులో ఉంటున్నాయి. తప్ప చేసే పరిస్థితి లేదు. అట్లాగే ఇంజనీరింగు పరిశ్రమలో గైడ్ లైన్సు నిర్ణయించలేదు. ఎన్. ఎమ్. ఆర్. సమస్య చూస్తే-ఇది కొన్ని వేలమందికి సంబంధించిన సమస్య. దాదాపు 10 సంవత్సరాల నుంచి కార్మికవర్గం పోరాడుతున్నది. గత సంవత్సరం శ్రీశైలంలో 2 కార్మిక నాయకులు బలి అయ్యారు. 12 వ తేదీన అక్కడ కార్మిక నాయకుడు నిరవధిక నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించారు. మొన్న జాయింటు సమావేశము ఏర్పాటు చేసి చర్చిస్తే రాజీ కుదరలేదు. ఎన్.ఎమ్.ఆర్ కార్మికులను వర్క్-ఛార్జిడ్‌గా కన్వర్టు చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వము సిద్ధంగా లేదు. వీరిని ఎన్.ఎమ్.ఆర్. నుంచి వర్క్ ఛార్జిడ్‌గా కన్వర్టు చేస్తే ఒక కోటి, 2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఖర్చు పెరుగుతుందని మీరు అంటారు. ఈ పెరిగినటువంటి డబ్బు కార్మికులు సృష్టించిన దానినుంచి ఇవ్వమని అంటున్నాము. మరొకచోటనుంచి తీసుకొని ఇవ్వమని అనడంలేదు. ఆ సంపదలో నుంచి భాగం ఇవ్వమని అడుగుతున్నారు. ఒకవైపు ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్న గుత్తాధిపతులు దోచుకుంటున్నారు. రెండవ ప్రక్క ప్రయివేటు రంగంలో ఉన్నటువంటి గుత్తాధిపతులు దోచుకొంటున్నారు. కాని వారి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదు. ఈ వేళ శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులో 800 మంది ఎన్.ఎమ్.ఆర్. కార్మికులున్నారు. అక్కడ పని జరిగేటప్పుడు క్రింద పడిపోయే సిమెంటు రూపంలో ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు పోతున్నాయో చూడండి. కాంట్రాక్టర్లు తినేవి ఎన్ని ఉన్నాయో చూడండి. బోనస్ చెల్లింపులో 7 కేసులుంటే యిప్పటికీ 6 కేసులు పరిష్కారం కాలేదు. వేతనాల చెల్లింపు చట్టంలో యిప్పటికి 156 కేసులు పెండింగులో ఉన్నాయి. పనివారల నష్టపరిహారం చట్టంలో 110 కేసులు పెండింగులో ఉన్నాయి. ఈ రకంగా సంవత్సరాల తరబడి సమస్యలను పరిష్కరించడం లేదు. పి.డబ్ల్యు.డి. శాఖలో పని చేస్తున్నటువంటి గ్యాంగ్ కూలీలున్నారు. వారికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించడం లేదు. వారిని పర్మినెంటు చేయమని జి.ఓ.లు ఇచ్చారు. కాని అవి అమలు చేయడం లేదు. పంచాయతీ రాజ్‌లో పని చేసే గ్యాంగ్ మజ్దూర్లు ఉన్నారు. వారికి సరైన సెలవులు కాని సౌకర్యాలు కాని లేవు. వారికి జీతాల పెంపుదల లేదు. పంచాయతీ రాజ్‌లో పని చేసే రిగ్ మెకానిక్కు ఉన్నారు. వారి జీతభత్యాల పెంపుదల లేదు. వారికి సెలవు సౌకర్యాలు లేవు. నల్గొండ జిల్లాలో వారికి 5 నెలలనుంచి జీతాలు యివ్వడం లేదు. వారి సమస్యలను ప్రభుత్వానికి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా పట్టించుకొనే స్థితి లేదు. వారు వెళ్ళకపోతే ప్రజలకు నీళ్లు దొరకని

పరిస్థితి ఉంటుంది. వచ్చేది వేసవికాలం. కాబట్టి వెంటనే వారి సమస్యలను పరిష్కరించాలి. ఇక కార్మిక సంఘాల గుర్తింపు సమస్య వస్తే ప్రభుత్వం వెరిఫికేషను పద్ధతి పెడుతున్నది. అది ఎందుకు పెడుతున్నారు? మీరు రహస్య బ్యాలెట్‌ను ఎందుకు పెట్టరు? దానిని మీరు రూపొందించి రహస్య బ్యాలెట్ ద్వారా ఏ కార్మిక సంఘానికి గుర్తింపు వస్తే ఆ కార్మిక సంఘాన్ని ఎందుకు గుర్తించరు? మీరు కొన్ని సంఘాలను ప్రోత్సహించే పద్ధతిగా చేస్తున్నారు. అందువల్ల కార్మికులలో అశాంతి చెలరేగడానికి దారి తీస్తున్నది.
6.10 p. m. దీనిని రహస్యబేలెట్ పద్ధతులలో యీ కార్మికశాఖ గుర్తించే పద్ధతి అమలు జరపాలి. రాజీ పరిష్కార సమస్య వచ్చినపుడు 374 అమలు జరిగితే, 458 విఫలము అయినవి. పారిశ్రామిక యజమానులకు - మీరు ఏదో రాజీ పొందించండి అని సలహాలు, సూచనలు ఏదో మొక్కుబడికి చెబుతారు. ఈ ప్రభుత్వానికి యజమానులను చూస్తే భయము, మీరు ఏదో విధంగా రాజీ పడండి అని చెబుతారు గాని, కార్మికుల సమస్యలు వస్తే కార్మికులు పోరాటాలు చేస్తే కార్మికులమీద పోలీసులు తుపాకిగుండ్లు గురిపెడతారు పారిశ్రామిక అశాంతికి బాధ్యులైన యజమానులను మీరు ఎందుకు జైళ్ళలో పెట్టరు? కార్మికులు పారిశ్రామిక అశాంతికి కారకులు అని వారిని అరెస్టు చేసి, జైళ్ళలో పెట్టి పోలీసు లాఠీ చార్జిలకు గురిచేస్తున్నారు. అశాంతికి బాధ్యులైన యజమానులపై చర్యలు తీసుకొంటే యీ ప్రభుత్వాన్ని కార్మికులకు అనుకూలమైన ప్రభుత్వమని చెప్పటానికి అవకాశం వుంటుంది. కాని యీ ప్రభుత్వం యజమానులపై ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవటంలేదు. ఈ ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వం. పెట్టుబడిదార్లకు నాయకత్వం వహించే ప్రభుత్వం. వారికి సహాయంచేసే ప్రభుత్వం కాబట్టి కార్మికులమీద కాల్పులు జరుపుతున్నారు. పోయినసారి నెల్లిమర్లలో జూట్ కార్మికులు నలుగురిని బలిగొన్నారు. దిగువసీలేరులో ఇద్దరిని బలిగొన్నారు. ఇల్లెందు బొగ్గుగనులలో 2 కార్మికులు చనిపోయారు. యజమానులు సక్రమమైన ఏర్పాట్లు చేయనందువల్ల కొత్తగూడెంలో బొగ్గుగని కార్మికులు ఇద్దరు చనిపోయారు. అక్కడ మేనేజ్‌మెంట్ కార్మికులయొక్క ప్రాణాల రక్షణకు ఎందుకు చర్యలు తీసుకోవటంలేదు? ఇటువంటి ప్రమాదాలు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి అన్నది కార్మికశాఖ సక్రమంగా విచారించటంలేదు. నిరుద్యోగులకు ఉపాధికల్పనకు సంబంధించిన విషయం చూస్తే - 73 లో 4 లక్షల 80 వేలమంది నిరుద్యోగులుంటే 74 నవంబరు నాటికి 5 లక్షల 68 వేలమంది నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ఇది ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజిలో రిజిస్టరు చేయించుకొన్నవారి లెక్క. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్‌కు వెళ్ళకుండా రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగులుగా ఉన్నవారు అనేక లక్షల మంది ఉన్నారు. నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కరించటానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నది? పరిశ్రమలలో మీరు ఉపాధి కల్పించిన పరిస్థితి చూస్తే 1972లో 26,200 మంది పని వారు పెరిగారు. 72 లో 32 పర్సెంట్ అయితే 73 లో 34 పర్సెంట్ మంది ఉన్నారు. 2 శాతం పెరిగింది. ఇవాళ యూనివర్సిటీలనుండి కాలేజీలనుండి బయటకు వచ్చిన గ్రాడ్యుయేట్స్‌కు ఉద్యోగ సౌకర్యాలు కల్పించక పోతే, వారికి ఉద్యోగాలకొరకు పరిశ్రమలు స్థాపించకపోతే మన రాష్ట్రంలో

అశాంతి పెరగదా అని అడుగుతున్నాను. అభివృద్ధి నిరోధకులు దేశ వ్యాప్తంగా యీ నిరుద్యోగులైన యువకులను ఉపయోగించుకొని అనేకరకాల ఉద్యమాలు జరుపుతున్నారు. గతంలో ఆంధ్రదేశంలో జరిగిన ఉద్యమం ఏమిటి? బీహారులో జరుగుతున్న ఉద్యమం ఏమిటి? అభివృద్ధి నిరోధకులు భారతదేశ వ్యాపితంగా యీ నిరుద్యోగులను ప్రక్కదోవను పట్టించి కుట్రవన్ని, ఫాసిజాన్ని తీసుకురావటానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటే-యీ ప్రభుత్వం యీ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించటానికి అవసరమైన చర్యలు ఏమి తీసుకొంటున్నది? ఆంధ్రదేశంలో ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ కావాలని అనేకమంది యువకులు తమ ప్రాణాలు బలిచేశారు. ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ఏమిచేశారు ఇప్పటికీ రాకపోవటానికి కారణం ఏమిటి? తమిళనాడుకు ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ వచ్చింది ఆంధ్రదేశానికి ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ఇంతవరకు రాలేదు. ఈ సమస్య మీద మన ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వంమీద పోరాడటానికి సిద్ధంగా లేదు. వస్తుంది, ఆగండి, చూడండి-అని చెప్పటం జరుగుతున్నది. ఈ నిరుద్యోగులను బలిచేసే దశలో యీ ప్రభుత్వం ఉన్నది. ఈ నాడు నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కరించకుండా మన రాష్ట్రం ముందుకువెళ్ళే సమస్యలేదు. మన రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధికావాలంటే, ఎక్కువ పరిశ్రమలు రావాలి. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగ అవకాశాలు కలుగచేయాలి. అప్పుడే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధిలోకి వస్తుంది. కార్మికశాఖ మేనేజ్‌మెంట్‌కు అనుకూలంగా కాకుండా, కార్మికులయొక్క హక్కుల రక్షణకు కార్మికుల ఆరోగ్యం రక్షించటానికి, కార్మికులయొక్క సమస్యలు పరిష్కరించటానికి చర్యలు తీసుకోవటంద్వారా కార్మికవర్గంలో ఉన్నటువంటి అశాంతిని పోగొట్టటానికి తోడ్పడాలి. అంతేగాని కార్మికవర్గంలో ఏర్పడుతున్న అశాంతిని పోలీసులద్వారాగాని, మరొక రూపంలోగాని అణచటానికి ప్రయత్నం చేస్తే, కార్మిక వర్గం అందుకు తగిన రూపంలో సమాధానం చెప్పటానికి, ఆంధ్రదేశంలోని కార్మికవర్గం సిద్ధంగా ఉన్నదని గుర్తుకు తెస్తూ కార్మికుల సమస్య పరిష్కరించటంలో కార్మిక శాఖ గట్టిగా ప్రయత్నం చేయాలని కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్న యజమానులమీద శిక్షా పూర్వకమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. తిరుమలయ్య :—అధ్యక్షా, ఇది కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్య. కార్మిక సమస్యలు బాగా తెలిసిన అంజయ్యగారు కార్మికశాఖకు మంత్రి అయినారు. వారికి కార్మికులగురించి చాలా అనుభవం ఉంది. వారు ఇదివరకు కార్మికులందరికి ప్రెసిడెంటుగా వుండి వారి బాధలు కష్టాలు చూసినవారు. వారు ఇపుడు కార్మికుల క్షేమం కొరకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇపుడు సిటీ లోపల ఉన్న ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసులలో ఏదైతే అన్యాయం జరుగుతున్నదో, దానిని అరికట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. పల్లెటూళ్లలో ఉన్న నిరుద్యోగులు ఇక్కడ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్ ఆఫీసులలో పేరు రిజిస్టర్ చేయించుకొని ప్రతి మూడు నెలలకు, 10, 20 రూ.లు ఖర్చుపెట్టుకొని ఇక్కడకు వచ్చి-రెన్యూ పొడిగించుకొంటున్నారు. ఏడెనిమిది సంవత్సరాలనుండి వారు యీ సిటీలోపల ఉన్న ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసులలో రిజిస్టర్ చేయించుకొన్నా — వారికి

ఉద్యోగాలు దొరకటంలేదు. సిటీలో ఉన్నవారు లంచం యిచ్చి, ఉద్యోగాలు సంపాదించి తాలూకాలలో పోయి జాయిన్ అవుతున్నారు. ఏ తాలూకాలో ఉన్న ప్రజలను ఆ తాలూకాలోని ఉద్యోగాలలో తీసుకోవాలని — అందుకు తాలూకాలలో వేరుగా—ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసులు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఏ తాలూకాలోని వారికి ఆ తాలూకాలలో ఉద్యోగాలు యిచ్చేటట్లు మంత్రిగారు ఆర్డర్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాద్ జిల్లాలోని పర్గి, వికారాబాద్, తాండూర్, చేవెళ్ళ తాలూకాలలోని వారికి ఉద్యోగాలు దొరకటంలేదు. ఇపుడు ఆ తాలూకాలు బాక్‌వర్డ్ ఏరియా క్రింద డిక్లేర్ అయినవి కాబట్టి—అక్కడ ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసులు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ నాలుగు తాలూకాలకు కలిపి వికారాబాద్‌లో ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ ఆఫీసు పెట్టాలని మంత్రిగారికి అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నాము. దానిని వెంటనే పరిష్కారం చేస్తే చాలా మంచిగా ఉంటుంది. లేకపోతే సిటీలో ఉన్నవారికే పనులు దొరుకుతాయి. పల్లెలలో ఉన్నవారికి పనులు దొరకవు. పల్లెలలో ఉన్నవారు పేదప్రజలు యిక్కడకువచ్చి యిక్కడ ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసులో రిజిస్టర్ చేయించుకోవాలంటే కష్టం కాబట్టి తాలూకాలో ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసు పెట్టినట్లయితే — తాలూకాలలో ఉన్న పోస్టులు అక్కడ వారికే దొరికే అవకాశం దొరుకుతుంది. ఇపుడు తహశీల్ ఆఫీసులో, పంచాయితీ సమితి ఆఫీసులో ఆర్ డి ఒ. ఆఫీసులో అక్కడివారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు దొరకటంలేదు. సిటీలో ఉన్నవారు ఏదో తిప్పలు పడి, ఆఫీసర్స్‌ను కట్టుకొని, డబ్బు యిచ్చి, వారి పేర్లే వంపించుకొంటున్నారు. వారు రిజిస్టర్స్‌లో పాత నెంబర్లు వేసుకొని ఉద్యోగాలు సంపాదిస్తుంటే—తాలూకాలలో, గ్రామాలలో లోకల్‌గా ఉన్న ప్రజలు అన్యాయానికి గురిఅవుతున్నారు. నేను ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ ఆఫీసుకుపోయి రెండు గంటలు కూర్చుంటే—మా తాలూకాలో ఉన్న పోస్టులకు ఒక మనిషికి ఉద్యోగం దొరికింది. ఇబ్రహీం పట్నంలో—వేరే తాలూకావారికి యివ్వకుండా, లోకల్ పీపుల్‌కు ప్రిఫరెన్స్ యివ్వాలని చెప్పినా, అక్కడ మేడిచర్ల ఆయనకు యివ్వటము అన్యాయము. ఏ తాలూకాలో ఉన్న పోస్టులు ఆ తాలూకాలో వారికే యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసులో రెండుగంటలు కూర్చుంటేగాని, 4 కార్డులు దొరకటం లేదు. ఏ తాలూకాకు ఆ తాలూకాకు ఎంప్లాయిమెంట్ ఆఫీసుపెట్టి—ఏ తాలూకాలోని పోస్టులు ఆ తాలూకాలోని వారికే యిచ్చేఏర్పాటు చేయాలని, సిటీలో ఉన్న వారికి సిటీలోనే యివ్వాలని మనవిచేస్తూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు స్పీకర్ గారికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

[6-20 p.m. *శ్రీ టి. అంజయ్య : — అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్ మీద 12 మంది సభ్యులు మాట్లాడినారు. అందులో సి.పి.ఐ. లీడర్ సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుతూ ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. వారు చెప్పిన సమస్యలతో నాకు ఏమి బేధం లేదు. ఇండస్ట్రియల్ పీస్ అవసరం ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రిగారు చాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్‌లో చెప్పినప్పుడు అది అవసరం లేదని ఏ ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులు అనుకుంటున్నారో అది మంచి ధోరణి కాదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇండస్ట్రియల్ పీస్ ఉంటేనే ప్రొడక్షన్ పెరుగుతుంది. ప్రొడక్షన్ ఏ దేశానికి ఐనా అవసరంయున్నది కోసస్‌గాని, వేజెస్ గాని, డి.ఎ.గాని యిదంతా ప్రొడక్షన్ ఉంటేనే మనం

యిప్పిస్తాము. ప్రొడక్షన్ లేకపోతే యిప్పించేది ఏమి లేదు. అందుగురించి కార్మిక నాయకులకు ఒక సూచన యిస్తున్నాను. వారు తప్పకుండా పీస్ ఫుల్‌గా యాజిటేషన్ చేయవచ్చు గాని బలవంతంగా వాయిలెన్స్. ఒక సిట్యుయేషన్ క్రియేట్ అయితే మళ్లీ పోలీసు వారు తగాదాలు పడినట్లయితే మేము చేసేది ఏమి ఉండదు. అందుగురించి కార్మిక నాయకులు 15 రోజులు నోటీసు యివ్వాలని చెపుతున్నాను. 15 రోజులు నోటీసు యిచ్చినట్లయితే తప్పకుండా యజమానులను పిలిపించి మాట్లాడుతాము కన్‌సిలియేషన్ చేస్తాము, జాయింట్ మీటింగ్ పెడతాము. అవసరం ఉంటే ఆర్బిట్రేషన్ పెడతాము. రాజమండ్రి పేపరు మిల్స్ లో చెప్పారు. రాజమండ్రి పేపరు మిల్స్‌లో నాకు కూడ కొంత బాధగా యున్నది. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి., ఎ.ఐ.టి.యు.సి., సి.టి.యు సి. వీరు కలిసి హంగర్ స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు. వారందరిని పిలిచి రెండు మూడు రోజులు కార్మికులతో, యజమానులతో మాట్లాడిన తరువాత యజమానులు ఒప్పుకున్నారు. 15రూపాయలు అడ్‌హాక్ యింక్రిమెంట్ యిస్తాము, భారత దేశంలోని పేపర్ యిండస్ట్రీస్‌లో ఏ జీతాలు ఉన్నవో ఆ జీతాలు యిస్తామని కమిటి వేయమని అన్నారు. కార్మికులు ప్రైడే కోరారో తప్పకుండా అప్పటి నుంచి అమలులోకి తీసుకువస్తామని యజమానులు చెప్పారు. ప్రొడక్షన్ బోనస్ మీద తగాదాలు వచ్చినాయి. వచ్చినతరువాత ఏ మీటింగ్ కాలేదు. నెక్స్ట్ డే మరల కార్మిక నాయకులను పిలిపించి మాట్లాడి యజమానులు చెప్పినప్పుడు వారు మంచి సలహాలు యిచ్చారు. తప్పకుండా ఒప్పుకోవాలి అంటే ఒప్పుకున్నారు. మరల యజమానులు మేము యివేమి ఒప్పుకోలేమని చెప్పారు. అది విచిత్రంగా యున్నది. చీఫ్ సెక్రటరిగారు ఉత్తరం వ్రాశారు అన్నారు. నాకు తెలియదు. చీఫ్ సెక్రటరీ ఏ విషయాలు మాట్లాడలేదు. చీఫ్ సెక్రటరి చెప్పినా, ఏ సెక్రటరి చెప్పినా లేబరు డిపార్టుమెంటు, లేబర్ మినిస్టర్ ఒక జాయింట్ మీటింగు పిలిచి నప్పుడు అందులో ఒక నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత ఆఫీసర్‌లు జోక్యం తీసుకున్నట్లయితే మంచిది కాదని చెపుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక నోట్ చేసి పెట్టారు. మాకు ఉన్న తగాదాలు అన్నీ ప్రయివేటు యిండస్ట్రీస్‌లోనే ఎక్కువ ఉన్నాయి. గవర్నమెంటు యిండస్ట్రీస్ ఏవైతే ఉన్నాయో, బి.హెచ్.ఇ.ఎల్., హెచ్.యం.టి, ఆల్విన్స్ కంపెనీగాని, ఎక్కడైతే ఆఫీసర్స్ ఉన్నారో అక్కడ బాగా పని చేస్తున్నారు. జీతాలు పెంచుతున్నాము, ప్రొడక్షన్ పెరుగుతున్నది. ఉన్న బాధ అంతా ప్రైవేటు యిండస్ట్రీస్‌లో ఉన్నది. ఎక్స్ప్లాయిటేషన్ బాగా జరుగుతున్నది. ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులను పిలిపించి యిష్టంవచ్చినట్లు అగ్రిమెంట్ చేసికొంటారు. మినిమమ్ వేజెస్ కన్న తక్కువ ఉంటాయి. జాయింట్ మీటింగ్ పెట్టుకొని అగ్రిమెంట్ చేసుకొంటారు. అగ్రిమెంట్ ప్రకారం కాకపోతే నోటీసులు యిస్తారు, స్ట్రయిక్ నడిపిస్తారు. ప్రైవేటు యిండస్ట్రీస్‌లో సిమెంట్ ఫాక్టరి, ఉషా యింజనీరింగ్ యిండస్ట్రీస్, వార్‌నార్ హిందూస్తాన్, సిర్‌పూర్ అండ్ సిర్‌సిల్క్ యిండస్ట్రీస్ యిందులో చాల తగాదాలు వస్తున్నాయి. మేనేజిమెంట్‌లకు డబ్బు ఉన్నది. ఆ డబ్బువల్ల వారికి ప్రౌడ్‌నెస్, అహంకారం ఉంది. ఈ మినిస్టర్ ఏమిటి? ఈ ఆఫీసర్‌లు

ఏమిటి ? డబ్బుతోనే మేము అన్నీ చేసుకొంటాము అనే అహంకారంయున్నది. అహోరాత్రులు కార్మికుడిగా పని చేసుకొంటూ లేబర్ లీడర్ అయినాను. నేను చీఫ్ మినిస్టరుగారికి చెప్పాను కూడ. పెద్ద పెద్ద నాయకులు ఆల్ ఇండియా లెవెల్‌లో, వి. వి. గిరిగారు, ఖండూభాయ్ దేశాయ్‌గారు, సంజీవయ్యగారు, రఘునాథరెడ్డిగారు ఆల్ ఇండియా లేబర్ మినిస్టరుగా ఉన్నారు. లేబర్ అన్‌రెస్ట్ ఎందుకు అవుతున్నది అనేది గమనించుకోవాలి. ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్ బిల్లు పెట్టారు. గజేంద్రగడ్‌కర్ చీఫ్ జస్టిస్‌గా ఉన్నప్పుడు ఆ రిపోర్టు ఏదో విధంగా పెట్టి యున్నది. ఇంతవరకు పార్లమెంట్‌లో ఆ బిల్లు రాలేదు. ఎన్నో విషయాల లోపల కార్మికులకు చాల లాభం ఉండేది. మా ఉద్దేశం యిండస్ట్రియల్ పీస్ ఉండాలి. ప్రొడక్షన్ పెరగలేదు. కార్మికులు ఎక్కడైతే నష్టపడుతున్నారో వారికి తప్పకుండా మినిమమ్ వేజెస్ యివ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇవ్వాళ కార్మికులకు జీతాలు యిస్తున్నారంటే వాళ్ల తోఫా కాదు. మెహర్బానీ కాదు. వారు కష్టం చేస్తున్నారు. యిస్తున్నారు. కష్టంలేకుండా యజమాని జేబునుంచి యిచ్చేది కాదు. మినిమమ్ వేజెస్ తక్కువ ఉన్నది అన్నారు. ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులను పిలిపించి ఏ రాష్ట్రంలో మినిమమ్ వేజెస్ ఉన్నాయో ఆ మినిమమ్ వేజెస్‌తో పోల్చి యిక్కడ ఉన్న యిండస్ట్రీస్ ఎఫెక్టు కాకుండా మినిమమ్ వేజెస్‌గాని, కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ యిండెక్సు దృష్టిలో పెట్టుకొని సెపరేట్ వేజెస్ ఉండాలి, డి. ఎ. ఉండాలి అని ప్రయత్నం చేస్తున్నామని హామీ యిస్తున్నాను.

ఎన్. ఎమ్. ఆర్. విషయం కూడ చెప్పారు. ఎన్. ఎమ్ ఆర్. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంలో వచ్చినది. అప్పుడు ప్రాజెక్టు లేకుండె. ఇప్పుడు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టుకుంటూ వస్తున్నారు. ఎన్. ఎమ్. ఆర్.లు ఇన్ని రోజులు ఎందుకు ఉండాలి ? 15 ఏండ్లు, 16 ఏండ్లు ఎన్. ఎమ్. ఆర్.గా ఉంటారు. లీవ్ ఫెసిలిటీస్ లేవు. వేజెస్ పెంచరు. గ్రాట్యుయిటి లేదు ఎన్. ఎమ్. ఆర్.కు ఎంత జీతం ఉండాలని కొంతమంది ఆఫీసర్స్‌తో మాట్లాడితే ఎబాలిష్ కావాలి అన్నారు. ఎబాలిష్ చేయడానికి కమిటీ వేయాలని అనుకుంటున్నాము. ఎన్. ఎమ్. ఆర్. అనేది ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోనే కాదు. అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ యున్నది. ఎన్. ఎమ్. ఆర్. ఎబాలిష్ కావాలని యున్నది. అందుగురించి చిన్న సమస్య కాదు. పెద్ద సమస్యగా యున్నది. అందుగురించి కమిటి వేసి ఎప్పుడు ఎబాలిష్ చేయాలి, ఎబాలిష్ చేస్తే ఫైనాన్షియల్ పొజిషన్ ఏమి ఉంటుందని ఆలోచించి సెంట్రల్ ట్రేడ్ యూనియన్ వారిని పిలిపించి మాట్లాడి ఎబాలిష్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. కాంట్రాక్టు పాలసీ కూడ చెప్పారు. ప్రైవేటు యిండస్ట్రీస్‌లోపల పర్మనెంట్ వర్కర్స్ తక్కువ ఉంటారు. కాంట్రాక్టు లేబరర్స్ ఎక్కువ ఉంటారు. బాగా దోచుకుంటారు. పేపర్ మిల్స్‌గాని ఏవిగాని కోట్లకొలది రూపాయలు లాభం వస్తే కాంట్రాక్టర్స్‌ను పెట్టి చేయిస్తారు. వాళ్ళు యిచ్చే జీతాలు చూసినట్లయితే డి. ఎ. ఉండదు, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఉండదు. ఇన్‌సూరెన్స్ ఉండదు. ఏమి ఉండదు. ప్రభుత్వం దానిని ఎబాలిష్ చేయాలని అనుకొన్నది. త్వరలోనే కమిటీని కూడ నిరయం చేస్తున్నాము. కొద్ది రోజుల

లోపల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతా యీ కమిటి టూర్ చేసి ఎక్కడెక్కడ ఎబాలిష్ చేయాలనో, జూట్ యిండస్ట్రీ, సిమెంట్ యిండస్ట్రీస్, షుగర్ ఇండస్ట్రీస్ వీటన్నిటిలో ఎబాలిష్ కావాలని, కమిటి తొందరలోనే నిర్ణయం చేస్తున్నాము. ఇంకా కొంతమంది చెప్పారు— యీ లేబర్ ఆఫీసర్సు లేనందువల్ల ఎన్నో కష్టాలు వున్నవని, 21 జిల్లాలలో కన్సిలియేషన్ ఆఫీసర్సు 12 మంది వున్నారు. ఇంక 80 మంది లేనే లేరు. లేబర్ ఇనస్పెక్టర్సు కూడా లేరు. లేబర్ ఇనస్పెక్టర్సు లేనందువల్ల కూడా ఎక్కడయితే డిస్ప్యూట్స్ వున్నాయో అక్కడ అవి సెటిల్ కావడం కష్టంగా వుంది. త్వరలోనే యీ వెకెన్సీస్ ఫిలప్ అయితే యీ డిపార్టు మెంటు ఎఫెక్టివ్ పనిచేస్తుందని నమ్మకం నాకువున్నది. త్వరలోనే యీ విషయమై ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము. 6-30 p. m.

ఇంక, ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్ఛేంజెస్. 21 డిస్ట్రిక్ట్సులో 17 వేకెన్సీస్ వున్నాయి. ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఆఫీసర్సు లేనే లేరు. అయితే ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ఆఫీసెస్ పెట్టుకుని, రెస్పాన్సిబుల్ ఆఫీసర్స్ లేనందువల్ల ఎన్నో కష్టాలు మనకు వస్తున్నవి. అందువలన, త్వరలోనే ఆ వేకేన్సీస్ కూడా ఫిలప్ చేయాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

ఐ.టి.ఐ. గురించి కొంతమంది చెప్పారు. ఇండస్ట్రియల్ ట్రెయినింగ్ సెంటర్సు అవసరం చాలా వున్నదని చాలా మంది అనుకుంటున్నారు. నేను కూడా అనుకుంటున్నాను త్రి షిఫ్ట్సు పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. జాబ్-ఓరియంటెడ్ స్కీమ్సు వుండాలని అనుకుంటున్నాము. టీచర్స్ విషయంలో ఫైనాన్స్ డిపార్టు మెంటు వారిని డబ్బు కేటాయించాలన్నప్పుడు వారు దానికిగాను మనకు డబ్బు లేదని చెబుతున్నారు. అందువలన, ఐ.టి.ఐ. లో మనకున్న ఇబ్బందులు మనకున్నవి. క్రొత్త ట్రేడ్స్ మేము ఇంట్రడ్యూస్ చేసాము. త్రి-షిఫ్ట్సు చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఇపుడు ఉపయోగపడే టెలివిజన్, లేత్ మెషిన్స్‌కు సంబంధించి, ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించి కొత్త ట్రేడ్స్ ఇంట్రడ్యూస్ చేశాము. ఎవరయినా వచ్చి చు డవచ్చు. ఇంక, యీ ఐ టి ఐ ఎడ్మిషన్స్‌కు సంబంధించి కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. వాస్తవమే, అయితే, ఇది ఆలిండియా పాలసీ. దీనిలో మార్పుల కొరకు ప్రయత్నిస్తున్నాము. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు వ్రాశాము. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి అయినా మార్పులు చెయ్యాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం. అదిగాక, యీ ఐ టి ఐ డిస్ట్రిక్టు ఎడ్వయిజరీ కమిటిలో ఎం. ఎల్. ఏ.ను వెయ్యడం— అక్కడ ఏ ట్రేడ్ వుంచాలి ; ఏ విధంగా ఎడ్మిషన్స్ జరగాలనే దానికి సంబంధించి ఒక అడ్వైజయిరీ కమిటీని వెయ్యాలని నిర్ణయించుకున్నాం. త్వరలోనే ఎంప్లాయ్ మెంట్ ఎక్ఛేంజెస్‌కు సంబంధించి కమిటీస్ వేసేటప్పుడు ఆ ప్రేంవర్కులోనే యిది జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ఎక్స్ఛేంజ్, ఐ.టి.ఐ. కలిసి వున్నాయి కాబట్టి, ఆ దినమే ఈ కమిటికూడా కలపాలని ఆలోచిస్తున్నాము. లేకపోతే, పదేపదే ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు టి. ఎ., డి. ఎ. లకు సంబంధించి అబ్జెక్టు చెయ్యకుండా ఒకటే కమిటీ వేయ్యాలని ఆలోచన చేస్తున్నాం. ఇప్పుడు స్టయిపెండ్ రు. 100 ఇవ్వాలని కొంతమంది చెప్పారు. అది చాలా అవసరమే. అయితే ఇది ఆలిండియా పాలసీ. వారే విధంగా యిస్తున్నారో అదే విధంగా

మేము రికమెండ్ చేస్తూ వస్తున్నాము. ఇందులో మార్పు కావాలని నేను చెప్పాను.

టొబాకో కార్మికుల గురించి ఆంజనేయశర్మగారు చెప్పారు. బ్రిటిష్ ఫర్మ్ వారు కొంతమంది ఫ్యాక్టరీస్ మూసివేశారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాస్తున్నాము. నేను కూడ ప్రొద్దున మాట్లాడాను త్వరలో యీ ఫ్యాక్టరీస్ వారు తెరవాలని. లేక డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు క్రింద ఆ యాక్టును మనం తప్పకుండా చెయ్యాలని, ఒక కమిటీ వెయ్యాలని అనుకున్నాం, లా డిపార్టుమెంటుతో చర్చిస్తున్నాం. ప్రైవేట్ ఇండస్ట్రీ ఏదయినా మూసివేస్తే అది గవర్నమెంట్ టేకోవర్ చేయాలనుకుంటున్నాం.

టెక్స్టయిల్ మిల్స్ గురించి జనార్ధనరెడ్డిగారు చెప్పారు. నిజమే, ప్రైవేట్ యజమానులు లాభాలువస్తే ఫ్యాక్టరీస్ నడుపుతారు ; ఎప్పుడు లాభం రాదో అప్పుడు ఈ శకుంతల నాది కాదు అని వదలివేస్తారు. ఇప్పుడు టెక్స్టయిల్ మిల్సులో లాభాలు బాగా వచ్చాయి. నేషనలైజ్డ్ ఇండస్ట్రీస్‌లో చాలా లాభాలు వస్తున్నాయి. అదిగాక, ఇండస్ట్రియల్ పీస్ అక్కడ కనిపిస్తున్నది. ఆల్విన్ ఫ్యాక్టరీలో మనస్టేట్ ఆఫీసర్‌ను పెట్టారు. అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్ పీస్ బాగా నడుస్తున్నది. వర్కర్సుతో సంబంధం పెట్టుకుని వారు నడుపుతున్నారు. గవర్నమెంటు ఇండస్ట్రీస్‌లో తగాదాలు లేవు. కన్‌స్ట్రక్షన్ వర్క్సు పి.డబ్ల్యు.డి లో తప్ప. పి. డబ్ల్యు. డి వారు ఏమి చెబుతారంటే, ఫీల్డు వర్కర్స్ లేనందువల్ల యిబ్బందులు వున్నాయిఅని చెబుతారు. ఇప్పుడు ఇంజనీరింగ్ వేజ్ బోర్డు వచ్చింది. గవర్నమెంట్ ఇండస్ట్రీస్‌లో బాగానే ఇంప్లిమెంట్ అవుతున్నవి. ప్రైవేట్ ఇండస్ట్రీస్ వారు రకరకాలుగా లేబర్ లీడర్సునుపిలిచి డబ్బు ఇచ్చి ఎగ్రిమెంట్సు తీసుకుంటున్నారు. కొంతమంది ట్రేడ్ యూనియన్ లీడర్సు యజమానులతో కలిసి అవసరం లేనప్పుడు స్ట్రయిక్ చేయిస్తారు. రామెటీరియల్ లేనప్పుడు మేనేజ్‌మెంటు కావాలని కార్మికులతో స్ట్రయిక్ చేయించేట్లుగా లేబర్ లీడర్సుతో కలిసి యీ విధముగా చేయించడం జరుగుతున్నది. అప్పుడు పూర్తిగా జీతాలు యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. ఈ విధంగా ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులు నడుస్తున్నారు. నాకు చాలా బాధకలుగుతూ ఉంటుంది. డిమాండ్సు లేకుండానే స్ట్రయిక్స్‌నడిపిస్తుంటారు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—కాంగ్రెసు ట్రేడ్ యూనియన్సా ? వేరేవారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ట్రేడ్ యూనియన్‌కు ఒక కులం వుండదు. యీ విధంగా జరుగుతున్నది. నేను నాయకులను పిలచి చెబుతున్నాను. ఇది మంచిదికాదు, ఈ విధంగా ఎగ్రిమెంట్సు చేసుకుని వర్కర్సును మోసం చేస్తున్నారు అని గట్టిగా చెప్పాను. వారు కొంత బాధపడ్డారు. మినిస్టరే వారిని ఇన్‌స్టిగేట్ చేస్తున్నాడని బాధపడుతున్నారు. ఈ విధంగా వారు మోసం చేయడంవల్ల ఇండస్ట్రియల్ అన్‌రెస్టు వస్తున్నది. అందువల్ల, టెక్స్టయిల్ మిల్స్, షుగర్ ఇండస్ట్రీ, జూట్ మిల్సు మొదలయినవాటికి సంబంధించి ఒక బ్రాడ్ ఎగ్రిమెంటు, ఒక గైడ్‌లైన్ వేసుకోవడం జరుగుతున్నది.

ఇక్కడున్న నాయకుల సహకారం వల్ల యీ జూట్ మిల్సు, షుగర్ యిండస్ట్రీలలో కూడా బ్రాడ్‌గా ఒక ఎగ్రిమెంటుకు రావడం జరిగింది. అందుకు కార్మికులకు నేను ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. 6-40 p. m.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— డి.బి.ఆర్. మిల్సు, తెలంగాణా స్పిన్నింగు మిల్సు, సూర్యలక్ష్మి మిల్లులలో గైడ్‌లైన్సుకు భిన్నంగా ఎగ్రిమెంట్సు జరిగాయి. డిపార్టుమెంటు వారుకూడా సంతకాలు పెట్టారు. కార్మికవర్గానికి అన్యాయం జరిగింది. కాబట్టి టెక్స్‌టయిలు కమిటీని పిలిపించి న్యాయం చేయించాలి కదా. దానినిగురించి కూడా మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఇప్పుడు లీగల్‌గా పిలిచి వారితో మాట్లాడేది ఏమీ ఉండదు. టెక్స్‌టైల్సు మిల్సును పిలిపిస్తున్నాము. గైడ్‌లైన్సు ప్రకారం ఎగ్రిమెంటు రావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము కొంతమంది లీడర్సు మేనేజిమెంట్సుతో చేతులు కలిపి అగ్రిమెంటు చేసుకున్న విషయంకూడా మనందరికీ తెలిసినదే. ఆ కమిటీలో నేనుకూడా మెంబరుగా వున్నప్పుడు ఆ ఎగ్రిమెంటు బాగాలేదని చెప్పాను. లక్ష్మణదాసుగారు లేబరు మంత్రిగా వున్నప్పుడు టెక్స్‌టయిల్సు మిల్సు అగ్రిమెంటు జరిగేటప్పుడు నేను చెప్పాను. ఆ విధంగా ఎగ్రిమెంటు చేయడంవల్ల కార్మికులకు ద్రోహం చేస్తున్నారని చెప్పాను. యజమానులు రెండు మూడు యూనియనులు వున్నప్పుడు వాటిలో ఒక యూనియనును దగ్గరకు తీసుకొని, మిగతాదానిని దూరంగా పెట్టి ఎగ్రిమెంట్సు చేయడం జరుగుతుంది. అందువల్ల సెంట్రల్ ట్రేడ్ యూనియన్ లీడర్సును పిలిపించి సీక్రెట్ బ్యాలెట్ కావాలనికూడా నేను చెప్పాను. ట్రేడుయూనియను లీడర్లు సీక్రెట్ బాలెట్‌కు ఒప్పుకోకపోతే యిండస్ట్రియల్ పీస్ యుండదు యిండస్ట్రియల్ రికగ్నిషను, యింటర్నల్ రైవలీస్ లేకుండా—సీక్రెట్ బాలెట్ ఉండాలని పీస్ కావాలంటేచెప్పాము. ట్రేడుయూనియను నాయకులు ఒప్పుకొన్నారు. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి.,ఎ.ఐ.టి.యు.సి., హెచ్.ఎం.ఎస్ కూడా ఒక కామన్ ఎగ్రిమెంట్ చేశారు. మొత్తం ఇండియాలో సీక్రెట్ బాలెట్ ఒప్పుకొన్నది యిదే ఫస్ట్ ఎగ్రిమెంటు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. సెక్షన్ ప్రెసిడెంటు సంజీవరెడ్డిగారు నాకొక ఉత్తరం వ్రాశారు. సెంట్రల్ ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. ఒప్పుకోరు, యిండివిడ్యువల్ యూనియన్సు ఒప్పుకుంటేనే యిది వుంటుంది లేకపోతే యీ ఎగ్రిమెంటు ఉండదన్నారు వీటిలో చీలికలున్నాయి. లేబరు లీడరు నవాజ్‌ఖాన్ యీ ఎగ్రిమెంటు ఉంటే బాగుంటుందన్నారు. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. కూడా ప్రోగ్రెసివ్ పార్టీగా వెళ్లాలనేది—ఇందిరాగాంధి సోషలిజం తేవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నది—ఇందులో కొంత స్ట్రగుల్ వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. యజమానులతో కలిసివున్నదన్న సంగతి కొందరు చెబుతున్నారు. కానీ మెజారిటీ సెక్షను ప్రిన్సిపుల్‌గా కార్మికులకు అన్యాయం కాకూడదని దీనిని ఒప్పుకుంటున్నారు. ఆర్బిట్రేషను విషయంలో యజమానులు చాలా మోసం చేస్తున్నారు, దీనికి గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్సుకూడా కొంత వెనకముందు పోతున్నారు. ఆర్బిట్రేషను అంటే థర్డ్ పర్సన్‌ను—ఎక్స్‌పర్టును కూర్చోపెట్టి సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం. మేనేజిమెంటు ఆర్బిట్రేషనుకు ఒప్పుకోకుండా యిష్టంవచ్చి

నట్లు ఎగ్రిమెంటు చేసుకొంటున్నారని కూడా కొంతమంది చెప్పారు. తరువాత ఆఫీసర్సు కూడా రైము ప్రకారం పోవాలంటే కష్టముగా వున్నది. ఈ డిపార్టుమెంటులో ఎవ్వరికీ వెహికిల్సు లేవు. లేబరు కమిషనరుకు. డెప్యూటీలేబరు కమిషనరుకు జూరిస్డిక్షను యిచ్చారు కానీ, వెహికిల్సు లేవు, మేనేజిమెంటువారి కారులలో వెడితే వీరు మేనేజిమెంట్సుతో కలిసిపోయారని కొందరు అంటారు. అందువల్ల డెప్యూటీ లేబరు కమిషనరువరకూ అయినా కారులు యిచ్చినట్లయితే వారు ఒక స్క్వాడ్‌గా వెళ్ళి మాట్లాడడానికి వీలుంటుందని అనుకొంటున్నాము. నేను యీ విషయం చీఫ్ సెక్రటరీగారితోకూడా చెప్పాను. వారికి కారులు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నేను కలెక్టరులకు కూడా చెబుతున్నాను. సీరియస్ సిట్యుయేషను వున్నప్పుడు కలెక్టరులే స్వయంగా వెళ్ళి చూచి యింటర్‌ఫియర్ అయి, తగాదాలు సెటిల్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మేము వైర్‌లెస్‌లో చెప్పినప్పుడు కలెక్టరులు వెంటనేవెళ్ళి సహాయం చేస్తున్నందుకు వారికి నేను కృతజ్ఞతలు చెబుతున్నాను. కలెక్టరులు స్పాట్‌కు వెళ్ళి తగాదాలు సెటిల్ చేస్తున్నారు. కొంతమంది రిహాబిలిటేషను గురించి చెప్పారు. దీనికి మనం సెంట్రలు ఫండు నుంచి ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఒక ఎడ్వయిజరీ కమిటీ వేయాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ప్రజా ప్రతినిధులను కూడా కన్సల్టేటివు కమిటీలలో వేయాలను కొంటున్నాము. ఫ్యాక్టరీ యాక్టును యజమానులువయొలేట్ చేసినపుడు ప్రాసెక్యూషను చేయాలని అంటున్నారు. మొత్తం 10 వేల పరిశ్రమలుంటే మాకు కేవలం 17 మంది మాత్రమే యిన్‌స్పెక్టర్సు వున్నారు. ఇన్‌స్పెక్టరుల సంఖ్యను పెంచాలని నేను చీఫ్ సెక్రటరీగారితో, ఫినాన్సు సెక్రటరీగారితో మాట్లాడాను. వారు ఒప్పుకున్నారు. అందువల్ల, యిన్‌స్పెక్టరుల సంఖ్య పెంచుతున్నాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—ప్రిన్సిపుల్ ఒప్పుకోవచ్చు కానీ బడ్జెటులో డబ్బు లేదుకదా.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—సెక్రటేరియటు విషయం వారికి తెలిసినదే. ఫైలు కదలాలంటే లీగల్ డిపార్టుమెంటుకో, మరొక డిపార్టుమెంటుకో తిరుగుతూనే ఉంటుంది. తరువాత, చీఫ్ సెక్రటరీ యింటర్‌ఫియర్ అవుతున్నారనే విషయము నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—యజమానులు చీఫ్ సెక్రటరీ మీటింగులో యిట్లా చెప్పారు అని చెప్పారా లేదా? ఫ్యాక్టరీ మేనేజిమెంటు యీ సంవత్సరంనుంచి కాదు యీ అగ్రిమెంటు అమలు జరపవలసింది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి చేయాలి అని మీటింగులో అన్నారా లేదా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—చీఫ్ సెక్రటరీగారిని కలిసాము అన్నారు. కలిసి వారు ఏమి మాట్లాడారో నేనేమి చెప్పాలి? ఒకసారి మాట్లాడి. ఒక నిర్ణయానికి వచ్చిన తరువాత టరన్ డౌన్ చేస్తున్నారు. ఇది మంచిది కాదని నేను చెప్పాను తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారితో కూడా కలిసారని తెలిసింది. ముఖ్యమంత్రిగారి సపోర్టుకూడా మాకు ఉన్నది. పోలీసును కొన్నిచోట్ల విత్‌డ్రా చేశాము,

యజమానులకు వార్నింగు కూడా యిచ్చాము. పోలీసు వెళ్లి మానేజిమెంటుకు ప్రొటెక్షను యిచ్చే పద్ధతి కూడా మంచిది కాదని చెప్పాము. వయలెన్సు రాదు. ఏమీ రాదని లేబరు మంత్రి చెప్పినప్పటికీకూడా పోలీసును అనవసరంగా పంపించడం న్యాయం కాదని నేను డి.ఐ.జి.కి. ఐ.జి.పి.కి కూడా చెప్పాను. రైటింగులో కూడా ఒప్పుకున్నారు. కేవలం వర్కర్సుకు భయం కలిగించాలనే దృష్టితో లేబరుమంత్రి, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత కూడా యజమానులు వినకుండా పోలీసును పిలిస్తే అటువంటి వారికి పోలీసు ప్రొటెక్షను కూడా యివ్వవద్దనే నిర్ణయానికి వస్తున్నాము. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లు విషయం చెప్పారు. అందులో నేను చెప్పినదే, ఛీఫ్ సెక్రటరీగారుకాని, ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ ఎడ్వయిజ్ చేశారని తెలుస్తున్నది. అప్పుడు మాటలాడిన యజమానులే, యిప్పుడు యూనియనువారు ఒప్పుకున్నారు, యిప్పుడు వారితో నూ, వీరితో నూ మాట్లాడేదేమిటని చిక్కులు తెచ్చారు. ఏ ఫ్యాక్టరీని ఐనా మూతవేసినట్లయితే 6-50 p.m.
ప్రభుత్వమే తీసుకోవాలని పదేపదే చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం, పరిశ్రమలశాఖ, ఆర్థిక శాఖ, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తప్పకుండా అటువంటి సందర్భంలో మాకు పర్మిషన్ వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—యజమానులెవరైనా సరే వర్కర్లను ప్రభుత్వం పర్మిషన్ లేకుండా తీసివేయడానికి లేదని పెట్టకపోతే వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు తీసివేస్తుంటే లేబరుకోర్టులలో తిరగడం చాలా కష్టంగా ఉంటుంది.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—స్టాండింగ్ ఆర్డర్లు లోపల సవరణ చేయాలని సూచిస్తున్నాం. ఏదైనా జి.వో ఇస్తే మరల హైకోర్టుకు పోయి ఛాలెంజి చేస్తారు. ఎక్కువగా డిస్మిసిల్స్ వల్లనే వైలెన్స్ వస్తున్నది. దీనిని గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నాం. ప్రభుత్వం ఒక పద్ధతిగా చేయాలని అనుకుంటున్నాము. జనార్ధనరెడ్డిగారు మిని బస్ యాక్సిడెంట్ లోపల చచ్చిపోయినవారి గురించి చెప్పారు. వారిలో ఒకరి కుమార్తెకు ఆర్.టి.సి. వారు కొలువు ఇస్తామని ఒప్పుకున్నారు. మేము ఎగ్జెంప్షన్ కావాలని వ్రాసాము. చీఫ్ సెక్రటరీగారు ఈ విధంగా ఎగ్జెంప్షన్ ఇస్తే చాలా మంది వచ్చి ఎగ్జెంప్షన్ అడుగుతారని అన్నారు. చీఫ్ సెక్రటరి ఆ విధంగా సలహా ఇచ్చినప్పటికి మేము ఇచ్చిన ఆర్డరు అమలు జరుగుతుంది, వారు చెప్పిందే నడుస్తుందని కాదు, మేము చెప్పిందే నడుస్తుంది. ఈ విషయంలో జనార్ధనరెడ్డి గారికి హామీ ఇస్తున్నాను. తప్పకుండా ఆ అమ్మాయికి ఎగ్జెంప్షన్ దొరుకుతుందని హామీ ఇస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ లేబరు విషయం చెప్పారు. అక్కడ ఎక్స్ప్లాయిటేషన్ ఉన్నంతగా ఎక్కడా లేదు. మేము ఎన్ని నోటిఫికేషన్స్ చేసినా మా వద్ద మెషినరీ లేదు. ఆనరరీ ఇనస్పెక్టర్లను వేయాలని అనుకుంటున్నాము. మేము చర్చించినాము కూడా. ఇనస్పెక్టర్లు అంటే మరల డబ్బు కావాలి. ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులకు కొన్ని పవర్సు ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. ప్రాసిక్యూషన్ ప్రభుత్వం వద్ద ఉంచాలని ఆలోచిస్తున్నాం. లేబరు వెల్ఫేరు సెంటర్లు కూడా ఎక్కువ చేయాలి అనుకుంటున్నాము. హౌసింగ్ గురించి మెడికల్ ఇన్స్యూరెన్సు గురించి కూడా

ప్రయత్నాలు చేయాలి అనుకుంటున్నాము. ఇవన్నీ కావాలంటే మంచి వాతావరణం ఉంటేనే అవుతుంది. ఎక్కువగా సమ్మెలు, లాకౌట్లు, క్లాషెస్, వయలెన్స్ ఉంటే ఏ మంచి పనులు చేయాలి అనుకుంటున్నామో వాటికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది. నేను నాయకులను కోరేది ఏమిటంటే-తప్పకుండా ఇండస్ట్రియల్ పీస్ తీసుకురండి. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉండే విధంగా వేజెస్, బోనసు, డి. ఏ. తప్పకుండా దొరికేట్లు ప్రయత్నాలు చేస్తాను. మీ అందరి సహకారం తీసుకుంటాను. జిల్లా లెవెలులో లేబరు కమిటీలు వేయాలని కొంత మంది అన్నారు. ఇప్పుడు కూడా కలెక్టర్లు, శాసన సభ్యులు చాలా సహకారం చేస్తున్నారు. అటువంటి కమిటీలు వేస్తానని హామీ ఇస్తూ కట్ మోషన్స్ ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. రామశర్మ :—వ్యవసాయ కూలీలకు జీవన వ్యయ సూచిక అనుసరించి ఎక్కువ ఇచ్చేట్లు ఆర్డర్లు ఇస్యూ చేస్తారా ? సీక్రెటు బాలట్ గురించి ట్రేడు యూనియన్లు అన్నీ అంగీకరించాయి అన్నారు. ఎప్పటినుంచి అమలులోనికి తెస్తారో చెప్పండి.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—తొందరగానే అమలులోనికి తెస్తాం. అగ్రికల్చరు లేబరు విషయం చాలా పెద్ద సమస్య అది చెప్పాను కదా.

శ్రీ వి. బి. తిరుమలయ్య :—హైదరాబాదు పట్టణానికి హైదరాబాదు జిల్లాకు వేరుగా ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజిలను పెడతారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఎక్కడెక్కడ అవసరమో అక్కడ పెట్టాలని అనుకుంటున్నాం. కొత్తగూడెంలోను రాజమండ్రిలోను పెట్టాం. రామగుండంలో పెట్టాలని అనుకుంటున్నాం. స్త్రీల విషయంలో ఈక్వెల్ పే ఫర్ ఈక్వెల్ వర్క్ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ వి. చక్రధరరావు :—ఐటిఐ లలో జిల్లా నుంచి ఒక్క లెజిస్లేచరునైనా కమిటీలో వేయాలని బీడీ ఎంప్లాయిలు ట్రేడు యూనియన్ చేసుకున్న ఎగ్రిమెంటు గమనించి ప్రాసిక్యూషన్ విత్‌డ్రా చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఒక్కరేమిటి ? అందరు శాసన సభ్యులను పెట్టాలనుకుంటున్నాం.

కుమారి ఎమ్. కమలమ్మ :—పరిశ్రమలలో లేబరు సమ్మె చేసేటప్పుడు అక్కడ ఉండే ఆస్తిని ధ్వంసం చేయడం జరుగుతూంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం లేబరుకు ఇచ్చే బోనసును షేరు కాపిటల్ క్రింద డైవర్టు చేస్తే తమ ఆస్తి అనే మంచి అభిప్రాయం వారికి కూడా ఉంటుంది. అటువంటిది ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఆల్విన్‌లో కొంతమంది వర్కర్లు షేర్సు కొంటున్నారు. ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో కూడా రికగ్నైజ్డ్ యూనియన్ల ప్రతినిధులను బోర్డు ఆఫ్ డైరక్టర్స్‌లో వేయాలని ముఖ్య మంత్రి గారు చెప్పారు. ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో వారు షేర్లు తీసుకోవచ్చును.

శ్రీ బి. బసప్ప :—ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజిలలో చాలా మంది పేర్లను నమోదు చేసుకున్నారు. ఉద్యోగాలు లేక వారు నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా అట్లాగే ఉన్నారు. క్రొత్తగా ఉద్యోగాల కోసం ఎన్నో ధరఖాస్తులు వస్తున్నాయి. ఆందోళన జరుగుతుతోంది. వయఃపరిమితి మించిపోతే ఉద్యోగాలు రావు వయః పరిమితి పెంచడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజి అంటే చాలా మంది మిస్ అండర్ స్టాండ్ చేస్తున్నారు. అక్కడ ఉద్యోగాలు ఇవ్వరు. ఎవరైనా ఎంప్లాయిూస్ అడిగితే సీనియారిటీ ప్రకారం పంపాలని ఒక స్ట్రిక్టు డిసిప్లిన్ పెట్టాలని. 1969-70 కార్డు వారిని పంపుతున్నారు. వయస్సు విషయంలో ప్రభుత్వమే ఒక పాలసీ తీసుకోవాలనే ప్రయత్నంలో ఉన్నాం. మేము రిజిస్ట్రేషన్ మాత్రమే చేస్తున్నాము. ఎవరైతే ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజికి వస్తారో వారు రిజిస్ట్రేషను చేసుకోవాలి. సీనియారిటీ ప్రకారం పంపాలని ఒకటి ఉంది. అంతకు మించి ఏజ్ క్వాలిఫికేషను గురించి గవర్నమెంటు నిర్ణయం తీసుకోలేదు. 7-00 p.m.

శ్రీ బి. బసప్ప :—ఏజ్ రిలాక్సేషను చేయకపోతే చాలా యిబ్బంది పడతారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—మాలీల యాక్టును నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం తెస్తామన్నారు. ఇంకా ఎన్నాళ్లు టైము పుచ్చుకుంటారు ? ఈ సెషనులోపల కాకపోయినా వచ్చే సెషనులో అయినా తెస్తారా లేక మమ్ములను నాన్-అఫిషియల్ బిల్లు తెమ్మంటారా ? ఎబాలిషన్ ఆఫ్ కాంట్రాక్టు అండ్ రెగ్యులేషన్ ఆక్టు విషయంలో హైకోర్టు స్టేవెకేటు చేసినప్పటికి అమలు పరచలేదు. అన్ని యినిస్టిట్యూషన్సుకు ఎప్పుడు అమలు పరచడంకోసం ప్రయత్నం చేస్తారు. రూల్ అండ్ రెగ్యులేషన్సు అన్నీ కమ్యూనికేట్ చేస్తారా లేదా ? అలా షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్సు ఆక్టులోని సెక్షన్ 40 సబ్ సెక్షను 3 ని స్ట్రయిక్ డౌన్ చేశారు. దాని మీద హైకోర్టుకి అపీలు చేయలేదు. అమెండుమెంటు మూవ్ చేయలేదు. దాని వల్ల చాలా పేచీలు వస్తున్నాయి. దానికి అమెండుమెంటు తెస్తారా ? లేక అపీలైనా చేస్తారా ? దీనికి సమాధానం యివ్వండి.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—అధ్యక్షా, వంకా సత్యనారాయణగారు రఘునాథ రెడ్డిగారికి మంచి స్నేహితులు. హమాలీ ఆక్టు గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి వ్రాసి ఉన్నాం పర్మిషను యివ్వాలని, పర్మిషను యిస్తే తప్పకుండా ఆక్టు తీసుకు వస్తామని చెప్పాను పర్మిషన్ లేనిదే ఏ ఆక్టు తీసుకురావడం కష్టం. నేను లేబరు మినిస్టర్సు కాన్ఫరెన్సులో కూడా చెప్పాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—మంత్రిగారి కంటె నాకు ఎక్కువ స్నేహం లేదు.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—మన కామన్ ఫ్రెండ్.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ ఆక్టు అమెండు చేయాలి.

శ్రీ టి. అంజయ్య :—అది కూడా చేస్తాము.

Mr. Speaker :—Now the House stands adjourned to meet again at 8-30 a. m. to-morrow, the 18th March, 1975. 7-02 p.m.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m. on 18-3-1975).

APPENDIX

REPORT OF THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 15TH MARCH, 1975.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 15th March, 1975 in regard to the business to be transacted in the Assembly.

17-3-1975 (Monday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	XXV—Labour and Employment.
	4-00 P.M. to 7-00 P.M.	XXXI—Relief and Rehabilitation.
18-3-1975 (Tuesday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	XVI—Public Works. XLVII—Minor Port Development. XLVIII—Road Development.
19-3-1975 (Wednesday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M. 4-00 P.M. to 7-00 P.M.	III—Administration of Justice XIII—Police Administration. XIV—Jails Administration. XV—Stationary and Printing Department. XVII—Fire Services.
20-3-1975 Thursday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	(1) Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1974-75
	4-00 P.M. to 7-00 P.M.	(2) XXVII—Social Welfare. XXVIII—Tribal Welfare XXIX—Women and Child Welfare.
21-3-1975 (Friday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M. 8-30 A.M. to 1-30 P.M.	XX—Education.
22-3-1975 (Saturday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	I—State Legislature. II—Governor and Council of Ministers.
23-3-1975 (Sunday)	Holiday	IV—Elections. V—General Administrative Services.

24-3-1975 Monday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	XXIV—Information and Publicity. XLIX—Tourism.
25-3-1975 (Tuesday)	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	(1) The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1975. (2) Discussion and Voting of Supplementary Estimates of Expenditure for 1974-75.
26-3-1975 (Wednesday)	Holiday (Milad-un-Nabi)	
27-3-1975 (Thursday)	Holiday (Holi)	
28-3-1675 (Friday)	Holiday (Good Friday)	
29-3-1975 Saturday	8-30 A.M. to 1-30 P.M.	(1) Appropriation Bill (Supplementary Demands) (2) The Andnra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1975.
	4-00 P.M. to 7-00 P.M.	Government Bills.
30-3-1975 (Sunday)	Holiday	
31-3-1875 (Monday)	8.30 A.M. to 1-30 P.M. 3-00 P.M. to 6-00 P.M.	Government Bills.

The Committee also decided that hereafter not more than two notices under rule 341 and not more than four Call Attention Notices shall be allowed for each day. These Notices shall be put down in accordance with the grouping of the Ministers arranged for the purpose.

APPENDIX

Statement on Demand No. XXXI Relief and Rehabilitation.

The Government of India and State Governments have embraced and accepted the problem of the refugees who came from the erstwhile East Pakistan and the repatriates from Burma, Srilanka and Uganda as a "National Problem". All round efforts are being made by the Central as well as the State Governments to evolve schemes of rehabilitation in order to give them different opportunities to eke out their livelihood.

Migrants from East Pakistan.

The State Government had taken the responsibility of settling 2.000 East Pakistan migrants on lands as they are basically agriculturists. About 8,000 acres of land at Isagaon in Adilabad District were reclaimed during 1965-66, and allotted to 1,000 families. New areas are being reclaimed for settlement of 1,000 more East Pakistan migrants before 1976. At present there are 979 families in the villages of the Isagaon Rehabilitation Project area and 180 new families arrived during October, 1974. 412 families are in transit camps for future settlement. Out of this, 265 families are proposed to be settled on land during 1975.

The State Government got financial aid from the Centre for converting these agricultural lands into wet lands and a good portion of these lands is likely to come under assured irrigation in round about 2 to 3 years. The Central Government have also given funds for sinking of 20 bore wells and for construction of two dams in these forest areas where land has been reclaimed for agricultural purposes. The 2 dams are likely to be completed by end of 1976. At the moment, about 10 bore wells are being commissioned and the work of the remaining 10 bore wells has been entrusted to the Central Ground Water Organisation for executing this progiamme as early as possible. Apart from irrigation facilities that are being provided in this project, we have taken care to provide the livestock for farming, pesticides, chemical fertilizers, agricultural implements etc., to each family. Each family was given 5 acres of agricultcral land and also 5 cents of land to grow vegitables etc., in the back-yards of their residential houses. For purposes of grants of short-term loan facilities, Co-operative Farming Societies have also been formed.

Schools for the primary education of the children of the migrant have been established with free tuition fee, books etc. There is a dispensary in the project area to cater to the medical needs of the migrant families.

Repatriates From Burma.

The repatriates from Burma started arriving in this State from August, 1964. So far, 11,735 families consisting of 39,074 persons

have arrived in this State. Out of these, more than 7,000 families are in Visakhapatnam district and the remaining are scattered in other districts of Andhra Pradesh.

The repatriates who have come from Burma are mostly from urban areas and the main form of rehabilitation for them has been the grant of loans for small trade and business, housing and to a limited extent, employment. A small proportion of the repatriates are agriculturists and they have been resettled in agriculture.

Loans for small trade and business upto a ceiling of Rs.5,000 per family are given through district authorities. They are also given housing loans with a ceiling of 4,100 in urban areas and Rs.600 per family in rural areas and loans for business premises upto Rs.500 in urban areas and Rs. 200 in rural areas. Besides, repatriates can become members of the Repatriates Co-operative Finance and Development Bank at Madras which provides credit facilities to the repatriate members settled in the Southern States.

Employment is also provided to the eligible repatriates from Burma in the Co-operative Spinning and Textile Mills at Anthergaon in Karimnagar District, Rajahmundry and Nellore. The old and disabled migrants are admitted and maintained in a Permanent Liability Home at Kancharapalem in Visakhapatnam District.

REPATRIATES FROM SRILANKA

Under the Indo-Ceylon Agreement, 1964, about 5,25,000 persons of Indian origin were proposed to be repatriated to India over a period of 15 years. The repatriation started from August, 1968 and 108 families arrived in A.P. till now.

The repatriates from Srilanka are eligible for loan assistance for business and trade etc., on the same pattern of assistance given to repatriates from Burma. The Srilanka repatriates are mostly Plantation labourers and therefore they are being rehabilitated in Plantation Schemes sponsored by the Government of India.

Government of India approved a scheme to rehabilitate 600 Srilanka Repatriates in the Coffee Plantation Project in an area of 2,025 acres in Chintapalli and Paderu agencies in Visakhapatnam District, at a cost of Rs. 106.577 lakhs. The entire cost will be given by the Government of India, as loan. 81 residential quarters for the labourers had been constructed so far and 44 are under construction. A school has been started in the project. Planting was done in 900 acres last year as per the programme. 125 Srilanka families are expected to be resettled in this project during 1974-75 and at the rate of 100 families every year during the Fifth Plan period. The amount of loans so far released by Govt. of India is Rs. 33.93 lakhs.

In view of the stringent ways and means position and the restrictions imposed by the Union Planning Commission in providing funds for plantation schemes means for rehabilitation purposes, the Government of India have been time and gain pressing for the formation of a corporation at State level to manage all plantation schemes and to secure institutional finance from Agricultural Refinance Corporation and other allied institutions. The Coffee Plantation Project report is being revised keeping in view the cost of 1973-74 at the instance of Government of India.

Another scheme for raising Cashew Plantations over an area of 3,000 hectares in West Godavari,Guntur and Nellore districts and for the maintenance of the existing plantation over an area of 2,000 hectares to rehabilitate 500 Srilanka repatriates at a cost of Rs. 191.601 lakhs was sent to Government of India and their clearance is awaited.

Sericulture:

A scheme to rehabilitate 50 Srilanka Repatriates in two sericulture farms at Addateegala in East Godavari Distrit and Paderu in Visakhapatnam District at an estimated cost of Rs. 8.5 lakhs non-recurring and Rs. 1.60 lakhs recurring for each farm has been sent to Government of India and their clearance is awaited.

Land Colonisation:

In order to rehabilitate Srilanka repatriates on land colonisation schemes in an area of 15,000 acres in Nellore and Chittoor Districts is under consideration for which ground water potential through trial bores is going on prensently and the results are awaited. Another land colonisation scheme to rehabilitate 900 Srilanka repatriates in an area of 2,600 acres in Allur Swamy area is also under consideration.

The entire expenditure on the relief and rehabilitation of the migrants from East Pakistan and the repatriates from Buama and Srilanka is borne by the Government of India, by way of grants and loans.

సహాయ, పునరావాస కార్యక్రమాల డిమాండు XXXI పై వివరణ :

వెనుకటి తూర్పు పాకిస్తాన్‌నుంచి శరణార్థులు మన దేశానికి వచ్చారు. బర్మా, శ్రీలంక, ఉగండాలనుండి పంపబడిన భారతీయులు స్వదేశం చేరుకున్నారు. వీరందరిని సమాదరంతో స్వీకరించి, వీరికి సంబంధించిన సమస్యను భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు జాతీయ సమస్యగా పరిగణించాయి. వీరు తగు జీవనోపాదులను కల్పించుకొనేందుకు పెక్కు అవకాశాలు కలుగజేస్తూ పునరావాస పథకాలు రూపొందించేందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమస్త కృషి సాగిస్తున్నాయి.

తూర్పు పాకిస్తానునుంచి వలస వచ్చినవారు :

తూర్పు పాకిస్తాన్‌నుంచి వలసవచ్చిన 2,000 మంది ప్రధానంగా వ్యవసాయం వృత్తిగా ఉన్నవారు. వారికి భూవసతి సమకూర్చి స్థిరనివాస సౌకర్యం కలిగించే బాధ్యతను మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్వీకరించింది. ఆదిలాబాదు జిల్లా ఇనగాంవద్ద దాదాపు 8,000 ఎకరాల భూమి 1965-66 లో సేద్యార్హం చేయబడి 1,000 కుటుంబాలవారికి కేటాయించబడింది. 1976 లోపుగా మరో 1,000 మందికి స్థిర నివాసం కలుగజేసే నిమిత్తం క్రొత్త భూములుకూడా సేద్యార్హం చేయబడు తున్నాయి. ఇనగాం పునరావాస పథకం ప్రాంతంలో 979 కుటుంబాలు ప్రస్తుతం గ్రామాల్లో ఉంటున్నాయి. 1974 అక్టోబరులో కొత్తగా 180 కుటుంబాలు వచ్చాయి. ముమ్మందు స్థిరనివాసం కల్పించటంకోసం 412 కుటుంబాలవారిని బదిలీ శిబిరాలలో ఉంచటం జరిగింది. వీరిలో 265 కుటుంబాలవారికి 1975 లో భూవసతి కల్పించి స్థిరనివాసం కలిగించాలని ఉద్దేశించబడింది.

ఈ వ్యవసాయ భూములను మాగాణి భూములుగా మార్చేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రంనుంచి ఆర్థిక సహాయం పొందింది. ఈ భూములలో ఎక్కువ భాగం రెండు మూడు సంవత్సరాలలో స్థిరమైన నీటిపారుదల క్రిందకు వచ్చే అవకాశమున్నది. వ్యవసాయ నిమిత్తం భూమిని సేద్యార్హం చేసిన అటవీ ప్రాంతా లలో 20 దొలుపుడు బావులు నిర్మించడానికి, రెండు డాములు నిర్మించడానికికూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు సమకూర్చింది. 1976 చివరకు రెండు డాములు పూర్తి కావచ్చు. ప్రస్తుతం 10 దొలుపుడు బావులు వాడుకలోనికి తేబడుతున్నాయి. మిగిలిన 10 బావుల పని వీలైనంత త్వరగా పూర్తి చేసేనిమిత్తం కేంద్ర భూగర్భ జలసంస్థవారికి అప్పగించబడింది. ఈ పథకంక్రింద సమకూరుస్తున్న నీటి పారుదల సౌకర్యాలే కాకుండా ప్రతి కుటుంబానికి పశుగణం తెగుళ్ల మందులు, రసాయనిక ఎరువులు, వ్యవసాయ పరికరాలు మొదలైనవి యివ్వబడుతున్నాయి. ప్రతి కుటుంబానికి 5 ఎకరాల వ్యవసాయ భూమి, తమ నివాసగృహాల పెరళ్లలో కూరగాయలు వగైరా పండించుకోవడానికి 5 సెంట్ల భూమికూడ యివ్వబడింది. స్వల్పకాల రుణసహాయ గ్రాంటులకోసం సహకార వ్యవసాయ సంఘాలుకూడా ఏర్పాటయ్యాయి.

వలస వచ్చినవారి పిల్లల ప్రాథమిక విద్య నిమిత్తం పాఠశాలలు ఏర్పాటు అయ్యాయి. వారికి బోధనారుసుం ఉండదు. పుస్తకాలు వగైరా ఉచితంగా అందజేస్తారు. వలస కుటుంబాలవారి వైద్యావసరాలు తీర్చే నిమిత్తం పథకం ప్రాంతంలో వైద్యశాల వున్నది.

బర్మానుంచి స్వదేశానికి వచ్చిన భారతీయులు :

బర్మానుంచి స్వదేశం పంపబడిన భారతీయులు 1964 ఆగస్టు నుంచి మన రాష్ట్రానికి చేరుకోవడం మొదలయింది. ఇంతవరకు 11,785 కుటుంబాలవారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చారు. ఈ కుటుంబాలలో మొత్తం 39,074 మంది సభ్యులున్నారు. వీరిలో 7,000 పైగా కుటుంబాలవారు విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఉన్నారు. మిగిలిన వారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఇతర జిల్లాలందు వున్నారు.

బర్మానుంచి వచ్చిన భారతీయులలో ఎక్కువభాగం పట్టణ ప్రాంతాలనుంచి వచ్చినవారు. అందుచేత కొద్దిపాటి వర్తక వ్యాపారాలు చేసుకునేందుకు ఇండ్లు కట్టుకొనేందుకు వీలుగా వారికి రుణాలు మంజూరు చేయడంద్వారాను, కొంత వరకు ఉద్యోగవసతి కల్పించడం ద్వారాను వారికి పునరావాసం కల్పించబడింది. వారిలో కొద్దిమంది వ్యవసాయదార్లున్నారు. వ్యవసాయం చేసుకునే సదుపాయం ద్వారా వారికి పునరావాసం కలుగజేయబడింది.

చిన్నతరహా వర్తక వ్యాపారాల నిమిత్తము ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ. 5,000 లు మించకుండా రుణాలు జిల్లా అధికారులద్వారా యివ్వబడుతున్నాయి.పట్టణ ప్రాంతాలలో గృహనిర్మాణం నిమిత్తం ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ. 4,100 లు మించకుండా రుణాలు కూడా యిస్తున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో యీ మొత్తం రూ. 2,050 లు. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి యిచ్చే రూ. 600 లు గ్రాంటుకూడా యీ మొత్తంలో చేరుతుంది. వ్యాపార అవరణ నిమిత్తం పట్టణ ప్రాంతాలలో రూ. 500 లు, గ్రామీణ ప్రాంతంలో రూ. 200 లు రుణంగా యిస్తారు. దీనికితోడు స్వదేశానికి వచ్చిన భారతీయులు, మదరాసులో వారికోసం ఏర్పాటైన సహకార ఆర్థిక, అభివృద్ధి బ్యాంకులో సభ్యులు కావచ్చును. ఈ బ్యాంకు దక్షిణ రాష్ట్రాలలో స్థిరనివాసం కల్పించుకున్న స్వదేశం వచ్చిన భారతీయులకు పరపతి సౌకర్యాలు కలిగిస్తుంది.

బర్మానుంచి స్వదేశం వచ్చిన భారతీయులకు కరీంనగరు జిల్లా అంతర్గాం, రాజమండ్రి, నెల్లూరులలో ఉన్న సహకార నూలు. జౌళి మిల్లులందు ఉద్యోగాలు సమకూర్చబడుతున్నాయి. స్వదేశం వచ్చినవారిలో అశక్తులైనవారిని, వృద్ధులను విశాఖపట్నం జిల్లా కంచరపాలెంలో వున్న సదనంలో వుంచి. పోషిస్తారు.

శ్రీలంకనుంచి స్వదేశం వచ్చిన భారతీయులు :

1964 లో భారత శ్రీలంకల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం భారతీయ సంతతికి చెందిన దాదాపు 5,52,000 మందిని 15 సంవత్సరాలలో భారతదేశానికి పంపాలని ఉద్దేశించ బడింది. ఈ పని 1968 ఆగస్టులో ప్రారంభమైంది. ఇంత వరకు 108 కుటుంబాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ చేరుకున్నాయి.

బర్మానుంచి వచ్చిన వారికి ఎటువంటి సహాయం లభిస్తున్నదో శ్రీలంకనుంచి స్వదేశం వచ్చిన భారతీయులు, వర్తక వ్యాపారాలు మొదలైన వాటికి అదే విధమైన సహాయం పొందడానికి అర్హులు. శ్రీలంకనుంచి వచ్చినవారు ప్రధానంగా తోటల్లో పనిచేసే కూలీలు. అందుచేత వారికి భారత ప్రభుత్వం చేపట్టిన తోటల పథకాలలో స్థిరనివాసం కలుగజేయబడుతున్నది.

విశాఖపట్నం జిల్లా చింతపల్లి. పాడేరు ఏజెన్సీలలో 2,025 ఎకరాల ప్రాంతంలో కాఫీ తోటల ప్రాజెక్టు క్రింద శ్రీలంక నుంచి వచ్చిన 600 మందికి పునరావాసం కల్పించే పథకాన్ని భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. దీనికి రూ. 106,577 లక్షలు ఖర్చవుతుంది. ఈ ఖర్చు నంతటినీ భారత ప్రభుత్వం రుణాలుగా యిచ్చును. కార్మికులకోసం ఇంతవరకు 81 నివాస గృహాలు నిర్మించ

బడినాయి. 44 గృహాలు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో పాఠశాల ఒకటి ప్రారంభించ బడింది. కార్యక్రమం ప్రకారం 900 ఎకరాలలో తోటలు వేయడం జరిగింది. 1974-75 లో ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద శ్రీలంకనుంచి వచ్చిన 125 కుటుంబాలకు స్థిరనివాసం కల్పించవచ్చునని ఆశించబడుతున్నది. 5 వ ప్రణాళిక కాలంలో ప్రతి సంవత్సరం 100 కుటుంబాలకు స్థిరనివాసం ఏర్పడ గలదని ఆశించబడుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంతవరకు రూ. 33.93 లక్షలు రుణాలు విడుదల చేసింది.

ఆర్థిక పరిస్థితి క్లిష్టంగా ఉన్న కారణంగాను, పునరావాస కార్యక్రమాల కోసం ఉద్దేశించిన తోటల పథకాలకు అవసరమైన నిధులను సమకూర్చడంలో కేంద్ర ప్రణాళికా సంఘం నిర్బంధాలు విధిస్తున్న కారణంగాను, తోటల పెంప కానికి సంబంధించిన పథకాలన్నిటిని నిర్వహించటానికి వ్యవసాయ రీ ఫైనాన్సు కార్పొరేషను, సంబంధించిన తదితర సంస్థలనుండి ఆర్థిక సహాయం పొందటానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చాల సార్లు ఒత్తిడి పెట్టినది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కోరిన విధంగా 1973-74 లో అయిన ఖర్చులను దృష్టిలో ఉంచుకొని కాఫీ తోటల పథకం నివేదిక సవరించబడు తున్నది.

పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలలో 3000 హెక్టార్లలో జీడి తోటలు వేయడానికి, 2,000 హెక్టార్లలో ఇప్పుడున్న తోటలను నిర్వహించ డానికి సంబంధించిన పథకాన్ని భారత ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. వారి ఆమోదం రావలసి ఉన్నది. ఈ పథకంవల్ల శ్రీలంకనుంచి వచ్చిన 500 మందికి పునరా వాసం కల్పించడానికి వీలుపడుతుంది. దీనికయ్యే ఖర్చు రూ. 191.601 లక్షలు.

పట్టు పురుగుల పెంపకం :

తూర్పు గోదావరి జిల్లా అడ్డతీగలలోను, విశాఖపట్నం జిల్లా పాడేరులోను ఒక్కొక్కటి రూ. 8.5 లక్షల అనావృత వ్యయం, రూ. 1.60 లక్షల ఆవృత వ్యయం కాగల రెండు పట్టు పురుగుల పెంపకం క్షేత్రాలలో శ్రీలంకనుండి స్వదేశం వచ్చిన 50 మందికి పునరావాసం కలిగించే పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదం కోసం పంపడం జరిగింది.

భూమి కాలనైజేషను :

నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలలోని 15,000 ఎకరాల ప్రదేశంలో శ్రీలంకనుండి వచ్చిన వారికోసం భూమి కాలనైజేషను పథకాలు పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం భూగర్భ జలాల కోసం ప్రయోగాత్మకంగా బోరింగులు త్రవ్వబడుతున్నాయి. అల్లూరు ప్రాంతంలోని 2600 ఎకరాలలో శ్రీలంకనుండి వచ్చిన 900 మందికి పునరా వాసం కల్గించడంకోసం మరొకభూమికాలనైజేషను పథకం సంకల్పించబడుతున్నది.

తూర్పు పాకిస్తాన్ నుంచి వలస వచ్చిన వారి విషయంలోను, బర్మా, శ్రీలంక నుంచి స్వదేశం వచ్చిన భారతీయుల విషయంలోను సహాయ పునరా వాసాలకు అయ్యే ఖర్చు నంతటినీ గ్రాంట్లు, ఋణముల గాను భారత ప్రభుత్వం భరిస్తుంది.

NOTE ON THE DEMAND FOR GRANTS FOR LABOUR, FACTORIES & BOLIERS AND EMPLOYMENT FOR 1975-76.

Mr. Speaker Sir,

I rise to move Demand No. XXV concerning the "Labour and Employment" amounting to

Non - Plan.	2,60,99,000
Plan.	15,50,000
Total	2,76,49,000

I. LABOUR

1. The foremost function of the Labour Department is maintenance of Industrial peace in the State. In addition to the maintenance of Industrial peace, the department is concerned with implementation of various labour laws which regulate the conditions of service of the workmen. The Department is also looking after the welfare of the workers through the welfare centres.

2. The Labour Department which consisted of Labour, Factories and Boilers Units has been bifurcated with effect from 6th August, 1974. The Labour Department has been further reorganised in order to achieve effective control over the officers in districts, by decentralising the administrative control and delegating powers to Officers of the Regional and Territorial level.

3. At District level conciliation, and Enforcement and Implimentation agencies are separate and the officers who are entrusted with conciliation and enforcement work function under the adminrstrative control of the Deputy Commissioners of Labour in the regions. The posts of Labour Officers have been re-designated as Industrial Relations Officers. They are entrusted mainly with the work of conciliation. The posts of District Inspectors, of labour and Inspector Evaluation and Implementation have been re-designated as Labour Enforcement Officers and all these officers are entrusted with the enforcement of various labour enactments.

4. The realignment of jurisdiction and conferring statutory powers under various labour Acts on all the Officrs of this Department has been given effect to from 1-11-1974.

Industrial Relations:

5. In view of the increase in the cost of living the role assigned to the Labour Department of maintaining industrial peace and keeping up the production level to match with planned and speedy industrial development of the State is onerous and needs no emphasis. Various measures aimed at securing social security and safety, fair deal to the working class and achieving better production are being taken by this Department.

Work Stoppages :

6. There were 42 strikes and 8 lockouts in all. The number of workers involved in these strikes and lockouts are 29,359 and the man-days lost 1,42,687.

Conciliation :

7. As a result of the intervention of the Conciliation Officers during the year 1974 conciliation was intiated in 872 disputes of which 374 were settled and memoranda of Settelement under section 12(3) of the Industrial Disputes Act were recorded. In 453 Industrial Disputes conciliation failed and reports were sent to Government.

References :

8. The Government referred 232 Industrial Disputes to the Industrial Tribunal and Labour Courts for adjudication.

Adjudication :

9. There is one Industrial Tribunal at Hyderabad and two Labour Courts - one at Hyderabad and the other at Guntur. The Industrial Tribunal and Labour Courts, adjudicated 263 industrial disputes refrred to them. In order to expedite adjudication of industrial disputes in primary Co-operative Banks and Tobacco Factories Government constituted an Additional Indsustrial Tribunal.

Mutual Agreements :

10. As a result of intervention of Conciliation Machinery 229 industrial disputes were settled under Section 18 (1) of the Industrial Disputes Act.

Labour Welfare Centres :

11. There are 11 Labour Welfare Centres in the State. They provide recreational, educational and sports facilities to the Industrial workers and their families. They are located at Vijayawada, Visakhapatnam, Guntur, Adoni, Nizamabad, Sirpur-Kagaznagar, Warangal and 4 Centres at Hyderabad located at Azamabad, Musheerabad, Seethapalmandi and Sanathnagar. Each Labour Welfare Centre comprises the following sections :

(i) Games Section
(ii) Adult Education Section.
(iii) Audio Visual Section.
(iv) Health Section.
(v) Crafts Section.
(vi) Nursery Section.

Each Centre is having an Advisory Committee with the representatives of the Employers and Employees to advise on the proper functioning of the Labour Welfare Centres. There is also one Advisory Board at the State Level for the above purposes.

Contract Labour (Regulation & Abolition) Act, 1970 :

12. The Contract Labour (Regulation & Abolition) Act, 1970 has been enacted with the main object of regulating the employment of Contract Labour in certain establishments and to provide for its abolition under certain circumstances and for matters connected therewith. It has been brought into force with effect from 9-9-1971.

13. The implementation of the Act was suspended for about 2 1/2 years ago by the Supreme Court as its provisions were challenged as being unconstitutional. The Supreme Court, however, upheld its validity and steps to implement the provisions have been taken.

A. P. Factories & Establishments (National, Festival & Other holidays) Act, 1974.

14. It came into force with effect from 1-1-1975. It shall apply to the Factories as defined under the Factories Act, 1948 and the Establishments as defined under the A. P. Shops and Establishments Act, 1966. Every employee, according to this Act shall be allowed in each Calender year 8 paid holidays which includes 3 National holidays.

Trade Unions Act, 1926.

15. 298 Trade Unions have been registered during the period i. e., 10-12-1973 to October, 1974 and 165 Trade Unions have been cancelled. As on 31-10-1974, 1758 Trade Unions are functioning under the Trade Unions Act in the State.

Payment of Wages Act, 1926 :

16. The number of cases filed and disposed of under Payment of Wages Act, 1926 during the period from December, 1973 to October, 1974 is as follows :

Sl. No.	No. of cases pending as on 10-12-73.	No. of cases filed during the period from Dec. '73 to Oct. '74.	No. of cases disposed during the period i.e. Dec. 1973 to Oct., 1974.	No. of cases pending at the end of the period i.e. as on Oct. '74.
1.	177	187	208	156

Workmens Compensation Act, 1923 :

17. The cases filed and disposed of and particulars of deposits by the Employers under the Workmen's Compensation Act, 1923 and payment made to the injured workmen or the dependents of the deceased workman as the case may be during the period from December 1973 to November, 1974 are furnished hereunder:

Opening Balance as on 1-12-73.	Deposite during the period.	Total	Amount disbursed during the period.
8,03,371-18	14,98,966-32	23,02,367-50.	17,20,017-35.

BALANCE AS ON 30-11-1974: 5,82,350-15.

Cases pending as on 1-12-73.	Cases filed during the period.	Total.	No. of cases disposed.	No. of cases pending as on 1-11-1974.
114	209	323	213	110

Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946.

18. The number of Standing Orders filed and certified under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946 during the period from 1.12.1973 to 30.11.1974 are furnished below:—

Draft Standing Orders pending as 1.12.1973.	Applications received on during the period.	Total	Certified during the period.	Balance as an 30.11.74.
28	27	55	37	18

Payment of Gratuity Act :

19. This Act came into force with effect from 16.9.1972. The Commissioner of Labour, Joint Commissioner of Labour and six Deputy Commissioners of Labour in the Regions have been notified as the Appellate Authorities. All the Industrial Relations Officers have been notified a Controlling Authorities for their respective Jurisdictions. The Deputy Commissioner of Labour, Head Office is the State Controlling Authority.

Payment of Bonus Act:

20. Particulars of workers benefitted and prosecutions launched under the Payment of Bonus Act are given below:

STATEMENT

No. of Managements which have paid bonus	No. of workers benefitted.	Total amount paid as bonus.	No. of prosecutions launched.	No. of cases which resulted in conviction.	No. of cases which were acquitted.	Amount of fine realised.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1534	1,26,804	2,35,77,511-75	7	One (6 pending)	Nil	Rs.100-00

Code of discipline:

21. During the year 30 applications for recognition of Unions under the Code of Discipline were received. Verification was completed and results announced in 18 cases. 11 Unions were recognised and in 7 cases recognition is awaited and in the remaining cases verification is in progress.

22. 27 Independent workers Unions were sucessfully persuaded to accept the Code of discipline.

23. Only 11 breaches of the Code of Discipline were reported. All the complaints were enquired into and the findings of the Evaluation and Implementation Machinery were communicated to the parties.

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Act, 1966 :

24. The Andhra Pradesh Shops and Establishments Act is enforced in 33 Municipalities, 235 Panchayats, 4 Specially notified areas and 78 places of commercial importance in the State.

25. The number of shops and establishments registered/renewed during the year 1973 was 1,43,687. The total number of employees engaged in the said establishments is 1,65,465. An amount of Rs. 380,449-05 was realised by way of Registration/Renewal during the year 1973 under the Act. Total number of regular inspections was 3,05,329.

Minimum Wages Act:

26. Thirty Employments under Part I and 2 under Part II are added to the Schedule to the Minimum Wages Act. The minimum wages have been fixed or revised in respect of 25 Scheduled employments. Action is being taken to fix or to revise the wages in respect of the remaining employments except in local authorities, which is exempted and the employment in Lac manufacture in which the total employment in this State is less than 1,000.

Beedi & Cigar Working (Conditions of employment) Act, 1966:

27. Consequent on the upholding of the provisions of the Beedi & Cigar Workers (Conditions of Employment) Act,1966 and the Rules made thereunder by the Supreme Court of India, instructions were issued to Subordinate Officers to enforce the said Act.

28. The Joint Commissioner of Labour has been notified as Chief Inspector and the Deputy Commissioner of Labour, Head Office, Assistant Chief Inspector of Establishments Head Office and Deputy Commissioners of Labour at the regions, Labour Enforcement Officers & Assistant Inspectors of Labour have been notified as Inspectors under the Act.

29. In order to evict unauthorised occupents of the houses alloted under the Subsidised Industrial Housing Scheme and for recovery of arrear rents the Commissioner of Labour, Joint Commissioner of Labour, the Deputy Commissioner of Labour, Head Office and Deputy Commissioners of Labour in the regions have been appointed as Estate Officers.

Motor Transport Workers Act, 1961:

30. The Motor Transport Workers Act, 1961 provides certain Welfare benefits and regulates the service conditions of the workers. There are 5316 Motor Transport Undertakings. The number of workers employed in 45,300 on average per day. An amount of Rs. 72,988.00 was realised by way of registration and renewal of licence fee under the Motor Transport Workers' Act.

Plantation Labour Act:

31. There are some plantations now existing in this State. The Government are considering to implement the provisions of the said Act by framing rules under it and also to fix Minimum Wages.

II. FACTORIES AND BOILERS.

The Factories and Boilers Department has been separated from Labour Department on the 6th August, 1974. The Chief Inspector

of Factories has been re-designated as Chief Inspector of Factories and Boilers and is functioning as the Head of this Department. This department has Factories and Boilers Wings.

(a) Factories:

The Factories Act and the Payment of Wages Act in respect of factories and Maternity Benefit Act are being administered by the Factories Wings.

The total number of Factories as on 31.12.74 was 10,057 and the fees realised for licences during 1973-74 was Rs. 19.63 lakhs. The number of accidents during the year 1973 was 5,798 as against 5,317 during the year 1972. The frequency rate of accidents for 1000 persons employed was 77.39 during 1973 when compared to 16.65 during 1972. Most of these are very minor nature which occurred in Textile and Jute Industries requiring only first aid. During the year 1974 the following important programmes were conducted for promoting safety conciousness among management and workers.

(1) Advance safety training course for middle managers and supervisors in chemical industry is held. The above course is conducted under the Joint auspices of National Safety Council Andhra Pradesh Chapter of National Safety Council, Hyderabad and State Factory Inspectorate.

(2) Safety survey was conducted in certain big factories. The object of the survey is to study in detail the cause of each accident on the spot and suggest effective remedial measures to prevent recurrence of similar accidents in future so as to bring down the accident rate in the State.

The Industrial Health services of the unit with a Medical Inspector of Factories carried out health and medical surveys.

Medical Inspector of Factories as Certifying Surgeon conducted Medical Examination of workers engaged in dangerous opertions in the gollowing factories.

(1) Indo Nippons, Hyderabad.

(2) Pesticides Factory Hyderabad Ltd., Balanagar.

(3) Hyderabad Alkalis and Chemicals, Balanagar.

(4) Associated Glass Factory, Sanathnagar, Hyderabad.

(5) Hindusthan Aeronauticals, Hyderabad.

Medical Inspector of Factories has been associated in the following health surveys conducted during the year 1974 by rhe Directorate of Medical and Health Services,

(I) Mica Minees T.B.Silicsis survey.

(2) Sirpur paper Mills, Kagaznagar for incidence of T.B amont the populations of the town including workers.

(3) Chief Inspectors of Factories and Boiler and Director of Medical and Health Services have requested the T.B. Survey. Team and Medical Inspector of Factories to undertake T. B. prevalance survey among workers in spinning mills of Adoni and Yemmiganur. The Medical Inspector of Factories along with the Assistant Director, T. B. has visited and submitted preliminary report on the incidence of the T. B. among the workers.

(620) Prosecutions were launched against the factories during the year 1974 (upto November, 1974) and an amount of Rs. 81,747/ was realised as fines in the convicted cases.

PAYMENT OF WAGES ACT, 1936.

The Payment of Wages Act is enforced by the Unit only in respect of Factories covered by the Factories Act and its implementation was satisfactory during the year 1973-74.

MATERNITY BENEFIT ACT, 1961:

The Maternity Benifit Act is enforced in respect of women meployed in factories.

The information pertaining to the elaims under the Maternity Benefit Act and the amount paid towards maternity benefit during the year 1974 is given below:—

1. No. of women who claimed maternity benifit (Under Maternity Benifit Act) during the year 1973. .. 213
2. No. of claims accepted and paid either fully or partly during the year 1973. .. 89
3. No. of cases in which special bonus was paid during the year 1973.
4. Total amount of maternity benefit including the bonus paid during 1973 .. Rs. 10,283.09
5. No. of cases in which women enjoyed full maternity leave prior to confinement .. 66

During the year 1973-74, 9,209 regular inspections, besides 90 surprise, 329 Sunday and holiday, 906 special visits 77 night visits and 286 visits to Un-registered Factories were made by the Factory Inspectorate.

EMPLOYMENT POSITION IN FACTORIES IN THE STATE

Compared to the employment in factories during 1972 there was an increase of about 26,200 workers during 1973. There was however no increase worth mentioning in the average figure of employment by factories which was 32 in 1972 and 34 in 1973. The industries which account for a major proportion of employment in the State are those engaged in (i) Manufacture of Food Products (ii) Manufacture of beverages (iii) Manufacture of Textiles (including jute) (iv) Manufacture of paper and paper products (v) Manufacture of Chemical and chemical products (vi) Manufacture of non-metalic mineral products (vii) Manufacture of machinary and machine too (including transport equipment) and (viii) Repair services.

(b) BOILERS.

Even after creation of the New Factories and Boilers Department, the Chief Inspector of Boilers continues to be the Chief Inspector under the Indian Boilers Act, 1923 and Regulations made thereunder. He functions under the Chief Inspector of Factories & Boilers administratively.

The Indian Boiler Regulations are framed under the Indian Boilers Act. The Central Boilers Board shall review aud revise the Regulations from time to time by convening meetings of all Chief Inspectors of Boilers in the States who are appointed as Members of the Board, which consists of other members drawn from Boiler Users Indian standard Institutions, Boiler Manufacturers Railways, Coal Indusiries, to represent all shades of opinion before adopting necessary changes to the Boiler coddles maintained by other countries.

Andhra Pradesh Government formulated the Andhra Pradesh Boilers Rules and Andhra Pradesh Economiser Rules while fixing functions and duties of Officers, regulations of work of the Department procedure to be adopted in the case of appeals and accidents, instruction for registration and inspection of Boilers etc., in respect of Boilers and Economisers.

The two types of examinations viz. 1st and IInd Class Boilers Test are being conducted twice in a year by the Board constituted by the Government representing four members and the Chief Inspector of Boilers as Chatrmen of the Board and the Deputy Chief Inspector of Boilers, Telangana Region, Hyderabad as Secretary of the Board for conduct of examinations and awarding competency certificates.

In Andhra Pradesh State about 1450 Boilers and 50 Economiser are functioning.

III. EMPLOYMENT.

1. Unemployment is the most pressing problem of the day and the Government are quite conscious of the need to tackle it on priorities basis. There are about 5,68,000 unemployed persons on the rolls of the Employment Exchanges the end of November, 1974 as against 4,80,000 at the end of November, 1973. While 2,86,108 registrations were effected during the first eleven months of 1973, as many as 3,02,416 registrations were made by the end of November, 1974. 33,188 vacancies were notified upto the end of November, 1973 whereas 32,981 vacancies were notified upto and of November. 1974.

2. With a view to render immediate employment assistance to the weaker Sections, the Government had three years ago introduced the scheme of 'One Job for one family' at the Regional Employment Exchanges, Hyderabad, Warangal and Visakapatnam. Many difficulties were encountered in its practical implementation and therefore the scheme was withdrawn with effect from October, 1974.

3. Being aware of the wide spread public criticism that full benefit of the large volume of employment created on account of the recent industrialisation was not accruing to the local people, Government took various measures to correct the situation and to ensure that local candidates are not denied of their due share. Besides stream-lining the working of the Employment Exchanges a Conference of the Managing Directors of the various Industrial Undertakings was convened by the Government to impress upon them the urgent need to reorient their recruitment policies so as to be in tune with Government Policy. An Enforcement Cell has also been created at the Directorate of Employment and Training to watch over the recruitment in various establishments.

4. Government sanctioned the following Schemes during the year 1974-75.

(i) In stream-line the administration and to intensify inspections of the Employment Exchanges, two posts of Assistant Directors were upgraded to that of Deputy Directors.

(ii) In order to identify the areas which have good industrial and employment potential in the State and to suggest suitable training courses for the employability of the unemployed Job Development Schemes were sanctioned, one for Kothagudem Industrial Belt and the other for Visakhapatnam.

(iii) With a view to strengthen the Employment Exchanges in the State for the efficient running of the Exchange operations, eight posts of U.D. Clerks were sanctioned to the Exchanges to start with.

(iv) On the suggestion of the Director-General of Employment and Training to open Employment Exchanges in towns with a population of one lakh and above with a view to extend the services of the Exchange Organisation, two sub-Exchanges, one at Masulipatnam and other at Rajahmundry were sanctioned under the Plan Scheme. A Sub-Exchange for Kothagudem was also sanctioned under non-Plan Schemes to take away the pressure of work from the main Exchange at Khammam and to facilitate the industrial establishments in taking local candidates for the lower and middle level cadres of posts.

(v) According to the Employment Exchange (Compulsory Notification of Vacancies Act, 1959, the vacancies have to be notified to the Employment Exchanges concerned. Since there was no proper machinery to implement the Act in its real spirit, an Enforcement Cell was created in the State Directorate to persuade and to prosecute the employers who fail to comply with the provisions of the Act.

EMPLOYMENT ADVISORY COMMITTEES.

It has been represented that the Committee on Employment now existing in some of the Districts are very unwidely and that no meaningful decisions can take place in the meeting of such committees. Opinion has been expressed that smaller Committees can work effectively and do justice to the functions entrusted to them. The Government after careful examinations of the matter issued orders in G.O.Ms.No. 23, E & S W dated 6-1-75 prescribing the pattern for composition of the Committees on Employment in all the District as mentioned below, in supersession of the orders issued on the subject previously :—

(1) District Collector/Director of Employment and Training, in the case of Hyderabad district.	Chairman
(2) Chairman, Zilla Parishad.	Vice-Chairman
(3) & (4) Two representatives of Employers Organisation.	Members
(5) & (6) Two representatives of Employees Organisation.	Members
(7) Assistant Director of Industries/Director of Industries in case of Hyderabad District.	Members
(8) All the Legislators from Assembly and Council of the District.	Members
(9) A representative of Youth.	Members

(10) Regional/District Employment Officer — Member/ Secretary.

2. Action is being taken to constitute Employment Committees for all the Districts on the above pattern.

For the Annual Plan 1975-76 an amout of Rs. 2.50 lakhs has been provided towards Employment Schemes i.e., Rs. 0.50 lakhs more than what was provided for the year 1974-75. Apart from continuing the Schemes which have been sanctioned during 1974-75 and as a result, a few more Schemes have been proposed for 1975-76.

IV. CRAFTSMEN TRAINING SCHEME

Craftsmen Training Schemes are meant for ensuring a steady flow of qualified workers for the industry and to increae the quality and quantity of Industrial production with systematically trained skilled workers. It also opens new avenues of employment to the less educated.

There are 25 Industrial Training Institute in this State with a seating capacity of 8,900 for training of Craftsmen in various Engineering and Non-Engineering trades. At present training is imparted in 27 Engineering and 8 Non-engineering trades.

The courses offered are usually of 2 years duration and for some trades is it one year. Qualifications for admission to these courses are usually two classes below Matric, but for some special courses it is a pass in Matriculation.

Diversification of Training Programmes:

In order to meet the demands of the developing industries certain new trades such as Mechanic (Instrument), Tool and Die Maker, Mechanic (Refrigeration and Airconditioning) Electronics, Millwright etc., have been introduced in a phased programme since the year 1970. This is being done by replacement of the outmoded and unpopular trades existing in Industrial Training institutes, to meet the changing needs of the industries.

Apprenticeship Training Programme: (Apprentices Act 1961):

According to the Apprentices Act of 1961, which was enforced in 1963, it provides for compulsory intake of boys from Industrial Training Institute or refreshers as apprentices in every factory, wherever training facilities are available to develop productive skills in designated trades. This ultimately is aimed at enhancing the absorbing capacity of Industrial Training Institute trained personnel in various establishments. These programmes, are being expanded to cover various fields such as Mechanical and Electrical Engineering, Chemical Engineering, Refrigeration, Textiles, Printing, Hotel and Catering and Commercial Professions etc.

195 types of Industries have so far been notified under the Apprentices Act, 1961 and 61 trades have been designated. The period

of training is usually 3 to 4 years and the ratio of Apprentices to skilled workers for each trade ranges from 1:7 to 1:2 depending upon the trades prescribed in the Act.

Stipends are also paid to the Apprentices by the establishments as laid down in the Act ranging from Rs.60/- to Rs.100/- per month.

There are about 3249 apprentices who are under training in various Industries located in the State.

DISTRICT LEVEL TRAINING CENTRES

Similarly, there are 10 District level Training Centres in this State under the control of this Department with a total seating capacity of 565. These Centres are meant for training candidates from rural areas preferably coming from the families of village artisans whose educational standard is low. In these training Centres, some of the traditional trades are being replaced gradually and candidates are taught Agricultural Mechanics Course, repairs to pumpsets. Cutting and Tailoring etc.

During the year 1975-76, Government proposes to strengthen the inspection staff to enable to have an efficient supervision over all the Industrial Training Institutes and to have a curriculam cell for curriculam development. It is also proposed to introduce more popular trades by replacing unpopular trades in Industrial Training Institutes and District Level Training Centres to meet the needs of various industries and agriculturists. Strengthening the staff in various Industrial Training Institutes to improve the quality of instruction as per the recommendations of the National Council for Training in Vocational Trades is also contemplated.

In the Prakasham District, there has been no Industrial Training Institute. They have to go to the neighbouring districts to have their training in the Industrial Training Institutes. With a view to relieve the hardship to them and to train local people to meet the needs of industries it is decided to start an Industrial Training Institute at Ongole with 92 seats.

Under the Apprenticeship Training Programme, it is proposed to construct a hostel for Apprentices at Hyderabad to enable the Apprentices to reside in the hostel and make it convenient for them to attend industries to learn the modern techniques in the Industries.

It is also proposed to strengthen the existing staff in the Institutes for the development of quality and intake of Apprentice in the State.

ANNUAL PLAN 1975–76

		(Rs. in lakhs.)
1.	Spillover Schemes of IV plan	4.00
2.	Strengthening of Directorate including curriculam Development.	0.60

3.	Diversification of Training Programmes	2.00
4.	Revised staffing pattern as per the recommendations of the NCTVT.	0.40
5.	Reorganisation of District level Training Centres.	0.20
6.	Construction of hostel for apprentices	0.20
7.	Provisions of additional staff in the ITIs. including purchase of vehicles under Apprenticeship Training Programmes.	0.60
8.	Establishment of an ITI at Ongole	4.50
	Total:	12.50

NON-PLAN 1975-76.

1.	Craftmen Training Scheme:	
	i) Industrial Training Institutes	115.72
	ii) Apprenticeship Training Schemes.	3.18
	iii) District Level Training Centres.	11.61
2.	Employment Schemes.	19.14
3.	Head Quarters Staff	8.19
		157.84

T.Anjaiah,
Minister for Labour & Employment.